WOLFGANG SCHORLAU

POLİSİYE

Mavi Liste

Dengler'in İlk Vakası

ÇEVİREN HULKİ DEMİREL

iletişim

WOLFGANG SCHORLAU 1951 doğumlu. Ticaret yüksek okulunda okurken '68 öğrenci hareketine katıldı. Uzun yıllar sanayide yöneticilik yaptıktan sonra 50 yaşında yazarlığa başladı. Başka romanları ve siyasi denemeleri de vardır, fakat başarısını polisiye romanlarına borçludur. Özel dedektif Dengler'in ilk macerası olan *Mavi Liste*'yi (2003) 2015'e kadar yedi kitap daha izledi. Aralarında 2006 Almanya Polisiye Edebiyat Ödülü'nün de yer aldığı birçok ödül kazandı. Stuttgart'ta yaşıyor.

Yazarın web sitesi: http://www.schorlau.de/

Die blaue Liste. Denglers erster Fall
© 2003, 2005 Verlag Kiepenheuer & Witsch, Köln
Kitabın yayın hakları Onk Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

İletişim Yayınları 2263 • Dünya Edebiyatı 225
ISBN-13: 978-975-05-1883-6
© 2016 İletişim Yayıncılık A. Ş.
1. BASKI 2016, İstanbul

DİZİ YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge
YAYINA HAZIRLAYAN Tanıl Bora
KAPAK Suat Aysu
KAPAK FOTOĞRAFI Gerhard Richter, "Telefondaki Adam", 1965
© Gerhard Richter Images
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Ebru Aydın
BASKI ve CİLT Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11
Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 38 46

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721
Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

WOLFGANG SCHORLAU

Mavi Liste

Dengler'in İlk Vakası

Die blaue Liste
Denglers erster Fall

ÇEVİREN ***Hulki Demirel***

iletişim

David için

Egondan vazgeç, müziğini çal ve insanları sev.
Luther Allison

Yine de yazarın her şeyden önce korkması gereken,
söyleyecek bir şeyi kalmadığında
aniden yaratıcı oluvermesidir.
Imre Kertész

İçindekiler

Birinci Kısım 11

İkinci Kısım 195

SONSÖZ
BULMAK VE YARATMAK 329

YARDIMLAR 335

TEŞEKKÜRLER 337

Birinci Kısım

Düsseldorf, 1 Nisan 1991

Başkan gece yarısına yarım saat kala birinci kattaki çalışma odasına girdi. Kendisini emniyette hissediyordu, nihayetinde Almanya'nın en iyi korunan insanlarından biriydi. Evinin giriş kapısının önünde bir polis arabası duruyor, içinde, her yarım saatte bir evin etrafında devriyeye çıkan dört silahlı memur oturuyordu. Göreve gelmesinden kısa bir süre sonra evinin zemin katındaki pencerelere kurşun geçirmez camlar takılmıştı. Sabah yedide, Almanya Federal Polis Teşkilatı BKA'nın[1] Bonn timinden silahlı korumalar zırhlı bir BMW ile evinden alıp Lohhausen Havaalanı'na götüreceklerdi onu, Tegel Havaalanı'na indiğinde de Berlin'deki makamına kadar emniyetle ulaşmasını sağlamak için sivil polis araçlarından oluşan bir konvoy apronda bekliyor olacaktı.

Ama Berlin'deki bürosunda güvenlik önlemleri değiştirilmeden en yüksek düzeyde tutulurken Düsseldorf'taki evinin güvenlik derecesinin en yüksek düzey olan "bir"den "iki"ye indirildiğinden kimse bahsetmemişti ona. Kimin kaleminden çıktığı hiçbir zaman belirlenemeyecek bu emirle kapının önünde nöbet tutan devriye arabasındaki polislerin talimatları da, res-

1 *Bundeskriminalamt*. (Kitaptaki dipnotların tamamı çeviren tarafından yazılmıştır.)

mî iş akışı çerçevesinde değiştirilmiş oluyordu: Bundan böyle başkanın evinin karşısındaki hobi bahçeleri kontrol edilmeyecekti.

Küçük hobi bahçelerinden birindeki iki adam işte bu yüzden hiç rahatsız edilmemişti. Daha genç olan çapraz karşıdaki evi neredeyse hiç gözlerini ayırmadan dürbünle gözlüyor ve gözlemlerini diğer adama aktarıyordu. Donuk sarı saçları alabros kesilmiş, ince ama sırım gibi ikinci adam, o anda elindeki keskin nişancı tüfeğinin üzerindeki dürbünün montajını bir kere daha kontrol etmekle meşguldü.

Başkan mavi deri kaplı, kallavi koltuğuna oturdu ve güçlü bir hareketle kendini çalışma masasına doğru çekti. Masa lambasını ve kitaplığın ahşap bir siperliğin arkasındaki ışığını yakan iki düğmeye karanlığa rağmen ulaştığında oda aydınlandı.

Haftalardır sürekli olarak zihnini meşgul eden belge yine önündeydi. Metni o kadar sık okumuştu ki neredeyse ezbere biliyordu artık. Yoğun yazıyla dolu bir metindi bu ve mavi kâğıda basılmış altı sayfadan oluşuyordu. Metni kaleme alan şahıs, sunduğu kanıtların herhangi bir yazılı yorum yapmaya gerek bırakmayacağından eminmiş gibi ne sağ ne sol tarafında boşluk bırakmıştı.

Arkasına yaslandı başkan, sağlam yapılı, uzun boylu bir adamdı, saçları alnından açılmaya başlamıştı. Herkesten gizleyerek "Mavi Liste" kod adını verdiği belge sağ elindeydi, düşünüyordu.

Berlin'deki Treuhand'ın yönetim kurulu başkanlığı Detlef Karsten Rohwedder'in üstlendiği üçüncü önemli görevdi. Uzun yıllar, Şansölye Helmut Schmidt'in altında, ekonomi bakanlığının müsteşarı olarak çalışmış, sonra ciddi çabalar sonucu ikna edilerek kötü durumdaki Hoesch şirketler grubunun yönetim kurulu başkanlığına getirilmişti. Büyük çelik devinin kurtarılması ve tekrar sağlıklı çalışır hale gelmesini birkaç ay içerisinde başarmıştı, hem de bir tek işçinin işten çıkarılmasına gerek kalmadan. Helmut Kohl'un onu Treuhand kurumunun yöneticiliğine atamasının nedeni siyasi tecrübesiyle beraber bu büyük başarısıydı da.

Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin son hükümeti, devlet mülkiyetindeki üretime yönelik kurumların, yani kamu iktisadi teşekküllerinin (KİT) tamamını bir çatı altında birleştirmeye karar vermişti. Treuhandgesellschaft, Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin bütün KİT'lerini mülkiyetinde toplayan dev bir holding haline gelmişti. İki Almanya'nın birleşmesinin hemen ardından Federal Alman hükümeti Rohwedder'i bu süper holdingin başına geçirmişti. Başlarda Rohwedder'in aklından geçen, Hoesch Holding'in kurtarılması için uyguladığına benzer bir çözümdü. Hasta firmaları binlerce çalışanını kapı önüne koymadan sağlığına kavuşturmayı planlıyordu. İnançlı bir sosyal demokrattı ve mümkün olduğunca az çalışanla optimum işletme kârı yakalamak isteyen bazı yöneticilerin kırıp dökerek sonuca ulaşma yöntemlerinden hiç hazzetmiyordu. Rohwedder, bu tavrının kendisini de eleştiriye karşı korumasız bıraktığının farkındaydı. Treuhand'ın yönetim kurulunda oturanlar arasında, Doğulu rakiplerini pazarlarını ele geçirmek için satın almak isteyen Batılı birçok firmanın temsilcileri de vardı. Bunlar Rohwedder'in çizdiği rotanın Almanya'nın doğusunda kendilerine yeni rakipler yaratacağından korkuyorlardı. Kimse, çizgisine muhalif olduğunu başkanın yüzüne söylemiyordu ama Rohwedder otoritesinin giderek azaldığını kesinlikle hissediyordu.

Leipzig'liler birkaç hafta önce, iki sene evvel Honecker'i başlarından atmalarını sağlayan pazartesi gösterilerine tekrar başlamıştı. İnsanlar bu defa hayat şartlarının batı eyaletlerindeki seviyeye hızla eşitlenmesini talep ediyorlardı. Bu eylemler Bonn'daki şansölyelikte bir dizi telaşlı faaliyete neden oldu. Bonn'daki yüksek bürokratlardan neredeyse her gün, bu gösterilere karşı bir şeyler yapmasını isteyen telefonlar alıyordu. Bu insanlar geçmişte bir hükümeti düşürdüler, bizi de düşürmekten çekinmeyeceklerdir demişti bu bürokratlardan biri bir telefon görüşmesinde.

Masasının üzerinde duran Mavi Liste başkanı bir kere daha derin düşüncelere sevk etti. Eğer bu belgenin önerilerine uyacaksa şimdi harekete geçmeliydi. Yönetim kurulunda hâlâ sö-

zünü dinletecek gücü vardı. Almanca öğretmeni bir zamanlar Shakespeare'den şu alıntıyı yapardı sıkça: "Cesaretin iyi tarafı ihtiyattır." Çok ustaca hareket etmek zorundaydı.

Düşündüğü kurgunun geniş bir uygulamasını gerçekleştirebilmek için yönetim kurulunda çoğunluğu arkasına alamayacağının farkındaydı. Sektör temsilcileri ve şansölyelik bürokratlarıyla yaptığı nabız yoklaması konuşmaları, Mavi Liste'nin öngördüğü programa karşı, Doğu'daki firmaların yaşamasını sağlamanın tek yolu bu program olsa bile, kararlı bir muhalefet gösterileceğinin sinyallerini vermişti. Heyete bir deneme programını hayata geçirmeyi önerecekti: Az sayıda firmayla, belki sadece Mavi Liste'de önerilen otuz işletmeyle, bir deneme yapmalıydı Treuhand, eğer başarılı olunursa, ki başkanın bundan zerre kadar şüphesi yoktu, denemenin kapsamı genişletebilirdi.

Şimdi daha rahat bir nefes aldı. Bu şekilde hallolabilirdi sorun. Listeyi eline aldı, bir kere daha dikkatle okudu. Son sayfayı masaya bırakırken, binlerce çalışanı işsizlik ve göç etme mağduriyetinden kurtarabileceğinden bir kere daha emin olmuştu.

Ama acele etmeliydi. Hiç vakit kaybetmeden, derhal, toplantı için karar taslağını dikte ettirmek istiyordu. Kafasının içinde ilk cümleleri bir araya getirirken küçük kayıt aygıtına bakındı ve aradığını, arkasındaki metal kitap rafında buldu. Ayağa kalktı, gülümsüyordu ve umutlu görünüyordu; Mavi Liste elinde kitaplığa doğru ilerledi ve bu sırada çalışma odasının penceresine sırtını dönmüş oldu.

Suikastçılar, Rohwedder'in evine mesafesi yüz metre kadar bile olmayan, etrafı tel örgüyle çevrili bir hobi bahçesinde saatlerdir bu ânı bekliyorlardı. Akşamüstü ortaya çıkmışlar, miskin adımlarla küçük bahçelerden oluşan yeşil alana gelmişlerdi. İki soğuk tutucu çantada birkaç kutu bira ve Borussia Dortmund maçını radyodan dinleme beklentisiyle donanmış, keyifli bir cumartesi geçirmek isteyen iki kişi izlenimi uyandırıyorlardı. Halbuki çantalarda bira değil, bir NATO keskin nişancı tüfeği ve havluya sarılmış dürbünü vardı. İki adamdan he-

nüz otuzunu geçmemiş görünen daha genci, olası ilkbahar yağmurlarına karşı korumak için PVC dosya poşetine yerleştirdiği eylemi üstlenme yazısını, kulübenin küçük terasından hiç konuşmadan içeri taşıdığı kamping sandalyesinin yanına bıraktı. Daha yaşlı ve daha sportmen görünen diğeri çantaları açmış ve tüfeği monte etmişti. Çok az konuşuyordu. Yazının konulduğu yeri kontrol etti. Yazıyı okumaması genç olanı rahatsız etti, metni beğenene kadar mektup bloğunun başında boşuna mı saatlerce oturup kafa patlatmıştı? Kamping sandalyesinin üzerinde hiç hareket etmeden büzüşmüş oturan daha yaşlı suikastçı şimdi de ona dürbünle başkanın evini gözleyip gördüklerini kendisine fısıldamasını emrediyordu.

Ancak başkanın çalışma odasının ışığı yandığında hareket geçti sarı kafa, kamping sandalyesinin üzerine çıktı ve tüfeğin dürbününden karşıdaki eve baktı. Dürbündeki görüntünün grenli ışığı başkanla suikastçı arasında tuhaf bir mahremiyet oluşturmuştu. Rohwedder'in gömleğinin çizgili dokusunu bile ayırt edebiliyor, elinde tuttuğu bir kâğıdı okurken alnındaki kırışıklıkların nasıl önce gerilip daha sonra tekrar gevşediğini görebiliyordu. Nişan hattının diğer ucundaki adam kitaplığa doğru yürümek üzere ayağa kalktığında, katili sırtındaki bir noktaya nişan aldı, tam bu noktaya nişan almasını öğretmişlerdi ona. Mermi başkanın nefes ve yemek borularını ve aortunu parçaladı, belkemiğini un ufak etti. Daha gövdesi yere çarpmadan ölmüştü adam.

Sarı kafa kamping sandalyesinin üzerinde duruyordu hâlâ. Hassas dürbünden başkanın karısının koşarak odaya girişini takip etti, bir kere daha ateş ederek onu da kolundan vurdu. Kadın odadan kaçtıktan sonra silahı bir kere daha doğrultup nişan aldı ve bir mermi de kitaplığa yolladı. Ve ardından indi taburenin üzerinden. Genç suikastçı üç boş kovanı topladı, kamping sandalyesinin minderinin üstüne, düzenli bir şekilde yan yana dizdi. Artık önceden planladıkları yoldan suç mahallini terk edebilirlerdi.

1

Odaya giren ilk ışıklar pencerenin altında duran masayı sadece bir gölge olmaktan yavaş yavaş çıkartıp tekrar bir mobilyaya dönüştürdü. Georg Dengler aşağı yukarı bir saat önce uyanmıştı ama hâlâ yataktaydı. Günün ağardığı saatler keyiflendirirdi onu; günün, geriye çekilmekte olan geceye zevahiri kurtarma şansı vererek mekândaki eşyanın üzerindeki hâkimiyeti, usulca atılmış adımlarla devralmasını sportmence ve adil bulurdu. Duvardaki ziyadesiyle uzun iki gölge küçülüp büzüşerek bir önceki akşam boşalttığı iki şişe Merlot oldular; zemindeki iki koyu renk adanın da aslında bir akşam evvel kendini yatağa atmadan önce bir telaş kurtulduğu kıyafetlerinden ibaret olduğu ortaya çıktı bir-iki dakika içinde.

Odadaki eşya yavaş yavaş eski şekli şemailine kavuşurken o da yatakta diğer tarafa döndü bir kere daha. Kuştüyü yorgan adamakıllı ısıtıyordu vücudunu; Dengler, yorganla çarşafın arasında açılmış ve şaşırtıcı derecede soğuk bir havanın bir an içini ürpertmesine neden olan gediği ayağıyla kapattı. Sabahın bu erken saatlerinde hep içini ısıtacak bir kadın vücudunun yakınlığını arıyordu. Uyuyan bir kadına iyice sokulup sırtından, sımsıkı sarılmanın özlemini çekiyordu. Kolunu nasıl sarardı beline, nasıl hissederdi tenini ve nasıl dinlerdi nefesini, tahay-

yülünde hep bunlar vardı. Hafızasını yokladı erotik bir kartoteks gibi başından sonuna ama o anda yanında olmasını istediği kadının örneğini bulamadı.

Âşık olmak istiyorum – diye düşündü ama bu düşünce hiç hoşuna gitmedi. Bir önceki akşam geç saatlerde, yeniden kazandığı bağımsızlığının şerefine bir kadeh Grauburgunder içmek için *Fröhlich* şarapevine gitmişti. Gözleri, şarabı masasına getiren genç kadının yüzündeki tebessümle o kadar beklemediği bir anda buluşmuştu ki bir an bu gülücüğün, geç saatlere kalmış bir müşteri için profesyonel bir mimikten daha fazla, doğrudan kendisine yönelmiş bir ilginin işareti olduğu hissine kapılmış, fark ettirmeden ve biraz da kıskançça, genç kadın yan masadaki üç üniversite öğrencisine de aynı candanlıkta bir tebessüm bahşediyor mu diye bakmıştı. Bahşetmediği görünce, iki yudumda kadehini boşaltıp hesabı onun tezgâhtaki çalışma arkadaşına ödemişti.

Sokaktan çöp arabasının gürültüleri gelmeye başladı. Georg Dengler, kendini tartarak bir an bekledi, artık neredeyse bir dostluk kurduğu aşina ağrı yine saplanacak mıydı sırtına? Hayır, bugün ağrımıyordu sırtı, hızla attı üzerinden yorganı, CD-çalarla yatağın arasındaki mesafeyi iki adımda aldı ve *play* butonuna bastı, iyice gerindi ve makinenin harekete geçerken çıkardığı mırıltılara kulak verdi. Sonunda Junior Wells, Willi Dixon'un bir blues'unu söylemeye başladı. Boğuk sesi Dengler'in odasını doldurdu, Otis Span'in piyano solosu bir çağlayan gibi akıyordu.

I don't want you to be no slave
I don't want you to work all day
But I want you to be true
And I just wanna make love to you[2]

Dengler amfinin sesini açtı ve her sabah yaptığı gibi şınav çekmeye başladı. Vücudunu zeminden uzaklaştırırken her se-

2 (Ing.) İstemem kalsın, olma köleliğe amade / İstemem kalsın, çalışma tüm gün saatlerce / İstemem, uzak dur hüzün ve kederden / İsteğim yok başka seni sevmekten.

ferinde göz ucuyla duvardaki Meryem Ana heykelciğine bakıyordu. Yakında bütün boyası dökülmüş olacak, diye geçirdi aklından, gerçekten de Kutsal Bakire'nin sırtındaki, bir zamanlar mavi olduğu anlaşılan örtünün rengi artık sadece lekeler halinde görülebiliyordu. Koyulaşmış ağaç ortaya çıkmıştı iyice, başının üstündeki haleyse iyice görünmez olmuştu.

Otuzuncu şınavınıyla beraber terlemeye başladı, altmışıncıdan sonra tekrar ayağa kalktığında Kutsal Meryem hâlâ onu izlemeye devam ediyordu. Junior Wells'in ağız armonikası Buddy Guy'ın gitarıyla bir düelloya tutuştu, Dengler sesi iyice açıp banyoya gitti. Duştan sonra giyindi, her zaman olduğu gibi yirmi dakika sürdü bu giyinme işi. Koyu mavi bokser şortunun yeni aldığı jean'ine uygun olduğunu düşündü, açık hardal rengine çalan bir tişört giydi, ardından da tişörtüne uyacak koyu mavi ceketi hızlı bir hareketle geçirdi sırtına.

Çıplak ayakla büro olarak kullandığı odaya geçti ve bilgisayarını çalıştırdı. Şifre soran ara yüz ekranda belirdiğinde *esc* tuşuna bastı Dengler, şifre gerekmiyordu. Netscape üzerinden internete girip Citibank'ın sayfasını açtı. Hesabında 4.578,34 euro vardı, BKA son maaşını havale etmemişti hâlâ. Bir hafta içinde kirasının, ısınma, haberleşme vs. gibi diğer yan giderlerinin ve her ay oğlu için Jugendamt'a[3] yaptığı ödemenin zamanı gelmiş olacaktı. O zamana kadar BKA'nın maaşını havale edeceğini umuyordu. İki ya da üç ay bu parayla ayakta kalabilirim, diye düşündü. Para kazanmak mecburiyetindeydi, internetten çıktı, Word programını açtı ve gazeteye vereceği ilanı hazırlamaya başladı.

* * *

Memnuniyetini ifade eden bir tavırla kafasını salladığında saat neredeyse dokuz olmuştu. Bir kere daha dikkatle okudu ve iki imlâ hatasını düzelttikten sonra bastı metni. Yazıcıdan çıkan kâğıdı katlayıp ceketinin iç cebine soktu, siyah mokasenlerini giyip evden çıktı.

Üç dakika sonra *Brenners*'in kapısından içeri giriyordu. Pen-

3 Gençlere dönük sosyal hizmet birimi.

cerenin kenarındaki küçük bir masada oturmuş, sütlü kahvesini karıştıran Mario, Dengler içeri girdiğinde el salladı, hoparlörlerden Bob Dylan'ın alışılmadık derecede hararetli bir sesle dile getirdiği serzenişleri duyuluyordu:

You got gangsters in power
And lawbreakers making rules
When you gonna wake up[4]

"Oturabilir miyim?"

"Ben aynasızlarla kahvaltı etmem."

"Ben artık aynasız değilim."

"Bir kere aynasızsan hep aynasız kalırsın."

İkisi de gülmeye başladı birden, sonra sarıldılar birbirlerine.

Mario ve Dengler, Güney Kara Ormanlar bölgesinde küçük bir köy olan Altglashütten'de geçirdikleri çocukluklarından beri arkadaştılar. Dengler'in anne babasının ölümünden sonra ailenin mütevazı çiftliğini tek başına işletmişti; ancak birkaç sene evvel pansiyona dönüştürmüştü çiftliği. Mario'nun annesiyse köyün tren istasyonunun birinci katındaki iki odalı bir dairede oturur, Freiburg'daki Rhodia kimyasal madde fabrikasında çalışırdı. Hiç evlenmemişti, Mario'nun babasının kim olduğunu ondan başka bilen yoktu. Yakışıklı bir İtalyan'dı der, bu konuyla ilgi başka hiçbir şey ifşa etmezdi.

Mario'nun babasının bir İtalyan olduğu hemen fark ediliyordu. Pek uzun boylu değildi, bir yetmişin ancak bir-iki santim üzerindeydi, omuzlarına kadar inen ve zapturapt altına alabilmek için sıkça bir saç bandı kullanmak zorunda kaldığı siyah saçlarını itinayla arkaya tarıyordu. Babası ona ateşli karakterini miras bırakmıştı genleriyle, konuşurken iki elini de yoğun biçimde hareket ettirmesi ve savlarını bütün vücuduyla savunması hep onun izleriydi. Üç yaş daha genç olmasına rağmen Dengler'i daha o zaman kendisine arkadaş olarak seçmiş ve Georg, genç dostunun ona bağlılığından rahatsız olmasına, hatta bu duruma öfkelenip onu yanından kovalamasına rağ-

4 (Ing.) Gangsterler iktidarda / Ve suçlular kuralları koymakta. / Ne zaman uyanacaksın?

men, Mario'yu bu kararından vazgeçirememişti. Mario bir sonraki yine oradaydı hep, sanki köyün bu iki sıra dışı yetiminin arasında, sadece yaş farkının değil başka her şeyin de üstesinden gelecek bir arkadaşlık kurulmasının nihayetinde kaderleri olduğundan son derece emin gibiydi. Georg bir zaman sonra pes etti ve genç arkadaşının yoldaşlığını kabullendi, önce bir süre için küçük vazifeler verip hizmet aldığı bir çömez olarak; ama kısa bir süre sonra, en iyi –hatta aslında tek– arkadaşı olduğunu teslim ederek.

Sonraları yolları ayrıldı ama ilişkileri hiçbir zaman kopmadı. Mario, Freiburg'da, kısa bir süre sonra yarıda bırakacağı boya badana ustalığı eğitimine başladı. Sonra resim yaptı, hep baba-oğul konulu, ya Toscana'ya has toprak renginin hâkim olduğu ya da kırmızı, mavi ve sarıdan oluşan renk senfonilerini tuvale taşıyan resimlerdi bunlar. Dengler bir koleksiyoncunun her sene Mario'nun resimlerinden bir ya da iki tanesini satın aldığını biliyordu; ama Mario bu alıcının kim olduğunu hiçbir zaman Georg'a bile açıklamadı. Mario tuvalleri doldurduğu kadar güçlü bir tutkuyla kendi İtalyan kimliğini yarattı, adeta kendi seçtiği ikinci bir kabuk gibiydi bu kimlik. Hiç tanımadığı babasının dilini öğrendi, zihni hep meşgul Dengler'in hiçbir zaman gösteremeyeceği bir inat ve enerjiyle. Hiçbir zaman netice beni memnun etmeyecek biliyorsun, diyordu Mario, Georg lisan çalışmalarının nasıl gittiği sorduğunda. Yine hiç bitmeyecek gibi görünen bir coşkuyla yemek yapmaya verdi kendisini. Önce İtalyan mutfağının bir parçası olduğuna inandığı bütün alanlarda hakiki bir usta mertebesine ulaştı: Bütün varyasyonlarıyla makarnalar, kılıçbalığı, limon sosunda dana eti. Sonra Baden bölgesinin mutfağını fethetti, ardından Fransız mutfağına el attı. Edebiyatı çok sevmesine rağmen yeni bir yemek kitabı onu her zaman bir romandan daha fazla keyiflendirdi.

Sonja'ya âşık olması Mario'nun gerçek bir İtalyan'a dönüşmeye duyduğu çılgınca tutkuyu biraz gemledi. Sonja'nın hatırı için Stuttgart'a, Mozart Caddesi'ndeki büyük bir apartmanın en üst katındaki küçük bir daireye taşındı. Bu dairenin salonunda, biraz Sonja'ya olan aşkından yola çıkarak biraz da en

sevdiği *Beuajolais*'nin isminden esinlenerek St. Amour[5] adını verdiği bir oda-restoran açtı. Adam başı 70 euro alıyor, bu paraya Dengler'in hayatı boyunca yediği en leziz yemekleri pişiriyor, Stuttgart'ta bulunacak en seçkin menüleri sunuyordu. Özel olarak seçilmiş şarap ve en iyisinden bir kadeh Crémant[6] da fiyata dahildi. Mario'nun yemek odasının kısa süre içerisinde Stuttgart sanat çevrelerinde, damak tadına düşkünlerin kulaktan kulağa fısıldadığı bir isim haline gelmesinde şaşılacak bir taraf yoktu.

"İkimizin tekrar aynı şehirde yaşıyor olmamız harika bir şey," dedi Mario, "Stuttgart'ı seçmek nereden geldi aklına?" diye devam etti.

"Oğlum Jakop burada yaşıyor ve yakında okuldan sonra nereye gitmek istediğine kendisi karar verecek yaşa gelecek. Umudum hiç olmazsa ara sıra benimle beraber olmayı tercih etmesi."

"Biliyor musun Georg," dedi Mario, arkadaşının düşünceli bakışlarının masanın dekorasyonunda takılıp kaldığını fark ettiği anda konuyu hızla değiştirmesi gerektiğini hissetmişti, "bu Şıvablar[7] hiç de şöhretleri kadar kötü değiller." Kızıl saçlı güzel garson kız ne yemek istediklerini sorarak sohbetlerini böldü. Mario *Brenners*'tekilerin şehrin en iyisi olduğunu belirterek beyaz sosis tavsiye etti Dengler'e. Genç kadın siparişlerinin notunu alıp onları tekrar baş başa bıraktı.

"Stuttgart'a taşındığım ancak bir iki haftadan olmuştu, tramvayda Şıvabların kendilerine has fesatlıklarının ne boyutlara ulaşabileceğini gördüm, dinlemek ister misin?" diye sordu Mario.

Dengler başını eğerek onayladı.

"Hölderlin Meydanı'ndaki küçük çamaşırhanede çamaşırlarımı yıkamak için tramvayla şehre iniyordum o gün. Sonja da kendi kirli sliplerinden bir tomar yapmış, çamaşırları taşıdığım çantanın en üstüne yerleştirmişti. Yolum bir-iki durak olduğundan oturmak yerine kapıya yakın bir yerde ayakta dur-

5 Aziz Aşk.

6 Fransız köpüklü şarabı.

7 *Schwaben*. Stuttgart çevresinin yerlisi olan halk.

mayı tercih ettim. *Feinschmecker*'in[8] son sayısında, yeni İspanyol mutfağı ve Barselona'daki El Bulli adındaki süper restoranla ilgili yazıyı okuyordum. Restoranın ismini görünce tabii hemen seni düşündüm.[9] Dengler hoşgörüyle içini çekti; restoranın adını ilk kez duyuyordu.

"Bir anda çantam devrildi ve Sonja'nın donları tramvayın zeminine döküldü. Herkes beni seyrederken onları teker teker koltukların altlarından toplamak zorunda kaldım."

Mario kahvesinden bir yudum içti ve devam etti. "Ben koltukların arasında slipleri arayarak sürünürken, yeşil aba kumaştan geleneksel paltosunu gitmiş yaşlıca bir adam bağırıp çağırmaya başladı, sapık bir domuz olduğumu söylüyordu. Eşekten düşmüşe dönmüştüm ki bir kadın yetişti imdadıma. Elini kolumun üzerine koyup en koyu Şivab şivesiyle, "Karınızı çok seviyor olmalısınız!" dedi.

Dengler gülmeye başlamıştı.

"Aynı anda takım elbiseli ve kravatlı başka bir adam Sonya'nın tangalarından birini aldı çaktırmadan ve ceketinin iç cebine tıkıştırdı. Tramvayda donlarımızı önümüze gelene hediye edecek kadar zengin değiliz, geri ver onu, diye bağırdım adama. Hem Sonja bu tangalarla çok da seksi oluyordu. Daha sonra Charlotten Meydanı'ndan inerken başka bir adam geldi yanıma ve paltosunun cebinden bir slip çıkarıp gizlice elime sıkıştırırken, sanki beraber bir komplo çeviriyormuşuz gibi fısıldayarak, 'Bir tane daha buldum,' dedi. – Ve sonunda evde donları sayınca ortaya çıktı ki iki slip daha kalmıştı tramvayda."

İkisi de gülüyordu şimdi ama Mario birden ciddileşti. "Evet, şimdi anlat bakalım neden aynasız değilsin artık?"

"Biliyor musun," dedi ve bir an için durakları Georg, "bir rüyayla ilgili bu."

"Anlat! Ben rüyaları ciddiye alırım."

"Tevkif ediliyorum ve büyük, bembeyaz bir hücreye atıyorlardı beni. Çok parlak aydınlatılmış her köşesi hücrenin, bir

---

8 Mutfak sanatı dergisi.

9 *Bulle* Almancada aynasız anlamında bir sözcüktür, El Bulli, *bulle*'yi çağrıştırmış.

hapishaneden çok tımarhaneye benziyor, kapının pervazında baş aşağı bir yarasa asılı, bana bakıyor. Kollarımdan ve bacaklarımdan bağlıyım yatağa. Sonra aniden BKA'nın bütün büyükbaşları yatağımın etrafında toplanıyorlar. BKA'nın başkanı öfkeyle kükrüyor: Bugün hâlâ hiç yalan söylemediniz! Sonra bölüm başkanı alıyor sazı: Bugün hâlâ hiç yalan söylemediniz! Ve sonra hep birlikte, koro halinde hançerelerini patlatırcasına bağırıyorlar: Bugün hâlâ hiç yalan söylemediniz! Ve ta ki ben uyanana kadar devam ediyor bu!"

Dengler devam etti: "Şimdi gerçek şu. Almanya'nın en fazla aranan üç teröristini tutukladım. Münferit bir polis memuru için az buz iş değil. Ama son vakalarda içimde giderek büyüyen bir kaygı oluştu. Ancak polisin çalışma şeklinin çok iyi bilinmesi halinde işlenebilirdi bu suçlardan bazıları ve bunu gösteren yeterince ipucu vardı; ama ne zaman bu yönde araştırmalara başlasam hemen geriye çekilmem ve vazgeçmem emredildi."

"Peki sebep?"

"Araştırmaların verimliliği sebep gösterildi bana. Bir sonuç vermeyecek araştırmalara boş yere zaman ve para ayırmam doğru olmazmış. Ne zaman ipuçları terörizmden başka bir yönü gösterse büyükbaşlar müdahil olup gerekli adımları atmama engel oluyorlardı. Bir dönem kendi başıma araştırmalarımı sürdürmeyi denedim ama çok zordu bunu başarmak. Daha sonra bu kaygılarımdan haberdar ettiğim ve bana güvenen, doğrudan amirim emekliye ayrıldı, ardından Hildegard, ufaklığı da alıp beni terk etti ve nihayet bu rüyayı görmeye başladım."

İkisi de konuşmadı bir müddet. Kızıl saçlı garson beyaz sosislerini getirdi, yemeye başladılar.

"Ve şimdi kocalarını boynuzlayan evli kadınların peşine düşmeye karar verdin," dedi Mario.

"Ya da karılarına ihanet eden kocaların."

"Kocalarına sadık olmayan kadınlar karılarına sadık olmayan erkeklerden daha ilginçtir her zaman."

"Gerçekten öyle."

"Ve esasen adaletsiz bir durum bu. Kocasından başka bir erkekle ilişki kuran kadın hayranlık uyandırır. Kadın kimliğini

bulmaktadır, normal hayatında çevresine örülmüş duvarları yıkar, bir kahramandır artık. Buna karşın bir erkek karısını aldatırsa iğrenç, abaza bir hıyar olmaktan öteye gidemez. İşte biz erkeklerin mağdur olduğu bir alan daha."

"İki kişinin aynı şeyi yapması yaptıklarını eşitlemez."

"Ne demek istiyorsun?"

"Eğer bir tiran bir köleyi döverek öldürürse, haklı olarak alçak bir katil olduğunu düşünürüz. Eğer bir köle bir tiranı aynı şekilde öldürürse ona sempatiyle bakarız. Toplum içinde zayıf pozisyonda bulunan biri zengin bir adamı, daha da iyisi, muktedirleri dolandırırsa yaptığını anlayışla karşılayabiliriz. Bu cürüm denge sağlayıcı bir tür adalet gibi görünebilir gözümüze. Banka soyguncusu çaldığı parayı sıradan, basit insanlarla paylaşırsa bir kahraman oluverir. Ama böyle vakalar uzun zamandır yok artık."

"Ve evlilik müessesine ihanet eden kadınlar sadakatsiz erkeklerden daha sempatiklerdir çünkü hâlâ erkeklerle aynı haklara sahip değildirler."

"Aynen öyle."

"Sempati suç işleyenin fazla işine yaramaz, yakayı ele verdiğinde her şeye rağmen cezalandırılır."

"Aslında pek o kadar basit de değil. Eski şefim, yetmişli yıllarda Baeder-Meinhof bir banka soygunundan sonra sokakta, oradan tesadüfen geçenlere para dağıttığında, yüksek kademelerin bundan büyük bir korku duyduğunu anlatmıştı; ya da bir adam kaçırma hadisesinde bütün sosyal yardım alanlara 500'er mark dağıtılmasını talep ettiklerinde ve buna benzer hadiselerde. Eğer bir suçlu kamuoyunun gözünde itibar kazanırsa bu durumun polisin işine geniş çaplı etkileri olur. Dolayısıyla toplumsal onayın muhakkak surette kırılması gerekebilir." Hızlı bir hareketle alnına düşen saçları kenara attı."Her neyse, ben bütün bunları geride bıraktım artık." Ardından yazıcıdan aldığı çıktıyı çantasından çıkardı ve dostunun önüne koydu.

"*Stuttgarter Nachrichten*'e vereceğim ilanın metni bu."

"Georg Dengler – Özel Araştırmalar," diye yüksek sesle okudu Mario, "kulağa bir Amerikan filmi gibi geliyor. Umarım

Stuttgart'ta yeterince ihanete uğramış koca vardır. Eğer gerekirse sana bu konuda yardım etmeye hazırım."

Dengler gülmedi bu şakaya.

"Kusura bakma, biliyorsun biz İtalyanlar bir tek böyle salakça şakalar yapmaktan anlarız."

"Mario, bu doğru değil. Opera söylemekten ve spagetti pişirmekten de pekâlâ anlıyorsunuz."

Gülüştüler. Kızıl saçlı garson kız boşalmış tabakları topladı, Dengler çok az sütlü bir duble espresso ısmarladı kendisi için, Mario'ysa bir caffé latte. Kahveler geldikten sonra birden ciddileşti Mario.

"Georg, bir ricam var senden."

"Söyle bakalım."

"Biliyorsun annem Freiburg Üniversite Hastanesi'nde on gün yatmıştı."

Dengler kafasıyla onayladı dostunu.

"Bu sırada utanmam gereken bir şey yaptım. Annemin evrak-ı metrukesini adamakıllı karıştırdım babamın kimliğini öğrenebileceğim ipuçları bulmak için ve sonunda bir fotoğraf buldum da gerçekten. Babamın bir fotoğrafını ve yine onun yazdığı bir mektubu. Artık nasıl göründüğünü biliyorum ve ismini de: Caiolo, Stefano Caiolo."

"Ve?"

"Onu bulmak istiyorum. İnternette araştırdım. Bir Stefano Caiolo var, Como Gölü'nün kıyısındaki bir köyde yaşıyor."

Georg, Mario'nun yüzüne baktı, arkadaşında şimdiye kadar hiç görmediği bir tedirginlik hissetti. Mario sanki içten içe titriyor gibiydi, bir anda incecik ve şeffafmış gibi geldi Dengler'e. "Tuhaf," diye düşündü Dengler, "artık aşk ve ölümle tanışmış kocaman, yetişkin adamlarız; ama bizi tekrar korkak oğlan çocukları olduğumuz zamanlara, o zamanki halimize döndürebilen bir şeyler var hâlâ."

"Sana bir önerim var. Şimdi sen benimle beraber *Stuttgarter Nachrichten*'e geliyorsun ve ilanı teslim ediyoruz, ben de sana Como Gölü'ne kadar eşlik ediyorum."

"Sosisler benden," dedi Mario, hesabı ödedi ve çıktılar.

* * *

"Toplam olarak ödeyeceğiniz rakam..." *Stuttgarter Nachrichten*'de kasada oturan kadın ince, pirinç bir zincirle boynuna asılı okuma gözlüğünü burnunun üzerine yerleştirdi ve devam etti, "513 euro ve 26 cent." Gözlüğün camlarının üstünden bakıyordu şimdi Dengler'e. Mario, vay canına dercesine bir ıslık sesi çıkardı, Dengler'in sırtı da, dalgalar halinde gelen ve kürekkemiklerine kadar hissettiği hafif bir ağrıyla bugün ilk kez hatırlattı kendisini. Citibank'taki serveti hızla buharlaşıyordu. Yaşadığı şokun yüzüne vuran ifadesini fark eden kadın, "Banka kartı da kabul ediyoruz," dedi. Dengler kafasıyla onayladı onu, cüzdanından banka kartını çıkardı ve uzattı. Kadın kartı, manyetik şerit altta kalacak şekilde küçük mavi bir aletin içine soktu, alet kendisine biraz düşünmek için zaman tanıdı, sonra tıkırdayarak çalışmaya başladı. Kadının –gözlüğü tekrar memelerinin üzerindeki eski yerine dönmüştü şimdi– mavi aleti uzattığı Dengler, şifresi 1421'i tuşladı. Alet bir kez daha durakladı, kısa bir süre sanki hafızasını yokladı, ardından bastığı fişi kadın Dengler'e verdi.

"Umarım işinize yarar ilan."

"Öyle olmasını umuyorum ben de," dedi Dengler, sonra Tagblatturm'dan çıktılar. Stuttgart'ın simgelerinden biri olan bu erken dönem gökdeleni şehrin en büyük iki gazetesinin ilan servisine ev sahipliği yapıyordu. İlan cuma günkü gazetede iş bağlantıları başlığı altında yayımlanacaktı.

"Artık bütün boynuzlanmış kocaların umudu sensin," dedi Mario.

Dengler pek şaka kaldıracak durumda değildi.

"Cumartesi akşamı bana gel, özel bir şey pişirelim beraberce," diye devam etti Mario. Dengler başıyla onaylamakla yetindi, ardından vedalaştılar. Mario trafiğin karmaşasında kaybolana kadar bekledi Dengler, ancak o gözden kaybolduktan sonra Rotebühl Caddesi'ni geçti ve araç trafiğine kapalı bölgeye girmek üzere saptı. Dev bulutların arkasından tırmanıp yüzünü gösteren güneş, ilkbahar duygusu uyandırmıştı insanlarda. Bir

trafik işaretinin üzerinde, bir karatavuk ilk konserini vermek üzere heyecanla başlamıştı provalara, Königsstrasse her zamanki gibi canlıydı. Çevredeki bürolardan ve bakanlıklardan öğle arası için çıkmış çalışanlar ve memurlar doldurmuşlardı sokağı, kafe ve restoranlar açık havadaki masalara da servis yapmaya başlamışlardı.

Dengler kendini insan seline bıraktı, bu selin içinde minik Schlossplatz Meydanı'nın yanından tren garına doğru aktı. İçinden gelen bir sese uyarak birden Lerche müzik dükkânına girdi. Stuttgart'ta münhasıran blues albümlerine bir bölüm ayırmış tek dükkândı burası, en üst katta ve en gözden ırak köşede de olsa en azından böyle bir bölüm vardı Lerche'de. Önce W harfinin altındaki CD'lere baktı Junior Wells'in yeni bir plağı çıkmış mı diye; ama Chicago'daki bir konserin canlı kaydından başka bir şey bulamadı, o da zaten vardı evde. Sonra bütün albümleri sistematik olarak gözden geçirmeye başladı ve "G" harfinde aradığını buldu. Buddy Guy'ın yeni bir CD'si çıkmıştı. İki tane aldı *Sweet Tea* ismindeki CD'den ve tekrar Königsstrasse'ye döndü. Birkaç adım ilerde Kaufhof iki devasa girişinden bir elektrikli süpürge gibi içine çekiyordu müşterilerini. Bir zarf gerekiyordu Dengler'e, içeri girmekte olan insan nehrine katıldı o da, ama sonra fikrini değiştirdi, kalabalıktan sıyrıldı, ilerdeki dar bir aralığa girdi ve oradan da sola, Lautenschlag Sokağı'na saptı. Birkaç adım sonra kafasındaki ufak kırtasiye dükkânının önüne gelmişti. Yüzü sayısız ihtiyarlık lekesiyle kaplı oldukça yaşlı bir adamın adeta lütfen verdiği A4 boyutundaki zarfı aldı ve üzerine ezbere bildiği bir adresi yazmaya başladı:

Roman Greschbach
Stammheim Cezaevi Yüksek Güvenlikli Bölüm A,
70439 Stuttgart.

Gönderici belirtmedi.

2

"Tiranı öldürdük," dedi Uwe Krems, "şimdi Leipzig'deki gösterilerin yayılması ve proletaryanın doğrudan eyleme başlaması gerekiyor." Daha yaşlı olan suratını, sanki bu boş lafları daha fazla dinlemeye mecali kalmamış gibi ekşitti. Paketin kıçına vurarak bir tane Reval çıkardı, dudaklarının arasına yerleştirip yaktı. Ren Nehri'nin diğer kıyısındaki Derendorf'taki geniş dairede üç gündür bekliyorlardı. Uwe, Heinz'ın başlangıçta yaptıkları planı neden değiştirdiğini merak ediyordu. Aslında sadece Kerstin'le o bu evde kalacaktı, Heinz'ın silahı ortadan kaldırmak için Eyfel'e gitmesini planlamışlardı. Heinz, polisin yollara bu kadar hızla barikatlar kuracağını, köprüleri kapatacağını ve Düsseldorf'un her köşesini polis arabalarının mavi ışıklarının aydınlatacağını hesaplamamıştı anlaşılan, diye aklından geçirdi Uwe. Heinz bu hummalı koşuşturmacanın polisin arama çalışmalarına bir faydası olmadığını, sadece halkı sakinleştirmeye yaradığını düşünüyordu. Devlet otoritesi hadiseyi kontrol altında tuttuğunu gösterme çabasındaydı ona göre ve birkaç gün içerisinde de her şey eskisi gibi olurdu.

Kertsin onlara ekmek, hazır çorba ve yumurta getirmişti. Üç hafta evvel tutmuştu evi, şimdi de sabah evden çıkıp ancak akşam saat altıda eve dönebilen, iffetli çalışan kadın rolünü oynu-

yordu. Aslında her gün Köln'e gidiyor ve giriş abonmanı aldığı hayvanat bahçesinde geçiriyordu bütün günü. Kerstin'le yoldaş Heinz'ın dün akşam kavga etmesi canını sıkmıştı Uwe'nin. Kertsin, Heinz'ın onları nasıl bulduğunu bilmek istemişti, çünkü yeraltında geçirdikleri iki seneden sonra diğer hücrelerden ve destekçilerden kopmuşlardı. Hochdorf'taki Volksbank soygunundan hâlâ 20 bin mark vardı ellerinde ve bu parayla bir süre daha kafalarını dinlemek istiyorlardı.

O dönemde Koblenz'in Lützel isimli bir mahallesinde bir ev tutmuşlardı. Bizi burada aramak kimsenin aklına gelmez, diyordu Kerstin. BKA bizi, sekiz kışlanın bulunduğu ve otuz bin askerin yaşadığı bu dev garnizon şehrinde kesinlikle aramaz, diye düşünüyorlardı. Uwe Koblenz'den daha ilk gün nefret etmişti. Belki bu saçlarını kısacık kestirmek ve koyu kahverengiye boyamak zorunda kalmasıyla da ilgiliydi. Gönülsüzce bakıyordu aynaya Uwe ama Kertsin bütün kaygılarına omuz silkerek cevap veriyordu: Aranan teröristler afişindeki resmine hiç benzemiyordu bu haliyle ve mesele bundan ibaretti.

Ama Heinz buna rağmen bulmuştu onları.

Löhr Sokağı'ndaki fırında bir anda yanında bitiverdi ve fısıltıyla, "Ateş etme, ben de silahlı bir savaşçıyım," dedi. Buna rağmen eli gitti Uwe'nin belindeki 9 mm. Walther'e; ama çok yavaştı. Korku ânı uzadıkça uzadı ve eğer izini polisler bulmuş olsaydı, şimdiye çoktan, yere dağılmış kesekâğıtlarının yanında un tozuna bulanmış halde, ölü yatıyor olurdu. Dondu kaldı eli yarı yolda.

Tanımadığı yoldaşı bir baş hareketiyle dışarıya çıkmalarını işaret etti. Uwe, Rhein-Mosel-Center'in arkasındaki otoparka kadar biraz arkasından takip etti onu. Donuk sarı saçlı adam bir Mercedes cipin yanında durdu ve Uwe'ye yanına gelmesini işaret etti.

"Haydi bin, bir yarım saat dolaşırız, sonra seni buraya getiririm tekrar."

Uwe, önceden kararlaştırdıkları bütün emniyet tedbirlerini göz ardı ederek bindi arabaya. Adam hareket ettirdi arabayı ve ardından kendisini Heinz olarak tanıttı, Hamburg'lu bir yoldaştı. Heinz'ın saçları açık sarı ama yine de donuktu ve alabros ke-

silmişti. Onun kendisini bu asker tıraşıyla bu kadar rahat hissediyor görünmesi Uwe'yi hayrete düşürdü. Kendisi göze çarpmamak için kısacık kestirdiği saçlarından nefret ediyordu ve hâlâ içten içe korkuyordu yoldan geçenlerden birinin parmağıyla günün birinde onu gösterip, "Şuradaki, şu adam bir terörist, hemen tanıdım, sadece saçlarını kestirip boyatmış," demesinden. Heinz için durum farklı görünüyordu. Alabros tıraşın onu hiç rahatsız etmediği besbelliydi, sanki yeraltında yaşıyor olmasa da başka türlü kestirmeyecekti saçlarını. Uwe neredeyse içgüdüsel olarak başka bir araba tarafından takip edilip edilmediklerini kontrol etti defalarca. Heinz'ın duruma daha hâkim olduğunu fark etti sonra, dikiz aynasıyla pek ilgilenmiyor bunun yerine onu inceliyordu. Akan trafikten çevirip gözlerini Uwe'ye bakıyordu tekrar tekrar. Rahatsız edici değildi bakışları, daha ziyade onu tartıyor, ona vereceği işlerin altından kalkabilir mi, diye düşünüyor gibiydi. Beni test etmek istiyor, diye aklından geçirdi Uwe.

Heinz antrenmanlı görünüyordu, vücudunun üst kısmı güçlü, bacakları ince ama kaslıydı, açık mavi jean gömleğinin kollarındaki kumaşı geriyordu kayda değer pazıları. Kalçaları otururken bile sırım gibi görünüyor, Wrangler pantolonundan baldır kasları belli oluyordu. Yoldaş çok spor yapıyor diye düşündü Uwe, silahlı mücadele için hazırlamış kendisini. Uwe bedensel zorlanmayı hiç sevmezdi. Okul zamanında dahi, sadece ruh karartıcı idmanlardan ibaret olan spor dersinden nefret ederdi. Mercedes, Mosel üzerindeki köprüden otoyola doğru ilerlerken sessizliği Heinz bozdu.

"Biz 'Andreas Baader' hücresiyiz, bir eylem hazırladık, bu domuzlar sistemine adamakıllı bir darbe vuracak, okkalı bir eylem, anlıyor musun ne demek istediğimi?"

Uwe belli belirsiz titredi. Eğer bu yoldaşlar hücrelerine Andreas Baader'in ismini vermişlerse planladıkları da önemli bir eylem olmalıydı. Şimdiye kadar hiçbir RAF[10] hücresi Baader ismini alacak kadar cesaret gösterememişti.

---

10 Rote Armee-Fraktion, Kızıl Ordu Fraksiyonu. Almanya'da 1970'lerden 1990'lara kadar etkili olan Marksist-Leninist şehir gerillası ve silahlı propaganda örgütü.

"Her şeyi hazırladık," diye devam etti Heinz, "ama BKA peşimizde, anlıyor musun ne demek istediğimi?"

Uwe kafasını salladı.

"Bir planımız var, bu iş için en uygun silaha da sahibiz, kaçış yollarını ayarladık. Tek derdimiz şu: Biz artık istediğimiz kadar serbest hareket edemiyoruz, bu yüzden bu eylemi başka yoldaşlara devretmek zorundayız, anlıyor musun?"

Uwe bir kez daha salladı kafasını.

"Kitlelerin sempatisini kazanacağımız bir hadise. Gösterilerle protesto ettikleri bir tiranı ortadan kaldıracağız, siyasi açıdan da son derece önemli, Şimdi eylemi devam ettirmek için sizin hücrenize ihtiyacımız var. Hazır mısınız?"

Bir an düşündü Uwe. "Bunu tartışmamız lazım ama kitleyi harekete geçirecek bir eylemse katılırız. Kitleden kopuk, ayakları yere basmayan eylemler yapmak istemiyoruz.

Heinz sessizce güldü.

"Bu şimdiye kadar yapılmış en önemli eylemler çapında bir eylem olacak." Artık Müllheim-Kärlich Nükleer Enerji Santrali'nin inşa edildiği araziye giden yola çıkmışlardı. Heinz kallavi Mercedes'i otoyol çıkışına doğru sürdü, büyük bir mobilya mağazasının yakınında otoyolu terk ettiler, sonra altından geçip bu defa aksi yönde tekrar çıktılar altı şeritli yola.

"Sana silah eğitimi vereceğiz," diye devam etti Heinz, bu iş için son derece uygun bir yer bulduk. Hiçbir sorun çıksın istemiyoruz."

Uwe kafasını salladı.

Bu yoldaş ne istediğini biliyordu ve bu kararlılık Uwe'nin hoşuna gitmişti. Üç gün sonra Heinz ona ilk atış dersini vermişti bile.

3

Dengler kırtasiye dükkânından çıktı, Bolz Sokağı'nı geçti, kısa bir yürüyüşten sonra merkez postanenin önüne gelmişti bile. Pul otomatı, fazlasıyla büyük ana giriş kapısının sağında bir köşeye saklanmıştı. Bir pul aldı Dengler ve makinenin para üstünü bir sürü pulla vermesine çok sinirlendi. Zarfı posta kutusuna attı.

"Buddy Guy'ın keyfini çıkar!"

Roman Greschbach'ın fotoğrafı seneler boyunca aranan teröristlerin yer aldığı afişlerde başköşeyi süslemişti. Afiş yapıştırılan sütunlarda, tren garlarında, banka gişelerinde bir milyondan fazla resmi vardı Greschbach'ın. İçişleri bakanı televizyonda onu, polisin muhakkak yakalaması gereken korkunç bir haydut olarak tanımlamıştı. Georg Dengler iki sene izini sürdü iki büyük saldırıya katılmakla suçlanan Greschbach'ın. Heidelberg'de kimliği belirsiz kişiler ABD ordusundan General Worst'un Chrysler marka makam otomobilini havaya uçurmuşlardı. Uzaktan kumandalı bomba patladığında general arabasında değildi. Şoförü, Seattle'lı bir zenci çavuş, hayatını kaybetmişti. İkinci bomba sadece bir ay sonra, Baumholder tatbikat alanında, bir manevra sırasında patladı ve bir arazi aracını, içindeki Amerikalı tankçı General Highcourt ve yaveriyle beraber paramparça etti.

Bu iki saldırı Amerikan hükümetini teyakkuza geçirdi. ABD elçisi şansölyeyi makamında ziyaret etti ve suçluların ivedilikle yakalanmasını talep etti. Polisin en iyi dedektifleri, Kaiserslautern'deki bir hücre evinde parmak izleri tespit edilen Roman Gerschbach'ı bulmakla görevlendirilmeliydiler. BKA yönetimi bu görevi Georg Dengler'e verdi. Bu karar Wiesbaden'de çok kişiyi hayrete düşürdü. Silke Meier-Kahn ve Rolf Heisemann'ı tutuklayarak iki ses getiren iş başarmıştı Dengler; ama BKA'nın üst yönetiminin ondan pek hoşlanmadığını aslında herkes biliyordu. Fazla kendi kafasına göre hareket ettiği ve iletişim özürlüsü olduğunu düşünüyordu insanlar.

BKA'nın başkanı, kurumu *management* biliminin gereklerine göre yönetmeyi denediği dönemde, kısa bir süre sonra memurların adamakıllı nefret edeceği senelik personel görüşmeleri yapılmasına karar verilmişti.

Terörizm şubesi müdürü Doktor Scheuerle, Pforzheim'lı hırslı bir Şıvab'tı, "Tespit edilmiş bir stratejiye bağlı hareket etmeyi bile reddediyorsunuz," diye açıklamıştı derdini, yapmacık bir tavırla.

"Siz de stratejinizi kimsenin uyum sağlamasına imkân vermeyecek kadar sık değiştiriyorsunuz," diye cevap vermişti Dengler ve bu andan sonra hiç kredisi kalmamıştı amirlerinin indinde.

Ama ona ihtiyaçları vardı. Dengler, Silke Meier Kahn'ı peşine düştükten sadece beş ay sonra tevkif etmişti. Scheuerle birinci kanalın ana haber bültenine çıktı, basında söyleşileri yayınlandı, uçuyordu mutluluktan ama teşekkür etmedi Dengler'e. Dr. Scheuerle bu hızlı başarıyı acemi şansının hanesine yazdı, Dengler'in sırtını sıvazladı ve bir dedektifin hayatında sadece bir kere bu kadar şanslı olabileceğini belirtti. Ve ertesi gün öğleden evvel aradı onu bürosundan ve Rolf Heisemann dosyasıyla ilgilenme görevini de ona verdi. O zamanlar hâlâ işini seviyordu Dengler. Sportmence bir bakışı vardı işine, en azından daha sonraları, "Sportif dönemim," diye adlandıracaktı o günleri. Kendisini, nadir bulunan çok tehlikeli bir köpekbalığının peşindeki açık deniz balıkçısı ya da insan yiyen bir leoparı av-

lamak zorunda olan savanların yalnız avcısı olarak canlandırıyordu hayallerinde, yani her halükârda bir tür kahraman gibi hissediyordu. Avı da tehlikeliydi – ve denkti kendisine. Ve bir gün karşı karşıya geleceklerdi. Nerede olacağını bilmiyordu ama bulacaktı onu. Bu yüzden her bilgiyi inceliyordu, kurbanıyla ilgili her şeyi bilmek istiyordu.

Üç ay Heisemann'la alakalı bütün dosyaları okudu, kendisini *Spiegel* muhabiri olarak tanıtarak Heisemann'ın ebeveyniyle, arkadaşlarıyla ve silahlı mücadele yolunda onu takip etmek istemeyen eski kız arkadaşıyla görüştü. Ve belirleyici ipucunu Dengler'e sağlayan da Heisemann'ın kız arkadaşı oldu.

Heidelberg şehir merkezindeki Café Starfisch'te görüştü genç kadınla. Pencerenin önünde, sokağa bakan bir masada oturuyordu ve omuzlarına dökülen açık kahverengi uzun saçları adeta bir örtü gibiydi. Çerçevesiz yuvarlak gözlüğü entelektüel bir hava veriyordu genç kadına; ama aynı zamanda dolgun dudaklarıyla ciddi bir çelişki oluşturuyordu. Bu çelişki bütün söyleşi sırasında kafasını karıştırdı Dengler'in. O ise bunun farkına varmamıştı, birileriyle eski erkek arkadaşıyla ilgili konuşabilmekten keyif alıyor gibi görünüyordu.

Genç kadın altı ay boyunca Heisemann'ı yeraltına inmekten vazgeçirmeye çalışmıştı. "Ama artık seçimini yaptı," dedi acı bir gülümsemeyle. Silaha sarılmak için Almanya'da yeterince neden vardı; ama askerî bir mücadele başlatmanın başarı şansı olmadığını düşünüyordu.

"Daha güçlü bir düşmana karşı, onun bin kez daha üstün olduğu bir alanda savaş açmak akıllıca bir iş değil," dedi düşünceli bir tavırla ve espresso'sundan bir yudum içti, "onun zayıf noktalarını bulmak gerekir."

"Öyle yapsa şimdi saklanmak zorunda kalmazdı."

"Evet, – biz de beraber olabilirdik," ve, "eğer Almanya'dan bu kadar nefret ediyorduysa..." kolu koltuğun kolçağına düştü, "onunla istediği herhangi bir yere giderdim."

"Başka bir ülkeye de gider miydin?"

"Evet."

"Hangi ülkeye?"

"Kesinlikle Yunanistan'a giderdik."

"Neden Yunanistan?"

"Rolf daha öğrenciyken Yunanistan'da geçirirmiş tatillerini. Sırt çantasıyla. Hep övgüyle bahsederdi Yunan köylülerinin misafirperverliğinden, denizin güzelliğinden ve..."

Bir an için duraladı: "Biz Atina'da tanıştık. İki gün gezdirdi beni, bir tavernadan diğerine dolaştık, her yerde arkadaşları vardı."

Dengler bu bilgileri dosyalardan hafızasında kalan bir başka bilgiyle birleştirdi. Hedef kişi düzenli olarak *Süddeutsche Zeitung* adlı gazeteyi okuyordu. Münih'teki yayınevine telefon ederek gazetenin Yunanistan'da iki yüz yetmiş bir dükkân ve büfede satıldığını öğrendi. BKA'nın araştırma gruplarının bir sonraki toplantısında bu iki yüz yetmiş bir satış noktasının da kontrol altında tutulmasını istedi. Doğrudan amiri Dr. Schweikert talebini onayladı ama BKA'nın başkanı ve Dr. Scheuerle kesinlikle karşı çıktılar; fazlasıyla pahalı olacaktı böyle bir operasyon, ayrıca Yunan polisiyle hesapta olmayan sorunlar çıkabilirdi, boyutları itibariyle gizli tutulmasına da imkân yoktu. Dengler burnundan soluyarak terk etti toplantıyı. Daha sonra Dr. Schweikert odasına geldi ve kapıyı arkasından kapattı.

"Dengler, bana güveniyor musunuz?"

Şaşkın bir suratla baktı Dengler, amirine: "Bütün dükkânda makul ve mantıklı tek insan sizsiniz."

"O zaman bana biraz daha zaman tanıyın ve öfkenizi kontrol edin."

Üç gün sonra operasyon için yeşil ışık yaktı Dr. Schweikert, ama Dengler amirlerinin fikir değişikliğinin nedenini hiçbir zaman öğrenemedi. Her şeyi planlaması iki ay sürdü, Yunan meslektaşlarıyla konuştu, görev dağılımını düzenleyen Excel tabloları hazırladı, operasyona katılan arkadaşlarının otel odalarıyla bile ilgilendi.

Gözetimin başlamasından üç gün sonra Rolf Heisemann gözünde koyu renk Ray-Ban bir güneş gözlüğü ve üstünde beyaz keten bir takımla Selanik Limanı'ndaki bir büfeye geldi ve kırık bir Yunancayla bir *Süddeutsche* istedi – dört saat sonra Deng-

ler'in refakatinde, Karlsruhe'de, tutuklama hâkiminin önündeydi.

Artık BKA'da saygıyla "Filozof Dengler" olarak anılıyordu. Bundan sonra Greschbach dosyasını verdi Dr. Scheuerle ona. Dengler önce BKA'nın on iki dosyada toparladığı bilgileri sistematik olarak inceledi: Greschbach'ın ebeveyninin, kız kardeşinin, öğretmenlerinin, hatta çocuk yuvasındaki eğitmenlerinin ifadeleri, okul yıllarında yazdığı kompozisyonların kopyaları, Freiburg'daki sol çevreden Greschbach'ı tanıyan iki polis muhbirinin hazırladığı uzun ve kapsamlı raporlar, BKA'nın uzmanlarından aldığı dört farklı psikolojik ekspertiz, Greschbach'ın iki sene beraber müzik yaptığı ve polise ifade vermeyi reddeden gençlik döneminden arkadaşlarının telefon görüşmelerinin dinleme kayıtları.

Uzun süre hesap ekstrelerini inceledi. Birinin hayatıyla ilgili bir şeyler öğrenmenin en iyi yollarından biridir ekstreleri incelemek. Hayallerin, gerçekleştirilmiş olanlarının, izini sürebilirsiniz hesap hareketlerinde, hayal olarak kalanlarla ilgili bir şeyler bulmanız tabii ki imkânsızdır. Dengler bu sayıların ardındaki hayalleri deşifre etmeleri için iki memur görevlendirdi. Greschbach, Hertie'den komple balık adam ekipmanı, bir şişme bot ve zıpkın satın almıştı, pahalı ceketlerinin kaynağı seçkin erkek giyim mağazası Bollerer'di, – üniversitenin ikinci yarıyılına kadar kaliteli kıyafetler ve pahalı tatiller önemli olmuştu Greschbach için. Daha sonra, ailesinin ona hiç şaşmadan her ayın birinde gönderdiği paranın hemen aynı günde çekilmeye başlanması dikkatini çekti Dengler'in, hesabın hissedilir bir telaşla boşaltıldığını hissediyordu.

Otur ve düşün.

Para hem görünen hem de görünmeyen bir boyut, diye geçirdi aklından. Hayatımızdaki her şeyin arkasında ayrıca görünmez bir de sayı var. Âşığın sevdiği kıza getirdiği bir buket çiçeğin, her kazağın, her dilim ekmeğin arkasında – hep bir sayı.

Düşünmeye devam et.

Hayatımızın bir parçası haline gelmiş bu görünmez sayı dizilerinin anlamı nedir? Onları gerçekten görmüyor muyuz, yok-

sa sadece –bilinmeyen bir duyu organı vasıtasıyla– bilincinde olmadan mı algılıyoruz? Sevgili, uzun saplı bakara gülünün ardındaki gizli fiyatı görüyor mu? Gözlerini kapattığında asıl onu mutlu eden ne?

Dengler'in tahayyülünde dünya, görünen ve görünmeyen fiyatlardan oluşan ve sonsuza dek uzanan cetvellere dönüşüyordu.

Düşünmeye devam et!

Polis de bu görünmeyen tabelalara göre pozisyon alıyordu. Devriye gezen polisler Frankfurt'ta, Zeil'da yürüyen ve üzerinde 2.000 euro'luk takım elbise olan bir adama neden hiçbir zaman kimliğini sormazlar, buna karşın kıyafetlerini Kızılhaç'tan almış bir diğer adam söz konusu olduğunda bu kontrolü yapmaya neredeyse mecbur hissederler kendilerini? Görünmeyen fiyat etiketlerinin hayatımızdaki önemi hangi boyuttadır?

Roman Greschbach'ın klasörleri üzerinde sabahladığı akşamdan sonra Dengler kıyafet stilini tamamen değiştirdi. Artık jean pantolonlar ya da Türk deri dükkânından aldığı montları giymeyecekti – kimse sosyal statüsünü kılık kıyafetinden anlayamayacaktı artık. O günden sonra koyu mavi takım elbiseler giymeye başladı, iş arkadaşları ve amirlerinin hayret oldu bakışları şaşırtmıyordu Dengler'i.

Öyle görünüyordu ki Greschbach bu sistemden kendini kurtarmaya çalışmıştı. Hesap ekstreleri paranın görünmeyen izine dair ipuçları vermemeye başlamıştı bir süre sonra. Dengler diğer klasörleri okudu, kırmızıyla işaretlenmiş ve korkunç fotoğraflarla dolu dosyaları, patlayıcı madde uzmanlarının raporlarını, sayısız teknik ekspertizi; sonra Kaiserslautern'deki hücre evinin fotoğraflarını en küçük detayına varıncaya kadar inceledi. Gecenin geç saatlerine kadar BKA dedektiflerine ayrılmış dev büroda oturup düşündü. Klasörlerden dökülen resimlere bıraktı kendisini ve büronun gri atmosferinden ne kadar nefret ettiğini unutmaya çalıştı. Masasının formika tablası gri plastikti, bilgisayarının gövdesi griydi, monitörü griydi, yazıcısı griydi. Yerdeki halı ve pencerenin önündeki jaluzi açık griydi. Ergonomik kolçaklı ve yüksek sırtlı büro koltukları griydi, sekre-

terler de gri büro sandalyelerinde oturuyorlardı, bunlar kolçaksızdı. Hatta hâlâ büroda çalışan bir iki meslektaşının ayağındaki *bluejean*'ler bile gri görünüyordu. Bu griliği sadece şu anda kafasında geliştirdiği fikrin parlaklığı kırıyordu. Parlak ve turuncuydu fikir. Dengler önemli bir fikir beyninde oluştuğunda nasıl bir his yaşadığını çok iyi biliyordu. Önce kafasının arka bölümünde küçük bir baskı hissederdi, sonra bu baskı yayılır, kafasının önüne doğru ilerler ve sonra bir kavrama dönüşürdü. Bu an gelene kadar bekleyebilirdi ya da baskıyı kovardı kafasından.

Otur ve düşün.

Düşünmeye başladığında tahayyülünde gördükleri flulaşıyordu: Dosyalardaki yazılar, dışarıda, binanın avlusundaki ağaçlar ve hatta gece vardiyasındaki arkadaşlarından birinin duvara yapıştırdığı Deep Purple posteri bile. Arkasına yaslandı, gözlerini kapadı ve kafasında oluşan fikrin akışına bıraktı kendisini. Bir an ayaklarını çalışma masasının üzerine uzatmak geçti aklından, ama vazgeçti.

Düşün!

Greschbach'ın hayatı. Kendisininki. Karşıt modeller. Greschbach'ın bütün bu klasörlerden taşan hayatı, kendi hayatının tamamen zıddı bir modeldi. Önemli miydi bu? Bilmiyordu. Dengler doğruldu koltuğunda ve ilk klasörü tekrar önüne çekti.

Greschbach, ondan sadece dört yaş gençti ve sadece birkaç kilometre uzağında büyümüştü – ama yine de aşılmaz tezatlar vardı bu iki hayat arasında. Birbirlerine rastlamaları bile mümkün değildi. Hedefi şahıs Freiburg'da büyümüştü, yani 200.000'den fazla nüfusu olan bir büyükşehirde. Buna karşın Dengler hemen hepsi toprakla uğraşan, birkaç yüz kişinin yaşadığı ufak bir köy olan Altglashütten'de doğmuştu. Greschbach'ın babası para kullanmaya antrenmanlı olması için oğluna dört yaşından itibaren muntazaman belirli bir harçlık verdiğini anlatmıştı. Dengler bu paragrafı bir kere daha okudu, gerçekten de, "Antrenmanlı olmak," demişti adam. Nasıl olacaktı bu iş? Bugün dondurma almak için 10 mark nasıl harcanır antrenmanı yapacağız! Georg hiç harçlık almamıştı. Belki bugün

hâlâ para kullanmayı beceremiyor olmamın sebebi de budur, diye düşündü. Küçüklüğünden beri çiftlik işlerine yardımcı olmak zorundaydı. Gencecik bir yeniyetmeyken annesinin domuzlarına göz kulak oluyordu köyün yakınlarındaki yaz çayırına salındıklarında. Hayvanlar kendileri buluyorlardı yemlerini, köklerden ve çayırı altüst ederken gün ışığına çıkardıkları hayvanattan, mayıs böceklerinden ve hatta yeterince hızlı kaçamayan sıçanlardan besleniyorlardı. Domuzları çayıra çıkarmak ağıla kapayıp beslemekten daha ucuza geliyordu annesine. Georg komşuları Birklerbauer ailesinin domuzlarını da yanında götürüyor, böylece üç-beş kuruş kazanabiliyordu. İnsandan uzak ve çok yorucu bir işti bu, özellikle de hayvanlar açken. Gelişmiş bir sürü içgüdüleri yoktu domuzların, her biri başka bir köşeye koşturur, küçük Georg da kaçmalarına engel olmak için, uzun bir sopayla teçhiz edilmiş olarak peşlerinden koşardı. Buna rağmen zaman zaman bir domuz yavrusunun nezaretinden kurtulduğu oluyordu. Genellikle fazla uzağa gitmiyorlardı; ama her an tetikte olmazsa sürünün dağılma tehlikesi büyüktü. Dolayısıyla hayvancıklar karınlarını iyice doyurup otların üzerine serilene kadar hiç durmadan koşup duruyordu Georg sürünün çevresinde.

O zamanlar hayvanların önlerine gelen her şeyi yemesine çok şaşırıyordu. Bir seferinde iki domuzu ölü bir tilkiyi bir alıç ağacının gölgesine çekerken yakalamıştı. Leşin başına çöken hayvanların ağız şapırtıları ve kırılan kemiklerin sesi tiksindiriciydi; Dengler, leşi midelerine indiren domuzları seyretmenin onu nasıl iğrendirdiğini hâlâ dün gibi hatırlıyordu. Kendini tutamamış kusmuştu o zaman, hemen koca bir anne domuzun ilgisini çekmişti kusmuğu. Panik içerisinde sopalamaya başlamıştı domuzları, çayırın üst taraflarına doğru sürmüştü şaşırmış bir halde ciyaklayan hayvanları. Domuzlar bir süre sonra tekrar sakinleşip toprakta kök aramaya başlamışlardı.

Ancak sürü karnını doyurduktan sonra kendi düşüncelerine yoğunlaşabiliyordu. Hoşuna gidiyordu bu. Kendisini yalnız mı hissediyordu? Dengler tam olarak bilemiyordu bunu; ama o günlerden sonra yalnızlık hissinin hiçbir zaman tam olarak

kaybolmadığını hatırlıyordu. Bir de sanki bir şey söylemeden önce herkesten fazla düşünmesi gerekiyor gibi geliyordu ona. Sınıf arkadaşı olan eczacının oğluna hayrandı, sanki hiç düşünmesine gerek olmadan, rahatça konuşmaya başlayabiliyordu çocuk ama belki de sadece daha hızlı kavrayabiliyordu hadiseleri. Dengler hiçbir zaman aynı anda hem konuşup hem düşünmeyi becerememişti. Okul çağlarında böyleydi bu, sonra da hiçbir zaman değişmemişti.

Greschbach'ı o zamanlar tanımış olsaydı, bir prensin hayatını yaşıyor, diye düşünürdü muhtemelen. Greschbach, ailesiyle beraber Freiburg'un seçkin semtlerinden Herden'de, bahçesi doğanın tercihlerine bırakılmış üç katlı bir evde oturuyordu. Babası ifadesinde, oğlunun doğum gününün her sene komşuların ve akrabaların çocuklarının da katıldığı büyük bir partiyle kutlandığını anlatmıştı. Oyunlar oynanır, limonata içilirdi; akşam olduğunda da partiye katılan çocuklar, her birinin elinde kâğıt fener taşıdığı bir tür fener alayıyla evlerine kadar bırakılırdı.

Çocuk yuvası görevlisinin ifadesinde babasının, Greschbach'ın çocukluk döneminin merkezinde yer alan figür olduğunu okudu Dengler. Çokbilmiş bir çocuk olan Greschbach için, "Babam dedi ki..." bilgelik ve salahiyetin en üst aşamasıydı, bu ifadenin şimdiki çocukların "..... televizyonda gördüm" cümlesine benzer bir ağırlığı vardı.

Dengler kendi babasını pek hatırlamıyordu. Onunla ilgili aklında, sanki hep göz önünde olmazsa buharlaşıp yok oluverecek bir hazineymiş gibi sıkça hafızasında canlandırdığı birkaç resim vardı sadece. Bu resimlerden birinde babası sabahın erken saatlerinde, bir sandalyede oturuyordu sakince, ineklerin yemini vermişti, şu anda annesi sağıyordu onları – iş pantolonu ayağında mutfak masasının başındaydı, üstünde sadece beyaz bir fanila vardı. Enli, kahverengi deri askılar tutuyordu pantolonunu. Annesinin önceden hazırlayıp, elektrik ocağının üstünde sıcak kalmasını sağladığı kahvesini içiyordu. Georg dizlerine oturma izni koparmıştı. Babasının etrafından hiç eksilmeyen tütün, saman, süt ve inek kokusunun keyfini çıkarıyor-

du sessizce. Babayla oğul konuşmuyor, kahve fincanından yükselen ve sonra her defasında farklı bir şekil oluşturarak kaybolan buharı seyrediyorlardı. Bu sessiz aidiyet dakikaları onu en mutlu eden çocukluk anılarıydı. Tabii birkaç flu resim daha vardı hafızasında, örneğin pazar günleri kilise ziyaretleri, babasının kaba kumaştan dikilmiş, siyah takım elbise içerisinde kendisini rahatsız hissetmesi. Onu elinden tutması, beraberce kiliseye gitmeleri, sonra Georg'un hep tek başına sağda, erkeklerin tarafında, önlerde kendisine bir yer aramak zorunda kalması ve babasının, onun arkasında köyün diğer erkeklerinin yanında oturması. Georg –bazen hızla ve babasının hiç beklemediği bir anda– dönüp arkaya baktığında, hep onun gözlerinin üzerinde olduğunu görmesi ve bu gözlerdeki, ona kendisini evinde hissettiren suskun tebessüm. Babası hiçbir zaman duygularla ilgili konuşmazdı ama buna rağmen Georg ondan öğrenmişti sevginin mütevazı dilini: bakışlar, tebessümler, jestler ve güven duygusu.

Sonra hep unutmak istediği ve bazen, şanslı günlerinde, gerçekten de unuttuğu o meşum gün geldi aklına. Korkunç hatıraların, ne kadar gayret gösterirseniz gösterin, tamamen sıfırlanması imkânsızdır. O gün vuku bulan kazayı hatırladığında samanın sıcak kokusu doldururdu burnunu Dengler'in. Dizlerinin üzerinde sürünüyor küçük Georg samanlığın üst katında, yavrularını doğuracağı zaman hep buraya saklanan gri-beyaz kedi rolünde hayal ediyor kendisini. Elinde yabası, bacaklarını açmış, ineklerin samanını aşağıya savuran babası yanında olunca ne kadar emniyette hissediyor kendisini bu kadar yüksekte olmasına rağmen. Babası iki ambar deliğinden birinin başında, belden yukarısının uyumlu ve kendinden emin dönüşleriyle, aşağıya, zemine savuruyor yabasına taktığı samanı. Bir çocukluk rüyası. Georg samanların içinde yuvarlanıyor, bir köstebek gibi tüneller açıyor saman yığınlarında. Bir anda bağırmaya başlıyor babası, "Dur," diyor, "sakın kıpırdama!" ve ona doğru koşmaya başlıyor. Georg neden durması gerektiğini anlamıyor, bunun için de durmuyor, babası devam ediyor koşmaya ve unutuyor ikinci ambar deliğini.

O akşam sadece annesi eğilmişti yatağında yatarken onun üstüne, kararmıştı her yer ve birer taş gibi hissetmişti annesinin gözyaşlarını yanağında. Gözyaşlarının tadı acıydı, sevmiyordu bu tadı ve daha sonra da çok utanacaktı bu tadı sevmediğini düşündükçe. Babasının cenazesinde de utandı Georg. Annesiyle beraber ilk sırada oturuyorlardı, kadınların tarafında. Orada olmak istemiyordu. Annesi bırakmadığı için güçlü bir baskı hissetti elinde. Acı hissetti ama sadece elinde. Bir süre sonra çekti kaldırdı annesi onu oturdukları sıradan, sendeledi, neredeyse kilisenin yan nefindeki Meryem Ana sunağının üstüne düşüyordu. Mavi elbiseli Meryem Ana heykelciği sallandı, sol eliyle yakaladı onu ama annesi onu çekiştirmeye devam ediyordu. Sol eliyle heykelciği sıkı sıkıya kavradı, Pazar günleri giydiği adamlık paltosunun altına, kemerinin içine sokuşturdu. Akşam evde tekrar çıkartıp Märklin marka minyatür tren kutusunun hemen altındaki büyük beyaz sandığın içine saklayıncaya kadar bütün gün canını acıtacaktı heykelcik. Aynı gece, inek kokan uzun ve karanlık sahanlıktan usulca mutfağın kapısına kadar yaklaştı ve bir süre için, üç kız kardeşiyle mutfakta oturan annesinin yanına gidip gitmeme konusunda karasız bekledi. Seslerine bakılırsa şarap içiyor ve durmadan ağlıyorlardı, sonra annesinin çocuğu, yani kendisini – en azından bir süre– görmek istemediğini söylediğini işitti. İşte o anda ruhu sonsuza dek yaralandı. Sessizce yatağına geri döndü. Hâlâ ağlayamıyordu, bomboş hissetti içini. Ailesinin başına gelen her şey için, babasının ölümü, annesinin mutsuzluğu için sorumlu olduğu ve belki de daha fecisi, bütün bunlara rağmen ağlayamadığı için suçlu hissediyordu kendisini. Bu üç katlı suç duygusu bugün dahi bırakmamıştı yakasını Dengler'in. O gece yatağına döndükten sonra Märklin setinin altındaki kutuda duran Meryem Ana geldi aklına ve onu hiç yanından ayırmamaya karar verdi.

O günleri hatırlamasıyla beraber, acı ve utanç doldurdu içini bir anda, tıpkı o zamanki gibi, taptaze ve doğrudan. Dengler hemen yeni bir klasör aldı eline ve Greschbach'ın Kepler Lisesi'ndeki karnelerini gözden geçirmeye başladı. Örnek bir öğ-

renci gibi görünüyordu, hep bir ya da ikiydi notları, sadece fizikten dört almıştı bir kez. Georg kendi okul yıllarını düşündü. İhtiyar öğretmen Scharach, Altglashütten'deki bütün çocuklara, belediye binasının bir odasında ders veriyordu, büyük sınıflar öğleden evvel, dördüncü sınıflara kadar çocuklar öğleden sonra geliyorlardı okula. Daha sonra iki sınıflı yeni bir okul binası inşa edildi ki bazı köy sakinleri bunu lüzumsuz bir lüks olarak nitelemişlerdi. Georg artık öğleden evvel başka bir öğrenci tarafından kullanılmayan, kendi okul sırasına otururken duyduğu gururu hatırladı.

Dengler, Greschbach'ın çocukluğunda anne babasının varlığıyla ilgili kaygılandığı olmuş mudur acaba, diye düşündü. Cevap muhtemelen hayırdı. Greschbach'ın babası Freiburg Üniversitesi'nde ortaçağ tarihi profesörüydü, üniversite dekanlığının bir raporundan anlaşıldığı kadarıyla konusunda yetkin, parlak bir bilim insanı olarak kabul görüyordu.

Dengler'in babası öldüğünde ahırda yirmi inek vardı. Georg'un en sevdiği inek çılgın Freya'ydı. Freya da bütün diğer inekler gibi açık kahverengiydi ama onun bir boynuzu gelişmemişti; Dengler, sağdaki boynuz muydu yoksa soldaki mi, hatırlayamıyordu artık. Uzun bir kıştan sonra ilk kez ahırdan açık havaya çıktığında köyün içinden bir keçi gibi atlayıp zıplayarak geçerdi Freya, çifte atardı bir at gibi, sonra bir anda durur ve ıslak bir köpek gibi silkinirdi ve sonra adeta dörtnala koşmaya başlardı. Georg onu çok iyi anladığını düşünürdü, bütün kışı karanlık bir ahırda, bağlı geçirmek berbat bir duygu olmalıydı; ama köylüler bundan pek hoşlanmadıklarını belli eder şekilde kafa sallarlardı çünkü çılgın bir inek fazla süt vermezdi.

Bir gece Freya diğer ineklerle beraber dönmemişti köyün merasından. Dengler nasıl bir telaşla annesine koştuğunu hâlâ hatırlıyordu. Freya yok ortalarda! Annesinin ona vakur bakışını, Freya'yı satmak zorunda kaldığını anlatışını, kendisinin nasıl ağladığını, iki gün sonra Freya'yı Birklerbauer'lerin çayırında gördüğünde nasıl utandığını, suçluluk duygusunun nasıl daha da çoğaldığını, çılgın Freya'nın gitmesinden de nasıl kendisini sorumlu tuttuğunu hatırlıyordu.

O günden sonra belirli aralıklarla birer birer kayboldular ahırdaki inekler ve ya Birklerbauer'lerin ya da başka bir çiftçinin çayırında tekrar ortaya çıktılar, birer birer. Annesi daha sık içini çekmeye başladı ve Georg onun işini daha da zorlaştırmamak için, acısını içine atmaya devam etti, ama samanlığın gözden ırak bir köşesinde gizli gizli ağlıyordu. Sadece ailesinin yitirdiği hayvanların üzüntüsü değildi onu ağlatan, gün gelip en son inek de satıldığında kendi halinin nice olacağının korkusuydu bir yandan da.

Mario'yla beraber inekleri tekrar ele geçirmek için akla hayale sığmaz planlar kuruyorlardı. Bir defasında gece kimse görmeden Birklebauer'lerin çiftliğine girmeye karar verdiler. Annesinin ineklerini alacaklar ve Feldberg Dağı'na götüreceklerdi, sonra da ineklerin sütünü içip yaban mersini yiyerek hayatta kalmayı planlıyorlardı. Planı hayata geçiremediler çünkü Mario o gece uyuyakaldı. Georg, Birklebauer Çiftliği'nin kapısında, buz gibi soğukta, tek başına iki saat boşu boşuna bekledi Mario'yu.

Göklerdeki efendimiz sevgili İsa,
Lütfen artık daha fazla inek satmayalım,
Kutsal babamız, yardımımıza koş
İneklerimiz bizimle kalsın, hepsi Birklebauer'lerin çiftliğine gitmesin
Âmin.

Çocukça din sohbetleri.

Mario'yla.

Sadece ortadan kaybolan inekler değildi konuşma konusu.

İbrahim, Kutsal Babamız için neden kendi oğlunu kurban etmek zorunda?

Çünkü sevgili Kutsal Babamızı ne kadar sevdiğini göstermek istiyor.

Ama o aslında sevgili oğlunu kurban etmek istemiyor ancak Kutsal Babamız öfkelenince kurban etmeye karar veriyor oğlunu. Kutsal Babamız nasıl böyle bir şey isteyebilir, diye düşündü Mario.

Aynı şeyi düşündü Georg.

Tanrı'nın iradesini anlayamaz bir insan; hele genç bir insan, bir çocuk olarak kesinlikle anlayamaz, dedi papaz efendi.

Fakat Tanrı her zaman insanlar için en iyi olanı istemez mi, dedi Mario.

İbrahim'in oğlu olduğunu tasavvur et. İsa Efendimizin şefkati İbrahim'in oğlu için geçerli değil midir? Düşün, sen ve ben, kurban edilecektik.

Teolojik kafa karışıklıkları.

Tanrı'nın Tufan'la bütün dünyayı sular altında bırakmasını da aklım almıyor, dedi Mario.

İnsanlar ona yeterince saygı göstermedikleri için, diye hatırladı Georg.

Ama bunun için bu insanları sel sularında boğmak doğru mudur? Ya çocuklar ve hayvanların başına gelenler ne olacak?

Mesela ineklerin?

Sonra Mario hayvanları tekrar satın almayı önermişti. Parayı, gar lokantasını her gün dolduran tuhaf sanatoryumculardan toplayacaklardı. Bärental'a giderken, dağın zirvesine çıkan yol yarılandığında maden işçileri sosyal yardımlaşma kurumunun, işçilerin temiz hava kürü yapmaları için kurduğu bir sanatoryum-otel vardı. Ruhr bölgesinden madenciler bir-iki hafta Güney Kara Ormanları'nın sağlıklı havasına gönderiliyordu. Bu adamlar bütün köyü hayretler içinde bırakarak her gün öğlen saatlerinde otellerini terk ediyorlardı (öğleden önce bazı uygulamalara katılmak zorundaydılar, Dengler bir keresinde, hiç durmadan bağıra çağıra küfrederek su içinde adım atma egzersizi yapışlarını seyretmişti). Uzun kara bir kortej halinde yürüyerek Altglashütten'e gelip gar lokantasını işgal ediyorlardı. Yarım saat içerisinde öyle yoğun bir duman kaplardı ki lokantanın içini iki çocuk mekânın içinde ancak öksüre öksüre dolaşabilirdi. Madenciler baca gibi sigara içer, muazzam miktarlarda bira ve şınapsı mideye indirir, kumar oynarlar ve sonra, saat beş olduğunda da, ertesi gün yeniden gar lokantasında sarhoş olmak üzere geri dönerlerdi sanatoryumlarına, tertemiz Kara Ormanlar havasını içlerine çeke çeke.

Mario, bir gün üç madencinin parasına iddiaya girdiklerini gördü. Garın önünde, zemine tebeşirle kutular çizmiş sek sek oynayan iki kızın, tek ayak üstünde sekerek bütün kutuları önce yukarıya sonra aşağıya doğru geçip geçemeyeceği üzerine para yatırıyorlardı. Ertesi gün Mario da tren istasyonunun önündeki meydana kutular çizdi tebeşirle; ama madencilerin onun seksek becerisiyle ilgili bir kuruş bile yatırmaya niyetleri yoktu.

Nihayet Georg'un aklına muazzam bir fikir geldi, annesinin ineklerinden birini oyuna dahil edeceklerdi. İstasyon binasının arkasındaki küçük yeşilliğe bir el arabasıyla getirdikleri inek gübresiyle eşit büyüklükte kareler çizdiler ve Dengler Çiftliğin'den bir ineği getirip bu yeşilliğe saldılar ve hemen madencilere koştular. İddiaya girmek isteyen seçtiği bir kareye 10 fenik yatıracaktı ve inek, önce hangi kareye kakasını yaparsa o kareye para yatıran kazanacaktı. Önce güldüler bu teklife madenciler ama sonra aralarından biri kalktı ve ineğin yanına gitti, onu en iyi arkadaşı takip etti. Beş dakika sonra hepsi ineğin etrafında oturuyorlardı çepeçevre, iddia için para yatırıyor, sigara içiyor, gülüyor, eğleniyor ve ineğin sonunda kuyruğunu havaya dikmesini bekliyordu. Her 10 feniğin 1 feniği iki arkadaşa kalıyordu, Georg kendi payını annesine götürdüğünde annesi onu babasının ölümünden beri ilk defa kucakladı ve Georg kaybettikleri inekleri mutlaka geri alması gerektiğine bir kere daha karar verdi. Ertesi gün Mario'ya, "Büyüyünce ne olmak istiyorsun?" diye sordu.

Hiç düşünmeden cevap verdi Mario, "Milyoner, ya sen?"

"Polis!"

* * *

Peki ama bütün bu zorlukları tanımayan biri neden başka insanları havaya uçurur? Kırılma noktası neredeydi? Aniden bir fikir geldi aklına ve Bernd Fuchs'a telefon açtı. Fuchs, Greschbach'ın eski grubunda davul çalmıştı vaktiyle. Bundan önce de polise ifade vermeyi reddettiği için bir hikâye uydurmak zorundaydı Dengler.

"İyi günler, ben Herbert Gübler, müzik dergisi *Rolling Stones* için anarşizm felsefesiyle müzik arasındaki ilişkiye dair bir yazı dizisi hazırlıyorum."

"Mımm, ben bu konuya nasıl bir katkı sağlayabilirim?"

"Siz Roman Greschbach'la aynı grupta çaldınız. Ben sizden Greschbach'ın nasıl bir müzisyen olduğunu öğrenmek istiyorum."

"Biz gruptakiler, yani eski gruptakiler, Roman'la ilgili hiç konuşmamaya karar verdik aslında – yani prensip olarak Roman'la ilgili beyanat vermeyeceğiz, o kadar fazla baskı uyguladı ki ayna... yani polisler."

"Benim derdim hikâyenin siyasi tarafıyla alakalı değil, bizim için önemli olan Roman'ın müzisyen olarak nasıl biri olduğu?"

"Ya aslında bu konuda prensip olarak hiç konuşmuyoruz, avukatlar da bize konuşmamamızı önerdiler."

"Tabii, tabii, saygı duyuyorum kararınıza. Grup hâlâ aktif mi?"

"Hayır, uzun zamandır çalmıyoruz. Bir süre Roman olmadan da devam ettik çalmaya; ama bir süre sonra o her yerde aranmaya başlayınca kimse bize iş teklif etmemeye başladı, hiçbir yerde çalamaz olduk. O zaman dağıttık grubu, şimdi hiçbirimiz müzik yapmıyoruz – hepimiz birer küçük burjuva olduk."

"Grubun ismi neydi?"

"Kendimize The Strach diyorduk. Fena da değildik aslında. Yani *Rolling Stones*'da yer alacak bir grup değildik ama Freiburg'da insanlar bayağı tanıyorlardı bizi. Gençlik merkezinde düzenlenen bir yarışmada ikinci olmuştuk, hemen Sound Edge'in arkasından ki onlar şimdi buraların en meşhur grubu."

Dengler derin bir nefes aldı, sonra sordu: "Peki Roman ne çalıyordu?"

"Gitaristimizdi bizim, *leadguitar* çalıyordu. Hiç de fena değildi."

"Peki nasıl şeyler çalıyordunuz?"

"Başlarda klasikleşmiş rock parçaları çalıyorduk, Stones, Cream, Animals, işte bu tür popüler şeyler. Sonra fark ettik ki onlar da aslında başkalarının müziğini çalıyorlardı."

"Nasıl yani?"

"Önce Roman farkına vardı bunun. Parçaların bestecisi olarak plaklarda hep aynı isimleri görüyorduk: Willie Dixon, Robert Johnson, Muddy Waters veya Jimmy Reed. Önce bunların bütün İngiliz grupları için şarkılar yazan birtakım tipler olduğunu zannettik, ancak Roman bunların plaklarını bulup getirdiği zaman anladık ki bunlar da müzisyendiler. Meşhur gruplar bunların müziğini çalıyorlardı sadece, bundan sonra biz de aynı şeyi yapmaya başladık ve başarılı olduk – en azından gençlik merkezinde.

"Roman'ın ailesi sizinle çalmasını onaylıyor muydu?"

Dengler hattın öbür ucundan Fuchs'un sakıngan gülüşünü duydu. "Hayır, babası onun da kendisi gibi viyolonsel çalmasını istiyordu. O zamanlar klasik müziğe meraklıydı, şimdi caz evinin yönetim kurulunda. Roman bizimle çalışmak için viyolonsel derslerini kırardı. Daha sonra ihtiyarla bu yüzden sağlam bir kavga ettiler. Hatta iki gün evden kaçıp benimle kaldı."

"Bu müzisyenlerin hayranı mıydı?"

"Willie Dixon'ı, Robert Johnson'ı, Muddy Waters'i kastediyorsan, evet, bir zaman sonra onlardan başka bir şey çalmamaya başlamıştık – ta ki Roman politik işlere bulaşana kadar, daha sonra da gruptan ayrıldı."

"Peki," dedi Dengler, "gerçekten de bir yazı çıkmaz bu malzemeden ama yine de çok teşekkür ederim."

"Sorun değil," dedi Bernd Fuchs ve konuşmayı bitirdi.

Greschbach'ın müzikal idollerinden hiçbirinin artık hayatta olmadığını tespit etmek için merkez arşive iki telefon etmesi yetti. Bu ipucunun onu bir yere götüreceği yoktu, ama yine de not etti isimleri Dengler. Bir sene sonra, konuyu neredeyse tümden unutmuştu artık, *Frankfurter Rundschau*'da Eric Clapton'ın Londra'daki Albert Hall'da vereceği konserin haberini okudu. "*Muddy Waters'ın eski yol arkadaşları ve bir numaralı öğrencisi*" şeklindeydi haberin başlığı. Saygın Albert Hall'da her sene bir konser veren Eric Clapton bu defa Waters'ın grubundan hâlâ hayatta olan birkaç müzisyeni beraber çalmak üzere davet etmişti. Konser bir hafta sonraydı. Dr. Schweikert'e bir

iş seyahati için gerekli talep formunu ertesi günü beklemeden yolladı Dengler.

* * *

Royal Albert Hall bir kraliyet şatosu gibi göründü Dengler'in gözüne. Heatrow Havaalanı'nın 4 numaralı terminalinden Picadilly Line metrosuna binmiş ve bölüm sekreterinin verdiği nottaki gibi Hyde Park durağında inmişti. Bir saray gibi ışıl ışıl parlayan yuvarlak bina, parkı geçtikten sonra bir anda çıkmıştı karşısına. Güneşin son ışıkları cam kubbenin üzerine vuruyor, kum rengi çerçeveler ve kırmızı taş bloklardan oluşan, üst üste iki sıra pencereli cepheyi altın renkli bir ışık banyosuna sokuyordu. Bütün binayı cephenin yarı yüksekliğindeki bir balkon, hemen kubbenin altında yer alan rölyef bandındaki savaşçıların korumasında boydan boya kuşatıyordu.

Dengler altı atın çektiği büyük faytonlarla ağır gece elbiseleri içerisinde soylular göreceğini düşündü bir an; ama kapının önde motoru çalışan iki katlı kırmızı bir otobüs duruyordu sadece. Binaya doğru akan kalabalıktaki insanlar aristokrat mimariyle çelişki oluşturuyordu. Mimariyle uyum açısından şık takımlar giymiş beyefendiler ve gece elbiseleri giyip zarif şapkalar takmış hanımefendiler göze batmazlardı herhalde; ama o gece kapılardan giren karmakarışık insan grubunun bu saygı uyandıran binayı pek sık ziyaret etmediği muhakkaktı. Dengler'le beraber, rengârenk baskılı kat kat kıyafetler giymiş, yüzlerinde ihtiyarlık lekeleri görünen bir grup hippi kutsal bir mabet ziyaret edercesine Albert Hall'a girerken, arkalarından muhtemelen Londra finans dünyasından koyu mavi kruvaze takımlı şık delikanlılar geliyordu.

Dengler, Albert Hall'un büyük kanatlı kapılarından gecenin ilk ziyaretçisi olarak içeri girebilmek için erkenden gelmişti. Fuayede durdu, büyük kemerleri taşıyan sütunlardan birine yaslandı, artık içeri akan kalabalığı gözlemlemeye hazırdı.

Greschbach'ı göremedi.

Konser salonuna en son geçenlerden biri oldu, geniş koridordan hızlı adımlarla on üçüncü sıradaki yerine yürüdü. Ba-

kışlarıyla koltukları taramaya devam ediyordu ama Greschbach görünürde yoktu. Bir kez daha çıkmaz sokak, dedi kendi kendine ve yerine yerleşti.

Sağında şişman bir İngiliz oturuyordu, üzerinde kirli bir deri mont vardı, çenesine kadar inen sarkık bıyıklarıyla bir morsu hatırlatıyordu insana. Dar bir jean giymişti, koca bir bira göbeği sarkıyordu kalın deri kemerin üzerine. Sağ yumruğunu koltuğun kolçağına vurarak kendisinden başka kimsenin duymadığı bir müziğin tariflenemeyecek ritmini tutuyordu. Solundaysa uzun boylu, bir sarışın yerini aldı, yüz hatlarından kim bilir nasıl aşırılıklar yaşadığı kolayca okunabiliyordu. Derin kırışıklıklar dudaklarının birleştiği iki noktayı kuşatmış, alnında yarıklar açmıştı. Uzun siyah bir elbise giymişti, elbisenin altından bağcıklı sandaletler içerisinde iki incecik ayak görünüyordu.

Sahne karanlıktı hâlâ, sadece amplifikatörlerin kırmızı ışıkları görünüyordu. Seyircilerin keyfi çok yerindeydi, insanlar sohbet ediyor, gülüyorlardı, sağda solda elden ele dolaşan bira şişeleri görülüyordu. Biraz sonra Dengler'in burnuna kaliteli bir otun kokusu geldi, kokunun bütün salonu kaplaması fazla uzun sürmedi. Koltuğuna iyice yerleşti ve ayaklarını uzattı, sağındaki tip yeni bir bira açtı, bir yudum içti ve geğirdi. Sonra dostça itti Dengler'i kolundan ve dudaklarında sevimli bir gülümsemeyle şişeyi ona uzattı. Ne sakıncası var, diye düşündü Dengler, madem bu seyahatle Greschbach'ı yakalayamayacaktı hiç olmazsa konserin keyfini çıkartabilirdi. Şişeyi boynundan kavradı ve bir yudum içti. Tanrım, ılıktı bira! Aslında hemen tükürmek istedi ağzındaki birayı ama majestelerinin konser salonunda böyle bir şey yapmak yakışık almazdı, dolayısıyla yutmak zorunda kaldı.

Artık yavaş yavaş kararmaya başlamıştı salonun ışıkları, insanlar sessizleşti ve nihayetinde tamamen sustular. Büyük yuvarlak tamamen karanlığa gömülüp salondan çıt çıkmaz olduğunda sahneden tek bir yüksek ses duyuldu, sonra bir davul giriş yaptı. Ardından sahneyi mavi bir ışık kapladığında Dengler kıvırcık saçlı siyahi bir gitarist gördü. Elinde beyaz noktalarla süslenmiş, siyah lake değişik bir gitar tutuyordu. Sağındaki ele-

man coşkuyla omzundan itince, yine ılık birasından ikram edeceğini düşündü Dengler; ama o bunun yerine elindeki bira şişesiyle sahneyi gösterdi, keyiften ağzı kulaklarındaydı.

"Stratocaster," diye bağırdı kulağına, "*a brand new Fender Stratocaster!*"[11] Dengler kafasını salladı, bahis konusu olanın gitarın modeli olduğunu anlamıştı. Gitarist hâlâ ilk notayı çalmaya devam ediyordu, hep aynı notayı. Sağ elindeki pena en alttaki telin üzerindeydi, sol eli o anda gitarın sapını bıraktı. Bütün seyirciyi bunaltan ses artık kulağa boşlukta asılı kalmış gibi geliyordu. Bu gösteri dayanılmaz hale gelmeden hemen önce genç bir delikanlı gibi kıkırdayarak özür diledi kalabalıktan gitarist ve mikrofona saydı: *One, two, three* – ve orkestra çalmaya başladı.

Harikaydı. Dengler kelimenin tam anlamıyla hissetti binlerce kalbin, grubun çaldığı blues'un ritmiyle atmaya başladığını. Gitarist bir iki adım geri çekildi, sanki o da salondaki herkes gibi grubu dinliyordu, sonra bir hamle yaptı mikrofona ve şarkı söylemeye başladı. Dengler sözlerin sadece bir kısmını anlayabiliyordu. Bir adamı anlatıyordu şarkı, beş uzun sene bir çelik fabrikasında çalışmış ve her cuma haftalığını uslu uslu karısına teslim etmiş bir adamı. Ve şimdi karısı haleti ruhiye olarak onu terk edecek kıvama gelmişti. Ama şarkının sözleri değildi Dengler'i hemen kıskıvrak yakalayan, bu küçük hikâyeyi, benzerini şimdiye kadar hiç duymadığı bir tutkuyla anlatan sesin ifade gücüydü. Dengler bu hikâyenin şarkıcının başına hemen birkaç dakika evvel geldiğine yemin edebilirdi.

Müzik seyircileri ayaklandırdı. Hepsini. Yekpare, koca bir vücudun bir hareketi gibiydiler. Dengler'i de kendine çekti sahne, ayakta alkışlıyordu müzisyenleri. Siyah elbiseli kadın, yanındaki kaygı verecek kadar sallanan kadife koltukta dizlerinin üzerinde duruyor, sahnedeki müzisyenlere bağırarak Georg'un anlayamadığı bir şeyler söylüyordu. Söylediklerinin o andaki alkış kıyamette anlaşılması zaten mümkün değildi. Gitarist bir iki adım geri çekilmiş mahcup gülümsüyordu. Alkışlar hafifleyene kadar, iyice eğilerek selamladı seyircileri, insanlar tekrar yerlerine oturdular.

11 (Ing.) Yepyeni bir Fender Stratocaster.

"Ladies and gentlemen – Junior Wells!"

Kolunu açmış kendisinden daha kısa boylu bir adamı işaret ediyordu. Adam sağ taraftan sahneye çıktı, o da bir siyahtı. Kıyafetinin parlak beyazı dikkatini çekti Dengler'in. Junior Wells'in üzerinde beyaz ipek bir takım elbise, kafasında da yine beyaz bir Borsalino şapka vardı. Dengler neredeyse her parmağında yüzük olduğunu görebilecek kadar yakındı sahneye. Spot ışıkları ellerini aydınlattığında beyaz ve mavi parıltılar saçılıyordu her yere. Ne kadar küçük bir adam, diye düşündü Dengler, 1.65'ten uzun değil kesinlikle.

Görevlilerden biri onun için mikrofonun yüksekliğini ayarladı, sonra gruba döndü Junior Wells: "*One, two, one, two, three.*"

Yoğun, canlı bir *sound*. Sade. Bas, davul, piyano ve iki gitar, net, enerjik, çok yüksek volümlü değil ve sıcacık. Junior Wells kemerinden pırıl pırıl parlayan, gümüş rengi bir ağız mızıkası çıkardı ve mızıkayı dudaklarının arasında yerleştirdiği anda, kendini tekrarlayarak akmaya devam eden ses örgüsüne bir ses daha katıldı, yüksek volümlü ve tiz bir ses, önce dikkatli bir şekilde döndü kendi etrafında, bir iki zıplamayla tırmandı ve bir topaç gibi dönmeye başladı sonra. Sonra – sert bir *snaredrum*[12] atağı ve grup sustu. Junior Wells mikrofona uzandı ve gözleri kapalı şarkısını söylemeye başladı:

You got to help me, Baby
I can't do it all by myself
You know if you don't help me this mornin'
I'll have to find myself somebody else[13]

Tekrar başladılar canlı bir ritimle çalmaya, ağız armonikası bir kere daha tırmandı, indi, çıktı gamları, yalnız ve arı, ta ki en yükseklerde bir notada ısrarla kalana dek. Tek başına ve kararlı bekledi, sonra gitar yakaladı onu ve beraber gezinmeye başladılar. Dengler iki enstrümanı birbirinden ayıramadı, sonra gita-

12 (Ing.) Trampet.

13 (Ing.) Yardım et bana, bebek, / Kalkamam altından kendi başıma, / Biliyorsun, bu sabah sen yardım etmezsen bana, / Başka birisini bulacağım kendime.

rist soloyu devraldı, hızlandı giderek ama buna rağmen gereksiz tek bir nota duymuyordu Georg.

Eski bir şarkı, bir maçonun ağıdı, aczinin itirafı ve aynı zamanda ona karşı beyhude bir isyan. Majestelerinin konser salonunda şimdiye kadar hiç kulağına gelmemiş bir müzikle tanıştı Dengler. İnsanı içine alıp sürükleyen ritim, yalnızlık ve blues'te yaşayan özlem arasında harap hissetti kendisini.

Junior Wells ve gitarist değişerek birer dörtlük söylüyorlar. Bir sonraki adımda neler yapacaklarını sadece bakışarak ya da kısa ünlemlerle anlatıyorlar birbirlerine. Junior Wells geliyor mikrofona:

Can I blow some?[14]

Ve armonikasından fışkıran nota çağlayanları dolduruyor salonu; tırmanıyor ve iniyor ses, yoğun, usta işi.

Gitarist parlak projektör ışığının tam ortasına sıçrıyor:

Look and hear[15]

Sol elinin parmakları gitarın sapında hızla aşağıya kayıyor, uzun uzun çalınan, can çekişen bir notada biraz mola verip sanki acı verecek kadar esnetiyorlar onu, sonra, meçhul bir koreografinin eşliğinde tekrar yukarılara tırmanıyorlar.

Grubun ikinci şarkıyı bitirmeye hiç niyeti yok gibi, salondaki kimse de bunu istemiyor zaten. Müzisyenler sürekli teşvik ediyorlar birbirlerini, yeni doğaçlamalara sürüklüyorlar. Piyanist Gershwin'den alıntılar yapıyor, Chet Baker'dan bir iki tema çalıyor ve sonra diğer enstrümanların yanına dönüyor.

Ve sonunda sırılsıklam ama gülerek sahnenin önünde sıralanıyorlar:

"*Ladies and Gentlemen – Junior Wells,*" diyor gitarist ve ağız armonikalı küçük adamı gösteriyor.

"Buddy Guy," diyor Junior Wells ve gitariste işaret ediyor.

Londra'da, Royal Albert Hall'daki bu konser Dengler'in ilk blues konseriydi. Sanki biri önünde yepyeni bir pencere açmış

14 (İng.) Biraz da ben üfleyeyim mi?

15 (İng.) Seyredin ve dinleyin.

gibi hissetti kendisini. Stones'un müziğinde, muhakkak ki farkında olmadan, özlediği şeyi; pürüzleri ortadan kaldıran son dokunuşu ve eksik kalan derinliği bu konserde ilk kez buldu. O artık doğru yolu bulmuş bir imanlı bir blues'cuydu.

4

Heinz onlara planlanan eylemle ilgili hiçbir şey anlatmamıştı, Kertsin onun bu bir şeyleri gizli tutma haline pek sinirleniyordu. Aslında yoldaş Heinz'ın ona genel olarak çok kötü davrandığını düşünüyordu, evet sanki Heinz sadece Uwe'yle ilgiliymiş gibi geliyordu Kerstin'e.

"Eylemimizin ne olduğunu tabii ki zamanı geldiğince öğreneceksin ama öncelikli işimiz bizim acemi ere ateş etmeyi öğretmek."

Heinz'ın Uwe'den, "Bizim acemi er," diye bahsetmesinden nefret ediyordu, Uwe'nin bu tanımdan hoşlanıyor görünmesinden –en azından karşı çıkmıyordu Heinz'ın kendisini böyle adlandırmasına– daha da fazla nefret ediyordu. Onun yoldaş Heinz'a bu kadar yaltaklanmasından rahatsız oluyordu Kerstin, ve bu rahatsızlık Heinz eve girdiği anda hemen bir mide ağrısına dönüşüyordu. Onu ilk kez bir sabah, Uwe'yi atış antrenmanı için almaya geldiğinde görmüştü. Zeytin yeşili bir denizci torbası getirmişti yanında Heinz. Ani bir hareketle omzundan attığı torba holün ahşap zeminine tok bir gürültüyle düşmüştü. O geldiğinde hâlâ uyuyan ve şimdi ancak kalkıp, eski mavi bornozunun içinde gözlerini ovuşturarak yatak odasından çıkan Uwe'ye, "Giy bunları!" demişti.

Uwe eğilip torbanın içinden kanvas bir parka, pantolon, ceket ve gömlekle, bir çift postal ve bir kep çıkarmıştı. "Kamuflaj," demişti Heinz. Onun da ayağında siyah paraşütçü postalları vardı, pırıl pırıl parlıyorlardı, bağcıkların iki ucu eşit uzunlukta ayarlanmış, postalın koncundan aşağıya sarkıyordu iki yandan. Yeşil komando pantolonunun rengi atmıştı biraz ama tertemiz ve ütülüydü. Tek bir kırışıklık görünmüyordu pantolonda. Paçaları postalın içine öyle itinayla sokulmuştu ki pantolon koncun üzerine her noktada, sanki cetvelle ölçülmüş gibi sadece iki santimetre sarkıyordu. Pantolonla aynı tondaki ceket tam oturuyordu üstüne, kaslı vücudunu öne çıkartıyordu. Sağ kolunun üst kısmına özellikle bu iş için dikilmiş bir cebe dört tükenmezkalem yerleştirilmişti. Omuzlarında, üzerinde stilize meşe yapraklarıyla süslü birer gümüşi yıldız bulunan apoletler vardı.

"Kamuflaj," diye tekrarlamıştı Heinz diğer ikisinin bakışlarını fark edince ama Uwe'nin hayranlıkla, Kerstin'inse tiksinerek baktığı da gözünden kaçmamıştı.

"Giy şunları da çıkalım," diyerek son vermişti konuşmaya.

5

Clapton'ın gösterisi, önden sahne alan diğer iki müzisyenle karşılaştırıldığında tuhaf bir şekilde sönük kaldı. Dengler o akşam orijinalle kopya arasındaki büyük farkı kavramaya başladığını hissetti. Seyirciler üç *bis* kopardılar alkışlarıyla, sonra kalabalık Dengler'i dev yuvarlaktan çıkışa doğru çekti. Uçarcasına coşkulu Londralıların arasında fuayeye doğru sürüklenirken hatırladı: Onun da çocukluğunda bir ağız armonikası olmuştu. Annesinin radyosundan sık sık dinlediği bazı şarkıları çalmayı kendi kendine öğrenmişti. Mesela "In München steht ein Hofbräuhaus"u adamakıllı becermişti; ama o zamanlar en çok keyif aldığı, çiftlikte duyduğu sesleri armonikayla taklit etmekti. Araba kornaları, en alt iki delikten halloluyordu; gürültüyle nefes alan atların sesi biraz daha zordu, önce derin bir nefes alıp ciğerlerini doldurması, sonra bütün gücüyle kısa intervallerle ikinci ve üçüncü delikten üflemesi gerekiyordu; hele genç bir dananın "mö"lerini o kadar iyi taklit ediyordu ki orta oktavdan üflediğinde inekler bile dönüp bakıyorlardı. Tekrar başlayacaktı ağız armonikası çalmaya; ama çocukluğundaki gibi değil, biraz evvel gördüğü, dinlediği –ve artık hiç aklından çıkmayacağı– gibi çalacaktı bundan böyle.

Seyircilerin dışarıya, dev konser salonunun fuayesine doğru

akışı devam ediyordu. Sağ tarafta CD ve plak satıyordu birileri. Belki Junior Wells ve Buddy Guy'ın bir iki albümünü bulabilirim, diye aklından geçirdi Dengler. Sağa doğru yöneldi, biraz sonra malzemenin sergilendiği masalardan birine ulaşmıştı. Eliyle Wells'in *Southside Bues Jam* isimli CD'sini gösterdi satıcıya. Üzerinde *Clapton is God* yazan bir tişört giymiş uzun saçlı, sıska bir adam alıyordu parayı. CD'yi dinleyeceği ânı hayal ederek çocuk gibi sevindi Dengler. Sırada arkasında duran adam da aynı CD'yi istedi. İngilizcesi onunkinden daha iyiydi ama Alman aksanı yine de fark ediliyordu. Dengler müzik zevkini paylaşanın kim olduğunu görmek için döndü arkasına ve Roman Greschbach'ı hemen tanıdı. Takip etmeye başladı Greschbach'ı. Hedef şahıs Hyde Park'ın içinden sallana sallana geçerek metroya indi, ilk gelen trenin en son vagonuna bindi. Dengler bir öncekine girdi, gözlerini Greschbach'tan ayırmıyordu. Tren şehir merkezinin dolambaçlı hattında ilerledi, sonra güneye yöneldi, Themse'yi geçti ve nihayet Brixton'da Greschbach indi. Buralarda yaşayan siyahların dükkânları arasında onu takip etmeye devam etti Dengler; Hintli ve Pakistanlıların yemek pişirip sattıkları tezgâhların önünde oyalandı onunla beraber. Greschbach sonunda Calling Caddesi'nde bir eve girip gözden kayboldu.

* * *

İki saat sonra İngiliz ordusunun özel timlerinden biri Greschbach'ın saklandığı odaya girmişti bile. Üç asker Greschbach'ı bütün İrlandalı tutsaklara yaptıkları gibi rutin gereği, soğukkanlılıkla döverlerken Dengler adamları onun üzerinden aldı. Greschbach onun tutuklusuydu. Kendisini ona gerçek adıyla tanıttı; İngiliz polisler Almanca işlenen bu hizmet kusuru suçuna hiç anlam veremezlerdi muhtemelen.

"Kendimi tanıyabilir miyim? Ben Georg Dengler, sizi yakalamakla görevli ekibin başıyım. İki senedir peşinizdeydim."

"Kıçımı yala!" dedi Greschbach ve İngilizlerin kırdığı dişini tükürdü.

* * *

Şampanyalar patladı büroda. Ekstra tatil izni verildi Dengler'e, küçük kutlamalar düzenlendi. Göğün süper polislere ayrılmış katında uçuyordu Dengler.

Wiesbaden'den bir takım Lee-Oscar armonika, iki eğitim kitabı ve Robert Johnson'un, günümüze kalabilmiş yirmi dokuz orijinal kaydını içeren ikili bir CD aldı. Bu parçaları şimdiye kadar sadece birtakım beyaz grupların yaptığı *cover*'lardan tanıyordu: Cream'den "Crossroads", Stones'dan "Ramblin' On My Mind" ve "Love in Vain", Clapton'dan "Malted Milk" ve nihayet seksenli yıllarda kendilerini bir halt zanneden bütün öğrenci gruplarının çaldığı "Sweet Home Chicago".

CD kutusunun içinden çıkan, şarkı sözlerinin basılı olduğu kitapçığı büroya giderken yanına aldı ve okudukça yavaş yavaş anlamaya başladı. Siyahların kendilerine ait, beyazların Mainstream İngilizcesinden adamakıllı farklı bir dilleri vardı. *Frankfurter Rundschau*'da çıkmış, konuyla ilgili bir makalede yazarın söylemek istediklerini şimdi anlıyordu: Siyahların asıl anadili *Black American English*'ti, çocuklar çok küçükken öğreniyorlardı bu dili ve bir daha hiç unutmuyorlardı. Okulda *Standart-English* öğrenmek bu çocuklar için yabancı dil öğrenmekten farksızdı; çünkü bu iki dil fonetik, dilbilgisi ve söz dizimi açısından tamamen farklı yapıdaydılar. Bütün bunlar Robert Johnson'un, Dengler'in nefesini tutarak incelediği şarkı sözlerinde görülebiliyordu. Blues'un grameri: Arka arkaya gelen iki sessiz kelimelerde ikinci sessizin düşmesi, *ing* yerine daha ekonomik *in*'in kullanılması, yani *I'm going* yerine *I'm goin'*, *morning* yerine *mornin'* veya ilk seslilerin yutulması *–around* yerine *round–* ve keza son hecelerin düşmesi *–follow* yerine *fol–*. Bütün bunlar blues ve sonrasında caza kendine has bir dil melodisi kazandırmıştı, bu melodi olmaksızın bu müziğin kendine has şiirselliğini yakalamak mümkün değildi.

Bu dilde, kadın erkek ilişkilerinin nüanslara izin veren kavramsallığına özellikle hayran kalmıştı. Robert Johnson ya da ya da başka bir blues'cu *woman* ya da *my woman*[16] sözcüklerini kullandığında evli olduğu karısından söz ediyordu ki ona

16 (İng.) Kadın, kadınım.

mother[17] da diyebilirdi. Eğer *mama* diyorsa bu defa söz konusu olan ikinci kadındı, evli değildi bu kadınla ama düzenli bir ilişkisi vardı, hatta çocukları da olabilirdi. *Baby* zaman zaman para verilen kız arkadaştı, *girl* de bir kız arkadaştı, ama onun kendi evi vardı ve erkekten mali bir beklentisi yoktu. Koko Taylor ya da Big Mama Thornton gibi siyahi, kadın blues şarkıcıları da aynı kodu, aksi yönde kullanıyorlardı. *Man* veya *my man* ya da bazen *father*[18] kocaya verilen koddu, *sweet man* veya *other man*[19] ise ikinci erkeğin ismiydi. Eğer uzun süredir devam eden bir ilişki varsa ya da beraber çocuk yapıldıysa, o zaman bu ikinci erkek *daddy*'liğe[20] terfi ediyordu. Siyah müzisyenler ilişki ve evlilikle ilgili, *wife, husband, girlfriend, darling, sweethart*[21] gibi beyazlara özgü kavramları, ironik bir anlam yükledikleri istisnai durumlar dışında hiç kullanmıyorlardı.

Black American English'te beyazlarınkine benzer bazı değer yargılarının bulunması çok şaşırttı Dengler'i: İnsanların derisinin rengi ne kadar açık olursa sosyal statüleri de o kadar yüksek oluyordu. Artık devamlı dinlediği blues şarkılarında, şarkıcının *yellow girl*, *brownskin woman* ya da *black mama*[22] demesinin son derece farklı anlamları olduğunu gördü. Bir gezgin bir müzisyen için –ki Robert Johnson bütün gençliğini böyle yaşamıştı– aşkın bedbahtlığı çok farklı şekiller alıyordu. Yanında kalacak bir yer bulduğu kadını ona sırt çevirdiğinde başka bir yere gitmek zorunda kalıyordu müzisyen.

I got ramblin', I got ramblin' on my mind
I got ramblin', I got ramblin' all on my mind
Hate to leave me baby, but you treats me so unkind[23]

---

17 (İng.) Anne.

18 (İng.) Adam, adamım, baba.

19 Hoş adam, başka adam.

20 (İng.) Babacım.

21 (İng.) Karı, koca, kız arkadaş, sevgili, canım.

22 (İng.) Sarışın kız, kumral kadın, siyah anne.

23 Kaçıp gitmek, kaçıp gitmek var aklımda / Kaçıp gitmek, kaçıp gitmek var hep aklımda / Ayağım varmıyor bırakmaya aşkımı, ama iyi davranmıyorsun bana.

Dengler başsavcılığın iddianamesini okudu ve ardından masasının en alt çekmecesine kaldırdı. Greschbach'ı ölümlere sebebiyet veren bombaları hazırlamak ve yerleştirmekle suçluyorlardı. Karlsruhe'de bu davayla görevli federal savcı Dr. Kobl'u arayıp ona Greschbach'ın bunu yapmış olmasının mümkün olmadığını anlattı:

"Greschbach lehim yapmaktan bile âciz biri, uzun zamandır peşindeydim ve onu kendisinden daha iyi tanıyorum. Elinden hiçbir iş gelmez onun."

Dr. Kobl bilgiler için teşekkür etti ve konuşmayı bitirdi. Dengler, birkaç hafta sonra iddianamenin hiçbir değişiklik yapılmadan Stuttgart'taki yüksek eyalet mahkemesinde okunduğunu öğrendi ve tekrar savcı Dr. Kobl'u aradı. Bir kere daha dinledi Dr. Kobl söylediklerini.

"Siz Greschbach'ı yakalayan dedektifsiniz," dedi sonunda savcı.

"Evet."

"Birinci sınıf bir iş çıkardınız. Bunu biliyoruz. Ama raporunuzu yazdığınızda sizin için bu iş sona erdi. Şimdi sıra bizde ve biz de çalışmalarımızda sizin kadar profesyoneliz."

"Fakat Greschbach'ın saldırının teknik hazırlık kısmıyla alakası olmasına imkân yok, bu konuda gerekli becerileri nasıl edinmiş olabilir?"

Dr. Kobl'un sesi sanki duruşmadaymışçasına sertleşti.

"Siz kendi meselelerinizle uğraşın, biz de, bırakın, işimizi yapalım!"

"Fakat..."

"Göreceksiniz davada suçlamalar kanıtlanacak ve Greschbach iddianamede talep edildiği şekilde yargılanacak."

Ve kapattı telefonu Dr. Kobl.

Dengler ertesi gün Stuttgart-Stammheim'a gidip duruşma salonunda yerini aldı.

* * *

Wiesbaden'e döndüğünde dedektiflerin birinci kattaki bürolarına çıkmadı, zemin katta kaldı. Göze çarpmamaya dik-

kat ederek birinci kat koridorunda geziniyordu, ara sıra kapılardaki küçük tabelalarda yazanları incelemek için duruyordu. Bu kapıların ardında Terörizm bölüm başkanlığının çeşitli birimleri yer alıyordu ki bazılarının bütün gün ne yaptığı Dengler için de bir muammaydı.

Koridorun sonunda Dr. Schweikert'in, onun bağlı olduğu birimin başkanının odası vardı. Bu büroda bir tür sürgündeydi Dr. Schweikert'in mükemmel bir polis olduğu konusunda herkes hemfikirdi ama siyasi duyarlılıktan hiç nasibini almamıştı. Bu nedenle de birçok kişi onun BKA'nın en yetenekli dedektifi olduğunu düşünmesine rağmen kariyeri emniyet müdürü seviyesinde sona ermişti. Dr. Scheuerle, Dr.Schweikert'i, artık emekli maaşına hak kazanmaktan başka bir beklentisi olamayacağını herkese göstermek için eskiden malzeme deposu olan bu en dipteki büroya bilhassa göndermişti. Odanın tefrişatındaki tuhaf oransızlık Schweikert'in bürosuna girenleri, her defasında yeniden şaşkınlığa düşürüyordu. Standart büro mobilyaları odanın en dibinde sıkışık nizam yerleştirilmişti, sanki her ziyaretçinin suratına, burasının vaktiyle bölümün malzeme deposu olduğunu haykırmak ister gibiydiler. Her ziyaretçi bu sıkışık nizam mobilya grubuna kadar olan altı metrelik mesafeyi yürümek zorundaydı fakat ne katedilmesi gereken bu mesafe ne de mekânın bu şekilde bölünmüş olması hiçbir şekilde – bölüm başkanının bütün duvarları lambrili bürosunun aksine– odanın sahibinin önemini ve gücünü sembolize etmiyordu, aksine her ziyaretçi odanın idareten, geçici bir süre için birinin kullanımına verildiğini hemen anlıyordu.

Ama Dr. Schweikert aslında tam dört senedir bu büroda çalışmaktaydı. Tabii ki bir kat yukarıda kendi ekibinin tam ortasında çalışmayı tercih ederdi. Bu talebini dile getiren dilekçeyi düzenli olarak altı ayda bir ısrarla veriyor, Dr. Scheuerle de aynı düzenlilikte ısrarla reddediyordu onu. Sürekli geçiciliğinin müphem cazibesine rağmen Dr. Schweikert'in bürosu BKA'nın uzun koridorlarındaki az sayıda görülmeye değer yerden biriydi. Yeni işe alınan memurlar onun bürosuna bir dakikacık olsun göz atmayı henüz beceremedilerse gerçek anlamda

ekibe dahil addedilmiyorlardı. Akıllı ve cesur çaylaklar ya ondan bir randevu alabilmek için resmî bir vesile bulmaya çalışıyorlardı ya da kafadan bir işe başlama ziyareti yapıyorlardı. Daha az cesur olanlarsa Schweinkert yerinde olmadığı günlerde alt katta dolaşıp içeriye mahcup bir göz atmanın fırsatını kolluyorlardı. Zemin kattaki kalabalık nedeniyle şikâyetler baş gösterince personel şubesi, Dr. Schweikert'e yapılacak bir işe başlama ziyaretini bütün yeni işe alınan memurların resmî programına koydu. Scheuerle, zemin kattaki eski malzeme deposunun nasıl bir kült statüsü elde ettiğini nihayet fark ettiğinde öfkeden deliye döndü ve Schweikert'in birinci kata çıkma konusunda yazacağı bir dahaki dilekçeyi onaylamayı bile ciddi ciddi düşündü. Ama yenilgiyi kabullenmeyi gururuna yediremedi ve böylece Dr. Schweikert'in bürosu BKA'nin en önemli gayri resmi merkezlerinden biri haline geldi zaman içerisinde.

Schweikert'in odasındaki en ilgi çekici obje, iki metreye iki metre boyutlarındaki devasa Stalin tablosuydu. Hemen masasının arkasındaki duvara ama Baselitz'in tabloları gibi baş aşağı asılıydı. Diktatörün kafası sanki bir yerlerden düşermişçesine zemini gösteriyordu. Karşısındaki koltuğa oturan misafirler terörizm savaşçısıyla baş aşağı asılmış devlet teröristini aynı karede görüyorlardı. Bu baş aşağı Stalin'le ilgili akla hayale gelmez spekülasyonlar dolaşıyordu kulaktan kulağa. Dar kafalılar için tablo BKA'nın bir numaralı düşmanını sembolize ediyordu, yani BKA'nin gücü karşısında baş aşağı giden Bolşevizmi, komünizmi ve genel olarak solun ta kendisini. Başka bir grup tablonun Marksizmden duyulan hayal kırıklığını sembolize ettiği kanaatindeydi, nihayetinde Dr. Schweikert, BKA'nın "Herold Dönemi'den" son kalanlardan değil miydi? SPD üyesi, Marx uzmanı ve BKA'nın dramatik RAF terörü dönemindeki efsanevi başkanı Horst Herold sansasyonel ve daha da önemlisi hızlı başarılar yakalamıştı. Dr. Schweikert de o dönemden beri BKA'daydı. Daha sonra kurum iyice şişip bu kalibrede başarılara imza atamaz oldukça Schweikert sadece orada bulunmasıyla BKA'nın iyi günlerini hatırlatır olmuştu insanlara. Bunun neticesinde de bürosu, uzun koridorun giderek daha da diple-

rine uzanan bir yolculuğa çıkmış ve Schweikert sonunda kendisini eski malzeme deposunda bulmuştu. Ve burada, bu odada, baş aşağı Stalin'i asmıştı duvara. Tablonun ne anlama geldiği sorulduğunda her zaman omuzlarını silkiyordu, sadece sanat bu, herkes istediğini düşünebilir, diyordu.

Stammheim'da mahkemeden sonraki gün amirinin bürosuna girerken Dengler'in aklının köşesinden geçmiyordu sanat kuramlarıyla ilgili bir tartışma.

"Resmî bir rapor vermek istiyorum."

Dr. Schweikert masasının arkasındaydı ve mutsuz bir yüzle önündeki gelen evrak dosyasının sayfalarını çeviriyordu. Gözlüğünün üzerinden baktı ona, ayağa kalktı ve eliyle duvarın önündeki küçük oturma grubunu işaret etti. Dengler, bir kere daha fark etti amirinin ne kadar kısa boylu olduğunu. Bir yetmişten uzun değildi Schweikert. Saçları tamamen griye dönmüştü ve onları her zaman, ensede ve kulaklarının üzerinde kıvrılmalarını sağlayacak o fazladan bir santimetreyi koruyacak şekilde kestirirdi. Sağlam bir malzemeden büyük, köşeli ve gri gözlük, kareli pamuklu gömlek ve kahverengi hırka, vazgeçilmez kadife pantolon, bu defa yeşil, dizlerde hafif torbalanmış ve şimdiden fark edilecek kadar rengi atmış.

"Konu nedir?"

"Bombaları Greschbach'ın kendisinin yerleştirmiş olması mümkün değil."

"Peki böyle olduğunu kim söylüyor?"

"Savcılık. Dün Stammheim'da mahkemedeydim."

"Peki, siz öyle olmadığını neye dayanarak iddia ediyorsunuz?"

"Biliyor musunuz," bir an duraklıyor Dengler, "her ne kadar ilk kez Londra'da tutuklarken gördüysem de Greschbach'ı çok iyi tanıyorum artık, kendi kardeşim olsa daha iyi tanıyamam."

Dr. Schweikert bir şey söyledi.

"Greschbach çok beceriksiz, kaynak yapması mümkün değil," diye devam ediyor Dengler, "el melekeleri son derece zayıf bir insan. Elimizdeki bomba parçalarını bir araya getirdiğimizdeki görüyoruz ki kaynaklar birinci sınıf bir işçiliğin ürünü. Bunu başarmak için çok pratik yapmak gerekir; hobi ola-

rak ya da başka bir işle uğraşırken kolayca öğrenilecek bir iş değildir kaynakçılık, adamakıllı eğitim gerektiren bir meslektir."

Küçük bir ara verip soluklandı.

"Greschbach'ın fizik notu dört, liseyi bitirirken aldığı en düşük not. Sosyal bilimler okumuş, patlak bir bisiklet lastiğini tamir etmekten dahi âciz olduğunu biliyoruz, önceleri kız kardeşi yamarmış bisikletinin lastiğini, sonraları da sevgilisi. Bütün hayatında neler yaptığını tam olarak tespit edemediğimiz tek dönem yeraltına yaşadığı birkaç ay ve ben bu kısa sürede, bir halk eğitimi merkezinde kaynakçılık eğitimi almış olabileceğine ihtimal vermiyorum."

"Ama RAF üyesiydi."

"Bu doğru. Üçüncü açlık grevinin destekçileri arasından örgüte kazandırılmış. Bir suç örgütüne üye olmak –evet, doğru, hatta muhtemelen bir hücrenin şefi olduğu da ama bu iki bombalamaya doğrudan katılmış olması– mümkün değil."

Tekrar bir sessizlik oldu. Dr. Schweikert gözlüğüyle oynuyordu.

"Ne kadar eminsiniz bundan?" diye sordu sonunda.

"Yüzde 95."

"Yani eminsiniz."

"Neredeyse kesinlikle."

"Ve şimdi bu fikrinizi resmî bir raporla bildirmek mi istiyorsunuz?"

"Evet."

"Bu şekilde Stammheim'da sürmekte olan davayı etkilemek mi istiyorsunuz?"

Dengler kafasını eğerek onayladı.

"Neden?" diye sordu Schweikert

"Adalet için diyelim isterseniz."

Dr. Schweikert kafasını salladı, yavaşça ve düşünceli.

"Lütfen yanlış anlamayın beni Herr Dengler, doğru bildiğiniz bir şey için harekete geçmekten sizi alıkoymaya çalışmayı aklıma bile getirmem."

Bir kez daha baktı Dengler'e.

"Tam aksine, bu size olan sempatimi arttırır. Ama böyle bir

rapor vermeniz durumunda nasıl sonuçlarla karşı karşıya kalabileceğinizi baştan bilmenizi isterim. Dolayısıyla önce beni dinleyin ve sonra kararınızı verin." Dengler kafasıyla onayladığında devam etti: "Kurumumuzun başsavcılıkla ilişkileri gayet iyidir – ve bu ilişkilerin iyi olması önemlidir. Eğer savcılığın iddianamesine saldırırsak bu ilişkiler bozulacaktır. Kanaatimce BKA işlerin oraya kadar gelmesine izin vermez."

"Bunun anlamı nedir?"

"Raporunuz dosyalara konacak ama dikkate alınmayacaktır, duruşmalarda ifade vermenize de hiçbir şekilde izin verilmeyecektir."

Dengler susuyordu.

Schweikert sözlerine devam etti: "Şunu da bilmelisiniz ki bu davadan bir mahkûmiyet kararı çıkmasına herkesin ihtiyacı var. Bahis konusu olan iki Amerikalı generale yapılan, biri ölümle sonuçlanan iki saldırı. Eğer suçluyu ya da suçluları biz Almanlar mahkûm etmezsek Amerikalılar kendileri devreye gireceklerdir. Bunu da bizim hükümet hiçbir şekilde istemez. Niye meseleyi Greschabch'ın avukatlarına bırakmıyorsunuz?"

"Dün bütün bir günü Stammheim'da mahkeme salonunda oturarak geçirdim. Greschbach'ın avukatları tam yirmi üç delil tespiti talebi iletti mahkeme başkanlığına, kaç tanesi kabul edildi dersiniz?"

"Bilmem, siz söyleyeceksiniz herhalde bana."

"Hiçbiri. Yirmi üç talebin hiçbiri kabul edilmedi. Mahkeme başkanının herhangi bir karar vermeden önce nasıl yan gözle savcıların oturduğu masaya baktığını bizzat gözlemledim."

Bir kez daha sessizlik hâkim oldu odaya.

Konuşmayı tekrar başlatan Dr. Schweikert oldu: "Ve siz savcılığa çelme takmanın sizin göreviniz olduğu kanaatindesiniz?"

"Asıl meselenin gerçek olması gerekmez mi?

Tekrar sustu her ikisi de.

Dr. Schweikert derin bir iç geçirdi.

"Öyle olması gerekir, Dengler, öyle olması gerekir. Neyin doğru olduğunu düşünüyorsanız onu yapın. Ben sadece olası sonuçların neler olabileceğine dikkatinizi çekmek istemiş-

tim ve," ciddi bir bakışla Dengler'i süzdükten sonra devam etti, "nasıl bir karar alırsanız alın, sizi elimden geldiğince destekleyeceğim."

Dr. Schweikert kollarını önce hızla yukarı doğru kaldırdı sonra dizlerinin üzerine indirdi ve ellerinin ayasıyla bacaklarına vurdu. Görüşme sona ermişti.

Dengler birinci kattaki bürosunda bilgisayarını çalıştırdı, arkasına yaslandı ve düşünmeye başladı. Stuttgart-Stammheim'da geçirdiği gün ve duruşma altüst etmişti dedektifi, sakinleşmek için biraz beklese daha mı iyi olurdu? Ama gerçekten adil bir yargılama değildi süren. Savcılar mahkeme salonunda istedikleri gibi at koşturuyorlardı; mahkeme heyeti bir koyun sürüsü gibi uslu uslu takip ediyordu onları. Greschbach, devrimci düşüncelerini hiçbir şekilde saklamıyordu; ama saldırılara katılma suçlamasını şiddetle reddediyordu. Gerçi konuşmasına izin veriyorlardı ama sanki mahkeme heyeti ona hiç kulak vermiyor gibi gelmişti Dengler'e.

Bir anda anladı Dengler sportif döneminin sona erdiğini. Artık bazen hayallerinde kendine biçtiği yalnız adalet savaşçısı rolünü oynayamayacaktı. Evet, avın yakalandığı kesindi. Peki ama avcının vurduğu ava şimdi neler olacaktı? Avcının ardından zanaatkârların zamanı gelirdi; avın postunu yüzenler, kasaplar ve nihayet geriye kalanları her şekilde değerlendirenler devreye girerdi. Dengler dün gün boyu bu zanaatkârları çalışırken seyrettiği hissine kapıldı. Bilgisayarına ilk harfleri yazarken midesi bulanıyordu.

* * *

Dr. Schweikert iki sayfalık resmî raporunu bir şey söylemeden aldı. Dengler dudaklarının kenarında gizli bir gülümseme gördüğünü iddia edebilirdi. Sonra birkaç hafta hiçbir şey duymadı raporuyla ilgili. E-postaların ve bilgisayarların takibi üzerine bir eğitim programına katıldı. Bunun tahmininden çok daha kolay olması şaşırttı onu. Dr. Sheuerle'nin kızıl saçlı sekreteri Marlies aradığında bir konuşmacı Look That isimli programın beşinci sürümünü tanıtıyordu.

"Bu akşam resmî bir randevun var. Şu andan itibaren Dr. Kleiner'in bu akşamki veda toplantısına gitmekle görevlendirildin," dedi Marlis.

Dengler sözünü kesti: "Bugün gerçekten gelemem, Hildegard'a söz verdim..."

"Georg, kaçmak yok. Bu resmî bir emir. Scheuerle seninle konuşmak istiyor. Görünüşe göre önemli olmalı. Saat sekizde yemek salonunda ol."

"Marlies, ne işim var benim orada. Böyle resmî davetlerden, törenlerden ne kadar nefret ettiğimi bilirsin."

"Saçmalama, Scheuerle senin muhakkak gelmen gerektiğini özellikle belirtti. Dolayısıyla şık bir şeyler giy ve zamanında orada ol. Yarın da yemek nasıl geçti bana anlatırsın."

Dengler içini çekti ve telefonu kapattı. İşte başlamıştı hikâye.

* * *

Dr. Kleiner'in vedası nedeniyle düzenlenen toplantı için personel yemek salonun arka kısmını boşaltmıştı. Kutlama renksiz ve neredeyse utanç verecek kadar rutindi. BKA'nın patronu birkaç güzel söz söyledi, Dr. Scheuerle, Dr.Kleiner'le beraber çalışmanın güzelliklerini dile getirdi. Sonra Dengler'in hiç tanımadığı iki meslektaşı daha konuştu. Veda toplantısına kişisel bir renk katan sadece Dr. Kleiner'in kendisi oldu. Kullanılan programın hatalarından bahsetti. Program, eyalet polis teşkilatlarıyla beraber, aylar süren çalışmalar neticesinde hazırlanan kriterler kataloğunu baz alarak Almanya'da yaşayanların tümünü terörizme yatkın olarak tasnif etmişti. "Dolayısıyla bizi de," diye sürdürdü Dr. Kleiner konuşmasını, "ama bizi kim tutuklayacaktı?" Herkes gülümsedi. Daha sonra yapılan toplantılarda suç uzmanlarının, biraz olsun kullanılabilir sonuçlar elde edebilmek için, nasıl istemeye istemeye kriterleri gevşetmek zorunda kaldıklarını da anlattı Dr. Kleiner. Giderek ortam rahatlıyordu sanki; ama Dengler, büyük şeflerin zorlama neşelerinden, saatlerine kaçamak bakışlarından, aslında nihayet Herold döneminden bir ihtiyardan daha kurtulmanın rahatlığını yaşadıklarını hissediyordu.

Elinde bir kadeh Rüdesheimer Burgweg şarabı bir köşeye çekilmişti, konuşmacıları dinledi, sıkılmıştı toplantıdan. Yemek salonunun duvarını mahveden çirkin mavi-gri duvar halısı bir kere daha şaşkınlığa düşürdü onu ve nihayet büfe açıldığında sevindi. Sıraya girmek için bir-iki dakikadan fazla beklemedi. Bir anda Dr. Scheuerle bitiverdi yanında, sırtına elini attı.

"Dengler, ne güzel, siz de buradasınız," dedi Dr. Scheuerle, sanki burada olması onu şaşırtmış gibi. "Ne güzel bir tesadüf. Ben de sizinle bir konuyu konuşmak istiyordum."

Sağ koluyla Dengler'i acıkmış devlet hizmetkârlarının kuyruğundan dışarı çekti.

"Sevgili Herr Dengler, ben de sizinle konuşmak istiyordum," diye tekrarladı niyetini ve onu salonun çıkış kapısına doğru yönlendirdi. Dengler'in sağ elinde hâlâ dengesini korumaya çalıştığı Rüdesheimer Burgweg kadehi vardı. Şarabı dökmeden kapıya ulaşabildi. Koridora çıktılar, Scheuerle yandaki seminer salonlarından birinin kapısını açtı, içeri girdikten sonra da özenle kapadı.

Sekiz masa kocaman bir U yapacak şekilde düzenlenmişti seminer salonunda. Onların önünde de vazgeçilmez *flipchart* ve beyaz bir pano vardı. Scheuerle en öndeki masanın yanındaki sandalyelerden birine bıraktı kendisini. Dengler de karşısına geçip oturdu, elindeki kadehi nihayet bir yere koyabildiği için mutluydu.

"Sizinle raporunuz hakkında konuşmam gerekiyor," dedi Scheuerle.

"Adli bir hata yapılması riski var."

Scheuerle gözlerini Dengler'e dikti.

"Teröristlerin yargılandığı davalarda adli hata olmaz," dedi tehditkâr bir sesle.

"O zaman adli hata yapılan ilk dava bu olacak."

"Teröristlerin yargılandığı davalarda adli hata olmaz," diye tekrarladı Scheuerle.

Dengler bir şey söylemedi, beklemekle yetindi.

Odaya bir an için sessizlik hâkim oldu.

"Katolik'siniz, değil mi, Dengler?"

Dengler şaşkın bakışlarla kaldırdı kafasını. Scheuerle gözlerini ayırmadan bakmaya devam ediyordu ona, bakışları sanki onu delip geçer gibiydi.

"Her pazar mucize gerçekleşir, her ayinde. Papaz kutsal ekmeği eline alır – ve ekmek Efendimizin bedenine dönüşür. Papaz şarabı alır – ve şarap Efendimizin kanına dönüşür. Bu mucize her pazar, her defasında gerçekleşir – hem de dünyanın akla hayale sığmayacak kadar çok yerinde."

Yan salondan boğuk bağırtılar duydu Dengler, arkasından da bir alkış sesi. Scheuerle sanki hiçbir şey duymuyor gibiydi; sesini iyice alçalttı, adeta fısıldıyordu artık: "Ve Dengler, bu mucizenin neden her seferinde tekrarlanabildiğini biliyor musunuz?"

Georg kafasını salladı.

"Papaz kutsanmış olduğu için," diye mırıldandı Scheuerle.

Gözleri sanki bir içsesi dinliyor gibi kapalıydı, dirseklerini masaya dayamış, çenesini kenetlediği ellerinin üzerine yerleştirmişti.

"Papaz bir günahkâr olabilir," diye fısıldamaya devam etti, "hatta ayine hazırlanırken, kutsal eşyanın saklandığı odada, çömezlerini sıkıştırıyor olabilir. Ama buna rağmen her pazar yine de bu mucizeyi gerçekleştirir. Neden? Çünkü kutsanmıştır o."

Dengler, Scheuerle bir tiyatro mu oynuyor yoksa gerçekten de kendi sözlerinin büyüsüne mi kapıldı, diye geçirdi aklından. Yan odadaki bir kadının tiz kahkahaları süzüldü kulağına. Scheuerle yine duymamıştı sanki, kapalı gözlerle masaya dayanmış, oturmaya devam ediyordu. Dengler konuşmanın rahatsız edici atmosferinin nasıl kendisini de pençesine aldığını hissetti. Soğukkanlılığını korumak istiyordu, Scheuerle daha ne istediğini söylememişti, tetikte olmalıydı.

Scheuerle sanki Dengler'in dikkatinin dağıldığını fark etmiş gibi, yavaş yavaş açtı gözlerini. "Bakın Dengler," diye devam etti konuşmasına, sesi çatallanmıştı biraz, "mahkemede de durum aynen böyledir. Hâkimler heyetinin başkanı tıpkı bir papaz gibidir, o da kutsanmıştır. Eğer bir insanın suçlu olduğuna hükmederse, o insan suçludur, artık bir tereddüt bahis ko-

nusu olamaz. Artık gereken sadece cezalandırılmasıdır." Kısa bir ara verip devam etti: "Düzene el kaldıran herkes suçludur Dengler."

"Ben Greschbach'ın bombayı yerleştirdiğine inanmıyorum," dedi Dengler.

Dr. Scheuerle zıplarcasına kalktı ayağa ve ellerini açtı: "Bütün bu kuşağın suçlu olduğunu görmüyor musunuz?" dedi bağırarak. Dengler üzerine eğilen şefini gözlemliyordu. Scheuerle'nin nefesi yemek ve beyaz şarap kokuyordu. Dengler başını geriye çekti.

"Bütün bir kuşak düzene karşı komplo kurdu yetmişli yıllarda, bütün bir jenerasyon. Hepsi suçlu! Bu kuşağı kurtarmak mümkün değildi. Bizim vazifemiz bu çürümenin yeni kuşaklara sıçramasının önüne geçmekti. Onları uyardık. Biz bütün o aramaları, baskınları neden yaptık zannediyorsunuz? Yüzlerce, binlerce operasyonu, baskını, aramayı? Her otoyol çıkışında aramayı neden yaptık? Kimin için yaptık zannediyorsunuz bu kadar işi, Dengler? Otuz beş yaşının altındaki herkesi kontrol ettik. Her biri en az bir kere bir makinelinin namlusunun ucuna bakmalıydı. Bu çürümüş kuşağın her bir üyesi. Her genç. Otuz beş yaşın altındaki herkes, bir makineli tabancanın namlusunun kendisine çevrilmesinin insanda yarattığı duyguyu en az üç kere hissetmeliydi." Scheuerle kendisini tekrar sandalyelerden birine bıraktı. Nefes nefese kalmıştı. Yüzü bir anda çirkinleşti, sırıtıyor, diye düşündü Dengler, sırıtınca böyle görünüyor anlaşılan. İçi ürperdi.

"Ve hepsi anladı ne dediğimizi. Onlara elimizdeki enstrümanları gösterdik, onlar da hizaya geldiler. Bu dönemin ismi 'Alman Sonbaharı' değil 'Alman İlkbaharı' olmalıydı. Büyük bir operasyonla kurtardık toplumu, biz kurtardık, Alman polisi. Bundan sonra düzene uydular. Yeni gelen kuşakları çürümüş bu kuşaktan ayırmayı başardık."

Bir şeyleri fırlatıp atıyormuş gibi bir el hareketi yaptı Scheuerle: "Tabii bu çürümüş kuşaktan da bazılarının aklı başına geldi, hatta bugün bakan dahi oldular."

Dengler, bir ter damlasının Scheuerle'nin alnından aşağıya

doğru indiğini ve en yüksek kademedeki terörist avcısının yüzünde kendine bir yol aradığını gördü.

"Bu kuşakta kimse masum değildir," diye fısıldadı Scheuerle, "çoğu sadece yıldırılmış durumda." Sonra bir kez daha dikti gözlerini Dengler'e: "Cinayetle suçladığımız birini serbest bırakamayız, bu onları cesaretlendirir."

"Bombaları Greschbach'ın koymuş olması mümkün değil," diye tekrarladı dedektif.

"En başarılı adamlarımızdan birisiniz, size bir teklifim var: BKA'nın başkanı raporunuzu başsavcıya bizzat sunacak. En üst düzeyde. Ama biz, yani siz, siz de savcılık raporla ne yaparsa kabul edeceksiniz."

Bu Dengler'in beklediğinden çok daha fazlaydı. Yine de cevap vermeden önce bir tereddüt geçirdi. Scheuerle tekrar ayağa kalktı ve omzuna vurdu dostça.

"Siz makul bir insansınız Dengler. Sizinle konuşulabileceğini biliyordum."

Sonra olduğu yerde döndü ve sert adımlarla kapıya yöneldi. Tekrar Dengler'e döndüğünde sağ elini kapı kolunun üzerine koymuştu bile.

"Sizi terfi ettireceğiz Dengler."

Sessizlik. Scheuerle cümlesinin tadını çıkarıyordu.

"Düsseldorf ekibi birkaç senedir atalet içinde, dişe dokunur işler çıkaramıyor. Sizin bu ekibe yeni bir ivme kazandırmanızı istiyoruz."

Sözünü bitirdi ve dışarı çıktı, kapıyı açık bırakmıştı.

Dengler, iki gün sonra kurum içi bir yazışmayla, BKA genel müdürünün raporunu iki hafta içinde Cumhuriyet Başsavcılığı'na sunacağını öğrendi. Bir hafta sonra Düsseldorf'taki BKA ekibinin başına tayin edildi ve yazdığı raporla ilgili bir daha hiçbir şey duymadı.

Belki de bahtsızlığım o gün başladı, diye düşündü Stuttgart şehir merkezinde yürürken, o gün hayır demeliydim.

6

"Ne yazayım şimdi?"

"Ben de tam bilmiyorum. Eylemi kime karşı gerçekleştireceğimizi hâlâ bilmiyoruz ki!"

Uwe Krems mutfak sandalyesinde oturuyor denemezdi, daha ziyade dizlerinin üzerinde duruyordu. Kertsin IKEA'dan üç sandalye almış ve sonra yağlıboyayla açık maviye boyamıştı. Siyah-kırmızı enine çizgili bir çorap giymişti Uwe, sol ayağını sağ bacağının diz boşluğuna sokmuştu. Miyop gözleri, vücudunun üst kısmıyla masanın üzerine iyice eğilmek zorunda bırakıyordu onu, gözleri hemen kâğıdın üzerinde olmalıydı. Bu hareket Almanca öğretmeninden sık sık fırça yemesine neden olmuştu okul döneminde. Kertsin'in Lidl'den aldığı ucuz tükenmezin arkasını çiğniyordu. Masanın üzerinde dört boş dosya kâğıdı vardı.

"Her halükârda mücadelenin gerekli olduğu vurgulanmalı, anlıyor musun Kertsin, bizim gittiğimiz yolu örnek almalı insanlar ve görmeli mücadele etmeye değer bir şeyler olduğunu."

"Hoşuma gitmeyen ne biliyor musun?"

"Böyle bir eylem başkaları için de bir örnek teşkil etmeli. Devlete karşı bir şeyler yapılabileceğini görmeli insanlar."

"İsmi bir sorun benim gözümde."

"Emperyalizmi sevimli göstermemeliyiz. Büyük bir düşmanımız olduğunu ifade etmeliyiz. Düşmanımızın bir canavar olduğunu, emperyalizm canavarı olduğunu dile getirmeliyiz."

Kâğıdın üzerine *Emperyalizm Canavarı* yazdı.

"İsmi bir kere daha etraflıca tartışmalıyız," dedi Kertsin. Küçük mutfak penceresinin yanında duvara yaslanmış, ellerini sırtında birleştirmiş duruyordu.

Uwe tükenmezkalemle sağ kulağının arkasını kaşıdı ve, "Hedeflerimizi de yazmalıyız bildiriye – ki kitle ne için mücadele ettiğimizi görsün ve kendisini bu hedeflerle özdeşleştirebilsin," dedi.

Tekrar eğildi kâğıdın üzerine: *İnsanlık onuruna yakışır ve özgür bir hayat için*. Sonra biraz düşündü ve ekledi: *Savaşmayan ölür*.

"Hücremize Andreas Baader'in adını veremeyiz," diye fısıldadı Kertsin.

Bu defa kafasını kaldırdı Uwe: "Neden olmasın?"

"Bu çok büyük bir isim; eylemin ne olduğunu bile bilmiyoruz henüz."

"Heinz bunu kabul etmeyecektir," dedi Uwe ve tekrar önündeki kâğıda döndü.

"Neden Ulrich Wessel timi demiyoruz?"

"O kim?"

"Stokholm'deki Alman Elçiliği'nin işgali sırasında vurulan yoldaş."

"Heinz'ın bunu kabul edeceğini sanmam."

Kertsin duvardan güç alarak itti gövdesini ve, "Bir önerim olacak," dedi, "sen yarın yoldaş Heinz'la konuş, ben de sana şimdi metni yazarken yardım edeyim."

"Ne yapalım, olur," diye homurdandı Uwe.

Kertsin yanına geçti Uwe'nin ve yumruğuyla dostça dürttü onu.

"Biraz yer aç!"

Aynı sandalyeyi paylaşarak metni hazırladılar.

Uwe ertesi gün Schmitten Höhe'deki poligona, atış talimi yapmaya giderlerken Heinz'a eylem üstlenme bildirileri-

ni hazırladığını; ama hücrelerinin ismini "Kızıl Ordu Fraksiyonu Ulrich Wessel Hücresi" olarak değiştirdiğini anlattı, yoldaş Heinz, "Benim için fark etmez," diye homurdandığında rahatladı.

7

Stuttgart, çok şeritli geniş caddenin diğer tarafındaki bu mahalleden sanki utanıyor gibi gelirdi Dengler'e. Dev birer paravan işlevi gören iki büyük katlı otopark, bu mahalleyi şehrin daha şık kesimlerinde oturanların gözlerinden saklar. Şehrin en elit alışveriş merkezlerinden Breunninger'in yakınlarında, geniş Hauptstätter Caddesi'nin altından diğer tarafa, Bohnenviertel denen mahalleye geçerseniz, küçük ama hareketli bir meydana ulaşırsınız. Bu meydanda yapılan ticaretin cirosu Eberhart Sokağı'ndaki en pahalı butiklerde erişilen cirodan hiç de geri kalmaz. Fakat burada alınıp satılan yumuşacık değerli kumaşlar değil sert uyuşturuculardır. İhtiyatlı bir canlılık vardır bu meydanda; çünkü bir anda ortaya çıkacak bir polis arabası ya da sağlam bir sağanak her an işleri sekteye uğratabilir.

Polis yıllar boyunca şehirdeki bağımlıların peşinden koşmuştu. Başlangıçta Königstrasse'nin üst taraflarında toplanan *junkie*'leri dağıtmış, şehrin bazı bölgelerinde bulunmalarına yasak getirmiş, şehrin yerlisi olmayanları şehir sınırlarının dışına, ormanlık bölgelere çıkartıp bırakmıştı. Bağımlıların âlemi yavaş yavaş şehir merkezinden burjuvazinin yaşadığı mahallelere kaymış, bu da beraberinde kaygılı ve varlıklı ebeveynlerin şiddetli protestolarını getirmişti. Bu tarafların tümü için keyif-

siz ve şehir için çok pahalı oyuna emniyet müdürü bir son vermek istemiş, bu amaçla da polisiye önlemler alarak uyuşturucu âlemiyle başa çıkamadığını açıklamıştı. Bu açıklama derhal büyük bir gürültü kopartmıştı şehirde ve emniyet müdürü neredeyse açıkça uyuşturucu madde satıcılarının suç ortağı olmakla itham edilmişti. Şehrin şık semtlerinde oturan vatandaşlar polisin, bağımlıların keyifsiz görüntülerini gözlerinin önünden kaldırmasını talep ettiler. Emniyet müdürü görevden alındı ve İçişleri Bakanlığı'nda bir masa başı görevinde kızağa çekildi. Eski müdürden daha sert bir namı olan yeni müdür göreve atandı; ama o da selefinin haklı olduğunu bilecek kadar akıllıydı. Bağımlıların takibiyle şehrin uyuşturucu sorunu çözmek gerçekten mümkün değildi, bu yüzden iki büyük kat otoparkının gözlerden sakladığı bu meydanda uyarıcı ve uyuşturucuların her türünün el değiştirmesin izin veriyordu.

Bohnenviertel denilen mahallede genellikle fakir insanlar oturuyordu. İhtiyarlar, yabancılar; yani bağlantıları olmayanlar ve müdür bunlardan gürültülü bir protesto gelmeyeceğinden emindi. Böylece halloldu mesele.

Dengler durdu. Neredeyse ardında kalan alt geçidin çıkışında Güler Kebap görünüyordu. Dışarıya satış yapılan tezgâhın üzerindeki yeşil, soğan başı kubbeli gölgelik –cepheyi süslemekten ziyade çirkinleştirdiği rahatlıkla söylenebilirdi– dört katlı ve cephesi kahverengi metal plakalarla kaplı binanın zemin katından sanki teneke makasıyla kesilmiş gibi görünüyordu. Üstteki iki katta bariz pas izleri vardı, gece gündüz kapalı duran panjurlar kanunsuz poker gecelerinin işaretiydi. Bir grup Türk kumarbaz Almanların ve Yunanların ciddi miktarlarda parasını alıyordu bu poker gecelerinde. Bu binanın soluna, bir göz protezi laboratuvarına, doğal saç ihracat ve ithalatıyla uğraşan bir firmaya ve ayakta operasyonlar yapılan bir sağlık merkezine ev sahipliği yapan, mütevazı bir bina sıkışmıştı. Birinci kattaki bir *outlet*'in yanında 2001 Verlag'ın müşterisi hiç eksik olmayan dükkânı vardı. Dengler de haftada en az bir kere bu dükkâna geliyor ve blues ve caz plaklarının yer aldığı rafları itinayla tarıyordu.

Ayaklarını sürüyerek meydanı arşınlayan, kareli gömlek ve koyu renkli kaba kumaştan pantolon giymiş adamı izledi Dengler, sağ elinde altın rengi parlayan bir saksafon sol elindeyse bir şişe şınaps vardı. Fırtınaya tutulmuş bir sandal gibi yalpalıyor, bir saksafona bir şişeye bakıyordu ara sıra. Hangisini önce ağzına götürmesi konusunda karar vermek onu sanki çok yoruyor gibiydi.

Dengler sola döndü, Karma Kagyü Linie isimli derneğin – Optima finansal hizmetlerle aynı katı paylaşan– Stuttgart Budizm merkezini geride bıraktı ve mum satan bir dükkânın önünde durdu. Bir seloteyple cam kapıya yapıştırılmış ilan ilişti gözüne:

> Bizi ayakta tutan nedir?
> Stuttgart Mitte Meditasyon ve Gevşeme Teknikleri Grubu bir senedir her Çarşamba 19.00-20.00 arasında Stuttgart Mitte mahalle evinde buluşuyor.
>
> Hocamızın önderliğinde yirmişer dakikalık oturma ve yatma egzersizleri.
>
> Uykuya dalmak serbesttir. İstediğiniz zaman katılabilir, istediğiniz zaman ayrılabilirsiniz.
>
> Daha fazla bilgi için:

Bir telefon numarası yazıyordu altında. Birkaç adım sonra daracık kaldırımlı, parlak parke taşı döşenmiş Wagner Sokağı'na girdi, aslında aralık demek daha doğru olacaktı herhalde. Evler birbirine çok yakındı, güneşin ışıkları parke taşlarına ulaşabilmek için olmadık hile ve desiseye başvurmak zorunda kalıyorlardı, evlerin arasında kalmış minnacık gedikleri hatta açık pencereleri bile kullanıyorlardı emellerine erişmek için, ama sadece öğle saatlerinde, güneş Stuttgart semalarında dimdik durduğundaysa, kısa bir süre için hiç dolambaçsız kavuşabiliyorlardı sokağa.

Bu kısa yol üzerinde yavaş yavaş yok olan bir dünyanın son temsilcileri yaşıyordu ve modernitenin tek tipleştirmesine cesaretle ama fazla da umutlanmadan direniyorlardı. Örneğin, zengin burjuvaların bir dünya yoldan sandıklarını, masaları-

nı, sandalyelerini getirip emanet ettikleri usta mobilya restoratörü bunlardan biriydi. Sanki şifa veren elleri vardı, aynı cinsten –bunları bulmak bile başlı başına bir meseleydi– ahşabı zamanla oluşmuş çatlaklara alıştırıyordu, hastalanmış eski resim çerçevelerini iyileştiriyordu. Müşterilerinin mallarını ne zaman alacaklarını sorma hakları yoktu; ancak hazır olduğunda hazır olurdu malzeme.

Bu küçük dükkânın etrafında birkaç antika mağazası toplanmıştı zamanla, bir de bir Afrika sanatı galerisi. Bu aydınlık galeride sergilenenler o kadar harika şeylerdi ki çevrede oturan Türk ailelerin çocuklarını sık sık, el ele tutuşmuş ve saygılı bir merakla galerinin büyük vitrininden bunları seyrederken görmek mümkündü.

Bu dükkânların arasında, sokağın neredeyse tam ortasında da hem bir bar hem de restoran olan "Basta" bulunuyordu. Sokağa bakan iki büyük penceresi ve onların arasındaki giriş kapısıyla hemen tanımak mümkündü Basta'yı. İçeride kırmızıya çalan ahşaptan bir bar ve duvarları yarı yüksekliğine kadar lambriyle kaplı bir yemek salonu vardı. Dengler burada ilk defa Grauer Burgunder şarabı içtiğinde, Stuttgart'ın ortasında birkaç metrekare Paris, diye düşünmüş ve düşüncesini barda yanında duran kadına da söylemişti. Kadının Basta'nın ve bulunduğu binanın sahibi Helga Lehnard olduğu sonradan ortaya çıkmıştı. Lehnard'ın, Stuttgart'ta kiralık bir daire aradığını duyunca birinci kattaki yeni boşalmış daireyi teklif ettiği Dengler o günden beri bu dairede oturuyordu.

Barın hizasına gelince Basta'nın önündeki masalardan birinde oturan Helga Lehnard'a el salladı. Lehnard tanımadığı yaşlıca bir adamla sohbet ediyordu. Adamın üstünde, en az yüzü kadar buruşuk, açık renkli bir keten ceket vardı, siyah bir tişört ve keza siyah bir pamuklu gömlek, yine siyah, kalçası biraz bol kesimli, yeni değil ama yine de modaya uygun görünen bir kumaş pantolon giymişti. Üç günlük sakal, oval gözlük çerçevesi ve onun ardında parlayan iki muzip ve meraklı göz adama sanatçı havası veriyordu. Bir demet isyankâr gri tüy kulaklarından dışarıyı seyrediyor, iki-üç arsız kıl burun deliklerinden el sallıyordu.

Ev sahibesi Dengler'i masaya çağırdı: "Size komşunuzu tanıştırmak istedim. Bu beyefendi," eliyle yaşlı adamı gösterdi Frau Lehnard, "Martin Klein, yanınızdaki dairede oturuyor." Sonra Klein'a dönerek devam etti: "Artık bir polis komşumuz var. Müsaade ederseniz tanıştırayım, Georg Dengler."

"Bir polis eskisi," diye düzeltti Dengler ve elini uzattı Klein'a ama ardından hemen evin kapısına yöneldi, dar sahanlıktaki merdivenden bir kat yukarı çıkıp dairesine girdi.

Üç oda, bir banyo ve mutfaktan oluşan dairesi hâlâ nihai haline kavuşamamıştı. Birinci oda, bürosu olacaktı. İki üçgen ayak ve gri bir tabladan oluşan çalışma masasını da tıpkı koyu mavi büro sandalyesi, dosya dolabı ve bilgisayar masası gibi birkaç gün evvel IKEA'dan almıştı. Arkadaki köşede, çalışma masasından kolayca erişilebilecek bir noktada, duvara içinde silahını –dört inç namlulu bir Smith&Wesson 357 Magnum– sakladığı küçük kasayı monte etmişti. Tabanca iki yılı aşkın bir süredir el değmeden yatıyordu kasada ve çok zorlayıcı bir neden olmadan onu kasadan çıkarmayacağından da emindi.

Bu odada eksik olan müşterilerle konuşabileceği bir oturma grubuydu. İkinci oda şimdilik neredeyse sadece Wiesbaden'den getirdiği siyah, metal yatağından ve satıcının iddiasına göre 17.yüzyıldan kalma uzun bir bar tezgâhından ibaretti. Bu masa ya da tezgâh için her biri diğerinden farklı altı ahşap sandalye almıştı aynı satıcıdan. Pencerenin yanındaki köşeye Meryem Ana'yı üzerine koyacağı rafı yerleştirmişti. Oturma ve yatak odası olarak kullanacağı bu odanın hemen solunda, henüz açılmamış karton kutularla dolu bir küçük oda daha vardı. Yine küçük bir mutfak ve daha da küçük bir banyo yeni evini tamamlıyordu.

Mali durumu aklına gelince bilgisayarını çalıştırdı ve banka hesabına girdi. Gazete ilanı için ödenmesi gereken para çekilmiş ve BKA'nın ödemesi gereken son maaş henüz hesaba girmemişti. İçgüdüsel olarak evi toplamaya başladı. İki boş Merlot şişesi hâlâ masanın üzerinde duruyordu. Birinci şişeyi aldı ama ikincisini masadan kaldıracağı anda birden durakladı. Şişe, bir gece önce gövdesinden süzülen şarabın masanın üzerinde kurumasıyla oluşmuş halka şeklindeki izin on santimetre kadar

yanında duruyordu. Sabah kalktığında şişeyi yerinden oynattığını hatırlamıyordu, bildiği tek şey son kadehi akşam yatağa yattıktan sonra doldurmuş olduğuydu. Tuhaf, diye düşündü, dün gece şişeyi bu şekilde bırakmış olsa yataktan erişemezdi. Masanın etrafında dolaştı iki adımda, kendini yatağa bıraktı ve şişeye doğru hamle yaptı – ama tahmin ettiği gibi erişemedi. Gözlerini kıstı, bir kere daha düşündü ama Merlot'nun yerini değiştirdiğini hatırlayamadı yine. Yataktan kalktı, bir kere daha masanın etrafını dolaştı; ama tereddüde mahal yoktu, biri şişenin durduğu yeri değiştirmişti.

Dikkatli bir şekilde küçük odaya geçti. Üst üste konmuş karton kutuları gözden geçirdi ama bu kaosta birileri kutuları açıp içine bakmış olsaydı da fark edemezdi. Bir anda çalışma odasına doğru harekete geçti, kasa her zamanki gibi görünüyordu. Kasayı açtı ve Smith&Wesson'un hiç dokunulmamış, yerinde durduğunu görünce derin bir nefes aldı.

Bilgisayar! Biri bilgisayarıyla uğraşmış olabilir miydi? Bütün bunlar çok anlamsızdı, eşyaları ve kitaplarının sadece onun için bir değeri vardı, bilgisayarı ise o kadar yeniydi ki sabit diskinde gazete ilanı için hazırladığı metinden başka bir şey yoktu. Yine de oturdu bilgisayarının başına ve start sembolünün üzerine sağ klik yaptı. Artık makine iç dünyasını ona göstermeye hazırdı. Gazete ilanı. "ilan.doc" adını verdiği dosya günün tarihini ve 08.56'yı gösteriyordu. O sabah dosyayı kaydettiği saatti bu. Dosyayı açıp okuyup tekrar kapattığında saat değişecek miydi? Dengler dosyanın ikonunu klikledi, Word açılıp ilanın metni ekranda belirdikten hemen sonra dosyayı tekrar kapadı ve Explorer'deki kaydı inceledi hemen. Saat değişmemiş, 08.56'da kalmıştı. Anlaşılan bilgisayar tarih ve saati sadece dosyada değişiklik yapılırsa yeniliyordu. Yani bu, bilgisayarla oynandığını tespit etmek için doğru yol değildi. Ama kim yepyeni bir bilgisayarla ilgilenirdi ki? Diğer taraftan şişenin yer değiştirmesinin de mantıklı bir nedeni olmalıydı? Belki de gece bir kere daha uyanmış ve kalkmıştı. Bir anda aklına gelen bir fikirden yola çıkarak veri koruma programını açtı ve otomatik yedeklemelerin kayıtlarına baktı. Tabloda o sabah saat yediden hemen

sonra bilgisayarı açtığında yapılmış bir kayıt görünüyordu, daha sonra 10.43 ve 10.51'de iki kayıt daha, yani o Mario'yla kahvaltı ederken biri ya da birileri bilgisayarını kurcalamıştı.

Ama kim? Basta'daki keten ceketli adam? Dengler dolaptan mavi bir ceket çıkardı, omuzlarına attı, aşağı inip herifi biraz yoklamak istiyordu, ertesi gün de yeni bir kilit alacaktı. Ekran koruyucu bir ay manzarası yerleştirivermişti ekrana. Dengler "Google"ı açıp Martin Klein ismini arattı. Arama motoru 5190 adres bildirdi, Martin Klein Stuttgart değişikliğinden sonra bile adres sayısı hâlâ 237'ydi. Bir avukat, kontrbas çalan bir müzisyen, nötron dedektörleri üzerine bir tez yayımlamış doktora adayı, kendi WEB sayfası olan on yedi yaşında bir öğrenci, birkaç meslektaşıyla birleşip Kiefer AG adında bir şirket kurmuş diş hekimi, artık yayımlanmayan polisiyeler yazan bir muharrir; Dengler bir iki kitabının ismini okudu: *Gece Yarısı Gelen Hırsız (tükendi), Şatonun Parkında Cinayet (tükendi)*, sonra bir de Hohenheim Üniversitesi'nden bir ornitoloji profesörü – aşağıdaki adam belki de bu profesördü.

Keten ceketli yaşlıca adam onu kapıdan çıkarken gördü, eliyle bir işaret yaparak davet etti.

"Bir kadeh bir şey içer misiniz benimle?"

"Neden olmasın?" dedi Dengler ve oturdu adamın masasına.

"Beyaz mı kırmızı mı?"

"Bir Grau Burgunder iyi olurdu."

Adam kel kafalı ama iyi görünen genç bir garsonu çağırıp Dengler'in şarabını ısmarladı, ardından da tekrar ona döndü: "Evet artık komşu olduk."

"Ne zamandır burada oturuyorsunuz?" diye sordu Dengler.

"İki seneyi geçti, dünyalar güzeli Olga'yla beraber ev ahalisini oluşturuyoruz."

Garson Burgunder'i getirdi.

Dengler dolaylı sorgulama yönteminde karar kıldı.

"Nasıl, hoşunuza gidiyor mu Bohnenviertel?"

"Uzun zamandır bu mahallede oturuyorum. Dün de çok büyük bir şerefe nail oldum, mahallenin bekârlar kulübü bana üyelik teklif etti."

"Bekârlar kulübü?"

"Evet ama sizinle ilgili bir konu değil, henüz çok gençsiniz bu kulüp için. Altmışını çoktan geride bırakmış beylerden oluşan bir kulüp bu, karşı sıradaki Stetter şarap evinde düzenli olarak buluştukları masaları vardır, bazıları birkaç kez ama hepsi en azından bir kere boşanmıştır, bazılarının eşi vefat etmiştir."

"Peki, hepsi tekrar evlenmeye niyetli mi?"

"Evet ama sadece belirli bir şekilde. Hepsinin iyi bir işi var ya da vaktiyle varmış, dolayısıyla iyi bir emekli maaşı alıyorlar ya da alacaklar. Aralarından biri sigorta matematiği uzmanı bir aktüer, bu arkadaşları onlara emekli maaşlarını çarçur ettiklerini anlatmış. Eğer evli değilken ölürlerse, emekli maaşları kimseye ödenmiyor tabii ki. İçlerinden biri bu noktadan hareketle güzel bir iş modeli geliştirmiş. Eğer bir kadın bu beyefendilerden biriyle evlenirse uzun yıllar onun emekli maaşını alabilir. Beylerin kadından ne şefkat ne de seks beklentileri var, en azından olmadığını söylüyorlar."

"O zaman nedir beklentileri?"

"Kadının evlendiği erkek öldükten sonra almaya devam edeceği potansiyel emekli maaşlarının toplamının % 20'sini istiyorlar. Hesabını yapmışlar, bu paralarla Mallorca'da hayatlarının son günlerini hiç para düşünmeden, vur patlasın çal oynasın geçirebilecekler."

"Peki, bu önerilerine sıcak bakan birini bulabilmişler mi?"

"Hayır, böyle bir anlaşma yapacak bir tek kadın bile bulamamışlar. Geçen hafta yüzde 20'lik oranı yüzde 10'a çektiler ama anlaşılan kadınlar bu beylerin düşündüğünden daha romantik. Şimdi her hafta beraberce oturup sistemi nasıl daha iyi hale getirebileceklerini tartışıyorlar, bu arada çok da eğleniyorlar. Kulüplerine girmemi teklif etmemiş olmaları tabii ki benim için büyük bir şeref."

"Sizin de böyle yüklü bir emekli maaşınız var mı?"

"Hayır, maalesef hiç emekli maaşım yok. Ben ölene dek çalışmak zorundayım."

"Ne iş yapıyorsunuz?"

"Şimdi," bir nefes aldı önce sonra devam etti, "gazetelere horoskop yazıları yazıyorum."

"Horoskop yazıları?"

"Evet, uzmanlığım kadın dergileri ve günlük gazeteler için yıldız falı yazmak."

Şarabından bir yudum içti ve anlatmaya devam etti: "Erkek dergileri pazarına henüz giremedim. Anlaşılan sadece kadınlara geleceği söylemek için uygunum. Bu iş için empati yapabilmek şarttır, bende de Freud, Adler ve Jung'un hepsine bedel empati yeteneği mevcut."

"O zaman bu iş, hayatınızı kazanmanıza yetiyor."

"Hayatımın hiçbir devresinde horoskoplardan kazandığım kadar para kazanmadım. Holzträger grubuyla muhtemelen hayatım boyunca kafamın en fazla çalıştığı günlerde, bir anlaşma imzaladım, şimdi grubun, erkek ve ekonomi dergileri dışında bütün yayınlarında yıldız falı yazıyorum, her gün sekiz horoskop demek bu. Yani çok çalışmam lazım, düşünün bir kere, sekiz yıldız falı yazısı çarpı on iki burç, doksan altı tane horoskop yazmam anlamına geliyor. Eee, bunların hepsine aynı şeyleri yazmak da olmaz. Yani sürekli olarak yeni bir şeyler üretmek zorundayım."

Dengler dişlerinin bir ıslık sesi çıkardı.

"Sabahları erken kalkıyorsunuz herhalde," dedi, bir yandan da Martin Klein'ın odasında ve bilgisayarında horoskop aradığını hayal etmeye çalışıyordu.

"Yok canım, ben gece insanıyımdır. Saat on birden evvel kalkmam, sonra ısınmak için üç horoskop yazar ardından kahvaltıya çıkarım."

"Bu sabah da program böyle miydi?"

Klein şaşkın bir bakışla gözlerini kırpıştırdı. "Bugün de, dün de, evvelsi gün de, ondan evvelki gün de böyleydi, yarın da böyle olacak. Geç kalkarım, biraz bir şeyler yazarım, öğlen saatlerinde kalanları tamamlar ardından gazete ve dergilerin yazılışlerine gönderirim."

"Postayla mı?"

Klein güldü. "Hayır, e-postayla. Hiç sorun çıkmadan hallo-

luyor böyle. Güzeller güzeli Olga bilgisayardan anlıyor, gerekli olan her şeyi ayarladı benim için. Bu arada, Olga'yla tanıştınız mı?"

"Güzeller güzeli Olga'yla? Maalesef tanışmadım."

"Yakında tanışırsınız. Bizim bir kat üstümüzdeki dairede oturuyor, o ve biz ikimiz ev ahalisini oluşturuyoruz."

Kadehini kaldırdı, Dengler de onu takip etti. Birer yudum içtiler.

"Evet, siz polissiniz?"

"Polistim. İstifa ettim, artık özel dedektifim. Yarın kapıya bir tabela asacağım."

Adam bir anda ayağa fırladı.

"Özel dedektif ha! Bir hafiye? İşte bu çok kötü. Biliyor musunuz," dedi Klein ve masaya doğru eğildi, "benim hayatımı bir özel dedektif mahvetti."

Dengler güldü: "Karınıza ihanet ederken fotoğrafınızı mı çekti?"

Martin Klein eliyle hayır anlamında bir işaret yaptı ve biraz daha yaklaştı: "Ben bütün hayatımı horoskop yazarak geçirmedim. Aslında yazarım."

"*Gece Yarısı Gelen Hırsız,*" dedi Dengler.

"Biliyor musunuz bu kitabı?" Klein şaşkınlığını gösteren bir yüz ifadesiyle kadehinden bir yudum daha içti."En iyi hikâyemdi o. Ne zaman okudunuz?"

"Neden tekrar basılmıyor?" diye sordu Dengler.

"Ahh," eliyle boş ver dercesine bir jest yaptı, "Almanlar özel dedektifleri pek sevmiyor."

"Bu benim için kötü haber," dedi Dengler. Klein onu dinlemiyordu, sağ eli sinirli hareketlerle masanın örtüsünü sıvazlıyordu, bakışlarıysa sanki alacakaranlıkta bir yerlerde takılıp kalmıştı. Dudaklarının kenarında bir acı ve hayal kırıklığı ifadesi hissetti Dengler.

"Bütün Avrupa'da, İngiltere'de, Fransa'da ve tabii Amerika'da da özel dedektifler var ve hem kitap pazarında hem sinemada çok başarılılar," dedi Klein, kafasını kaldırıp Dengler'e baktı, kendini toparlamıştı tekrar. "Her fırsatta kendini afyonun kol-

larına bırakan ve vakalarını çözerken hep bir dahaki afyon sefası için gereken parayı kazanmayı düşünen, kibirli ama zeki Sherlock Holmes'u hatırlayın; veya züppe Scotland Yard hafiyeleriyle dalga geçen, evde kalmış Miss Jane Marple'ı. Ya da Los Angeles suç dünyasıyla hiçbir zaman başa çıkamayan, her macerasında canını zor kurtaran ve gelecek ayın kirasını nasıl ödeyeceğini hiçbir zaman bilemeyen büyük Philip Marlowe'u. Bu tipler Almanya'da rağbet görmez."

Sesindeki hüsran vurgusu ve tizleşme yavaş yavaş kayboldu; şimdi yine daha alt perdeden geliyordu sesi – ve daha hızlı, daha kararlı konuşuyordu.

"Bakın Dengler, Almanya'da kötüyle mücadele her zaman mülki idarenin işi olmuştur, gerçeği aramak reşit vatandaşın meselesi olamaz, sadece bir devlet görevlisi gerçeği ortaya çıkarır ve böylece düzeni sağlar – ve biz düzeni, intizamı severiz. Bu yüzden de bizde özel dedektifler yoktur, buna karşın her yer erkek-kadın, istemediğiniz kadar, komiserlerle doludur."

Klein gözlerini Dengler'e dikti. "Bizde kötülük hep dışarıdan gelir. Bizim aramızda, içimizde yaşıyor olması ya da cürümü işleyenin devletin kendisi olduğu düşünülemez; mütevazı rüşvetçi polis varyantını bile göremezsiniz bir *Tatort*'ta[24] ya da bir SAT.1 kordelasında; sadece gerçek hayatta... Neyse onu zaten siz benden daha iyi bilirsiniz."

Dengler hiçbir şey söylemedi, yıldız falı yazarı gözüne giderek daha sevimli görünüyordu. Odasını karıştıranın bu adam olduğunu düşünemiyordu bile.

"Evet, artık biliyorsunuz neden polisiye değil de horoskop yazdığımı," dedi Klein göz kırparak; sonra ona doğru eğildi: "Yani bir gün bir polisiye yazarsanız, sakın bir *private eye*[25] seçmeyin kahraman olarak."

"İyi bir kitap *okuyabilmek* beni yeterince mutlu ediyor," dedi Dengler.

* * *

24 Almanya'da son derece popüler bir televizyon dizisi.

25 (İng.) Özel dedektif.

"Artık polislerle kafa çekiyorsun bakıyorum!"

Karanlıktan çıkan bir kadın belirdi Klein'ın yanında, bir otomobil anahtarını fırlattı masanın üzerine, "Teşekkür ederim bu arada, malzemeyi götürdüm," dedi ve sırtını döndü masaya.

"Olga, bir dakika dur. Gel otur, beraber bir şeyler içelim. Bu bey Georg Dengler, yeni komşumuz. Senin altında, benim yanımda oturuyor."

"Ben polislerle içmem."

Kapının yanında ayakta duruyordu. Barın ışığı ve sokağın karanlığında yüzü gölge ve ışıktan oluşan bir mozaik gibi görünüyordu. Ateş gibi kızıl saçların altından iki kara göz alaycı bir bakışla süzüyordu Dengler'i. Eğer dairemi altüst eden oysa keşke önceden biraz toplasaydım ortalığı, diye düşündü polis eskisi.

"Herr Dengler artık polis değil," dediğini duydu Martin Klein'ın ve Olga'nın yavaş ve güven duymadığını belli eden hareketlerle alacakaranlıktan çıktığını gördü.

Bakışları kadının hatlarını kaydetti hafızasına, vücudu ince, kaşları kurumluydu; kazağı göbeğini, jean pantolonu belinin bir kısmını açıkta bırakıyordu. Dengler gerçi sadece zeytin yeşili kazağın altından jean'inin kemer hizasına kadar görebiliyordu tenini ama bu kadarcık çıplaklık bile onu heyecanlandırmaya yetmişti. Bakmaya devam etme arzusu ve aslında bakışlarını indirmesinin gerektiği bilinci şiddetli bir mücadeleye giriştiler, sonunda sanki kadının namahremine girmiş bir yabancı gibi çevirdi bakışlarını başka bir yöne. Ama sonra, şaşırmış bir halde ve Olga'nın belinde başlayan hatlarını muhayyilesinde tamamlayarak yeniden baktı ona. Bakmaya devam etme ve bakışlarını çevirme dürtüleri birbirine karıştı umarsız bir kördüğümde, iyice aklını başından alıp tuhaf bir vakum oluşturdular beyninde. Bakışlarıyla göbek deliğini aradı güzeller güzelinin; ama kafasındaki karışıklık o kadar büyüktü ki onu gözlerinden saklayanın Olga'nın kazağı mı yoksa pantolonu mu olduğuna dahi karar veremiyordu.

Ancak şimdi farkına vardı sağ elinin işaret ve ortaparmaklarını örten sargının. Olga sol eliyle sarılmış işaretparmağını sanki uzatmak istercesine çekiyordu zaman zaman.

"Ne yaptınız elinize?" diye sordu sadece bir şey söylemiş olmak için.

"Beni sorguya mı çekiyorsunuz?" diye cevap verdi Olga, Dengler pişman olmuştu ağzını açtığına.

Olga'nın yerine Klein cevap verdi soruya: "Çok kötü bir hikâye. Gut var bir parmağında; meslek değiştirmek zorunda artık, onun için bilgisayar işleriyle uğraşıyor."

"Ayrıca ben polis değilim," dedi Dengler.

"Özel dedektif daha iyi bir şey mi ki?" diye sordu Olga.

Evini arayanın Olga olduğunu böylece öğrenmiş oldu ama öfkelenmedi ona ve bu çok şaşırttı Dengler'i.

"Başka bir şey," diye cevap verdi polis eskisi.

8

Bir sonraki gün sıra dışı bir hadise olmadan geçti. Dengler yeni bir telefon aldı kendisine, bir de espresso makinesi ve Buddy Guy'un yeni plağını dinledi defalarca. Akşamüstü dört gibi bir usta geldi ve dairesinin kilidini değiştirdi.

Bir sonraki sabah saat yedide yeni çalışma masasının başına geçmişti bile. Masanın sağ tarafına yeni taşınabilir telefonu yerleştirdi, onun dışında boştu zaten masa. Saat altıda kalkmış, yeni makinesiyle hemen bir espresso yapabilmek için duş yapmaktan feragat etmişti. Yeni makine düşündüğünden daha dişli çıkmıştı. Anlaşılan daha birkaç gün egzersiz yapması gerekecekti.

Bir saat kadar oturdu masasında hiç hareket etmedi, gözlerini masanın ahşap taklidi gri plastik kaplı tablasına dikti. Sonra radyoyu açtı. Güneybatı Almanya radyosunun birinci kanalında altmışlı yılların hit parçalarını yayınlayan bir program vardı. Kinks, iki küçük hoparlörden "You Really Got Me"yi patlatıyordu. Rock müziği, konsantrasyonunu bölmek istemeyen Dengler'i rahatsız etti. Radyonun üstündeki siyah yuvarlak düğmelerin en büyüğünü çevirerek yeni bir kanal buldu. Yeni kanalda sırnaşık bir ses Seitenbacher marka bir müsli hazırlamasını söyledi. Küçük açma kapama düğmesine basıp radyoyu

kapattı dedektif, eski, küçük televizyonu açtı. Yaşlıca bir adam konuşuyordu kahvaltı televizyonu programında, ekranın altında belirtildiğine göre German Trust Bank'ın basın sözcüsüydü. Alman firmaları sadece siyaset, reformları hayata geçirecek cesareti kendinde bulursa kârlı çalışır hale gelebilirdi. İşsizlik parası ve sosyal yardımların birleştirilmesi, hem de toplamının sosyal yardım seviyesinde kalması da bu reformlardan biriydi. Şimdi de bir kadın çıktı ekrana, altyazı onu Stuttgart Milletvekili Siegrid Berger olarak tanıttı. Dengler bir süre ilgiyle baktı televizyona. Milletvekili sosyal devletin gereklerinden, sosyal demokrasiyle bağdaşmayacak boyutlarda vazgeçildiğini anlatıyordu. Televizyonu kapattı, tekrar radyoyu açtı. Önce müzik, ardından ücret alınmadan üstlenilen fahri görevlerin yüceliğine dair bir program. Genç bir kadın gazeteci, birçok kurumun fahri olarak çalışan görevliler olmasa ayakta kalamayacağını anlatıyordu. Sonra haberler. İlk haber savcılığın, Stuttgart Kulübü'nün eski ve Alman Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu'nun halihazırdaki başkanı Gerhard Mayer-Vorfelder hakkında sürdürdüğü takibatla ilgiliydi. Mayer-Vorfeld Stuttgart Kulübü'nden yönetim başkanlığı fahri görevi için aldığı altı haneli paranın bir kısmının vergisini ödememekle suçlanıyordu. Dengler radyoyu da kapattı.

Telefon sessizdi. Aslında annemi aramam lazım, diye düşündü. Çoktan kalkmıştır. Uzun yıllardır inek yoktu Dengler Çiftliği'nde. Üç sene evvel annesi çiftliği ve ahırları pansiyona dönüştürmüştü. Aradan geçen zaman içerisinde Dengler Çiftliği'ni Karaormanlar bölgesindeki doğa yürüyüşleri için çıkış noktası olarak tercih eden bir devamlı müşteri portföyü de oluşmuştu. Yarım saat içerisinde Bärental yakınlarındaki batı yoluna ulaşıyorlardı yürüyüşçüler. Bu yoldan hiç ayrılmadan Feldberg üzerinden Basel'e kadar yürümek mümkündü. Bazıları da Schluchsee Gölü rotasını tercih ediyorlardı. Gölün etrafını dolaştıktan sonra akşam çiftliğe dönüp annesinin spesiyalitesi *Badische Schäufle*[26] ve patates salatasının keyfini çıkarıyorlardı.

26 Baden bölgesine has bir yemektir ve domuzun kürekkemiğine bağlı bir etle yapılır.

Keyifsiz bir telefon görüşmesi olacağı muhakkaktı, annesine BKA'dan ayrıldığını hâlâ söylememişti. Artık Stuttgart'ta oturduğunu da bilmiyordu. Polis olacağını söylediğinde nasıl sevindiğini, sevinçten ellerini çırpıp ağladığını çok iyi hatırlıyordu. O günden beri oğlunun kamu hizmetinde geleceğini garantiye aldığını ve bir küçük çiftçi ailesinin mali kaygılarıyla hiçbir zaman uğraşması gerekmeyeceğini düşünüyordu. Annesini araması gerektiğini biliyordu Dengler; ama laf işiteceği muhakkaktı ve bunu düşünmek elini kolunu bağlıyordu. Sessizce oturuyordu telefonun karşısında.

Bir süre sonra saate baktı: Sekiz buçuk. Belki de telefon numarasını yanlış basmıştı gazete. Bütün sakinlerinin hâlâ uyuduğu evin koridorunu parmaklarının ucunda, sessizce geçip posta kutusundan *Stuttgarter Nachrichten*'i aldı. Tekrar dairesine girmeden, koridorda sayfaları çevirerek küçük ilanlar bölümünü açtı ve kırk altıncı sayfada kendi ilanını buldu. Okudu, "özel araştırmalar..." telefonu doğruydu.

BKA yönetimi *management* metotlarını öğrenmelerini gerekli gördüğünde bütün dedektiflerin katılmak zorunda kaldıkları bir seminer aklına geldi. Saçları özenle fönlenmiş ve suratı solucan sarısı bir tip, iki numaralı seminer salonunda "*Polis memurları için profesyonel telefon teknikleri*" eğitimi vermişti. Kimse isteyerek gitmemişti bu seminere. Hatta o zamanki iş arkadaşlarından ikisi seminerin ilk gününe tamamen lüzumsuz bir tutuklama yerleştirmişlerdi. Mahkeme emri olmadan Stammheim'da yatan terörist Silke Meier-Kahn'la bir zamanlar aynı evi paylaşmış bir adamı tutuklamışlardı. Bilgisayar programları yazarak hayatını idame ettirmeye çalışan adamcağız şaşırıp kalmıştı bu işe ve önüne çıkarıldığı tutuklama hâkimi tarafından hemen serbest bırakılmıştı; ama bu arada iki meslektaşı amaçlarına ulaşmıştı: Görevli oldukları için seminere katılmak zorunda kalmamışlardı. Hatta Georg'a bu operasyona katılmasını dahi teklif etmişlerdi, nihayetinde Silke Meier-Kahn vaktiyle onun ilgilendiği bir dosyaydı ama o reddetmişti tekliflerini. Dengler saçları fönlü konuşmacının semineri boyunca, acaba suçsuz bir insanın tu-

tuklanmasının sorumluluğuna ortak mı oldum, diye düşündüğünü hatırladı. Şimdi bu hadiseyi düşündüğünde, aradan bunca sene geçtikten sonra dahi utanç duygusu aynı tazelikle kaplıyordu benliğini.

Seminerin notları bir yerlerde duruyor olmalıydı. Muhtemelen henüz açılmamış kutulardan birindeydi. Yatak odasına geçti ve en üstteki karton kutuyu yüklenip odanın zeminine indirdi, ardından iki büyük kitap kutusunun içindekileri zemine boşalttı ve üzerinde "büro eşyası" yazan gri karton kutuyu buldu. Hızlı bir hareketle paket bandını söktü. Bir delgeç, bir seloteyp, iki eski not defteri ve oldukça eskimiş bir plastik fincan çıkardı kutudan ve hepsini yere bıraktı. Sonunda klasör elindeydi: "Kriminal Polis Eğitim Çalışmaları – Telefonda Başarı". Klasörü alıp çalışma odasında geri döndü, masasına oturdu ve sayfalarını çevirmeye başladı.

> Kural 1: Konuşmaya başlamadan önce hazırlıklarınızı yapın. Telefonu açmadan önce bütün sorularınızı not edin. Böylece heyecandan bir şeyler unutma ihtimalini ortadan kaldırırsınız.

Bu kural seminer salonundaki polislerin bazılarının tuhaf bir neşeyle gülüşmelerine neden olmuştu, fönlü kafa hiç anlam verememişti buna. Nihayetinde biri insafa gelmiş ve salondaki polislerin her birinin bir telefon görüşmesinden çok daha heyecanlı durumlar yaşadığını hatırlatmıştı ona.

> Kural 2: Kâğıt ve yazı gereciniz hazır olsun. Telaşla yazı malzemesi aramak hem hiç profesyonel olmayan bir görüntü sergilemenize neden olur hem de sinir katsayınızı artırır.

Doğruydu söylediği, sinirliydi. Ceketinin iç ceplerinde olduğunu tahmin ettiği mavi tükenmezkalemini arayıp buldu. Ufak not bloğunu zaten yanından hiç eksik etmezdi. Onu da masanın üzerine tükenmezin yanına koydu ve beklemeye başladı. Telefondan tık çıkmıyordu hâlâ. Georg Dengler semineri kafasından silmeye çalıştı.

"Her zaman rütbenizle tanıtın kendinizi," demişti fönlü koç, "adınızı ve soyadınızı söylemeyi ve, 'Sizin için ne yapabilirim?'

cümlesini ihmal etmeyin, bunu yapmak baştan itibaren neşeli bir ortam sağlayacaktır ve en önemlisi kendi keyfinizi yerine getirecektir."

"Saçmalığın bu kadarı!" diye homurdandı.

O anda telefon çaldı. Dengler ahizeyi kaldırıp hızla kulağına götürdü.

"Georg Dengler, özel araştırmalar. Sizin için ne yapabilirim?"

"Georg, sensin, değil mi?"

Hildegard'tı arayan.

"Evet benim."

"Tanrım, inanamıyorum. Gazetedeki ilanı okudum. Aynasızlarla çalışmayı bıraktın mı?"

"Evet."

"Ama, sormamda sakınca yoksa, neden?"

Bildik tiz ve saldırgan ses tonu.

"Hayatımın geri kalanını bağımlılar ve küçük satıcılar tutuklayarak geçirmek istemiyorum; benim için hayatın anlamı bu olmamalı."

Bir an bile sürmedi delirmesi: "Ya ben? Bana, gün gelip hayatın anlamını bulacak mısın, diye soran biri mi var sanıyorsun? Aylardır bir kez olsun dışarı çıkmadım. *Der BAP*[27] filmine bile gidemedim, geçen ay oynayan. Bir kişi bile benim hayatımın anlamını sorguluyor mu zannediyorsun? Ve bütün bunların nedeni sadece senden bir çocuğum olması."

Hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

"Hildegard," Dengler içinde yükselen tiksinme duygusunu sesine yansıtmamaya çalışıyordu, "ufaklığı hemen alabilirim. Çıkmak istediğin bir gece olduğunda söylemen yeterli, tıpkı eskisi gibi."

Eski karısının sesi hemen tekrar yükseldi: "Bu pek işine gelirdi, değil mi? Çocuğu karı kız hikâyelerinin içine çekmek istiyorsun tabii. O da büyüdüğünde tıpkı senin gibi bir maço olsun diye."

"Hildegard, istediğin ne, onu söyle bana?"

---

27 Yönetmen Wim Wenders'in, Alman rock grubu BAP'ın bir konseri etrafında yaptığı film.

"Memuriyetten ayrılınca nafakayı nasıl ödeyeceksin – bunu bilmek istiyorum."

"Hildegard, beni polis olduğum için terk eden ve Mercedes'in o uyanık otobüs satıcısını tercih eden sensin." Adamın on senedir evli olduğunu ve Hildegard'ın bu durumdan adamla beraber olmaya başladıktan ancak bir sene sonra haberdar olduğundan bahsetmedi.

"Bu hikâye artık geride kaldı," dedi Hildegard, sesi daha sakindi. "Artık beni ilgilendiren sadece nafakayı zamanında ödemen. Kendi işini kurmaya kalktığına göre bunu nasıl halledeceksin? Hele bu zor zamanlarda!"

"Birilerinin arayıp iş vereceğini umuyorum, ilanı da bu yüzden verdim."

"Böyle bir zamanda nasıl memuriyetten vazgeçip kendi işini kurar insan?"

Sesi bir anda buz gibi olmuştu. "Paranın hesabıma girmesi birkaç gün dahi gecikecek olursa haciz memurunu gönderirim kapına."

"Hildegard," Dengler elindeki tükenmezkalemi kırdı öfkeyle, "yeni bir hayat kurmaya çalışıyorum. Merak etme paranı bugüne kadar aldığın gibi bundan sonra da alacaksın." Bir an bekledi. "Ufaklık orada mı?" diye sordu sonra.

"Hayır, okuldan bir arkadaşıyla beraber çıktı."

Dengler eski karısının yalan söylediğini hissetti, bu konuşmanın verdiği iç sıkıntısından sıyrılabilmek için derin bir nefes aldı. Konuşmayı bitirdiler. Haklıydı, bir, bilemedin iki ay sonra cebindeki para bitecekti, o zaman ne yapacaktı? Çocuğuyla neler yaşayacaktı. Paniğe kapıldı bir anda. Her zamanki gibi becerdi, diye düşündü. Ve o anda bir kere daha telefon çaldı. Öfkeli bir hareketle ahizeyi aldı eline.

"Ne istiyorsun daha?"

Hattın diğer ucunda bir sessizlik. Şaşırtmış mıydı onu? En iyisi biraz daha vites büyültmesi olacaktı. "Bu boktan tavırlarından bıktım artık!" diye kükredi ahizeye. İyi gelmişti bu.

"Alo," diyen bir erkek sesi ulaştı kulağına, "Georg Dengler'le mi görüşüyorum, özel araştırmalar?"

"Evet, ben Georg Dengler. Özür dilerim, sizi başka biriyle karıştırdım." Hâlâ öfkeliydi sesi.

Hattın diğer ucundaki adam kıkırdadı.

"Biraz usandırıcı bir müşteriniz anlaşılan."

"Hayır, eski karım," dedi Dengler. Bir kere daha masanın üzerindeki klasöre baktı: "Kriminal Polis Eğitim Çalışmaları – Telefonda Başarı". Yanlış yapıyorum, diye düşündü, ilk müşterimi kaybetmekle meşgulüm şu anda.

"Nedir konu?" cümlesi çıkıverdi ağzından. Bu da pek kibar gelmiyordu kulağa, bir kere daha deneyecekti: "Sizin için ne yapabilirim?"

Bir süre için devam etti hattın diğer ucundaki sessizlik. İşi bok etmişti. Hâlâ sürüyordu sessizlik ama en azından kapatmamıştı telefonu. Şimdi bir şey söylemem lazım, diye düşündü, ama kafası bomboştu.

Arayan sonunda konuştu: "Konu kız arkadaşımla alakalı. Babası on sene önce düşen bir uçaktaymış ve resmî olarak öldüğü kabul edilmiş ama o bunu kabullenemiyor bir türlü."

"Ben psikolog değilim." Bunu da istediğinden daha sert tonlamıştı. Neden bir türlü daha olumlu, daha dostane konuşamıyorum?

"Tabii ki değilsiniz, biliyorum," dedi adam, "ama hikâyede tuhaf, rahatsız edici bir-iki nokta var. Arkadaşıma göre babası onu uçak havalandıktan sonra aramış, uçağını kaçırdığını ve bir sonrakiyle geleceğini söylemiş."

"Yani uçakta değil miymiş?"

"Hayır, yani belki de evet; evet, aslında kız arkadaşımı perişan eden de bu muğlaklık. Kâbuslar görüyor ve korkuyorum ki bu gidişle bir gün sinir krizi geçirecek."

"Kız arkadaşınızın babasının uçakta olup olmadığını ortaya çıkarmamı mı istiyorsunuz?"

"Ya aslında benim derdim tekrar kendine gelmesi. Anlıyor musunuz? Benim de gecelerimi huzur içinde uyuyarak geçirebilmem. Babası uçaktaydı herhalde, başka türlü yetkililer öldüğünü söylemezlerdi."

"Cesedi teşhis edildi mi?"

"Evet ama geriye kalan fazla da bir şey yoktu."

Yine kısa bir sessizlik oldu. Dengler konuştuğu kişinin meselenin can alıcı noktasına gelebilmek için cesaretini topladığını hissediyordu.

"Herr Dengler, biraz araştırma yapıp ardından, kız arkadaşım için babasının öldüğünü anlatan mantıklı bir rapor yazmanız mümkün değil mi? Böyle bir rapor onu kâbuslarından kurtarır. Anlıyorsunuz değil mi ne demek istediğimi?"

Dengler anlamıştı. İlk işi bir göz boyama operasyonu olacaktı. Hayal kırıklığı duygusu ele geçirdi karın boşluğunu. Ama bu işi alırsa, araştırma yapar gibi yaparak en azından Hildegard'ın 353 euro tutarındaki aylık nafakasını ödeyebilecekti.

Not defterini açtı. Tükenmezkalem neredeydi? Ondan kalanları zeminde görünce birkaç dakika evvel Hildegard'a duyduğu öfkeyle kalemi kırdığını hatırladı. Hattın diğer ucundaki sesten bir saniye beklemesini rica etti ve yazı gerecinden arta kalanlardan kalemin içini buldu.

"Ne zaman düşmüş uçak?"

"On iki sene oluyor."

Dengler dişlerinin arasından ıslık çalarak belirtti şaşkınlığını: "Çok uzun bir süre bu."

"Biliyorum ama ne yapalım ki durum böyle."

"Nerede olmuş kaza?"

"Tayland semalarında, Kuzey Tayland'da."

"Uçağın rotası?"

"Bangkok'tan Viyana'ya."

"Lufthansa mı?"

"Hayır, Lauda Air'in bir Boeing'i. Uçağın düşmesi bayağı bir olay yaratmış o günlerde. Belki de hatırlarsınız. Sol motor bir anda tersine çalışmaya başlıyor, yani *thrust reverser* denen ters tepki sistemi devreye giriyor. Uçuş sırasında uçağın bunu kaldırması mümkün değil."

Hayal meyal hatırlıyor gibiydi Dengler. "Bir şekilde hatırlar gibiyim."

"Evet, Christiane, kız arkadaşım, bu kazayı detaylarına varıncaya kadar inceledi. Bana açıkladığına göre uçak uçmaya

devam ederken bir teknik hata neticesinde motorun tepki yönü değişiyor, aşağı yukarı saatte iki yüz kilometre süratle otobanda giderken aniden arabayı geri vitese takmak gibi bir şey."

"Bunun sonu iyi olmaz."

"Evet, olmamış da zaten. Kafa karıştıran Christiane'nin babasının telefon açıp ona uçağı kaçırdım demiş olması. Ama sonra cesedi uçaktan çıkıyor."

Dengler'in aklına yine fönlü kafa seminerci geldi. BKA'nın profesyonellerine, "Sesinizde bir gülümseme olmalı," diye anlatmıştı. İçinden hiç gelmiyordu sesine bir gülümseme eklemek, zaten bunu nasıl yapacağını da bilmiyordu.

Bunun yerine, "Cesedi kim teşhis etti?" diye sordu.

"Christiane'yi Dışişleri Bakanlığı, Avusturya'nınki, bilgilendirmişti ama Tayland'da soruşturmayı yürüten, bildiğim kadarıyla BKA'ydı."

Dengler bir anda dikti kulaklarını.

"BKA! Düşen bir Avusturya uçağı, soruşturmayı yürüten BKA! Tuhaf bir durum. On iki sene oluyor demiştiniz, değil mi?"

"Siz de başlamayın lütfen tuhaflıklardan dem vurmaya. Evet, on iki sene oluyor."

"Ben on seneden fazla BKA'da, Wiesbaden'de çalıştım," dedi Dengler, "oradan bir şeyler çıkartabileceğimi düşünüyorum."

Telefondaki ses sevinmiş gibi geliyordu kulağa. "BKA'daydınız demek! O zaman bu iş için biçilmiş kaftansınız. İşi kabul ediyor musunuz?"

Dengler bir an düşündü, klasörün sayfalarını karıştırdı.

> Kural 5: Muhatabınızın doğru insan olduğundan emin olun. Meselenizle ilgili kişinin o olup olmadığını tekrar sorun. Muhatabınızın ismini not alın. Eğer konuşmanın başında anlayamadınızsa konuşma biterken tekrar sorun.

"İsminiz neydi?"

"Hans Jörg-Mittler," diye cevapladı ses, "bana ulaşabileceğiniz numaraları vereyim."

Georg Dengler adamın ismini ve üç telefon numarasını not

etti. Bunlardan biri özel numarasıydı, biri German Global Trust Bank yatırımlar bölümündeki iş telefonuydu, üçüncüsü ise cep telefonu."

Ertesi gün öğle yemeği için Oggi'de buluşmak üzere sözleştiler. Dengler işi kabul etmeye karar vermişti bile. Kolay para olacaktı.

* * *

İlk adım atılmıştı. Belki beklediği gibi bir iş değildi ama en azından bir ilk adımdı. Arkasına yaslandı, memnundu. Belki yakında yine bir Saab alabilirdi kendine ve belki, oğlu için de bir oda ayırabileceği biraz daha büyük bir daire kiralayabilirdi. Nasıldı acaba şu anda Jakob'un keyfi? Lange Strasse'deki okulunda, sırasında oturmuş ders dinliyordu muhtemelen. Okuldan sonra onu alacaktı, sonrasına o zaman karar vereceklerdi. Oğluyla beraber balık tutacağı ya da bisiklet turları yapacağı günlerin puslu hayalleri geçti gözlerinin önünden; yarasaların bulaşmadığı keyifli rüyalardı bunlar.

9

Umutsuzluğa kapılsa yeriydi. Uwe, terk edilmiş atış sahasında zemine uzanmış ve tüfeği doğrultmuştu hedefe doğru. Şimdi titremeyecekti silahı, gez-göz-arpacık-hedef, nişan hattında birleşecekti. Namlunun sağa ya da sola dönmesini engelleyecekti. Sakince nefes almaya devam edecekti. Burundan nefes alacak, ağızdan verecekti.

"Titretme sıçtığımın tüfeğini," diye tısladı Heinz, kısa sarı saçları her zamankinden de mat göründü Uwe'ye. Ellerinin ayası terden yapış yapış olmuştu. Sırtından aşağıya doğru süzülen soğuk ter donunun çizdiği sınırı da kaale almamıştı. Kaşıması lazımdı ama cesaret edemiyordu. Daha da sıkı tutmaya çalıştı tüfeği, bunun neticesinde namlu iyice döndü bir tarafa doğru. Gez, arpacık, hedef. Sakince nefes al. Namlunun altındaki sentetik el kundağını tutan sol eli acıyordu artık. İşaretparmağını yavaş yavaş sık, istinat boşluğunun bittiği noktayı bul. İşte burası. O noktada direnç var. Bu iyi, öyle olmalı zaten. Artık parmağını hareket ettirmeyecek nefesine konsantre olacak. Bir kere daha nefes verecek, sonra nefesini tutacak. Kuralları biliyordu.

Nefesini tuttu. Şimdi ateş etmeliydi. Sağ elinin işaretparmağında tetiğin direnç noktasını hissetti. Her şeyi bir kere daha

kontrol et. Gez, arpacık, hedef. Ciğerler alarm sinyalleri gönderiyordu. Az sonra havasız kalacaktı, utanç vericiydi hali. Hemen ateş etmen lazım, yoksa ateş edemeden hızlı hızlı solumaya başlayacaksın. Direnç noktasını aşıp tetiği çektiği anda G3'ün geri tepmesiyle yine okkalı bir tokat patlattı yanağına.

"Karavana," dedi Heinz, "hedefteki dostumuzun yanına bile yaklaşmadın."

"Sıçayım böyle işin içine!"

"Eh, zaten sıçtın da denilebilir gönül rahatlığıyla."

Uwe kendisinden daha yaşlı yoldaşına baktı ve beceriksizliğine daha ne kadar sabredeceğini düşündü. Ama Heinz'ın fazla umurunda değildi sanki, o feci Reval'lerinden birini daha yaktı ve saatine baktı, "Ne yapmam gerektiğini biliyorum," dedi Uwe, "ama hepsini bir arada yapamıyorum."

"Refleks haline gelinceye kadar çalışacağız," derken Heinz'ın sesi pek de inanıyor gibi gelmiyordu kulağa.

10

İkinci telefon 14.05'te geldi. IPEX fabrikalarının personel müdürü Dengler'in saat ücretinin ne kadar olduğunu öğrenmek istedi. Hastalık bahanesiyle kaybettikleri çalışma saatlerini azaltmak için Super Argus'la çalışıyorlardı ama Super Argus saat ücretine euro'ya geçişi bahane edip bir emrivakiyle zam yapmıştı.

"75 euro alıyorum, masraflar ve vergi hariç."

"Hiç de kötü gelmiyor kulağa," dedi adam telefonu kapatmadan önce.

* * *

Saat iki buçukta arayan adam derdini şöyle açıkladı: "Konu karım!"

"Dinliyorum."

"Bir ilan verdiğini düşünüyorum."

Sonra sustu adam.

"Arkadaş arama ilanı mı?"

"Evet, öyle bir şeyler yapmış anlaşılan."

"Ama emin değilsiniz."

"Hayır."

"Peki, nasıl oldu da böyle bir şeyden şüphelendiniz?"

Adamın sağlam bir Şıvab aksanı vardı ama yüksek Almanca

konuşmaya gayret ediyordu: "Karımın bir arkadaşının arkadaşı, anlatabildim mi, o getirdi bana ilanı ve ilanı verenin karım olduğunu söyledi. Evli kadınların böyle şeyler yapmasını tasvip etmiyormuş, arkadaşının ilana gelecek postaları kabul ediyor olmasını da."

"Karınıza bu konuyu sordunuz mu?"

"Hayır, düşünsenize eğer doğru çıkmazsa karşısında ne duruma düşerim."

"Ve benden ilanı veren karınız mı değil mi öğrenmemi istiyorsunuz."

"Evet, yapabilir misiniz bunu?"

"Tabii yapabilirim," dedi Dengler

"Pekâlâ, bu iş bana kaça patlar?"

"Saat ücreti olarak 75 euro alıyorum, tabii masraflar ve vergi hariç." Dengler artık bu cümlenin kulağa adamakıllı profesyonel geldiğini düşünüyordu.

"Kaç saat gerekecektir bu iş için?"

"Bunu önceden bilemem ama her halükârda dört saatlik ücreti avans olarak ödemeniz gerekiyor."

"Bunu hallederiz."

"Ve 100 euro da masraflar için," diye ekledi Dengler.

"O da olur."

"Bana ilanı okuyabilir misiniz?"

"Okumasam daha iyi, berbat bir şey."

"Peki, hemen bugün buluşmamız mümkün mü?"

Adam bir saat sonra Basta'da olacağını söyledi, ilanı ve karısının fotoğrafını da yanında getirecekti.

Dengler konuşmayı bitirdi.

* * *

"İşte burada, okuyun!" Adam dedektife gazeteden kesilmiş ve beyaz bir dosya kâğıdına yapıştırılmış ilanı uzattı. *Stuttgarter Zeitung*'un verdiği bir ekin *Pinnwand* isimli küçük ilanlar bölümünde yayımlanmış ilan, sarı fosforlu bir markerle boyanmıştı.

İhmal edilmiş ev kadını sevgili arıyor, evli ya da düzenli ilişkisi olması tercih sebebidir. İlgilenenlerin A267478 rumuzuna ya da eksikliğinihissediyorum@yahoo.de adresine yazmalarını rica ederim.

Daha vahim olacağını tahmin etmiştim, diye düşündü Dengler, "Evet mesaj sarih," dedi.

Karşısında oturan adam ter içinde kalmıştı. Koca göbeğini gözlerden saklamakta kifayetsiz kalan, koyu kahverengi süet bir ceket vardı üzerinde. Neredeyse kare şeklindeki kafası da heybetliydi, buna karşın gözleri küçüktü ve derin göz çukurlarının içine çekilmişti. Dudakları da ince, diye aklından geçirdi Dengler ve erkeklerin erotik çekiciliği üzerine vaktiyle Hildegard'dan aldığı dersi hatırladı. "İnce dudaklı erkekler," demişti Wiesbaden'deki evin banyosunda, aynanın önünde dudaklarına parlak kırmızı bir ruj sürerken, "yatakta kötüdürler, güce âşıktırlar ve tensel hazlara açık değildirler."

"Ne içmek istersiniz?" diye sordu kel kafalı garson.

Dengler az sütlü bir duble espresso istedi, adam bir bira.

"Hesabı bana getirin," dedi ve kendini tanıttı: Anton Föll kırk dört yaşındaydı, Esslingen İmar Müdürlüğü'nde çalışıyordu, müdürlüğün araç filosunun ve personelin çalışma programının koordinasyonuyla ilgileniyordu. Yirmi iki yaşından beri evliydi. Karısının ismi Susanne'ydi, okul çağına gelmiş üç çocukları vardı. Fildern'de müstakil bir evde oturuyorlardı, emekli olana kadar evin borcunu ödeyecekti.

Huzursuzdu, yerinde duramıyor, bir öne bir arkaya kayıyordu sandalyenin üstünde.

"Karınızın böyle bir ilanı vermiş olabileceğini düşünüyorsunuz – bu üslupla ve bu içerikle?"

"Ben aramızdaki her şeyin normal olduğunu zannediyordum, seks konusunun da. Çoğunlukla ilk talep ondan gelir ama ben de her zaman büyük bir keyifle katılırım hadiseye. Sekse karşı filan değilim."

Masanın üzerinden Dengler'e doğru eğildi, ter basmış suratı şimdi Dengler'in sadece yarım metre uzağındaydı.

"Günü gününe uymaz. Bazen bir ya da iki ay, hatta bazen daha da uzun bir süre tık olmaz, sonra bir bakarsın bir anda gaza basar sonuna kadar."

"Konuşur musunuz onunla?"

"Bu konularla ilgili mi? Konuşmamayı tercih ederim."

Dengler, adamın getirdiği fotoğrafları aldı. Birinde orta boylarda koyu renk saçlı bir kadın üç çocuğuyla beraber Wilhelma'daki bir maymun kafesinin önünde kameraya bakıyordu. Gülümsemişti biraz ama Dengler bu tebessümün mutluluk mu yoksa can sıkıntısı mı ifade ettiğine karar veremedi. Giymemesi belki de daha iyi olacak dar siyah bir jean ve ne olduğunu çıkaramadığı bir motifle süslü koyu renk bir sweatshirt vardı üzerinde. Başka bir resimde, bir plajda, Marlboro baskılı güneş şemsiyelerinin ortasında ve arka plandaki çarşaf gibi bir denizin önünde bikiniyle görülüyordu.

"Alicante'de yaptığımız tatil."

Kadın çirkin değildi ama güzel de sayılmazdı, şişmanlamaya temayülü vardı ama şişko değildi – göze çarpmayan, ortalama görünümlü bir kadın arandığında harika bir namzet olurdu.

"Karınız çalışıyor mu?"

"Karım devlet hizmetinde, memur," dedi adam, sesinden bundan gurur duyduğu anlaşılıyordu, "Stuttgart Askerlik Şubesi'nde çalışıyor. Medikal teknik öğrenimi görmüştü. Delikanlılara askere alma kâğıtlarının gönderilmesiyle, askere alınanlara yapılan testlerin sonuçlarının düzenlenmesi, saklanması gibi işlerle uğraşıyor."

"En kısa süre içerisinde ilanı verenin karınız olup olmadığını söyleyeceğim size."

Dengler, karısının arkadaşının adresini not ettikten sonra Föll'den 400 euro'yu aldı.

"Eğer fatura istiyorsanız o zaman %16 KDV eklemem gerekecek."

"Fatura gerekmez," dedi adam.

"Böylesi daha da iyi olur," dedi Dengler ve masadan kalktı.

11

"Siz Georg Dengler olmalısınız!"

Sırık gibi, upuzun bir adam, üstünde çok pahalı bir takım elbise, uzun ve güçlü adımlarla ona doğru ilerliyordu. Beyaz gömleği, siyah kravatı, güneş gözlüğüyle *Siyah Giyen Adamlar*'ın üçüncüsü gibi görünüyordu. Koyu kahverengi gür saçları geriye taranmıştı; kurnaz bir tilkiyi andıran ilginç bir yüzü vardı. Çok para kazanacağı yeni bir müşterisini karşılayan bir bankacı gibi ziyadesiyle nazikti. Dengler, gelip önünde durduğunda Mittler'in ceketinin yakasında, saçlarından dökülen kepeğin beyaz lekelerini gördü.

Sol eliyle onu sırtından Oggi'nin büyük salonuna, mekânın arkalarındaki küçük bir masaya doğru yönlendirirken sağ elini tokalaşmak üzere uzattı. Dengler masanın üzerindeki "rezerve" yazısını uzaktan gördü, daha onlar yerlerine oturmadan bir garson masanın yanında yerini almıştı bile.

"Şampanya!" Henüz Dengler ağzını açamamıştı Mittler parmaklarını şaklattığında, garson hemen mutfağa doğru kayboldu tekrar. Abartılı jestlerle peçeteyi aldı, havada salladı, bir an için küçük bir yelken gibi masanın yanında süzüldü kumaş parçası, sonra hızlı bir hareketle yakasının içine soktu. Lüzumsuz bir hareketle servis açılmasını işaret etti, sonra Dengler'e döndü:

"Önce iş konuşalım."

"Saat ücreti olarak 75 euro alırım, artı masraf ve vergiler." Gerçekten fiyakalı bir cümleydi bu.

"Bu az sayılmaz, bir şeyler yapmak mümkün mü?"

"Hayır," dedi Dengler; *bedava* çalışsa bile adam bu soruyu soracaktı.

"Peki o zaman." Hans-Jörg Mittler sandalyesini biraz geriye doğru kaydırdı.

"Demek BKA'daydınız. Bir sertifikanız ya da başka bir belgeniz var mı elinizde buna dair?"

"Wiesbaden'e telefon edin. BKA'nın merkezinde bilirler benim kim olduğumu."

"Tamam, tamam. Bana doğru bir adım dahi atmıyorsunuz ama," dedi Hans-Jörg Mittler.

"Kayınpederinizin düşüşünün hikâyesini bir kere daha anlatırsanız sevinirim."

"Beraber yaşadığım kız arkadaşımın babası diyelim, evli değiliz."

Garson şampanya doldurdu bardaklara, şerefe kadeh kaldırdılar.

"Nasıl bir yöntem uygulayacaksınız, planınız nedir," diye sordu Mittler.

"Önce uçağın düşüşüyle ilgili bildiğiniz her şeyi öğrenmek istiyorum, kız arkadaşınızın babasıyla ilgili her şeyi duymam gerekiyor, bunun için onu tanıyan herkesle konuşacağım."

"Christiane'yle de konuşacak mısınız?"

"Tabii, kesinlikle."

"Şimdi yemeklerimizi ısmarlayalım, Oggi'nin balık yemeklerini hararetle tavsiye ederim. Dengler'e doğru iyice eğildi masanın üstünden, baharı anımsatan pahalı bir erkek parfümünün kokusunu yayıyordu.

12

Hiçbir zaman bir keskin nişancı olamayacaktı. Biliyordu bunu. Farklı hareket akışlarını koordine edemiyordu. Tüfeği titremeden tutacak kuvveti de yoktu. Ayrıca korkuyordu, hem de fena halde. Üzerinde fotoğrafı olan aranıyor ilanları Koblenz'in her köşesine asılmıştı; bankalardan, reklam panolarından ve tren garından uzak durmak zorundaydı. Çok istiyordu iyi bir keskin nişancı olmayı, Heinz'ın onu beğenmesini, onu hayal kırıklığına uğratmamayı ama bu hayal kırıklığının önüne geçmesine imkân olmadığını da biliyordu.

Bir gün mutlaka anlayacak onun beklentilerini yerine getiremeyeceğimi. Bir gün vazgeçecek, bana sırtını dönecek.

Heinz'ı hayal kırıklığına uğratmak – bu çok korkutuyordu Uwe Krems'i. Bu korku, ülkenin en çok aranan adamlarından biri olarak her sabah muhtemelen çalıntı bir ciple, askerî eğitim alanı içerisindeki bir atış alanına gidip egzersiz yapan Uwe'nin teşhis edilmekten duyduğu korkudan çok daha ağır basıyordu. Başarısızlığa uğrayıp hayal kırıklığı yaratmaktan duyduğu korku çok iyi bildiği, alışkın olduğu bir korkuydu. Bu korkuyu sanki eski bir dostu gibi tanıyor olmasının nedenini hatırlamak için biraz gayret gösterse fark edecekti ki bu daha okul çağına gelmeden onu uygun adım yürütmeye çalışan babasından duyduğu korkunun aynısıydı.

"Bölük, sola çark," diye bağırdı baba, çocuk onun istediği gibi yapmaya çalışıyordu her şeyi. Önce sol ayak döndürülecekti, sonra sağ ayakla yay çizilerek takip edilecekti ama çok da geniş olmayacaktı çizilen yay.

"Bölük, marş!" diye haykırdı baba, ödü koptu çocuğun.

"Bir, ki, üç, dört, tepinme, uygun adım yürü, kolları salla!"

"Bu kadar da zor olamaz bu," diye höykürdü baba, kıpkırmızı olmuştu suratı. Uwe *uygun adım yürümekten bile âcizim,* diye düşündü, fena halde utanıyordu.

Babası nasıl yapılacağını gösterdi, çocuğun ayakları birbirine dolaştı.

"Rahat bırak çocuğu, o da daha çok ufak," dedi annesi ve mutfağa gitti.

Sonra bir gün Uwe komşuların kendisinden küçük çocuklarına kızdı oyun oynarken, azarladı onları. Ne uygun adım yürümeyi becerebiliyorlardı ne de "bölük sola çark" ya da "gözler sola"dan anlıyorlardı. Sonunda çocuklar ağlayarak evlerine koştular. Komşuları babasına gelip çocuklarına talim yaptırdığı için Uwe'yi şikâyet edince, her zamanki gibi kemerden nasibini aldı zavallıcık.

Yarıyılda aldığı karneler sonraları hep onun için bir utanç kaynağı oldu. Spor dersindeki "orta" en derin utancı duymasına neden olan notuydu; matematikteki "iyi" ve keza müzik ve Almancadaki üstün başarısı bu "orta"nın verdiği utancı telafi edemezdi. Babasının, hayal kırıklığını fark ettirmemeye çalıştığını görürdü. Sahte bir ilgisizlikle geri verirdi babası karnesini; ama Uwe babasının gözlerinin hareketini takip eder, spor notunun yazıldığı aralığı bulup yazan notu görünce de hafif irkildiğini, sonra kendini toplayıp yorum yapmadan imzalamak üzere karnesini mutfak masasının üzerine koyduğunu gözlemlerdi.

On beş yaşında iki gün evden kaçtı Uwe, annesine söylenmiş, kendisinin kesinlikle duymaması gereken bazı sözleri duymuştu çünkü. Hemen inanmıştı söylenilenlere, "Bir işe yaramaz bizim oğlan," demişti babası mutfakta, duyduğu boğuk "blop" sesinden anlamıştı ki babası bir bira daha açmıştı aynı

anda, annesiyse içini çekmekle yetinmişti.

Bir sene sonra babası hâlâ akşamları çıkmasına müsaade etmiyordu. Uwe sadece aşağıya, bazen kızların da geldiği Ren kıyısına inmek istiyordu, bütün isteği bundan ibaretti. Bir kere daha koridorda karşısına çıktı moruk ve onu dövmekle tehdit etti. Böyle bir şey yaparsa karşılık vereceğini söyledi Uwe, ihtiyar güldü ve bir tane patlattı Uwe'nin suratına; ama bu defa yıllarca yaptığı gibi odasına kaçmadı Uwe, aksine öfkeden gözü dönmüş bir halde sağ yumruğunu babasının solar plexeus'una yapıştırdı. Pek bilinçli ve hedef alarak vurmamasına rağmen tam yerine oturdu yumruk, moruk iki büklüm oldu ve yol açıldı.

Unutulmaz bir gündü, sıcacık, yazdan kalma. İpek gibiydi hava ve hafifti, o kadar ki hemen Ren kıyısına koşmadı Uwe. Uçuyordu sanki – hiç tanımadığı bir mutluluk duygusu doldurmuştu içini, sonra kıyıya indi, kızlara planlarından bahsetti, müzisyen olmak istiyordu, hayalî gitar çalmadaki ustalığını bile sergiledi birkaç hoş akorla. Oradaki gençler, biraz da şaşkın, gülüşerek onayladılar Uwe'nin planlarını. Onun gecesiydi bu. Bundan sonra spor olmayacaktı hayatında.

O günden sonra çektiklerini ödetti babasına. Saçlarını uzattı önce. Uzadılar, daha da uzadılar, her santimetreyle babası daha da öfkelendi. Sonunda kendi oğlunun da diğerleri gibi görünmesini kabul ettiğinde Uwe saçlarını iyice kısa kestirdi ve sakallarını uzatmaya başladı. Odasından yükselen müzik babası için dayanılmazdı. Pink Floyd'un "Umma Gumma"sı ve "In-A-Gadda-Da-Vida"nın kulağa hiç bitmeyecek gibi gelen yorumu. Gitar çalmayı öğrendi ve ara sıra *joint* içmeye başladı.

Askerlik celbi eve geldiği gün son darbeyi vurdu babasına. Akşam yemeğinde laf arasında askerlik yapmayı reddedeceğini söyledi. Babası, ailenin bir arada olduğu yemek masasını ilk defa terk etti. Çok keyifli bir zaferdi bu. Babası onu şu andaki haliyle görse ne derdi acaba: üniforma içinde, toprağa yatmış, elinde bu lanet tüfekle. Böyle nişan aldığını, gez, arpacık ve hedefi nişan hattı üzerinde birleştirmesini, nefesini kontrol edişini, direnç noktasını aramasını – ve bulamamasını. Ve işte

yeniden duyuyordu sesini, tıpkı mutfakta konuşmalarını gizlice dinlediği zamanki gibi, "Bir işe yaramaz bizim oğlan," diyordu.

"Sen bu işi beceremeyeceksin," deyince Heinz, kıpkırmızı oldu Uwe'nin suratı.

13

Dengler, Hans-Jörg Mittler'in verdiği, basında çıkan haberlerden oluşturulmuş klasörü eline alıp incelemeye başladığında hava adamakıllı kararmıştı. Bir şişe 1996 Brunello ve 2.000 euro'luk avans çekinin de katkılarıyla beklemediği kadar keyifli bir akşam olmuştu. Gerçi Mittler işin toplam maliyetinin bu kadarla kalmasından ziyadesiyle memnun olacağını da belirtmişti ama yine de keyifliydi akşam. Brunello'da Frenk üzümü tadı vardı, Mittler, "Bitişi gövdeli," diye belirtti kanaatini, anlatmaya devam etmesinde bir sakıca görmedi Dengler.

Şarap ve ondan da çok çek kanatlandırmıştı Dengler'i, bu defa Basta'ya uğramadan eve döndü, çalışma masasına oturdu ve gazete kupürlerinden bütün önemli bilgileri çıkartıp bir deftere not aldı.

Uçak 26 Mayıs 1991 Pazar günü, yerel saatle 23.30'da, Tayland'ın Suphanburi eyaletindeki cangıl bölgesinde, Bangkok'un 170 kilometre kuzeyinde düşmüştü. Viyana'ya planlanan iniş saati sabaha karşı 05.10'du. Uçağın sahibi ve havayolu şirketinin yöneticisi Niki Lauda, Boeing'in sadece on sekiz aydır uçmakta olduğunu açıklamıştı. Uçak yirmi dakikadır havadaydı ve seyir yüksekliğine ulaşmıştı. "Bu bir uçuşun en güvenli safhasıdır," demişti Lauda. *Süddeutsche Zeitung* bölgede yaşan bir çiftçinin

ağzından şunları aktarmıştı: "Uçağın ön kısmında bir patlama oldu ve pilot kabini bir ateş topu halinde gövdeden ayrılıp düşmeye başladı." Uçak kırk beş derecelik bir açıyla tepelik araziyi kaplayan bambu ormanına çakılmıştı. Cesetler ve uçağın parçaları, cangılın içinde beş kilometrekareyi aşkın bir alana dağılmıştı. ABD vatandaşı pilotun cesedi hâlâ koltuğuna kemerliydi. Pilot kabini, akıl almaz bir şekilde neredeyse hiç zarar görmemiş durumda bulunmuştu, en yakın gövde parçasından iki kilometre uzaktaydı. Düşüş ânında hafif bir yağmur çiseliyordu. Kazanın hemen ardından çevredeki köylerde yaşayan yüzlerce insan uçağın ve cesetlerin yayıldığı bölgeye üşüşmüş ve işlerine yaracak her şeyi yağmalamışlardı. 223 kişi ölmüştü, bunların 17'si mürettebattı. Kurbanlar on sekiz değişik ülkenin vatandaşıydılar, 4'ü Alman ve 74'ü Avusturya uyrukluydu.

Birleşmiş Milletler'in en üst düzey uyuşturucu ajanlarından Don McIntosh da yolcular arasındaydı, bu durum uyuşturucu kaçakçısı Tayland çetelerinin uçağı düşürdüğü yolunda bir spekülasyonun bazı gazetelerde yer almasına neden olmuştu. Innsbruck Üniversitesi'nden bir çalışma grubu da uçaktaydı; Dengler, Paul Stein'ın da bu heyetin bir üyesi olduğunu düşündü.

Kazadan haftalar sonra yayınlanan haberlerde kazaya teknik bir hatanın sebebiyet verdiğinde hemfikir olunmuş gibiydi. Boeing'in sol motoru bir anda tersine çalışmaya başlamış, yani uçuşun orta yerinde geri vitese takılmıştı uçak.

* * *

Otur ve düşün!

Yazıcının kutusundan bir kâğıt aldı, ceketinin iç cebinden *Lamy*'sini çıkardı ve dosya kâğıdını tam ortalayarak yazdı:

Paul Stein uçakta mıydı?

Varsayalım ki adam uçakta ölmüştü ama buna rağmen önceden kızını aramıştı – bunu yapması için nasıl nedenler olabilirdi? Kalemi tekrar eline aldı ve kâğıdın sol kenarına yaslayarak yazmaya başladı:

Stein uçaktaydı.
Sebep: Uçak gecikme yaptı.

Arkasına yaslandı ve gözlerini kapadı. Bu en basit ve en muhtemel çözümdü. Gözlerinin önüne iş seyahati yapmakta olan birini getirdi; taksiyle havaalanına geliyor, terliyor, acelesi var çünkü trafik sıkışıklığına denk gelmişler ya da araba bozulmuş ya da şoför yolu şaşırmış. Kalkış saati geçmiş durumda. Adam en yakın telefona koşuyor kızını bilgilendirmek için, Viyana'ya bir sonraki uçakla geleceğini söylüyor. Ama ahizeyi yerine koyduğu anda ismi anons ediliyor: Paul Stein için son çağrı – Derhal şu numaralı kapıya gelmeniz önemle rica olunur. Tekrar kızını araması için yeterli zaman yok, kapıya koşuyor, son yolcu olarak, belki de tek başına içinde oturduğu bir araçla uçağa yetiştiriliyor, son anda biniyor, herkes oturmuş onu bekliyor, arkadaşlarıyla selamlaşıyor, neyse sen de yetişebildin – hostes el bagajını yerleştirmesine yardım ediyor, zor da olsa yetişmekten mutlu atıyor kendisini koltuğa ve ölüme uçuyor.

Düşünmeye devam et!

Boeing'in gecikme yapmış mıydı gerçekten?

Klasörü tekrar önüne alıyor. Gecikme olduğunu düşünmek için makul bir dayanak yok. Hiçbir gazetede bu konu edilmemiş. Peki bunun bir anlamı var mı? Hayır, yok. Yazıcının haznesinden ikinci bir kâğıt alıyor ve yazıyor:

Yapılması gerekenler:
• Uçak gecikme yapmış mıydı?

Ama uçağın gerçekten de rötar yaptığını kabul etsek dahi: Normal tepki böyle mi olurdu? Dengler kendisinin taksiden inip iki ağır bavulla terminal binasına doğru kan ter içinde koşturduğunu tahayyül etmeye çalıştı. Hemen havayolunun kontuarına ya da kalkışların gösterildiği büyük ekrana ulaşmaya çabalayacak ve ancak uçağının kalktığından kesinkes emin olduktan sonra kızını arayacaktı.

Diğer alternatif: Belki de ona kontuarda uçak kalktı demişlerdi ama bu bilgi doğru değildi; çünkü ahizeyi yerine koyduğu

anda anonsu duymuştu: "*Bay Dengler için son çağrı!*"

Üzerine yapılması gerekenler yazdığı kâğıdı tekrar önüne aldı ve yazmaya devam etti:

- Bangkok Havaalanı'nda organizasyon ne kadar iyi?

Mario'ya soracaktı. Mario geçmiş senelerde, güneydeki adalardan birinde tatil yapmak için Tayland'a uçmuştu sık sık.

Düşünmeye devam et!

Stein eğer uçağa binemediyse bu durumun da ardında birtakım izler bırakmış olması gerekirdi. Koltuğu boş kalacaktı. Bu nedenle yolcu listesinde bir değişiklik yapılacaktı. Havaalanı personelinin ya da diğer uçakların yolcularının belki de hatırlayacağı anonslar yapılmak zorundaydı. Bunca sene sonra da bunların hatırlanması mümkün müydü?

Yolcu listesinde ne yazıyordu?

Bundan sonra ilk kâğıdı tekrar önüne çekti ve ikinci olasılığı not etti:

Stein uçakta değildi. Uçağı gerçekten kaçırdı ve ailesiyle ilişki kurmuyor, çünkü:

- Bir gasp saldırısının kurbanı oldu.

Dengler telefon ettikten sonra Bangkok şehir merkezine geri dönmek için bir taksi, otobüs ya da trene bindiğini tahayyül ediyor. Taksi karanlık bir köşede duruyor, iki adam kapıları açıp onu dışarı çekiyor, bıçaklıyor ya da kafasına sert bir şeyle vuruyorlar. Böyle bir saldırıdan nasıl izler kalacaktı? Muhtemelen hiç.

- Stein hadiseyi ailesini terk edip yeni bir hayata başlamak için fırsat bildi.

Düşünülebilir senaryolardan biri de buydu. Adamın biri karısına hemen köşedeki dükkâna sigara almaya gidiyorum diyerek çıkıyor evden, sonra dönmüyor, on sene ya da belki sonsuza dek kayboluyor ortadan. Bu senaryodan yola çıkılırsa Stein önünde bir fırsat belirdiğini görüyor: uçağın düşmesi. Havaalanına çok geç gelmiştir. Uçak çoktan kalkmıştır. Sonra uça-

ğın düştüğünün haberi gelir. Dengler gözlerini kapatıyor: Havaalanının bir köşesinde duran bir adam hayal ediyor, muazzam bir kargaşa hüküm sürüyor çevresinde, biraz evvel akrabalarını havaalanına getirip uçağa bindirmiş insanlar ağlıyor her yerde; Stein düşünüyor, bu onun için bir şans, şimdi ortalıktan yok olursa herkes öldüğüne inanacak. Kamera ve ışıklarını yerleştiren bir televizyon ekibini seyrediyor. Şimdi tam zamanı. Dengler'in tuhaf bir şekilde açık yeşil bir yağmurlukla tahayyül ettiği adam dikkatli bir şekilde cam kapıdan çıkıp taksi durağına dönüyor.

Ama eğer durum böyle idiyse adam iki rizikoya giriyor: Birincisi kızıyla yaptığı telefon görüşmesi. Böylece kızı onun hayatta olduğunu bilecek. İkinci riskse bu şartlar altında Stein'ın ikinci bir hayata kaçış için hazırlıklı olamaması. Dolayısıyla para çekmesi gerekiyor ve keza, meşhur sigara almaya giden adamın çoktan hazırlamış olduğu her türlü planı sonradan yapmak zorunda. Nereye gidecek sorusuna cevap bulmalı, Tayland'dan gizlice nasıl çıkacak? Yoksa Tayland'da mı kalacak? Sonradan hazırlanmış planın da birtakım izler bırakmış olması gerekiyor. Yapılması gerekenler başlığı altına üç nokta ekliyor Dengler:

- Para hareketleri
- Ülkeyi terk etmek için gereken bilet (vizeler)
- Kazanın olduğu akşam kalınacak yer (kredi kartı)

Her halükârda: Eğer Stein uçaktaydıysa iz bırakmış olmalıydı. En azından cesedi kesinlikle bulunacaktı. Dengler yapılacaklar listesine ekledi:

- Cesedin teşhisi? Kim teşhis etti? Emin mi?

Christiane Stein'la konuşmalı ve BKA'ya telefon etmeliydi.

* * *

Dedektif saatine baktı, neredeyse on bir olmuştu – ve canı bir kadeh kırmızı şarap çekti. Mutfakta hâlâ bir şişe Merlot vardı. Bir anda Olga geldi aklına. Kaç yaşındaydı acaba? Erkek ar-

kadaşı var mıydı? Mesafeli davranmıştı ona ama buna rağmen hoşuna gitmişti Dengler'in. Bu kadar güzel bir kadının sevgilisi olmaması pek olası değildi. Şimdiden nefret etmişti heriften.

Aşağıya Basta'ya inecekti. Belki Klein'a rastlardı; aldığı diğer işle, sadakatinden şüphelenilen ev kadını işiyle ilgili birtakım tüyolar alabilirdi belki ondan – nihayetinde o değil miydi adeta Freud'un ta kendisi gibi empati yeteneği olduğunu iddia eden?

Lamy'i ve kâğıdı bir kenara bırakıp ayağa kalktı. Sırtı ağrıyordu.

14

Aynı anlarda Hans-Jörg Mittler duşun altındaydı. Sabunluktan ballı sabunu aldı ve her akşam kullandığı eldiven şeklindeki, doğal kendir banyo kesesine bakındı. Cristiane'ye ölü deri parçacıklarından kurtulmak için keselendiğini söylüyordu ama asıl derdi kesenin göbek, sırt ve kıç nahiyelerinde hissettirdiği ulvi acının keyfini çıkarmaktı. Her hafta yeni bir eldiven alıyordu Klett Pasajı'ndaki küçük organik malzeme dükkânından. Dükkânı işleten yaşlı –ve pietizmin tesiriyle dudaklarını incelterek konuşan– çift, rica ettiğinden beri favorisi keseyi her zaman stokta bulunduruyordu. Sağlıklı malzemeyi seviyordu; geniş rahat banyosunu ve her birinin debisi ayrı ayrı ayarlanabilen on altı masaj jetinden bütün vücuduna su püskürten duşunu da. Sadece göğüs bölgesinde suyun fazla basınçlı olmanı istemiyordu kalp ritmiyle ilgili kaygı duyduğu için. Öndeki üç jet dörtte birden fazla açmak tehlikeli geliyordu ona, su göğüs kafesine çok sert çarptığında için bir sıkıntı hissi basıyordu. Bu yüzden bu üç jeti daha az açıyordu, zaten tek bir el hareketiyle duşu tamamen kapatmak da mümkündü. Buna karşın jetlerden fışkıran suyun sırtına sert sadmeli gelmesi nefis bir duyguydu, sırtına bakan jetleri sonuna kadar açıyordu. O zaman sırtını bir ağaca sürterek kaşıyan bir ayı gibi hissediyordu kendisini.

Suyun kollarına bıraktı kendisini keyifle. Yazık, diye düşündü, Christiane bu tür ufak şımarıklıklara hiç anlayış göstermiyordu. Her akşam tam on buçukta adımları onu lüks duşunun sefasını sürmeye taşıdığında, git de işesin alet üzerine diye dalga geçiyordu onunla.

Zaten kendini ifade tarzı, bölgedeki kerhanelerden birini konu alan belgeseli çektiğinden beri fazlasıyla sertleşmişti. Halbuki ona söylemişti şimdiye kadar hiç kerhaneye gitmediğini. Gerçi doğru değildi bu ama inanmıştı Christiane – demek ki gerçekti, en azından Christiane'nin gözünde, bu yüzden de ilişkilerinde hissettiği bu kaba üslubun kendisine yapılmış bir haksızlık olduğunu düşünüyordu Mittler. Hem de büyük haksızlık, diye düşündü kıçını sonuna kadar açılmış iki jete doğru çevirirken.

Siz erkekler tuhaf yaratıklarsınız, demişti Christiane filminin ham kopyasını ona gösterirken. Küçük zararsız görünümlü video kaseti yutmuştu makine ve bir anda kusmaya başlamıştı dayanılmaz görüntüleri.

Üç kuşaktır dikiş dikmek!
Şıvab kerhanelerinde el işçiliği
Christiane Stein'ın merceğinden

Christiane, Şıvablara atfedilen kılı kırk yaran titizliği genelev âlemine taşımış ve birkaç şaşırtıcı gerçeği gün yüzüne çıkarmıştı. Sado mazo ilişkilerden hoşlananlara hizmet veren stüdyolar için aksesuar ve kıyafet hazırlayan, Tuttlingen'deki küçük bir imalathaneyi filme almıştı örneğin. Mavi işçi tulumu giymiş kısa boylu, toparlak bir adam bir kadınla beraber (kadının üzerinde çiçekli bir önlük vardı, inanamıyorum, demişti Christiane) imalathanenin ortasındaydılar filmde ve bir tür traksiyon yatağına kelepçelenmenin detaylarını bir uzman ustalığıyla gösteriyorlardı. Sonra yine aynı ustalıkla, "Olgun Zevkler" modeli yatağın üstüne getirilebilen darağacı benzeri bir tür düzenek tanıttılar. Bu düzenekten bir çelik tel vasıtasıyla bir penis askısı iniyordu müşterinin üzerine. "Sadece iki minik el ha-

reketiyle" düzenek mükemmel bir şekilde penise sabitleniyordu, bundan sonra da müşteriye sado-mazo hizmeti sunan *domina* çelik telden çekebiliyordu. "İstediğiniz kadar yukarı çekip gerebilirsiniz," diyordu icadının verdiği gurur yüzünden okunan adam. Karısının son cümlesi şöyleydi: "Tabii bunu sevenler için."

Filmin en tuhaf bölümü Schwäbisch Alb'da bir köyde üç kadının işlettiği başka bir imalathaneydi. Christiane, İsveç'ten, Stockholm'den gelmiş bir adamı filme çekmişti. Adam, kadınların evinin bodrumundaki bir yatağın üzerinde çırılçıplak yatıyordu filmde. Arka planda bir sauna, son derece çirkin kahverengi çiçek motifleriyle süslü şezlonglar ve duvarda plastik çiçekler görünüyordu. Sonra üç kadının en genci giriyordu kadraja, yirmi beşinden pek fazla değildi. Elinde üzerine keçeden kırmızı kalpçikler yapıştırılmış küçük, hasır bir sepet vardı. Kameraya gülümsüyordu, biraz utangaç görünüyordu, sanki ne yapması gerektiğine karar veremez gibiydi. Sonra sepeti açtı ve içinden iğne iplik çıkardı. Her ikisini de kameraya doğru kaldırdı, tavşan ya da beyaz güvercine yer olmadığına ikna etmek için seyircilere silindir şapkasını gösteren bir sihirbaza benziyordu. Sonra yavaş adımlarla yataktaki adama doğru ilerledi ve yatağın yanındaki sandalyeye oturdu. Kamera kahverengi bir şişeye zum yaptı. "Alkol," dedi Christiane. Kadın sağ elinde tutuğu şişeyi üç kez kuvvetle sallayarak sol eline bolca alkol döküp adamın kamışını adamakıllı sıvazladı.

"Dezenfekte ediyor," dedi Christiane.

Kadın bundan sonra iğneyi sağ eline aldı, İsveçlinin kamışını da sol eline ve dikmeye başladı. Christiane zum yaparak yaklaşıyordu hadiseye, evet, tereddüde yer yoktu, gayet net olarak görünüyordu herifin sünnet derisini dikiyordu kadın. Ve adam zevkten inlerken kabarıyordu erkekliği, kalkıyordu siki. Kamışının önündeki açıklık giderek küçülüyordu, bu açıklığın kapanmasına sadece bir-iki dikiş kaldığında adam geldi, kalan daracık yarıktan beyaz balina Moby Dick gibi fışkırttı menisini.

Hans-Jörg Mittler videoyu hayranlıkla seyretmişti ve ancak film biterken fark etmişti Christiane'nin monitöre değil de ona

baktığını. Huzurunu kaçırdı bu durum ve filmin sonundaki röportajı tam olarak takip edemedi. Kadınların yaşlı olanı, sevimli bir yaşlı teyze tipiydi tam, büyük bir gururla kameraya bakarak açıklıyordu: "Üç kuşaktır yapıyoruz bu dikiş işini, dünyanın dört bir yanından müşteriler geliyor. Gülmek istemiş ama Christiane'nin bakışlarını gördüğünde sessiz kalmayı tercih etmişti.

"Bunların hepsi de işte, yuppie kılıklı adamlar," demişti Christiane, "duydun ya, bütün dünyadan geliyorlarmış. Aslında ülkenin tekstil endüstrisi neredeyse yok olmak üzere ama bu tür terzilik işi çok başarılı bir ihraç ürünü."

"'Bunlar da' ne demek oluyor şimdi?" dedi Mittler ve ayağa kalktı. O anda yıldırım hızıyla harekete geçti Christiane, apış arasına uzandı, bir tür kontrol kavramasıydı yaptığı ve – lanet olsun ki– Mittler'in kamışı sertleşmişti, İsveç çeliği kıvamında denemezdi ama hissedilir bir ereksiyondu, en azından Christiane'nin araştıran parmaklarının muhakkak hissedeceği bir şişkinlik.

Sinirlendi Mittler çünkü film onu tahrik etmemişti, en azından gerçek anlamda. İzah edemiyordu kamışının büyümesini. Hemen banyoya, süperlüks duşunun altına attı kendisini.

Bu hikâyeden bir daha hiç bahsetmediler ama Christiane'nin üslubu bir şekilde sertleşmişti, derin bir sukutu hayale uğramıştı besbelli ki. Duşun altında dururken bunları düşündü. Suçlu hissediyordu kendisini ve bunu bir şekilde telafi etmeliydi. Şu özel dedektifle de bu yüzden anlaşmıştı. Christiane'ye o günkü tuhaflığı telafi hediyesiydi. Şu anda duşun altındaydı ve bu hediyeyi nasıl sunması gerektiğini bilemiyordu.

15

Sıcak bahar havası o gün terk etmişti bölgeyi. Mart ayında hava normal şartlar altında çok değişken olur, yağmurlu ve güneşli günler birbirini kovalar. İnsanlar iki gündür artık bahar geldi diye umutlanmaya başlamıştı, hava ılık ve keyifliydi ama o gün bir sağanak bastırdı ve bütün umutları yok etti.

Binanın girişinden Basta'nın kapısı birkaç adımlık bir yoldu ama Dengler buna rağmen sırılsıklam olmuştu lokale girmeden, bir şeyler görebilmek için gömleğinin koluyla yüzünden akan suyu sildi. Gömleği vücuduna yapışmıştı, jean pantolonu da ıslanmış, soğuk soğuk sarmıştı bacaklarını. Tam geri dönüp kuru bir şeyler ve hatta belki de –daha boşaltılmamış kutulardan birinden– bir kazak giymek için yukarı, dairesine çıkmak üzereydi ki bir el kolundan tuttu onu ve mekânın arka kısmına doğru çekti.

"Yarınki horoskopunuzu öğrenmek istemez misiniz?" diye sordu Martin Klein yuvarlak ahşap bir masaya beraberce oturduktan sonra, "yarın yayınlanacak falları yarım saat önce tamamladım, yani henüz fırından çıkmış ekmek kadar tazeler!"

"Yarın nasıl bir gün geçireceğimi biliyorum zaten. Gündüz keyifsiz, ağır bir grip ve ateş, akşamsa arkadaşım Mario'nun hazırladığı muazzam bir yemek."

"Burcunuz ne?"

"Koç."

"Bir bakalım," dedi Klein ve bilgisayardan çıkmış kâğıtları karıştırmaya başladı. "Koç, evet bulduk işte. En önemli konularla başlayalım: Aşk meselelerinde antenlerinizi muhakkak surette açık tutmalısınız. Hayalinizdeki kadınla karşılaşacaksınız ama onun hayalinizdeki kadın olduğunu hemen anlayacağınızdan emin olmayın. Dikkatinizi yoğunlaştırın ve günlük endişelerinizin gözlerinizi köreltmesine izin vermeyin."

Tam o anda Olga girdi Basta'dan içeri.

"Devam edeyim mi okumaya?" diye sordu Klein ama Dengler onu dinlemiyordu artık. Olga elindeki siyah erkek şemsiyesini kapattı ve giriş kapısının yanındaki şemsiyeliğe sıkıştırdı. Koyu yeşil bir yağmurluk vardı üstünde, ıslanmıştı yağmurluk, parlıyordu, restoranın ışıklarını yansıtıyordu. Saçlarında hapis kalmış su damlacıkları sanki bilinmez bir hayranının hediye ettiği değerli elmaslar gibi pırıl pırıl parlıyorlardı.

"Evet, nasıl, beğendiniz mi? Parasal konularda ne gibi fırsatlarınız olacak, onu da öğrenmek ister misiniz?"

"Bilmemeyi tercih ederim." Dengler cevabını verirken gözlerini Olga'ya sabitlemişti.

"Zaten bu alanda horoskopunuz çok umut verici de gözükmüyor," diye mırıldandı Klein.

Olga, barın kenarında durmuş uzun boylu, siyah saçları omuzlarına kadar inen ve siyah deri pantolon giyiniş bir adamla konuşuyordu. Dengler adamı sevmedi.

Dur ve düşün!

Hiç tanımadığın bir adamı, senden en ufak bir talebi olmayan bir kadın nedeniyle kıskanmak çok saçma. Kontrolünü kaybettin. Sanki vücudunda bir özlem birikmişti ve şimdi *bir şekilde* bir kadına sarılarak yeni ufuklara yelken açmak istiyordu.

İsyan eden bir özlemdi bu!

Ve onu bir kere daha mutsuz edecekti. Bunun başına bir daha gelmesini istemiyordu.

Arkana dönme, barda duran adamla konuşmaya devam ediyor mu, diye bakma!

Hâlâ barın kenarında duruyordu Olga, Bay Deri Pantolon'la muhabbete devam ediyordu, gülüyordu. Bir kırmızı şarap ka-

dehini dudaklarına götürdü, Georg hemen bu dudakları nasıl öpeceğini hayal etti.

Kes artık!

Bir sonraki günün yıldız fallarını okumayı sürdüren Klein'a döndü Dengler: "İki gün önce konuştuğumuzda bana empati yeteneğinizin bir psikolog ordusununkine bedel olduğunu söylemiştiniz, değil mi?"

Klein başıyla onayladı ve önündeki kâğıtları karıştırmaya devam etti.

"Belki bana bir akıl verebilirsiniz," dedi Dengler.

Klein elindeki kâğıtları bir kenara bıraktı ve bakışlarını gözlüğünün üzerinden ona yöneltti.

"Şimdi evli bir kadın tahayyül edin. Kırklı yaşlarının başlarında, çok güzel değil ama çirkin de değil, tamamen sıradan, normal bir kadın. Şişman bir adamla evli, adam da kötü bir insana benzemiyor, evlilik de gayet normal devam ediyor. Sonra kadın sıra dışı, daha erotik bir şeyler yaşamak istiyor. Yanlış anlaşılması mümkün olmayacak kadar sarih bir ilan veriyor bir dergiye. Kadın muhtemelen yüz, belki de iki yüz cevap alacaktır ilanına. Ne dersiniz, ne cins bir adama muhakkak cevap verirdi bu kadın?"

Klein konuşmaya başlamadan Dengler omuz üzerinden kaçamak bir bakış fırlattı bara doğru. Olga hâlâ oradaydı; onların masasına, Martin Klein'a el salladı ama Klein onu fark etmeyince omuzlarını silkip tekrar Bay Deri Pantolon'a döndü.

"Bir doktora cevap vereceğinden eminim."

"Neden böyle düşünüyorsunuz?"

"Ben de neden olduğunu bilmiyorum ama doktorların kadınlar üzerinde karşı konulmaz bir çekim gücü vardır. Kararlıyım, bir dahaki hayatımda ben de doktor olacağım. Kadının burcunu biliyor musunuz?"

"Hayır, bilmiyorum."

"İyi akşamlar beyler." Olga masaya gelip yanlarına oturdu. Dengler'in kalbi bir heavy-metal grubunun davulu gibi gümbürdüyordu.

"Dostumuz romantik bir meseleye karışmış ve vereceğimiz akla ihtiyacı var," dedi Martin Klein.

"Yapma yahu!" dedi Olga, alaycı bakışlarla süzüyordu Dengler'i, sol kaşı kalkmıştı.

Dengler lanet okudu Klein'a ve bir şeyler söylemek istedi. Kalbi, barın gürültüsünü bastıracak kadar kuvvetli bir gümbürtüyle, kafasındaki her damla kanı vücudunun muhtelif başka yerlerine pompalıyordu sanki. Ağzının içi Sahra Çölü kadar kurumuş ve beyni tamamen boşalmıştı.

Bir tek anlamlı cümle! Bir tek anlamlı cümle söylemesi yetecekti şu an ama o bir tek cümle aklına gelmiyordu. Beyni Big Bang'den önceki evren kadar boştu.

Bir anlamlı cümleye ihtiyacım var!

Klein durumu daha da berbat hale getiren cümleyi söylediğinde Dengler'in zihni hâlâ o tek anlamlı cümleyi bulmaya çalışıyordu.

"Bir arkadaşlık ilanına cevap vermek istiyor."

Olga ona baktı, sol kaşı daha da yukarı kalmıştı; Dengler yer yarılsa da içine girse ya da herhangi başka bir yerde, mesela Gobi Çölü'nde kaybolsa mutlu olacaktı o anda.

"Şimdi bizden bu işi nasıl yapması gerektiğine dair fikir almak istiyor," diye devam etti Klein. Dengler, acaba buruşuk keten ceketinin yakasından tutup masanın üzerinden yere savursam mı Klein'ı, diye ciddi ciddi düşünmeye başlamıştı.

"Öyle değil, mesleki bir soruydu bu," diyebildi sonunda ve ayağa kalktı. Olga'nın alaycı bakışının nasıl kendisini takip ettiğini görebiliyordu ve bu bakışın kendisini daha yıllarca takip edeceğinden emindi. Kalbi deli gibi çarpıyordu; ama geçmişteki deneyimlerinden içindeki fırtınanın dışarıdan görülmediğini biliyordu. İçinde bir yangın sürse de dışarıdan bakıldığında sakin, hatta belki de burnu havada görünürdü. Kapıya giderken attığı birkaç adım dayanılmaz geldi Dengler'e – cehennem ateşi de böyle bir şey olmalıydı.

Çalışma odasında bilgisayarın önündeki koltuğa kendisini bıraktığında bile hâlâ nefes nefeseydi.

Başkaldıran özlem.

Kendine dikkat et!

16

"Sevgilim, bugün bir özel dedektifle anlaştım. Konuşmuştuk bir aralar, hatırlarsın muhakkak," diye seslendi Mittler kapalı banyo kapısının ardından. Sonra bir süre için duşu kapattı ve kapıya doğru kulak kesildi cevabı duymak için. Christiane'nin nasıl bir tepki vereceğini bilmiyordu – ama bir yandan da çok iyi biliyordu.

Bir buçuk senedir tanışıyorlardı ve bunun anlamı şuydu: Birliktelikleri, aşkın yeni ve her halükârda daha sağlam bir zemine ihtiyaç gösterdiği ve bu zemini bulamadığı zaman da öldüğü o kritik noktaya ulaşmıştı. Çiftlerin çoğunluğu için ancak altı ay süren cinsel tutkuyu bir seneden uzun bir zamandır yaşatıyor olmak her ikisini de şaşırtıyor ve aynı zamanda, hayatlarının sonuna kadar beraber olacakları partnerlerini nihayet buldukları yolundaki kanaatlerini pekiştiriyordu. Ama onları böylesine şaşkınlığa düşüren cinsel iştah devamlılığının ardında yatan neden aslında –belgesel filmler çeken bir sinemacı olarak bazen haftalarca yollarda olan– Christiane'nin uzun sürelerle ortalarda olmamasıydı. Hans-Jörg en çok da Christiane'nin onun arzularına uyarken gösterdiği masum edepsizliğe hayrandı. Ondan ilk kerhane ziyaretlerinde orospulardan bile talep etmeye çekindiği şeyler isteyebiliyordu artık. İlk tanıştıkları dönemde sıradan bir

isteğini bile dile getirmekten çekinir, safiyane bir "sırtını dön" bile adamakıllı kalp çarpıntısı yaşamasına neden olurdu, zaten böyle bir isteğini dile getirebilmek için bu mahrem durumda reddedilmekten duyduğu tanımı güç korkuyu aşması gerekirdi. Fakat sonraları giderek cesareti arttı ve Christiane'nin, sınırlarını nereye kadar zorlamaya hazır olduğunu öğrenmek istedi. Ve tek sınırın kendi hayallerinin ve arzularının gidebildiği yerde olduğunu anladığında yaşadıkları çılgınlık derinleşti. Buna benzer bir şeyi Mittler hiç yaşamamıştı.

Hans-Jörg'ün onunla sevişirken gösterdiği neredeyse ruhani ciddiyet, dikkat ve konsantrasyon Christiane'yi ürpertmişti. Bu gerilim, sadece kendisine odaklanan bu yoğun ilgi, tanıdığı, bildiği bir şey değildi. Şimdiye kadar yaşadığı ilişkilerinde (genellikle Güneybatı Almanya radyo-televizyonu SWR'nin kameramanları ve redaktörleriydi bunlar) her zaman erkeklerin onu gizliden gizliye selefleriyle karşılaştırdıklarını hissederdi ve bu nedenle de yatağını paylaşmak zorunda kaldığı görünmez diğer kadınları algılamak için özel bir iç duyarga geliştirmişti. Hans-Jörg'ün kendisini bu kadar ona vakfetmesi heyecanlandırıyordu onu, bu adamı hiçbir zaman hayal kırıklığına uğratmamaya kesinlikle kararlıydı.

Fakat birkaç aydır seksüel esrikliğin şiddetini giderek azalttığını fark etmişti, Hans-Jörg'e bakışı ister istemez tekrar netleşiyor, onun cinsellikle ilgili olamayan niteliklerini daha sarih olarak algılamaya başlıyordu. Bundan önce fark etmediği, sineye çektiği ya da belki tali addedip görmezden geldiği olgular artık onu küçük kafa karışıklıkları olarak rahatsız ediyordu. Örneğin Hans-Jörg'ün kapsamlı ve giderek nefes aldırmayan ihtimamı: Birinci sene onun bu yönünü şövalye ruhu ve gerçek bir ilgi olarak algılıyordu Christiane ve tabii ki Hans-Jörg'ü tanıştırdığı bütün dostu ve iş arkadaşı kadınların ona kıskanarak baktığını düşünüyordu. Akşamları yemeğe çıktıklarında masayı hep Hans-Jörg ayırtıyordu; Christiane'nin en sevdiği şarap, Gambassi Terme'de üretilmiş Chianti Classico, Hans-Jörg'ün mutfağından hiç eksik olmuyordu; Königstrasse'nin ortasında İrlandalı bir sokak müzisyeni Christiane'nin en sevdiği Van

Morrison şarkısı olan "Moondance"i çalarken dans ettiklerinde ertesi gün gidip bütün Van Morrison CD'lerini alıyordu Hans-Jörg. Devamlı olarak ilgileniyordu Christiane'yle, babasının düşüşünü anlattığında onunla beraber ağlıyor ve iki gün sonra ona –Bosnalı kadınları da tedavi ettiklerini söylediği– travmalar konusunda uzman beş terapistin ismi olan bir liste sunuyordu.

Belki de daha dikkatli olması gerektiğini bu noktada anlamalıydı ama âşıklık coşkusunun giderek diniyor olmasından dolayı tuhaf bir suçluluk hissediyordu, ve bu nedenle listenin kendisini duygulandırması gerektiğine karar verdi. Vicdan azabı ve duygusallığın bu karışımıyla sarıldı Hans-Jörg'e ve yatak odasına çekti. Halbuki bir terapiye ihtiyacı olmadığını gayet iyi biliyordu. Tabii ki sık sık babasını görüyordu rüyasında ve ter içerisinde uyanıyordu, babasının son telefonunu saran gizem de hâlâ kafasını meşgul ediyordu ama toptan bakıldığında durumu kontrol altında tuttuğuna inanıyordu.

Maalesef Hans-Jörg'ü buna ikna etmek mümkün değildi. Bu yeni misyona adeta tamamen kaptırmış gibiydi kendisini. Christiane terapistlerden hiçbirine gitmeyince Hans-Jörg onun adına birinden randevu almıştı, bu Christiane'nin ilk kez gerçekten sinirlenmesine neden oldu. Gitmedi randevuya tabii ki, ama Hans-Jörg onun başka bir doktor istediğini düşündü ve yeni bir psikoterapistten randevu aldı.

Üç gün evvel, akşam, yatmak üzere hazırlandıkları sırada Christiane, başını ellerinin arasına alarak Hans-Jörg'ü gözlerinin içine bakmaya mecbur etti. Sakin bir sesle bir terapistin yardımına ihtiyaç duymadığını, gösterdiği şefkatin kıymetini bildiğini; ama bazen bu şefkatin ayarının kaçtığını, kendisi için kaygı duymasına gerek olmadığını, babasının uçak kalktıktan sonra telefonla onu aramasına rağmen nasıl düşen uçağın içinde olabildiği sorusuna makul bir izah bulmayı istemesinin doğal olduğunu anlattı. Böylelikle meselenin hallolduğunu düşünmüştü. Bu yüzden Hans-Jörg'ün banyodan gelen, normalden bir oktav daha yüksek ve rahatsız edici bir yaltaklanma hissi uyandıran sesini duyduğunda kulaklarına inanamadı. Hans-Jörg, büyük bir gayret gösterdiği üç gün evvelki ko-

nuşmasına anlaşılan kulaklarını tamamen kapamış, onu ciddiye almamıştı.

En kişisel sorununa bu kadar incelikten yoksun yaklaşmaya nasıl cesaret edebilirdi?

Bir özel dedektif tutmak! Gülünçtü bu! Ve aynı zamanda terbiyesizlikti.

Kafayı üşütmüş olmalıydı!

"Sevgilim, biraz evvel söylediğimi duydun mu?"

Bu ses! Bir oktav daha yükselmişti sanki.

İğrenç!

Birkaç büyük adımda banyo kapısına kadar olan mesafeyi katetti ve bir hamlede açtı kapıyı. Avazı çıktığı kadar bağırdı Hans-Jörg'e. İlk defa. Bağırması bitip beline sardığı kaymış banyo havlusu hareketsiz duran bu adama, onun anlamsız bakışlarına, bu ben-senin-için-en-iyi-olanı-yapmak-istemiştim ifadesine baktığında Hans-Jörg'ün olan bitene hiçbir anlam veremediğini anladı.

"Yarın iptal edeceksin anlaşmanızı!"

"Ama parasını ödedim bile."

Bu komediyi sonlandırmayacaktı anlaşılan.

"Telefon numarasını ver, ben kendim hallederim bu işi o zaman."

Hans-Jörg sallanarak çıktı banyodan, havlu kapının koluna takıldı. Çırılçıplak mutfağa girdi, kırmızı deri pilot çantasını eve geldiğinde oraya bırakmıştı. Ajandasını çıkardı çantadan, Dengler'in telefonunu bir kâğıda yazdı ve hiç sesini çıkarmadan oturma odasında beklemekte olan Christiane'ye verdi. O da kâğıdı aldı, suskunluğunu sürdürerek portmantoya doğru yürüdü, pardösüsünü giydi ve evi terk etti.

Adamakıllı çarpmıştı kapıyı.

Yarın ilk iş olarak dedektifle olan anlaşmayı iptal edeceğim.

Bu akşam kalmak için de bir otel bulmam lazım.

17

Dengler bilgisayarını çalıştırdı ve Yahoo sayfasına girdi. Yavaş yavaş düzeliyordu nefes alıp verişi.

Bu hadiseden sonra Olga'yla ilgili en ufak bir umut bile beslememeliyim.

Yeni bir elektronik posta adresi alması biraz sürdü: hasta_tabip@yahoo.de

> Kime: eksikliğinihissediyorum@yahoo.de
> Sevgili meçhul şahıs, ruh ikizi olduğumuza inanıyorum. Henüz tanımadığınız bir tabip sizinle aynı hisleri paylaşıyor ve beraberce doğru terapiyi bulacağınızdan emin.
> Sevgilerimle hasta_tabip@yahoo.de

Gönder butonuna tıkladı, işte gitmişti bile meçhul kadına gönderilen mesaj. Masadan kalktı. Bir anda sırtındaki ıslak gömleği hissetti yeniden, üşüyordu. Çok yalnızdı. Yavaş yavaş yatak odasına yürüdü. Hermeskeil'a yaptığı tek ziyaretinde, Hildegard'ın annesinin hediye ettiği siyah pamuklu çoraplar bir yerlerde olmalıydı. Başka bir jean, siyah kazak ve kırmızı şarap. Bir şişe daha Merlot vardı evde. Ayaklarını sürüye sürüye mutfağa yöneldi, Merlot'yu açtı, kadehini doldurdu, bir yudum içti ve ne yapacağını bilemez bir halde bekledi bir an için.

Böyle durumlarda Junior Wells genellikle iyi gelirdi. CD rafından eski bir albüm çıkardı. Kapakta Wells genç bir adam olarak görünüyordu, Chicago'daki "Theresa's Lounge"da elinde bir bardak Schlitz birasıyla barın ardındaydı. CD'yi makineye koydu, Junior'un küçük armonikasından çıkan notalar odayı doldurdu. Uzayıp giden gümüşi bir ses inişe geçmeden önce bir süre asılı kaldı mekânda, ama Junior'un acelesi yoktu, çeşitli kademelerde zaman geçirdi biraz ve sonra şarkısına başladı:

Oh, Hoodoo man
I'm just tryi't'make her understand[28]

Yan odaya geçti, boşaltılmamış kutuları karıştırmaya başladı. Bazılarının Missisipi saksafonu da dediği armonikaları bu kutulardan birinde olmalıydı. Koyu mavi eski bir karton kutuda buldu onları, re majör bir Lee Oskar seçti, yatağın kenarına oturdu ve Junior'la düet yapmaya başladı. İyi geldi bu ona.

Kapının çalındığını duymayacaktı neredeyse. Biri müzik nedeniyle şikâyete mi gelmişti? Sesi kıstı ve kapıyı açtı. Kapının önündeki Olga'ydı.

"Ne güzel bir müzik bu," dedi Olga.

"Chicago Blues."

"Ben de biraz dinleyebilir miyim sakıncası yoksa?" diye sordu genç kadın ve Dengler kafasıyla onaylayınca içeri girdi.

Ona da bir kadeh Merlot getirdi dedektif, Olga bir baş hareketiyle teşekkür etti.

"Lütfen devam edin çalmaya," Dengler'in hâlâ sağ elinde tuttuğu Lee'ye bakıyordu.

Tuhaf bir şekilde onun isteğini yaptı Dengler, duvara yaslandı uzun uzun, bir derdini anlatır gibi çaldı.

Bir süre sonra, "Hiç Chicago'ya gittiniz mi?" diye sordu Olga.

Armonika çalmaya ara verdi Dengler: "Maalesef hayır."

"Gitmek ister miydiniz?"

"Evet, çok isterdim tabii."

28 Oh, Hodoo, sadece kız anlasın diye uğraşıyorum.

Olga anladığını gösterecek şekilde salladı kafasını ve sustu. Dengler armonikayı tekrar dudaklarına götürüp çalmaya başladı.

CD bitince Olga ayağa kalktı, "Harikaydı," dedi ve gitti.

Dengler kıpırdamamıştı yerinden.

18

"Federal Polis Teşkilatı BKA, Wiesbaden, günaydın," dedi bir erkek sesi.

"Teşhis komisyonundan başkomiser Jürgen Engel'le görüşmek isterdim."

"İsminiz neydi?"

"Georg Dengler."

"Bir saniye bekleteceğim."

Başkomiser Engel üçüncü çalışınca açtı telefonunu, Dengler'in sesini duyduğuna sevinmiş gibiydi. Bundan dört sene önce Kaiserslautern saldırısı raporunun hazırlanmasında beraber çalışmışlardı. Engel o dönemde BKA tarafından, General Highcourt ve şoförünün teşhis edilmesi için çalışan Amerikalıların inceleme grubuna atanmıştı. İki başkomiser birbirlerini sempatik bulmuşlar ve ortak çalışmaları sona erdikten sonra da bu iyi ilişkiyi, sağlam bir erkek arkadaşlığı çerçevesinde devam ettirmeye karar vermişlerdi; ama raporu yazdıktan sonra her ikisi de yeni işlerle görevlendirilmiş ve doğal olarak birbirlerini gözden kaybetmişlerdi. Ama her ikisinin de aklında hoş hatıralar vardı diğeriyle ilgili.

Her ikisi de kaçırdıkları dostluk şansını bir hüzün esintisiyle düşününce bir an için sessizlik oldu.

"Cumartesi sabahları yarım kalmış işlerini tamamlama alışkanlığını korumuşsun," dedi Dengler sonunda.

"Anlaşılan sen de," diye cevap verdi Engel.

"26 Mayıs 1991'de düşen Lauda Air uçağıyla alakalı bir-iki şey sormak istiyordum sana."

Engel derin bir nefes aldı: "Meslek hayatımın en berbat operasyonuydu."

"Ne kadar kötü?"

"Hemen ardından istifa ettim. Hiç kimseyle konuşmadan eve, ailemin yanına gittim. Sadece oturuyor, yatıyor, kalkıyor, oturuyor ve elime geçen her şeyi, ama her şeyi içiyordum, Evdeki Jägermeister'i bile bitirmiştim. On dört gün sonra amirim geldi ve istifamı bana geri verdi. Zaten o gelmeseydi karım beni evden atacaktı ve ben de şimdi kafayı sıyırtmış bir evsiz olarak Wiesbaden sokaklarını mekân tutmuş olacaktım. Herhalde bir bardak vermut için meslek sırlarımı anlatırdım."

Engel acaba artık BKA'da çalışmadığımı biliyor mu, diye düşündü Dengler aniden. Bu konuyla alakalı hiçbir şey söylememeye karar verdi. Bunun yerine, "Neydi bu kadar berbat olan?" diye devam etti.

"Georg, bunu gözünde canlandırabileceğinden bile emin değilim. 223 ceset ya da daha doğrusu bunlardan arta kalanlar, beş kilometrekareden daha geniş bir alana yayılmış durumda. Cangılın göbeğinde, yani bizim medeni Taunus'umuz gibi bir bölge değil söz konusu olan. Hayvanlar yaşıyor orada, büyük hayvanlar, küçük hayvanlar. Bunlar için hiç ummadıkları bir protein kürüydü hadise."

Sustu. Dengler dost olmalarına ramak kalmış meslektaşının hattın diğer ucunda derin derin nefes aldığını duyuyordu.

"Uçaktan saçılan malzeme her yerdeydi. Tayland ordusundan bir subay beni uçağın düştüğü bölgeye getirdi. Asfaltlanmamış berbat yollardan bir cipin üstünde, hoplaya zıplaya eriştik bölgeye. Önce pirinç tarlalarından geçtik, sonra arazi dağlık oldu, tarla kalmadı, cangılın ortasındaydık artık. İlk olarak ufak parçalar çarptı gözümüze, parmak büyüklüğünde metal parçalar, kaşık ya da bıçaklar ya da *catering*'de kullanılan baş-

ka malzeme, veya koltuk parçaları. Düşüşün gerçekleştiği noktaya yaklaştıkça bulduğumuz parçalar büyümeye başladı, bagaj konteynerleri bulduk, eğrilmiş koltuk kolçakları, daha büyük metal parçalar. Sonra uçağın kıç bölümüne rast geldik, harap haldeydi tabii. Tabii bu arada basın mensupları, televizyon kameraları, flaşlar. Sonra bir anda gözüme çok şık, yüksek topuklu bir kadın ayakkabısı takıldı, içinden lime lime et parçaları ve bir kemik çıkıyordu dışarı. Beni etrafta dolaştırıyorlardı, bir ara yumuşak bir şeye takıldım ve dönüp baktım. Bir yolcunun cesediydi, kolları ve bacaklar kopmuş bir kadının cesedi. Ceset kokusu nasıldır bilir misin?"

"Evet."

"Tuhaf tatlımsı bir kokudur. İşte bu koku her yerdeydi. Sonra bir de etraftaki köylerde yaşayanlar, yüzlerce insan, kadınlar, çocuklar. Geldiler, bir taraftan girip öbür taraftan çıktılar kaza bölgesinin ve buldukları işe yarar her şeyi aldılar: Saatler, yüzükler, kıyafetler, ayakkabılar. Ağaçlara tırmanan çocuklar gördüm, bu insanlar acayip bir atmosfer yarattılar, neredeyse neşeli denilebilecek tuhaf bir atmosfer, sohbet ediyorlardı birbirleriyle ve her yeri, ama gerçekten her yeri dolaşıp bir şeyler topluyorlardı. Bu sırada Tayland ordusu askerleri ve kurtarma çalışmalarına yardım edenler yetersiz araç gereçle, başlarda çıplak elleriyle, çalılıklardan ceset parçaları toplamakla meşguldüler."

"Sonra sırada Bangkok vardı," diye devam etti Engel, "Tayland'daki resmî makamlar böyle bir facia için hazırlıklı değildi tabii ki. Cesetleri soğuk havada saklama imkânı yoktu. Ancak dört gün sonra teşhis komisyonu tamamlanabildi. Ekstra üç diş doktoru katılmıştı ekibe, bütün gün kusuyorlardı, inan bana, cehennem bundan daha korkunç olamaz."

"Nasıl teşhis ettiniz cesetleri?"

"Bildiğin, her zamanki prosedürle. Eğer mümkünse en önemlisi tabii ki parmak izi. Diş teşhisi. Eldeki eşkal tarifleriyle, eğer varsa fotoğraflarla karşılaştırmalar ve tabii kemik incelemeleri, yaş ve cinsiyet belirlemek için."

"DNA analizi yapılmadı mı?"

"Hayır, 1991'de henüz mümkün değildi. Ancak yeni yeni başlamıştı bir yöntem olarak ve çok külfetliydi."

"Peki bütün cesetleri tereddütsüz teşhis edebildiniz mi?"

"Hayır, 27 cesedi teşhis edemedik. Üç ay çalıştı ekipler. Çok uzun sürdü. Elimizde yolcu listesi vardı, uçakta kimlerin olduğunu biliyorduk. Hangi ceset veya ceset parçasının kime ait olduğunu tespit etmemiz gerekiyordu sadece."

"Uçaktaki yolcu sayısı kadar ceset buldunuz mu?"

"Evet."

"Jürgen," bir an için durakladı Dengler, "cesetlerden birinin, herhangi birisinin yolcu listesindeki kişilerden farklı birine ait olması ihtimali var mı?"

Hattın diğer ucundaki adam bir süre sessiz kaldıktan sonra sordu:

"Georg, sen şirketten ayrıldın, değil mi?"

"Evet, artık kendi hesabıma çalışıyorum."

"Dolayısıyla şu anda yaptığım resmî bir açıklama değil."

"Hayır, değil. Bu konuşma tamamen aramızda kalacak."

Engel kısa süren bir sessizlikten sonra cevap verdi:

"Elimizden geldiğince işimizi yapmaya çalıştık. Hayatımın en zor operasyonuydu."

Tekrar sustu, Dengler de konuşmuyordu.

"Senin demin dile getirdiğin ihtimal bizim için ihmal edilebilir nitelikteydi. Gerçi küçük bir olasılık ama kesinlikle mümkün değil diyemem."

"Paul Stein isminde bir yolcu hatırlıyor musun? Onun cesedini kesinlikle teşhis edebilmiş miydiniz?"

"Böyle bir isim hatırlıyorum, hayal meyal. Ama nasıl..." bir an için durakladı, "göründüğü tamamen silinmiş aklımdan."

"Sana çok teşekkür ediyorum."

"Uçaktaki başka bir şahıs mıymış?"

"Bilmiyorum. Muhtemelen öyle bir şey yok."

"Eğer bir şeyler öğrenirsen bana da bildir lütfen."

"Tabii ki," dedi Dengler ve konuşmayı bitirdi.

Saat sekizi yirmi geçiyordu.

19

Kertsin salı günü ilk kez gazete getirdi saklandıkları eve. "Ağzına sıçayım!" diye bağırıp *Süddeutsche*'yi çöp sepetine fırlattı, "Mafya işi diye yazmışlar ya da Stasi. Hepsi gizli servislerin işi olduğunu söylüyor, şu lanet bildiriyi nereye bırakmıştın?"

"Hemen kamp sandalyesinin yanına."

"Peki nasıl olur da bulamazlar? Mafya vurdu, Stasi vurdu hikâyelerini nereden çıkarttılar o zaman? RAF üstlendi sorumluluğu, RAF, RAF, RAF, lanet olsun, anlaşılmayacak bir şey var mı bunda?"

"Bildiri muhakkak polistedir, yakında bununla ilgili de bir şeyler çıkar gazetelerde," dedi Heinz, bir yandan da gömleğinin göğüs cebinden yeni bir Reval paketi çıkarıyordu.

Moraller sıfıra inmişti. Akşam haberlerinde nihayet bir ferahlama yaşadılar. "Kızıl Ordu Fraksiyonu RAF eylemin sorumluluğunu üstlendi," *Tagesschau*'da birinci haberdi. Kerstin'le Uwe bir sevinç yumağı oluşturdular televizyonun önünde, Heinz arka odaya çekildi tek başına. Sonra iki gün çıkmadı odasından, Uwe ve Kertsin'e onun da evde olduğunu sadece ara sıra duyulan sifon gürültüsü ve Reval'in bütün kapılar kapalı olmasına rağmen diğer odalara sızan iğrenç kokusu hatırlatıyordu.

"Leipzig'de ve Doğu'daki insanlar ne diyorlar tiranın ölümüne?" bilmek istiyordu Uwe. Leipzig'den röportajlar yoktu basında.

Heinz üçüncü gün odasından çıktı ve onlardan ayrılacağını deklare etti.

"İlişkide kalacağız," dedi ve Kerstin'e bir telefon numarası verdi, "bu Klaus Steinmetz'in telefonu, o da Wiesbaden'li. Tanıyor musunuz?"

Kafalarını hayır anlamında salladılar.

"Güvenilir bir yoldaştır. Telefon temiz. Onunla ilişki kurun. Onun üzerinden haberleşiriz gerekirse."

Heinz içine tüfeği sakladıkları balıkçı torbasını sırtına almıştı. Bir Reval daha yaktı.

"Seni aşağı kadar indireyim," dedi Uwe.

"Dikkat et," diye uyardı Kerstin.

Uwe ve Heinz merdivenleri indiler. Zemin katta, apartmanın girişinde "Üzgünüm ateş etmeyi doğru dürüst öğrenemediğim için," dedi ve bir an için durdu, "yani, bu işi kendin yapmak zorunda kaldığın için." Saman rengi saçlar bir şeyler homurdandı dudaklarını pek de aralamadan, Uwe bunun bir dostluk jesti olduğu yanılgısına düştü ve onu kucaklamak için bir hamle yaptı. Heinz sanki zehirli bir böcek ısırmış gibi geriye sıçradı. Sonra Uwe'ye baktığında aklından şunlar geçiyordu: Bu piçi öldürmemiz gerekecek. Bir gün ele geçirecek olursak bu salağı, canlı bırakamayız, muhakkak vurmak zorundayız.

Ve arkasını dönüp gitti.

20

O gününü ikinci telefonunda hattın diğer ucundan gelen Mario'nun akşamdan kalma sesiydi.

"Georg, ne oldu? Niye arıyorsun kargalar kahvaltılarını etmeden? Sakın bu akşamki yemeği iptal edeceğini söyleme!"

"Hayır, hayır, kusura bakma, uyuyor olabileceğini tahmin etmedim. Bir şey soracaktım."

"Dünkü misafirlerim St. Amour'u bu sabah dörtte terk ettiler, perişanım hâlâ. Zor bir soru mu?"

"Hayır. Çok kısa bir şey. Sen Tayland'a çok uçtun, Bangkok Havaalanı'nda organizasyon nasıldır? Sistem çalışır mı, işler zamanında hallolur mu?"

"Bangkok ve dakiklik? Şaka yapıyorsun herhalde. O kadar gittim geldim en fazla bir, bilemedin iki kere zamanında kalkmıştır uçağım."

"Bir yolcu zamanında kontuara gelmezse ne yaparlar?"

"Eskiden *stand-by* bekleyenleri alırlardı. Ben de birkaç kere bu şekilde uçtum. Havaalanına gidersin ve yolculardan biri gelmesin diye beklersin. Biri gelmeyince onun yerine uçarsın, hem de normal bilet parasının çok daha azına. Eskiden bu şekilde uçmak üzere Stuttgart Havaalanı'na da giderdim, hangi uçuşta yer boşalırsa oraya uçardım. Ama hâlâ mümkün mü

bu bilmiyorum."

"Sağ ol Mario, çok faydalı oldun bana, Uyandırdığım için üzgünüm."

"Akşam altıda burada ol, geç kalma," dedi Mario ve kapattı telefonu.

***

Mario'yla konuştuktan sonra bilgisayarını açtı Dengler, internete girdi ve İsviçre'deki Uluslarası Kızılhaç'ın sitesini aradı Google'da. Bir iki tıklamayla kayıp şahısların listesinin olduğu sayfaya ulaştı. Sayfa son kullandığından beri, 1995'te BKA'dayken ortalıktan kaybolmuş bir müteahhidi aramıştı, olumlu yönde ciddi bir değişiklik yaşamıştı. Artık eskisi gibi listeyi sayfa sayfa incelemek gerekmiyordu, kolayca kullanılan bir arama fonksiyonu eklenmişti. Aranan kişinin kaybolduğu seneyi ve ülke ya da yeri girmek gerekiyordu sadece. 1991 senesini tuşladı ve Bangkok yazdı, sekiz kayıp şahsın ismini listeledi bilgisayarı, bunlardan sadece ikisi Avrupalıydı, bir İspanyol ve bir Britanya vatandaşı, ilki 18 ikincisi 32 yaşındaydı. Alman ya da Avusturyalı yoktu.

Tekrar, arama fonksiyonunun olduğu ara yüze geri döndü, bu defa "1991" ve "Tayland" parametrelerini girdi. Uluslararası Kızılhaç bu defa dokuzu Avrupalı 33 kayıp şahıstan oluşan bir liste döktü. Dengler arkasına yaslandı. Saat sekiz buçuğu gösteriyordu gerçi ama gün bir türlü ağarmıyordu. Gök siyah, ağır bulutlarla kaplıydı ve şehrin üstüne insanları titreten, ıslak, soğuk bir hava çöküyordu bu bulutlardan. İnsanlar mumyalar gibi kat kat giyinmişler, eşarplarla, örtülerle sarılıp sarmalanmışlardı; bir yandan da ilkbaharın vaatlerini yerine getirmemesine karşı içsel olarak hazırlanmaya çalışıyorlardı.

Dengler pencereden dışarıya, sokağın ıslak kaldırım taşlarına baktı ve düşündü: Yeni bir şeyler öğrenmiş miydi? Masanın üstündeki iki dosya kâğıdını eline aldı ve notlarına göz gezdirdi.

Paul Stein uçakta mıydı?

Bu satıra bir olasılık daha ekledi:

Uçaktaki başka bir şahıstı.

Paul Stein biletini başka birine vermiş olabilir miydi? Paul Stein'la ilgili daha fazla bilgi edinmesi gerekiyordu. O anda telefon çaldı.

"Ben Christiane Stein," dedi telefondaki kendinden emin kadın sesi.

"Günaydın, ben de tam babanızın dosyasıyla ilgili çalışmaktaydım."

"Babamın dosyası diye bir şey yok. Size bu işi vermekten vazgeçtik, 2000 euro'muzu da geri istiyoruz."

"Ben işi sizden değil erkek arkadaşınızdan aldım."

"Öyle mi? Herhangi bir belge imzaladı mı?"

"Hayır ama hukuken sözlü bir anlaşma da yazılı bir anlaşma kadar geçerlidir."

"Sözlü bir anlaşma olduğunu ispatlamanıza yarayacak bir tanığınız var mı?"

"Hayır."

"Gördünüz mü, ortada verilmiş bir iş de yok. Şimdi bulunduğunuz yere geleceğim ve parayı alacağım. Büroṇuz nerede?"

"Wagnerstrasse'de *Basta*'yı biliyor musunuz?"

"Tabii."

"Yarım saat sonra orada olurum."

"Güzel," dedi kadın, "parayı getirmeyi unutmayın."

"Uçağın Bangkok'ta gecikmesi olmuş muydu?"

"Efendim?"

"Bu kadar zor bir soru değil zannediyorum. Arkadaşınız bana kazayla ilgili bütün bilgileri topladığınızı söylemişti. Boeing'in Bangkok'tan kalkarken gecikmesi var mıydı, bunu bilmek önemli olabilir."

"Bilmiyorum. Niye önemliymiş bu?"

"Bir olasılık var," dedi Dengler, bu sırada çenesini kaşıdı ve henüz tıraş olmadığını fark etti. "Bu olasılığın ne kadar yüksek olduğunu tartamıyorum henüz, ama babanızın yerine bir başkası bu uçakla uçmuş olabilir."

"Hemen oraya geliyorum," dedi kadın ve telefonu kapattı.

Dengler banyoya girdi, eski Philishave'ini aldı eline. Çoktan değiştirtmiş olmalıydı makinenin bıçaklarını, son zamanlarda

sakal kıllarını kesmekten ziyade çeken emektarı dikkatli bir şekilde sağ yanağında gezdirmeye başladı.

İşi geri vermek istiyor muydu? Bu ilk vakasıydı ve öyle görünüyordu ki sanki giderek başta düşündüğünden daha ilginç hale gelecekti. Artık kendisi de merak ediyordu Stein denen adamın gerçekten uçakta olup olmadığını. Çözüm muhtemelen çok sıradandı, adam geç kalmıştı ama uçağın da gecikmesi vardı, böylece her şey birbirine uydu, adam uçakla uçabildi. Ama bunu kesin olarak saptamak gerekiyordu. Engel'i bir kere daha arayıp bana nihai raporun bir kopyasını göndermesini rica etsem mi, diye aklından geçirdi, bunu herhalde yapmayacaktır, ama ondan Paul Stein'ın cesedinin nasıl göründüğünü araştırmasını rica edebilirim. Diğer taraftan bunu Stein'ın kızının da bilmesi gerekirdi, hatta belki babasını o teşhis etmişti. Eğer o değilse de birisi teşhis etmişti muhakkak. Diğer taraftan Christiane Stein telefondaki kadar kısa keserse, işi almak için ona yalvarmaya da hiç niyeti yoktu, bir saatlik ücretimi keser paranın geri kalanını iade ederim, bu iş de bitmiş olur, dedi kendi kendine.

Ama her halükârda yazık olacaktı. Hem para için hem de cevaplanmamış sorular için üzülecekti.

Yaşlı Philishave çenesinin sağ tarafında iki-günlük-ama-belki-daha-da-eski sakalının içinden bir çim biçme makinesi gibi ilerlemeye çalışıyordu, sonra ansızın bir ıslık sesi çıkararak durdu ve boşa dönmeye başladı motoru, bıçakları artık kıpırdamıyorlardı bile, sakallarına takılıp kalmışlardı. Dengler okkalı bir küfür salladı ve aletin yuvarlak başlıklarını gövdesinden ayırdı. Şimdi parlak sülükler gibi çenesinden sarkıyordu başlıklar. Gümüşi bıçakların arasına sıkışmış sakal kıllarını tırnak makasıyla kesti. Şimdi yüzündeki karanlık gölgenin içinden oldukça enli bir şerit uzanıyordu çenesinden sağ kulağına kadar. Dengler kesici başlıkları tekrar üzerine yerleştirdi ve çalıştırdı makineyi. Fakat netice alamadı, motor çalışıyordu gerçi ama başlıkları döndürmüyordu. Hay ağzına sıçayım! Islak tıraş için gerekli malzemesi kutulardan birinin içindeydi. Küçük odaya geçti ve aramaya başladı. Gerekenleri bulup tıraşını bi-

tirmesi yarım saatten fazla sürmüştü. Hazır olunca aşağıya *Basta*'ya indi.

Pencerenin yanındaki masalarda bir-iki kişi vardı. Herhalde yirmilerinde gençten bir adam, önünde bir bardak buğday birası, hüzün dolu gözlerle oturuyordu masalardan birinde. Kısa kesilmiş saçları jöleyle bir kirpinin oklarına dönüştürülmüştü, üstünde "Bir gençlik hareketinin parçası olmak istiyorum" yazan beyaz bir tişört giymişti. Yandaki masada oturan otuz yaşlarında takım elbiseli üç adamdan ikisi üçüncüsüne Lexmark yazıcısını nasıl bilgisayarına bağlayacağını izah ediyorlardı.

Christiane Stein da pencere kenarındaki küçük masalardan birinde oturmuş sütlü kahvesini karıştırıyordu. Kahverengi bir pantolon-ceket ve bej rengi boyunlu kazak giymişti. Omuzlarına inen sarı saçlarını toplamamıştı. Gözleri hafif çekik, bakışları neredeyse müşfikti, elmacıkkemikleri biraz fazla basıktı. Dengler'in ona doğru yaklaştığını görünce elindeki kâğıt peçeteyi buruşturup umursamaz bir jestle masanın üzerine fırlattı, sonra ayağa kalkıp elini uzattı. Eli yumuşak ve sıcaktı. Dengler az sütlü bir duble espresso ısmarladı. "Arkadaşım size bu işi önceden bana danışmadan vermiş. Bana bir hoşluk yapmak istemiş, anlıyorum, ama benim en son isteyeceğim şey kişisel meselelerimi yabancı bir şahsın kurcalamasıdır."

"Mesela bir özel dedektifin."

"Evet, örneğin bir özel dedektifin."

"Mım!"

"Bana bugün hâlâ ciddi biçimde sıkıntı vermeye devam eden bu kazaya kimseyi karıştırmak istemiyorum. Bu benden başka kimseyi ilgilendirmeyen bir konu. Sadece partnerime, yani Hans-Jörg'e, anlattım bu konuyla ilgili bir şeyler ki anlaşılan ona dahi gereğinden fazla anlatmışım."

Christiane yüzüne bakınca Dengler gözlerinin koyu mavi olduğunu fark etti. Bir insan sevdiği için kullandığında *partner* ne kadar tuhaf bir kelimeydi. Şirket kuran bir birliktelik gibi geliyordu kulağa. Belki de evliliklerin ekseriyeti böyleydi. Birbirlerini hâlâ sevdikleri dönemde Hildegard için hiç *Partner*'im, demiş miydi? Hatırlamıyordu, ama dememiş olmayı umdu.

Christiane'nin yüzüne baktı ve acaba renkli lens mi kullanıyor, diye düşünürken yakaladı kendisini. Şimdiye kadar bu renk gözleri olan birisini hiç görmemişti.

"Uçağın vaktinde kalkıp kalkmadığı konusunda bir bilginiz var mı?"

"Yerel saatle 23.30'da Bangkok'tan kalktı, yine yerel saatle 05.10'da Viyana'ya inmesi bekleniyordu," diye cevap verdi Christiane. Mekanik bir cevaptı, sanki ezbere öğrenilmiş gibi geliyordu kulağa.

"Resmî kalkış saati de bu muydu?"

Christiane şaşırmış gibi baktı: "Ne demek istiyorsunuz?"

"O kadar da karmaşık değil. Uçak zamanında mı kalktı? Yani uçağın tarifesine göre de kalkış saati 23.30'muydu? Şeyinizin... partnerinizin bana verdiği gazete haberlerinde bu sorunun cevabını bulamadım."

"İlginç," dedi Christiane, şaşırmış görünüyordu, "kazayla ilgili her türlü bilgiyi topladığımı düşünüyordum, ama bu sorunuza cevap veremeyeceğim. O kadar önemli mi?"

"Evet, eğer uçak gecikme yaptıysa babanızın sizi aradıktan sonra da uçağa binmiş olma ihtimali oluşur. Gözünüzde canlandırmaya çalışın: Geç kalmış, uçağın kalktığını düşünüyor ve size telefon ediyor. Sonra isminin anons edildiğini duyuyor ve bir depar atarak uçağa yetişiyor. Ama eğer uçak gecikme yapmadan, vaktinde kalktıysa, uçağı kaçırmış olma ihtimali çok daha fazla olur, ve o taktirde cevaplanması gereken başka sorular gündeme gelir."

Christiane susunca Dengler sordu: "Babanızı kim teşhis etti? Siz mi?"

"Evet, annem ve ben teşhis ettik. Lauda Air bizi Bangkok'a götürdü. Sadece ölenlerin akrabalarının, bir adli tıp uzmanının ve zil zurna sarhoş olana kadar için iki Viyanalı terörist avcısının olduğu kâbus gibi bir uçuştu."

"Peki, cesedi teşhis edebildiniz mi?"

"Uzun uçuş bizi zaten perişan etmişti, biraz sonra karşılarına çıkacaklarla baş edebilmek için metin olmaya çalışan beti benzi atmış yüzlerce insanla beraberdik. İndik, otobüsler-

le transferimizi yaptılar. Sonra birkaç polis memuru bizi Bangkok adli tıp enstitüsündeki bir büyük mekâna getirdi, burada Avusturyalı bir savcılık görevlisi bize bu prosedürün neden yaşanması gerektiğini anlattı, teşhis işlemi gerçekleştirilmeden devletin..."

Bakışlarını masaya indirdi. Sonra devam etti:

"Sonra Tayland İçişleri Bakanlığı'ndan görevliler bizi bir duvarın önüne getirdiler ve," derin bir nefes aldı, "orada fotoğraflar vardı, cesetlerin fotoğrafları duvara raptiyeyle asılmıştı, çoğu tanınamayacak kadar parçalanmış ya da yanmıştı, korkunçtu fotoğraflar. Sonra bize listeler verdiler. Şöyle şeyler yazıyordu bu listelerde: 'Bir alyans, iç kısmına gravürle *Magda için* yazılmış', veya 'bir ayakkabı, markası Salamander, 44 numara'. Babamın yeşil kumaş bavulunun parçalarını bulduk, bir yüzü kömürleşmişti, içindekileri herhalde yağmacılar almıştı, sadece kahverengi bir evrak çantasını, muhtemelen nerede kullanacaklarını bilemediklerinden, bırakmışlardı. Bu çantada babam fotoğraflarını saklarmış, annemin, kız kardeşimin ve benim fotoğraflarım çıktı içinden. Bir kez daha Dengler'e çevirdi bakışlarını. "Fotoğraflara hiçbir şey olmamıştı," diye devam etti, "ben, on altı yaşıma yeni basmışım," yutkundu, gözlerine dolan yaşları kontrol etmeye çalışıyordu, "doğum günümde çekilmiş fotoğraflardı bunlar."

"Peki, doğrudan doğruya cesedi görmediniz mi?"

Christiane kafasını hayır anlamında salladı.

"Fotoğraflarda teşhis edebildiniz mi babanızı?"

Genç kadın bir kere daha aynı şekilde salladı kafasını.

Dengler devam etti: "Bütün cesetler tereddütsüz teşhis edilememiş, bunu biliyorum. Stand-by yolcusu başka birinin babanızın koltuğunda uçmuş olması mümkün. Bu tarih civarında Tayland'da kaybolduğu Kızılhaç'a bildirilmiş birkaç Avrupalı var, ama bu olasılık sadece uçak eğer vaktinde kalktıysa geçerlilik kazanır. Sorumun neden önemli olduğunu şimdi kavrıyor musunuz?"

Christiane pencereden dışarı baktı. Yağmur başlamıştı, şaşırtıcı derecede şişkin yağmur damlaları cama çarpıyordu. Yolun

kenarında küçücük dereler oluşmuş ve bir yerlere doğru akmaya başlamışlardı. Hâlâ karanlıktı hava.

"Belki de ona haksızlık ettim," dedi genç kadın.

"Babanıza mı?"

"Hayır, Hans-Jörg'e. Daha konudan haberiniz olalı yirmi dört saat bile geçmedi ama buna rağmen bir sürü önemli noktaya parmak bastınız." Bir ufak tereddüt geçirdikten sonra sözlerine devam etti: "Babamın bu uçakla uçmaması ihtimali olduğuna inanıyor musunuz gerçekten?"

"Çok çok az belki ama bir ihtimal var."

Christiane ayağa kalktı: "O zaman devam edin. İşi sizden geri almayacağım."

"Güzel ama o zaman Herr Mittler'in bana verdiği dosyadakinden daha fazla bilgiye ihtiyacım olacak."

Genç kadın tekrar oturdu.

"Ne öğrenmek istiyorsunuz?"

"Babanızla ilgili her şeyi. Sizin bildiğiniz her şeyi ve hatta daha da fazlasını."

"Sorun o zaman."

Dengler ceketinin iç cebinden not defterini çıkardı.

"Kaza sırasında babanız kaç yaşındaydı?"

"Elli beş."

"Ne yapıyordu?"

"İş olarak mı?"

"Evet."

"Treuhand için çalışıyordu."

Dengler, Christiane'ye şaşırmış gözlerle baktı.

21

Kertsin ve Uwe, televizyonun önüne büzüşmüş, muazzam algı operasyonuna tanıklık ediyorlardı. Saldırıyla ilgili soru yöneltilen bütün politikacılar hemen Leipzig'deki gösterilerden bahsediyorlardı. *Tagesthemen* isimli haber programında Saksonya eyaleti içişleri bakanıyla bir söyleşi yapıldı. Çok ciddi bakıyordu kameraya sayın bakan ve katillerin hedeflerini onaylayan gösteriler yapılmasına izin verilmeyeceğini deklare ediyordu. Pazartesi gösterileri bir dönem için ertelenmeliydi. Brandenburg eyaleti başbakanı Stolpe biraz daha mutedil olsa da aynı doğrultuda konuşuyordu. "Göstermelik siyasi kavgalar, suçlamalar ve günah keçileri yaratmak sorunları çözmez." CSU genel sekreteri Huber, Treuhand'ı eleştirenleri zor toplumsal şartları düşünerek yangına körükle gitmekten vazgeçmeye davet etti. *Frankfurter Rundschau*'da kimya sanayi sendikasının başkanının, bir süre için sokak gösterilerinden vazgeçeceklerini açıkladığını okudular. Kertsin hiçbir haber programını kaçırmıyordu. Bütün gazeteleri satın alıyordu, hatta *Welt* alabilmek için Düssoldorf Garı'na gitmeyi bile göze alıyordu. Seyrettiği haber programı ve okuduğu gazete sayısı arttıkça sessizleşiyordu genç kadın.

Bir akşam yattıklarında Uwe, "Neyin var senin?" diye sorma ihtiyacını hissetti. "Harekete ölüm öpücüğünü biz vermiş

olduk," diye fısıldadı Kertsin. Ertesi gün *Tagesschau*'da, bütün protesto eylemlerini birleştirmesi planlanan büyük gösteriye her geçen gün daha az insanın katılmak istediğine dair bir haber dinlediler. Metal işçileri sendikası IG Metal dokuz yüz otobüs hazırlamıştı ama bunlardan sadece yüz seksen dördü dolmuştu.

O gece yine fısıltıyla konuşuyordu Kertsin: "Biliyor musun bazen ne geliyor aklıma, Uwe?"

Uwe cevap vermedi.

"Bütün dünya başlangıçta bizim eylemin Stasi artıkları tarafından gerçekleştirildiğini düşünüyordu."

Şimdi ikisi de sustular.

"Eğer lağvedilmiş Stasi'nin gücü böyle bir eylemi gerçekleştirmeye yeterse, bir Batı gizli servisinin bunu yapabilecek kapasitesi haydi haydi var demektir."

"Bunu aklından bile geçirme," diye homurdandı Uwe.

"Heinz'ın verdiği yoldaş Steinmetz'in telefon numarası hâlâ sende, değil mi?

Uwe bir şey söylemeden başını salladı ve sessizlik davetsiz bir misafir gibi başköşeye kuruldu. Birbirlerine sarıldılar ve kendilerini hiç olmadığı kadar kaybolmuş hissettiler.

Ertesi gün Kerstin Saturn'dan bir bilgisayar ve iğneli bir yazıcı satın aldı. Ölümünden sonra başkan için yazılmış her yazıyı incelemişti. *Welt*'te çıkan bir yazıdan onun Hoesch Holding'i tekrar kârlı hale getirip kurtaran adam olduğunu öğrendi, ilk kez duyuyordu bunu. "Gaddar kurtarıcı" yazdı bilgisayara. Berbat hissediyordu kendisini, berbat ve öfkeli. Uwe bütün gün kalkmamıştı yataktan, depresyon geçiriyordu, Kertsin ise berbat halet-i ruhiyesinden yazarak kurtulmaya çalışıyordu. Başkan, "Hoesch operasyonunda, birkaç sene içerisinde, bütün kadın işçilerin üçte ikisinden fazlasını işten atmış ve böylece iflas etmiş holdingi yeniden kâr eder duruma getirmişti," klavyeyle kavga eder gibi yazıyordu, halbuki bir dizi medya organında başkanın tek bir işçiyi dahi "işten atmadığı" dile getirilmişti. Aksine işçi temsilcilerinin oluşturduğu kurullar ve IG Metal sendikasıyla beraber bir sosyal plan oluşturmuş ve bu plan çer-

çevesinde sadece yaşlı çalışanların bir kısmı ve emeklilik yaşına kadar gelirlerinin yüzde 90'ı garanti edilerek işten çıkarılmıştı.

"O ve onun gibi sermaye stratejistleri için mesele, insanların ruhlarına saldırabilmek için gereken şartları oluşturmak ve onları birbirinden izole edip aralarına güya aşılmaz duvarlar inşa edecek derin deformasyonlar yaratmaktır," yazdı Kertsin, sonra zangır zangır titreyen Uwe'nin yanına uzandı. Yazdığı mektubu ertesi sabah *dpa*'nın[29] Düsseldorf bürosuna gönderdi.

Başka bir nokta tamamen dikkatinden kaçmıştı Kerstin'in. Daha Salı günü Treuhand yönetim kurulu, sanki bizzat başkan tarafından toplantıya çağrılmış gibi bir araya gelmiş ve "Rohwedder'in Vasiyeti" olarak medyada boy gösteren ve özellikle "Özelleştirme en iyi kurtarma yöntemidir" cümlesinin tebarüz ettiği bir belge yayınlamıştı. Bu gerçi başkanın niyetlerinin tam tersini ifade eden bir cümleydi ama Treuhand'ın yeni rotasını gösteriyordu.

Büyük tıkınma başladı, Doğu ağza layık lokmalara ayrıldı, kayda değer bir direnç kalmamıştı artık.

29 Deutsche Presse-Agentur: Alman Basın Ajansı.

22

"Ya da aslında tam anlamıyla Treuhand için değil," dedi Christiane Stein, "aslında hiçbir zaman üniversiteden ayrılmadı, Innsbruck Üniversitesi'ndeydi. Bilim insanıydı, siyasi ekonomi profesörüydü, reel iktisadın sorunlarıyla uğraşıyordu. Üniversite onu tabiri caiz ise Treuhand'a ödünç vermişti. Süreli bir sözleşme yapmıştı."

"Bangkok'ta ne yapıyordu?"

"Orada, çalıştığı enstitünün önceki başkanıyla buluşmuştu, beraberce Viyana'ya döneceklerdi." Kafasını kaldırıp Dengler'e baktı, lacivert gözlerinde yaşlar birikmişti. Bakışlarını ondan ayırmadan devam etti:

"Uçağın zamanında kalkıp kalkmadığını nasıl öğrenebiliriz?"

"Bir şekilde öğreneceğiz," dedi Dengler, sesine elinden geldiğince sıcaklık katmaya çalışmıştı.

Konuyu değiştirerek Christiane'yi biraz oyalamak için, "Babanız nasıl bir insandı?" diye sordu. Genç kadın hızlı bir el hareketiyle gözündeki yaşları sildi.

"Dünya iyisi bir insandı. Bir idoldü benim için ya da onun gibi bir şey, bizim için fazla zaman ayıramamasına rağmen. Hep bilgece şeyler söylerdi, anlamlı şeyler, hem de ders verircesine bir tavır içerisine girmeden, anlıyor musunuz? Çok kültürlüydü ve iyi bir Katolik'ti.

"Katolik mi?"

"Evet, Katolik, hem de inançlı bir Katolik. Ama dar kafalı ve küçük hesapların insanı Katoliklerden değildi, bilmem anlatabildim mi ne demek istediğimi?"

"Bilmem, ben kendim de Katolik'tim," dedi Dengler, "ama korkarım ki benim tanığım tek Katoliklik, küçük hesapların insanlarının dar kafalı versiyonu."

"Hâlâ Katolik misiniz?

"Hayır."

"Evet, ben de değilim. Ama babam açık fikirli bir Katolik'ti. Annemi genç bir erkek gibi severdi onca yıldır evli olmalarına rağmen ve biz, kardeşim ve ben, ailenin temel direğiydik, manasıydık, bir şekilde, anlıyor musunuz? Onun ölümü harika bir rüyadan korkunç bir şekilde uyanmamıza neden oldu."

"Bana son telefon görüşmenizi anlatın."

"Onu sabah beşte Viyana Havaalanı'ndan alacaktım. Annem Hamburg'ludur, orada ailesinden kalma bir evi var, kaza olduğu dönemde Viyana'da bir yatılı okulda okuyordum. Annem de günün ilk uçağıyla Viyana'ya gelecekti, Viyana'da beraberce birkaç gün geçirmeyi planlamıştık, babam sonra tekrar Berlin'e gidecekti."

"Treuhand'a."

"Evet, Treuhand'daki bürosuna, akşam, akşamın erken saatlerinde aradı beni ve havaalanına çok geç geldiğini, uçağını kaçırdığını, bir sonraki uçakla geleceğini ve binmeden önce bir kere daha beni arayacağını söyledi. Sonra gecenin geç saatlerinde annem aradı ve kazayı bildirdi, ben de babamın uçakta olmadığını söyleyerek onu rahatlattım. Ama bir daha da uyuyamadım. Annem sabahleyin beni tekrar aradı ve babamın, benim bilgimin aksine uçakta olduğunu söyledi. İnanmadım buna ve belki bir hata ama hâlâ da inanmıyorum."

"Babanızın sizi tam saat kaçta aradığını biliyor musunuz? Sizi uçak kalktıktan sonra aradığından emin misiniz?"

"Tam saat kaç derken dakikası dakikasına mı demek istiyorsunuz?"

"Evet, dakikası dakikasına."

"Hayır, bildiğim sadece saatin altı civarı olduğuydu, belki de yedi."

"Pek sevimsiz soru ama yine de sormak zorundayım: Babanız ailesini, karısını terk etmek istemiş olabilir mi? Böyle bir şeyi tahayyül edebilir misiniz?"

Dengler öfkeli bir protesto bekliyordu ama genç kadın ona yorgun gözlerle baktı.

"Biz bunu kendimize hiç sormadık mı zannediyorsunuz? Sadece bir kere değil, yüz kere, bin kere sorduk."

"Sonuç?"

"Düşünülmesi bile mümkün değil."

"Mümkün değil?"

"Evet, gerçekten mümkün değil."

"Uçağın gecikmesi olup olmadığını araştıracağım, araştırmayı sonuçlandırdığımda sizi arayacağım."

Christiane Stein başıyla onayladı ve ayağa kalktı. Artık gözyaşlarını zapt edemiyordu. Dengler elini genç kadının koluna koydu ve bir süre bekledi.

* * *

Bilinmeyen numaralar servisinden Lauda Air'in Viyana bürosunun telefonunu öğrendi. Karşısına çıkan Lauda Aiar görevlisine sorusunu yöneltince, basın ve halka ilişkiler bölümüne bağlandı. Avusturya aksanlı, genç kadının sesinden sorunun sahibine hiç güven duymadığı belli oluyordu. Niye öğrenmek istiyordu bunu? Dengler sebebini kısaca anlattı. Bunu hemen söylemesi mümkün değildi. Kendisini pazartesi günü arayabilir miydi? Ya da – bir faksı vardı herhalde. Tabii ki vardı; Dengler kadına telefon ve faks numaralarını verdi.

Bangkok Havaalanı'na telefon. Bir kere daha basın ve halkla ilişkiler departmanı. Uçağın zamanında kalkıp kalkmadığını bilmeleri artık mümkün değildi. Aradan o kadar çok zaman geçmişti ki? Öyle değil miydi? Bir şeyler öğrenebilirseniz beni arar mısınız?

İnternet. www.google.de. Bu sorunun cevabını bulmada arama motoru da yardımcı olamıyordu Dengler'e.

Tekrar BKA'ya telefon. Jürgen telefonunu açmadı. Anlaşılan eve gitmiş bile. Telesekreterine numarasını bırakıp aramasını rica etti. Belki de artık bu kadar sık aramaması lazımdı BKA'yı. Dengler o günlerin bir kâbus gibi yavaş yavaş hafızasında canlandığını hissediyordu. Başkanın öldürülmesi vakasını çözememişti. Aslında Scheuerle bana Düsseldorf ekibinin yönetimini verdikten sonra dişe dokunur hiçbir sorunun cevabını bulamadım, diye düşündü.

Aniden bin kere üzerinde kafa patlattığı fikirler yeniden resmigeçit yapmaya başladı beyninde. Katil neden üç kere ateş etti? İlk atış tam anlamıyla profesyonel işiydi. Yüzde yüz ölümcüldü, altmış metreden başkanın sırtı hedef alınmıştı ve mermi, dört hayati hattın, omurilik, aort, yemek ve nefes boruları, dördünün de tahrip edileceği tek noktaya isabet ettirilmişti. Deneyim, antrenman ve kapsamlı anatomi bilgisini ön şart olarak gerektiren bir atış.

Teröristler bu vasıfları nasıl ve nerede elde etmiş olabilirlerdi?

Başkan vurulup düştükten sonra suikastçı silahını indirmemiş, beklemişti. Tüfeğinin dürbününde kurbanının karısının koşarak odaya girdiğini görüp ikinci atışıyla onu da dirseğinden yaralamıştı. Yaralı kadın odadan kaçınca bir defa daha tetiği çekmiş ve üçüncü mermiyle kütüphaneyi vurmuştu.

Neden?

Son iki "anlamsız" atışın vermek istediği mesaj neydi? Suikastçı sinirli miydi? Tetik parmağına hâkim olamayacak kadar mı hevesliydi ateş etmeye? Bu tezi başkan ona nihayet sırtını dönene kadar uzun süre sabırla beklemiş olması çürütüyordu. Bu sabır ve cerrah hassasiyetiyle yapılmış ilk atış. Bu iki olgu –tıpkı bu fikir aklında ilk geldiğindeki gibi kesildi nefesi Dengler'in– her ikisi de uzun yılar süren bir askeri eğitime işaret ediyordu.

Ama ilk atışı takip eden iki amatörce yapılmış atış. Bunlar bir profesyonelin işi olamazdı! Bir zaman sonra çözüm ölümcül bir tümör gibi beynini ele geçirmişti: Son iki anlamsız atış birinci atışın profesyonel, evet, hatta askerî karakterini gözlerden saklamak için mi yapılmıştı?

Kontrol edilsin!

İlgili dosyalarda özel eğitim görmüş yedek subaylara ait bir bilgi var mıydı? Calw'de özel paraşütçü birliklerinde askerlik hizmetini yapmış olan biri? Bir şey bulamamıştı.

Bir sonraki ipucu.

Düsseldorf'ta, başkanın evinde uygulanan güvenlik derecesi niye bir kademe indirilmişti? Eyalet polis teşkilatının görevlilerini sorgulamaya başladı Dengler ve hemen o gün Scheuerle'den buna son vermesi direktifi geldi.

Bir sonraki ipucu.

Suç mahallinde bulunan eylemi üstlenme bildirisinde neden kurbanın ismi yazmıyordu? Bunun yerine bildiride neden sadece emperyalizme karşı mücadelenin gerekliliği üzerine genel geçer ve zor anlaşılır ifadeler vardı? Akla gelen ilk cevap: Metni kaleme alan kişi ya da kişiler bu işi yaparken henüz kurbanlarının adını bilmiyorlar mıydı yoksa?

Devam!

Katil ya da katiller neden başkanın birinci katın penceresinde görünmesini beklemişlerdi? Zemin katın pencerelerine kurşun geçirmez cam takıldığını biliyorlar mıydı? Ve tabii bir üst katın pencerelerine takılmadığını? Biliyorlarsa, bunu nasıl öğrenmişler olabilirlerdi?

Bir sonraki ipucu.

Neden daha somut bir bildiri ancak suikastın gerçekleşmesinden birkaç gün sonra ortaya çıkmıştı? Kaldı ki bu metinde de hatadan geçilmiyordu. Saldırıyı bu kadar itinayla hazırlamış katillerin başkan hakkında kolayca ulaşılabilecek, kamuya açık bilgileri bile elde etmeyi ihmal etmiş olmaları gibi bir ihtimal mümkün müydü?

Bunu düşünemiyordu bile.

Ne o zaman ne de şimdi.

Dengler ayağa kalktı ve hızlı bir el hareketiyle alnına düşen saçları kenara itti.

Tren kaçmıştı artık, bundan sonra bu soruları kimse, hiçbir zaman cevaplayamayacaktı!

Telefonun zili onu dalıp gittiği bu düşüncelerden kurtardı.

"Dengler."

"Ben Anton Föll."

"Kim dediniz?"

"Anton Föll. Dün tanışmıştık. Karımla alakalı olarak, hani şu ilan meselesi. Bir gelişme var mı diye sormak istemiştim."

"Evet, bir şeyler yaptım ama henüz bir sonuç yok Herr Föll. Yeni bir şey öğrendiğimde sizi ararım."

"Oldu, tamam," adam tereddüt eder gibiydi. Sonra sözlerine devam etti: "Şunu söylemek istemiştim, halinde tavrında herhangi bir değişiklik yok. İlanı veren o olsaydı muhakkak bir şeyler fark edilirdi, değil mi?"

"Peki, sizin bu işi araştırması için bir özel dedektif tuttuğunuzu dışarıdan bakan biri anlar mıydı Herr Föll?"

"Evet, oldukça heyecanlıyım. Susanne de fark etti bu halimi. Neyin var, niye bu kadar sinirlisin, diye sordu."

"Umarım kısa süre içinde bir şeyler öğrenebilirim," dedi Dengler ve ardından konuşmayı bitirdi.

Sadakatsiz Susanne tamamen aklından çıkmıştı doğrusu. Yahoo'ya girdi, önce *hasta_tabip* yazdı, sonra da şifresi *Altglashütten*'i girdi. Susanne henüz cevap yazmamıştı.

"Ben Jürgen Engel, biraz evvel bürodaki telesekreterimi dinledim, aramamı istemişsin."

"İki sorum var, müsaade edersen onları soracağım."

"Tabii ki."

"İlk sorunun cevabını neredeyse buldum ama buna rağmen sana da sorayım: Paul Stein isminde yolcuyu teşhis edebilmiş miydiniz?"

"İkinci soru?"

"Düşen uçak Bangkok'tan zamanında mı kalkmıştı, yoksa gecikmesi var mıydı?

"Birincisi sorunu cevaplamak için o zaman hazırladığımız nihai rapora tekrar bir göz atmam gerekecek, tabii rapor artık arşivdedir, dolayısıyla bakıp sana dönmem bir-iki gün alır."

"Peki, arşive gittikten sonra beni ararsın, değil mi?"

"Tabii ki, senden tek ricam bu telefonlarımızdan kimseye bahsetmemen, şirkette duyulmasını istemiyorum."

"Saçmalama, tabii ki kimseye bahsetmem."

"Görüşmek üzere."

"Görüşmek üzere."

* * *

"Christiane Stein, iyi günler."

"Ben Georg Dengler, iyi günler."

"A, merhaba, nasılsınız?"

"Teşekkür ederim, iyiyim, size iki şey sormak istiyorum."

"Buyurun."

"Siz ya da annenizin elinde babanızın banka hareketleriyle ilgili ekstreler ya da dekontlar var mı? Bangkok Havaalanı'nda hesabından para çekmiş mi? Uçak düşmeden kısa bir süre önce ya da düştükten hemen sonra?"

"Bunu anneme sormam lazım. Zannediyorum belgelerin büyük kısmını atmıştır. İkinci sorunuzu da alayım."

"Babanızın kredi kartı var mıydı ya da yanında seyahat çeki taşıyor muydu?"

"Bunu da anneme sormam lazım. En kısa zamanda arayacağım sizi."

"Teşekkür ederim."

"Ben de size teşekkür ederim."

Kapı çalındı.

"Buyurun!"

Martin Klein kafasını uzattı kapıdan: "Girebilir miyim?"

"Evet, tabii, lütfen!"

Klein dikkatlice girdi dairenin kapısından. Elinde tuttuğu bir kâğıdı Dengler'e doğru sallıyordu: "Size iyi haberlerim var."

Dedektif soran gözlerle baktı Klein'a.

"Yarından itibaren mali durumunuz gözle görülür derecede düzelecekmiş. Horoskopların çoğunda böyle yazacak."

"Ama sadece kadın dergilerinde."

"Evet, maalesef sadece kadın dergilerinde ama günlük gazeteleri de unutmayalım lütfen."

Dengler'in çalışma masasın yanına geldi ve kendini mavi koltuğa bıraktı: "Size karşı kendimi borçlu hissettim, bu yüzden

yarınki Koç horoskopuna güzel şeyler yazdım. Olga'ya sizin ilandan bahsetmem pek doğru değildi galiba, bundan pek hoşlanmadığınızı herkes anlayabilirdi. Üzgünüm. Bazen fazla geveze oluyorum, en büyük hatam da bu."

Kollarını iki yana açarak kaldırdı ve ardından tekrar kucağına bıraktı, bu sırada, gözlüklerinin gözlerini kırpıştırarak Dengler'e bakıyordu üzerinden, jestinin başarılı olup olmadığını görmek istiyordu. Dengler güldü. Klein'a kızması, en azından uzun süre kızgın kalması mümkün değildi.

"Olga'nın eline ne olmuş?"

"Berbat bir hikâye," dedi Klein, "işaretparmağı o kadar fazla çekilmiş ki parmağın ortasındaki eklemin işlevi bozulmuş."

"İşlevi bozulmuş da ne demek?"

"Parmak eklemden çıkıyor. Zavallıcığın canı çok yanıyor. Doktoru ameliyat etmek istiyor ama Olga sürekli olarak erteliyor operasyonu."

"İşaretparmağını çekip uzatan kim peki?"

"Ben de bilmiyorum. Romen âdetleri. Bir Orta Avrupalı olarak çoğuyla tanışmak istemeyeceğimizden eminim."

"Tuhaf."

"Evet, çok tuhaf."

"Size bir şey sormak istiyorum," dedi Dengler, "ama bunu kimseye söylemeyeceğinizden kesinlikle emin olmam gerekiyor."

Klein öne doğru eğildi, sanki bir anda gözleri büyümüş gibiydi.

"Tabii, tabii, ben çok ketum da olabilirim gerekirse."

"Bir mezar kadar ketum?"

"Hayır," iğrenmiş gibi bir yüz hareketini taklit etti Klein, "bir mezar kadar ketum çok basmakalıp bir klişe, ne yazacağım bir polisiyede ne de horoskoplarımda kullanırdım." Arkasına yaslandı, suratını buruşturdu. "Ben olsam *ne* gibi bir ketum, derdim, bir düşüneyim."

İyice arkaya doğru kaykıldı, o kadar ki koltuğun öndeki ayakları tehlikeli bir şekilde zeminden kalktı, bir yandan da ensesini kaşıyordu.

"Birileri evimde bir şeyler aradı," dedi Dengler.

Klein, "Hayır, olamaz!" diye bağırarak ayağa sıçrayınca koltuk devrildi. "Salak kız!" diye devam etti, pencerenin kenarına kadar yürüdü ve aşağıya, sokağa baktı. Hızlı hızlı nefes alıyordu. "Salak kız!" diye tekrarladı.

"Demek Olga'ydı dairemi arayan."

"Sizden korkuyordu."

"Benden mi?"

"Evet, buraya bir polisin taşınacağını duyunca paniğe kapıldı. Başka bir yere taşınmayı bile düşündü."

Telefon çaldı. Christiane Stein'dı arayan. Annesi bütün hesap ekstreleri ve dekontları atmıştı. Paul Stein'ın kaza günü para çekip çekmediğini de hatırlamıyordu. Evet, babasının bir American Express kredi kartı vardı. Dengler bilgiler için teşekkür edip telefonu kapattı. Sonra tekrar Klein'a döndü.

"Polisten neden korkuyor?"

"Nasıl söylesem, bunu sizin anlamamanız belki normal ama gerçekten bir polisle kim aynı çatı altında yaşamak ister?"

"Ben polis değilim."

"Şimdi biliyoruz bunu ama önce bilmiyorduk. Endişe etmeyin, artık Olga bile sizi oldukça sempatik buluyor."

"Gerçekten mi?"

"Dün akşam adamakıllı azar işittim zaten – şu ilan hikâyesini masada anlattım diye. Saygısızlık ettiğimi düşünüyor."

"Haksız da değil. Ama yazdığınız fallar çıkarsa konuyu unutabiliriz."

"Benim yazdığım fallar her zaman tutar!"

Dengler güldü. "Eh, o zaman şans perisi artık bana gülecek demek ki."

Klein kafasını salladı, eliyle ciddiye almadığını gösteren bir jest yaptı ve Dengler'in dairesini terk etti.

Yalnız başına kaldığında bir an için önce hangisine kafa yorması gerektiğini bilemedi Dengler: Olga'ya mı yoksa Christiane Stein'ın verdiği bilgilere mi? Mesleki konuları gönül meselelerinden daha fazla ciddiye almaya karar verdi ama başaramadı. Dün akşamki samimi durum, Olga'nın yatağında oturup onu ve Junior'u dinlemesi, henüz fazlasıyla tazeydi. Olga'nın onu

oldukça sempatik bulması ne anlama geliyordu? Bu bir şekilde pek de hoş gelmiyordu kulağa. Diğer taraftan, Klein ona Olga'yı nasıl bulduğunu soracak olsaydı o ne cevap verirdi? Oldukça sempatik derdi muhtemelen. Peki bütün bunlar ne anlama geliyor, diye sordu kendine ve bir anlamı olmadığına karar verdi. Olga'nın polisten, dairesini araştıracak kadar çok korkmasının sebebinin daha ilginç olduğunu düşündü. Ne bulmayı ummuştu ki? Kendi dairesini dinlemek için hazırlanmış böcekler mi? Bunu ona sormalıydı. Olga'nın dairesine çıkarken, basamaklara geldiği duyulsun diye iyice sert bastı. Kalbinin yine deli gibi atmaya başlaması öfkelendirdi Dengler'i. Çıktığı her basamakta kalbinin gümbürtüsü artıyordu, geri dönse daha mı iyi olacaktı yoksa? Sonunda kapıya ulaştı, bütün cesaretini topladı ve çaldı ama Olga kapıyı açmadı.

23

"Güzel kadınlar kötü sikişir."

Mario bir şişe beyaz şarabın mantarını itinayla açmakla meşguldü. "Bence daha mütevazı, ortalama güzellikte bir kadın ara kendine, çirkin bir kadın her halükârda güzel bir kadından daha iyidir yatakta."

Raftan iki kadeh alıp birine biraz şarap doldurdu, sonra şarabı kadehin içinde üç kere çevirdi, burnunu içine sokup derin bir nefes aldı ve nihayet içti son damlasına kadar.

"Çok iyi, Burgonya'dan mükemmel bir *aligoté*, hakiki sek, bir iki damla *cassis* katsak şiir gibi bir *kir* olurdu."

Sonra kadehlerin ikisini de doldurdu, iki eski dost kocaman birer yudum içti. *Ossobuco alla milanese*'nin nefis kokusu dövüşe dövüşe fırından çıkmış salona doğru ilerliyordu.

Mario saatlerce çalışmıştı bugün. Georg'un telefonuyla uyandıktan sonra akşama sunmayı planladığı yemekler için alışveriş yapmak üzere hale gitmişti. Öğleden sonra havuçları, yaprak kerevizleri, üç baş soğan ve üç diş sarmısağı temizledi, küçük küçük doğradı; bir tencerede kısık ateşte dört yemek kaşığı tereyağını eritti; yağ hazır olur olmaz ona hızlıca karıştırarak üç kaşık sebze kattı. Ondan sonra dört dilim dana inciği de tencereye yerleştirdi ve et hafif kahverengiye dönene kadar suyunu

etin üzerine dökerek pişirdi. Etin rengi istediği kıvama gelince tencereyi ateşten aldı, incikleri mutfak ipliğiyle bağladı, yeterince tuz ve karabiber döktü üzerlerine, una buladı, unun fazlasını silkeledi, incikleri altı yemek kaşığı zeytinyağı koyduğu büyük bir tavada her tarafından adamakıllı kızarttı, sonra çıkarıp tekrar tencerenin içindeki sosa yatırdı. Tavadaki yağı döküp yerine tencereden aldığı bir kaşık *fond* ve çeyrek litre beyaz şarabı ekledi. Bu karışımı kaynatmaya başladı, hiç durmadan karıştırıyordu; *fond*'un tortusu tamamen ortadan kalkana, neredeyse bütün şarap uçup geriye birkaç yemek kaşığından ibaret bir sos kalana kadar kaynattı. Şimdi sıra domateslerin hazırlanmasına gelmişti. Önce kaynar su döktü üstlerine, sonra soydu, ikiye böldü, parmaklarıyla çekirdeklerini çıkardı, sonra etli kısmını küçük küpler halinde kesti. Maydanozlar saplarıyla beraber minik minik kıyıldı. Tavadaki *fond*'a bir litre et suyu, kıyılmış maydanoz, yarımşar çay kaşığı kekik ve oregano, iki defne yaprağı ve küp şeklinde doğradığı domatesleri ekledi. Bir süre daha ateşte tuttu malzemeyi, tuz ve karabiberle tatlandırdı. Sosu inciklerin üzerine döktükten sonra bir taşım daha kaynattı, kapağını kapattı ve fırına sürdü.

Bütün bunlar Dengler, Mario'nun kapısını çalmadan, ona Olga'yı anlatmadan, muhteşem vücudundan, harika gözlerinden, çıplak göbeğinden, tuhaf bir şekilde görülmeyen göbek deliğinden, alaycı baktığında bir kaşının yukarıya kaymasından bahsetmeden önceki son iki saat içerisinde gerçekleşmişti.

Mario, tenceredeki sostan kaşık kaşık inciklerin üzerine dökmek için ara sıra mutfağa gidiyor, bu sırada dostunun onu duyup duyamayacağına aldırmadan konuşmaya devam etmesi onu rahatlatıyordu. Fazla bir şey de kaçırmıyordu aslında çünkü oturma odasına geri döndüğünde Dengler'i bu defa mesela Olga'nın saçlarının parlaklığından ya da ağzının güzelliğinden bahsederken buluyordu: "Mario, hele o dudaklar, sanki bir sinema artistinin dudakları." Bir şeyler yapması gerektiğini düşündü eski dost ve istiridyelerle dolu koca bir tepsiyi masanın üzerine yerleştirdi. Kapısına siyah beyaz bir Joseph Beuys portresi resmettiği dolaptan bir istiridye bıçağı ve bir çelik zincir

eldiven çıkardı, eldiveni sol eline giydi. İstiridyelerden birini masanın üzerine koydu, eldivenle koruduğu sol eliyle istiridyeyi tutarken sağ elindeki bıçakla kabuklarının birleştiği direnç noktasına yüklendi, bıçağın ucu içeri girince çevirdi, iki kabuk birbirinden ayrıldı. Mario on ikişer istiridye açtı kendisi ve dostu için. Üzerlerine limon sıktı ve biraz karabiber ekti; Dengler istiridyeleri yerken sert tuz tadını hafifletmek için bir nebze Tabasco ekliyordu. Bir süre konuşmadılar, *aligoté*'lerini içip istiridyelerini höpürtdettiler.

"Biliyor musun," konuşmayı tekrar başlatan Mario oldu, "güzel kadınlar başkalarını sevemez. Nefret etmezler ama sevmezler de."

Dengler tepsideki son istiridyeyi alıp ağzına götürdü, istiridye deniz, tuz ve özgürlük tadındaydı, bir parça saf doğa gibi açtı Dengler'in gözlerini; aslında her şeyini açtı, nefes almak bile daha kolay geliyordu Dengler'e. Mario'ya baktı, istiridyeler ona da güç ve cesaret vermiş gibiydi. İkisinden biri, istiridye höpürdetirken kadınların aklına sıkça meni gelirmiş, dedi.

Mario bir şişe daha Aligoté açtı: "Şimdi tatlıyı hazırlamalıyız, çünkü biraz soğukta beklemesi ve demlenmesi lazım."

Dengler de onu takip ederek mutfağa geçti. Mario gereken her şeyi önceden hazırlamıştı. İtalyan işi küçük bir çanağın içinde bir karanfil, yarım çubuk vanilya, yarım yıldız anason, altı yumurta ve birkaç çubuk tarçın onları bekliyordu. Mario mutfakta bir kasırga estirdi adeta, hazırlanmış malzemeyi bir avuç şekerle kaynattı, ortaya çıkanı bir süzgeçten geçirdi ve böylelikle elde ettiği şurubu soğuması için balkona bıraktı.

Yeniden oturma odasına geçip masaya yerleştiler. Alışveriş filesinden iki portakal çıkardı Mario. Birincisini eline alıp üstünü ve altını kesti, Dengler de ikinci portakalı alıp onu taklit etti.

"Kabuğunu öyle soy ki turuncu kısmın altındaki beyaz tabakayı da almış ol, doğrudan doğruya etli kısmı kalsın geriye, o zaman dilimleri birbirinden ayıran zarı ve meyvenin etli kısmını ayrı ayrı görebileceksin. Dilimleri birbirinden ayıran zar boyunca yukarıdan aşağıya keserek fileto çıkardılar, akan suyu da iki çanakta topladılar. Dengler hâlâ portakalıyla cebelleşirken

Mario mutfağa gidip bir tavaya şeker koydu, açık kahverengi bir renkle sıvılaşıp karamelize oluncaya kadar ısıttı. Dengler geri kalan portakal filetoları getirdi, tavadaki şuruba bunları yatırdılar. Sıvı hemen kristalize oldu ama Mario karıştırmaya devam etti. Kısa bir süre sonra tavadaki kitle tekrar yumuşadı, biraz beyaz şarap döktü tavaya harını almak için, sonra biraz Grand Marnier, sonra da bütün malzemeyi tavadan bir tabağa alıp balkonda, soğumaya bıraktı.

"Harika olacak," dedi Mario ve üçüncü aligoté'yi açmak için tirbuşonu mantara sapladı. "Güzelliklerin en berbat türü yaklaşılamayan güzelliktir," diye tekrar kaldığı yerden sözüne devam etti, "bu tür yaklaşılamayacak bir zarafet – köklerinden kopmanın sadece farklı bir ifade şeklidir. Maalesef telif sahibi ben değilim, bir yerlerde okumuştum."

Georg'un omzuna hafif bir şaplak indirdi. Tekrar mutfağa döndüler. Mario *ravioli alla Genovese* için hamuru açarken Georg harcını hazırlıyordu. Pazı ve fesleğen yapraklarını üç dakika tuzlu suda haşladı, sonra soğuk suya tuttu ve bir süzgece koydu. Sonra kaynamakta olan suya dana uykulukları attı, beş dakika kaynattı, onları da çıkarıp soğuk suya tuttu, keskin bir bıçakla zarları ve damarları ayıkladı. Sonra küp halinde doğradı, pazı ve fesleğeni de ince ince kesip uykuluklara ekledi.

"Bayat ekmeğin nerede?" Kuru ekmeğin içini ufaladı, et suyunda yumuşattı.

Sessizce çalışmaya devam ettiler, Dengler her şeyi hazırladıktan sonra harca baharat olarak tuz, mercanköşk ve karabiber ekledi. Sonra bir tatlı kaşığıyla harcı hamurun üzerine dağıttı. Mario hamur kesmeye yarayan tekerlekli bıçakla hamurun üzerinde gidip gelerek, en fazla beşer santimetre uzunluğunda şeritler kesti. Hamur parçalarının kenarlarını harcın üzerine kapadılar. Dengler *ravioli*'leri toplamaya başladığında Mario su kaynatmak için tencereyi ateşe vurmuştu bile. *Ravioli*'leri kaynayan suya attılar ve hamur biraz şiştikten sonra üç ilâ dört dakika daha ocakta tuttular.

Mario tek odalı restoranı *St. Amour* için evin en büyük mekânını kullanıyordu. Bir gece önce büyük uzun masayı donatmış-

tı. Önce Sonja'nın Fransa'dan getirdiği beyaz keten masa örtüsünü yaymıştı. Kaiserstuhl yakınlarındaki Endeingen'deki bir alternatif seramik atölyesinde özel olarak yaptırdığı tabaklarla kurmuştu sofrayı. Zemininde edebî, felsefi ya da sanatla ilgili alıntılar vardı tabakların, çorbalarını kaşıklayıp bitirdiklerinde karşılarına, mesela Karl Kraus'un şu aforizmasının çıkması misafirlerini hep şaşırtıyordu: *Hıristiyanlık, erotik ziyafetin menüsünü merak ordövrüyle zenginleştirirken pişmanlık tatlısıyla berbat etti.* James Joyce'tan yapılan alıntı da misafirlerinin çoğunun beğenisini kazanıyordu: *Yemekleri Tanrı yarattı, aşçılarıysa şeytan.*

Mario iki şeyi hiçbir zaman unutmazdı: Masanın ortasına yerleştirdiği uzun boyunlu bir vazoda tek bir kırmızı gül –gülün Beuys için devrimin sembolü olduğunu iddia ediyor ve bu konu üzerine uzun monologlar sunabiliyordu– ve içinde son tablolarının fotoğrafları olan bir dosya.

Tekrar masaya döndüklerinde Mario "güzel kadın kötü sevgili" temasını tekrar açmaya niyetli gibi göründü:

"Ama Mario, Sonja da güzel bir kadın. Bu söylediklerin onun için geçerli değil mi?"

"Saçmalama. Sonja bir istisna. Bu nedenle de onu el üstünde tutuyor, bir dediğini iki etmiyorum."

"Belki Olga da bir istisnadır. Hem Olga'nın en azından bir özrü var."

Mario daha fazla şarap ister misin, diye sordu dostuna, aslında şimdi iyi bir kırmızının vakti gelmişti. Ama *aligoté*'yle devam etmeye karar verdiler, Mario bir şişe daha açtı ve ilk yudumu içtikten sonra biraz müstehzi bir tonda, "Nasıl bir özrü var ki şu senin Olga'nın?" diye sordu.

"İşaretparmağında bir sorunu var. Çocukken çekerek uzatmışlar anlaşılan. Hâlâ çekiyor zaman zaman bu parmağını, ama dikkat etmezse orta ekleminden çıkıyor parmak."

Mario bir anda gülmeye başladı. Georg şaşkın gözlerle bakıyordu, ama o gülmeye devam etti. Sonunda, gözleri gülmekten hâlâ yaşlı, sordu: "Bunun ne anlama geldiğini bilmiyor musun? Hem de bir polis eskisi olmana rağmen!"

"Hayır! Neymiş bilmem gereken?"

"Bak şimdi, işaret ve ortaparmağını yan yana uzat – böyle, benim yaptığım gibi." Mario nasıl yapması gerektiğini gösterince Georg da onu taklit etti. "Görüyor musun bende, sende, her normal insanda orta parmak, işaretparmağından uzundur."

Parmaklarını karşılaştırdılar. "Nereden baksan iki santim uzun," dedi Dengler.

"Ama eğer bu iki parmağın aynı uzunluktaysa birinin cebine fark ettirmeden girmek için ciddi avantajların var demektir."

"Yani demek istediğin..."

"Evet, aynen öyle, senin Olga'n bir yankesici. Parmağını muhtemelen daha çocukken çekip uzattılar. Beni şaşırtan senin buna uyanamamış olman."

Bundan sonra konuyu değiştirip Mario'nun babasını bulmak için yapacakları seyahat üzerine konuşmaya başladılar.

24

27 Haziran 1993, Pazar

Sarı kafa son derece rahat hareketlerle ve sadece işaretparmağıyla kullanıyordu koca 7 serisi BMW'yi parke taşı döşeli caddede. Yolun üzerini iki tarafındaki karaağaçlar bir tonoz gibi örtmüş ve zeminini tuhaf bir alacakaranlık kaplamıştı. Ara sıra çoğu sadece birkaç evden müteşekkil ve genellikle yüz metre kadar ileride göleti olan köylerden geçiyorlardı hız kesmeden. Ve iki kere beyaz kaz sürüleriyle kesişti yolları.

Sanki bir zaman yolculuğu, diye düşündü, çocukluğuma yaptığım bir zaman yolculuğu ve beyninin huzursuzluğunu hissetti. Bütün bu resimleri reddetmeyi her şeyden fazla istiyordu beyni; çünkü başka bir zamana, geri döndürülemez bir şekilde kaybettiği bambaşka bir zamana aittiler.

Motorun gürültüsü arabanın içinde bir kedinin sessizce mırıldanması gibi duyuluyordu, ön koltukta uyuyan adamı rahatsız etmediği kesindi. Kafasını sağa yatırmış ve pencere camına yaslamıştı, çift kat camın titreşimleri kafasına sirayet ediyor, beyin akımlarının ritmini sakinleştiriyor ve rüyalarını psikedelik sanrılardan kurtarıyordu.

Adamların ikisinin de gözünde güneş gözlükleri vardı. Heinz kocaman siyah bir Ray-Ban, uyuyan adam ise yüzüne tehlikeli bir böcek görüntüsü veren, aynalı camlı bir Porsche Design

tercih etmişti. Her ikisi de siyah yırtılmaz kumaştan üniforma pantolonları giymişler, geniş palaskalar takmışlardı, aynı kumaştan ceketleri vücutlarına oturuyordu. Postalları pırılpırıldı, bu sabah kalkar kalmaz ikisi de ilk iş olarak botlarını temizlemiş ve cilalamıştı. Arka koltukta iki kurşun geçirmez yelek ve sadece göz bölgesinde minik bir açıklık bırakan iki kar maskesi bulunuyordu.

"Neredeyiz?" diye sordu yan koltuktaki adam uyanırken.

"Wismar'ı geçtik, fazla yolumuz kalmadı."

Yan koltuktaki kafasını salladı ve kollarını uzatarak gerindi.

"Ne dersin, sorunsuz hallolacak mı?"

"Her türlü hazırlık tamam. Yapılması gerekenler konuşuldu. İçeri gireceğiz, işi halledeceğiz ve sonra hemen ortadan kaybolacağız."

"Peki o zaman," dedi yan koltuktaki, güneş gözlüğünü düzeltti ve tekrar kapattı gözlerini, "patron sensin."

Yarım saat kadar sonra, tren istasyonuna yakın fakat istasyondan görünmeyen küçük çiftliğin iç avlusuna girmeden önce siyah kar maskelerini yüzlerine indirmeden kafalarına taktılar, bagajı açtılar, ikinci adam bir Heckler&Koch P7 seçti kendisine, Heinz içi kumaş kaplı ahşap bir kutudan Avusturya malı bir Glock 17 çıkardı –en sevdiği tabancaydı bu– ve palaskasına soktu. Sonra eve girdiler, kapının arkasında iki nöbetçi vardı, aynı üniformayı giymişler ama henüz kar maskelerini takmamışlardı. Heinz kimliğini gösterdi, nöbetçilerden biri asker selamıyla selamladı onu ve birinci katta bir odaya kadar eşlik etti. İki adam oturuyor ve sigara içiyordu odada, Heinz da bir Reval yaktı.

"Kaç kişisiniz?" diye sordu ve koltuklardan birine oturdu.

"Bizimkilerden otuz altı, MEK'den[30] on dokuz kişi ve BKA'dan üç ukala bok," diye cevap verdi koyu yeşil takım elbise giymiş adam, "bunlardan yirmi dördü doğrudan operasyon için öngörülüyor, hepsi bizimkilerden; MKE'nin yumuşakçaları güvenliği sağlayacak. Dün muazzam bir kavga ettik MEK'cilerle yeterli sayıda kurşun geçirmez yelek yok diye. Şimdi birkaçı yeleksiz dolaşacak mecburen."

30 Mobiles Einsatzkommando, Çevik Kuvvet Özel Birimleri.

"BKA'cılar zorluk çıkarıyorlar mı bize?"

Hayır derecesine bir el hareketi yaptı yeşil takım elbiseli: "Hâlâ elkitaplarını okuyor onlar!"

"Önemli olan sizin adamakıllı gürültü çıkarmanız. Bağıracaksınız ve ateş edeceksiniz – sağa sola durmadan ateş edin ki herkes telaşa kapılsın ve kimsenin bize dikkat edecek hali kalmasın."

"Biliyorum," dedi adam.

"Telsiz görüşmelerinin kaydı tutulmayacak, anlaşıldı mı?"

Adam kafasıyla onayladı.

"Operasyondan sonra bütün silahları toplayalım, temizleyelim ve hepsiyle tekrar deneme atışları yapalım. Hangi silahtan ateş edilip hangisinden ateş edilmediğinin rekonstrüksiyonu mümkün olmamalı."

"Yaşasın iç hizmet yönetmeliği!" dedi yeşil takım.

Heinz sözlerine devam etti: "Geri kalan halledilecektir. Sonradan başınızın derde girmeyeceğinden emin olun."

"Biz zaten hiçbir şey bilmiyoruz."

"Tabii ya, operasyonun sorumluluğu BKA'da zaten."

Her ikisi de güldü.

"Şimdi bize çevreyi gösterin, sonra operasyonun detaylarını konuşuruz."

Dört adam yürüyerek tren istasyonuna gittiler ve demiryolu işaret kulesinin önündeki tasarrut platformuna tırmandılar. Buradan bütün garı görebiliyorlardı.

"Ne boktan bir delik," dedi yeşil takımlı adam.

"Boktan bir dilek," diye onayladı Heinz.

Sonra geri döndüler ve beklemeye başladılar.

* * *

Kertsin 14.00'de vardı kasabaya. Geceyi iki polis dinleme mikrofonunun gözetiminde, Klaus Steinmetz'le birlikte, küçük bir pansiyonda Wismar'da geçirmişti. Bugün Wismar tren garına doğru yürürlerken kayıt ve dinleme araçlarıyla ağzına kadar dolu, kapalı kasalı bir Mercedes minibüs onları takip etmiş, suskun sohbetlerinin her kelimesi kaydedilmişti.

Trende iki ayrı kompartımanda oturdular. Bu nedenle Kertsin, Klaus'un trenden inişini görmedi. İki peronda bekleyen jean pantolonlu, spor ayakkabısı veya mokasen giymiş dört genç adam da dikkatini çekmedi. Kertsin iki ve üç numaralı peronların arasındaki, bir zamanların Mitropa restoranına –yeni ismiyle Billard Café'ye– yöneldi, girişe yakın bir masaya oturdu. Genç bir kadın dışında tek müşteri oydu, ama bu da dikkatini çekmedi. Fazla geçmeden çiçekli önlük giymiş yaşlıca bir kadın masasına gelip siparişini sordu.

"Birisini bekliyorum," dedi Kertsin, "ama şimdilik bir fincan kahve getirirseniz sevinirim."

"Peki," dedi yaşlı kadın ama yüzüne bakmadı, gerisingeriye dönüp ayaklarını sürüyerek bar tezgâhına doğru yürüdü. Birkaç dakika sonra üzerinde yeşil çiçek motifleri olan beyaz, porselen bir fincan koydu masanın üzerine. Fincanın tabağına biraz kahve dökülmüştü. Kertsin masada duran sütlükten bolca süt döktü fincana ve karıştırdı. Yaşlı kadın çoktan mutfakta kaybolmuştu.

Yarım saat sonra Klaus girdi kapıdan içeri, tek kelime etmeden Kerstin'in masasına oturdu. O da bir fincan kahve ısmarladı. İkisi de konuşmuyordu; Kerstin kalan soğumuş kahvesini karıştırıyordu zaman zaman.

"Birazdan onu görecek olman çok etkiliyor mu seni?" diye sordu Klaus tecrübeli bir âşığın yumuşacık sesiyle.

"Çok seviniyorum," dedi genç kadın ve dışarıya, perona baktı.

Yirmi dakika kadar sonra Uwe geldi, Kertsin onu perondan aldı, kol kola Billard Café'ye girdiler ve girişin yanındaki masaya yerleştiler.

Hareketleri dikkatli ve çekingen görünmesine rağmen –sık sık etrafı kolaçan ediyordu– korkusuna tekrar görüşmenin verdiği keyfin karıştığı belliydi. Hareketli ve dinç görünüyordu, yaşlı kadını masaya çağırdı, ufak tefek bir şeyler ısmarladı yemek için: Fırınlanmış Camambert, tipik bir Doğu Alman yemeği olan *würzfleisch* ve *wiener* denen sosislerden. Bütün hesabı ödedi.

* * *

15.15'te restorandan çıktılar, peronda yürüyorlardı şimdi. Çok gülünç, diye düşündü ama buna rağmen onar metre mesafe koymuşlardı aralarına. Önce Uwe, arkasında Kertsin ve en arkada Klaus. Kafeden istasyonun merdivenlerine yirmi dokuz metrelik bir yoldu yürümeleri gereken. Uwe hâlâ etrafı kolaçan ediyordu, Kerstin de ama Klaus rahattı. Uwe, tren istasyonunun alt geçidinin girişine ulaştı ve oradan aşağı baktı: on basamak inecekti, sonra bir metrelik bir sahanlık vardı, sonra alt geçide kadar yirmi üç basamak daha. Sadece yirmi üç basamak ve sahanlık. Kimseler görünmüyordu ortalıkta. Uwe istasyonun üstüne sinmiş kurşun gibi ağır sessizliği fark etmedi. İlk basamaklardan inmeye başlamadan önce bir kere daha Kerstin'e baktı; ama tam o anda genç kadın da arkasına bakıyordu, Uwe onun bakışlarını yakalayamadı dolayısıyla. Dar merdivenlerden baktı, Kertsin de aralarındaki mesafeyi koruyarak arkasından geliyordu. Aşağıya inince sağa döndü. Tünelin sonunda gençten bir adam duvardaki cam bir kutuya asılmış tarifeyi inceliyordu. Üç ve dört numaralı peronlara çıkan merdivenden süzülen ışığı görmüştü bile Uwe. Dikkatli bir şekilde yoluna devam etti. Bir kere daha etrafına bakındı ve Kerstin'in de tünele indiğini gördü.

Bundan sonra her şey son derece hızlı gelişti. Kertsin, "Polis! Polis!" diye bağırmaya başladı. Uwe geriye döndü ve baktı, genç kadının etrafında siyah kıyafetler giymiş, kar maskesi takmış, üç ya da dört adam vardı. Kerstin'in yere düştüğünü gördü, adamlardan ikisi onun üzerine kapandı, Uwe tekrar döndü, karşı taraftan siyah kıyafetli adamlar ona doğru koşuyordu, silahlarıyla onu hedef almışlardı.

"Dur! Polis! Silahı bırak! Kımıldama! Polis! Dur! Polis! Silahını at! Polis! Kımıldama! Dur! Polis! Silahı bırak! Polis! Kımıldama! Dur! Dur! Silahını at! Polis! Dur! Kımıldama! Silahı at! Polis!"

Tek bir kurtuluş vardı. Üç ve dört numaralı peronlara çıkış! Bu tek kaçış yolundan yazı hissettiren sıcacık güneş ışıkları gi-

riyordu tünele. Hızla merdiveni tırmandı, bu sırada Çek malı Brünner'ini kemerinden sıyırmaya çalışıyordu, silah bir an için pantolonunun kemerine takıldı.

Peronda kimse yoktu, polis de yoktu. Halbuki diğer peronlar polis kaynıyordu. Sağ ve soldaki peronlar polis doluydu, sadece burada bir tek polis yoktu. Bir şanstı bu belki de! Tek şansı! Her taraftan bağırıyorlardı. Dur! Kımıldama! Ateş ediyorlardı. Bir gümbürtüdür gidiyordu! Sağdan soldan seken mermilerin uğultusunu duyuyordu. Sanki bir film gibi, diye düşündü ama bu peronda yalnızdı, daha yakalanmamıştı. Aşağıdan, alt geçitten koşturan postalların sesini duydu. Bağırıyorlar, haykırıyorlardı. Her taraftan. Ateş ediyorlar! Sağda solda tabancalar patlıyor. Krems polislerin merdivenden çıktıklarını gördü, sol tarafında, diğer peronda da ateş ediliyordu. Kendi ekseni etrafında döndü içinde bulunduğu durumu anlayabilmek için. Silahının emniyetini açtı. Perona çıkan merdivenden saldıracaklar. Perona çıkacaklar, onun peronuna. Kolunu kaldırıp tetiği çekti. Bir kere, bir kere daha. Bir polis yere yıkılıyor. Ben mi vurdum onu, diye düşündü. Polislerden bazıları raporlarında, Krems'in koordinasyon sorunları yaşadığının açıkça görüldüğünü ve tuhaf bir şekilde kimsenin olmadığı soldaki perona doğru ateş ettiğini yazacaklardı.

Arkasından yaklaşan ve tali bir hattan bulunduğu perona çıkan siyah üniformalı ve maskeli iki adamı görmedi Uwe. Merdivenlerden yukarı perona çıkan polisler bağırıp çağırıyor ve ateş ediyorlardı. Onları durdurmak mümkün değildi. Bir an olsun duraklamıyorlar, bağırıyorlar ve ateş ediyorlardı.

Sonra bir anda kalçasında bir acı. Ve onu kendi ekseni etrafında savuran bir güç. Dönüyor Uwe. Her şey dönüyor. Dengesini kaybediyor ve rayların üzerine düşüyor ve hareketsiz kalıyor. Dört numaralı hat, diye geçiyor aklından. Tabancasının nerede olduğunu bilmiyor.

Bitti, dedi Krems, enselediler beni. Sol tarafına dönmüş, yatıyordu oracıkta, tevkif edilmenin ardından hissedilen rahatlamayı bekliyordu. Kerstin'le bu konuyu çok konuşmuştu; diğerleri, uzun zamandır peşinde olan avcılar kazandığında bir ra-

hatlama hissedebilir mi acaba insan, diye düşünmüşlerdi. Evet şimdi enselemişlerdi onu ve gerçekten de uzun zamandır unuttuğu bir huzur hissediyordu, silah sesleri sanki sessizleşmişti. Kerstin'i düşündü.

Ama bir anda iki karanlık gölge belirdi üzerinde. Bir tanesi onu tuttuğu gibi çevirdi, göğüs kafesinin üzerine oturdu, dizleriyle kollarına bastırdı. Neden yapıyor bunu, diye düşündü Krems, nasıl olsa artık her şey bitti. Tabancanın namlusu giderek yüzüne yaklaşıyordu, üzerine oturmuş adamın gözlerine baktı, bu gözleri nereden tanıyorum, dedi kendi kendine. Sadece gözleri görebiliyordu kar maskesinin aralığından, ama onları önceden gördüğünden emindi. Üzerine diz çökmüş adamın bakışlarını ona odakladı, zafer kazanmış bir gladyatör edasıyla maskeyi bir an için yüzünden sıyırdı. Çok kısa sürdü bu an, sadece Krems'in bakışlarında onu tanıdığını görene dek. Krems tanıdı onu, dehşete düştü ve anladı. Bu kısa andan sonra maskeyi tekrar yüzüne çekti adam, silahını Krems'in şakağına dayadı ve tetiği çekti. İkinci adam da Krems'in karnına ateş etti. Her yerden bağıran çağıran insanların gürültüsü geliyordu hâlâ ama pek ateş edilmiyordu artık. Yaralı polis peronda yatıyor ve ölüyorum, diye haykırıyordu. Siyah üniformalıların birkaçı ona doğru eğildi, diğerleri her şeyin bittiğinden hâlâ emin değildi. Ray hattındaki iki adam ayağa kalkıp perona zıpladılar. Perondaki büfenin camlarının ardından satıcı kadının korku dolu bakışlarını gördü Heinz ama artık umurunda değildi bu. İki adam sakince yanından geçtiler ölmekte olan polisin, merdivenleri indiler, sola, çıkışa doğru yöneldiler, BMW'lerini buldular bıraktıkları yerde ve Bad Kleinen'i terk ettiler.

25

Bilgi insanı değiştirir mi? Sadece sarhoş olduğunda, mesela Dengler kadar sarhoş olduğunda mı neşelendirir ya da hafifletir insanı? Önündeki seksen bir basamağı vakur adımlarla inmeye gayret eden ve sadece güvenlik nedeniyle değil, aslında içinden basamakları –Olga'nın sakladığı ve kendisine bu kadar mesafeli davranmasına neden olan sırrı öğrendiği için– hoplaya zıplaya, uçarcasına inmek geldiğinden, bir elini tırabzandan ayırmayan Dengler Olga'nın bu tavrını anlaşılır buluyordu. Bir hırsızın bir polise ya da bir polis eskisine karşı dikkatli davranması, ona güvenmemesi doğaldı; Martin Klein'ın deyişiyle bir *private eye* karşısında da temkinli olmak zorundaydı; çünkü bir dedektife dair Klein'dan duydukları da muhakkak hiç olumlu değildi; ve işte bu noktaydı Dengler'i böylesine neşelendiren çünkü Olga onun kendisi için bir tehlike oluşturmadığını öğrendiğinde bu düşmanlığı sürdürmesine gerek kalmayacaktı, hatta daha da ilerisi, bir sırrı paylaşıyor olacaklardı.

Hoplaa!

İşte, nihayet kapı.

Ve işte sokak. Aman kaldırımda kal.

Bir hırsız, bir yankesici – kimin aklına gelirdi?

Leonhard Meydanı'nda mavi ışıklarını açmış birkaç polis ara-

bası duruyor; ama polisler arabaların içinde oturuyor, bağımlıları rahatsız etmiyorlar. Uyuşturucu âlemi biraz daha uzakta; ama hâlâ devriye arabalarının görüş açısı içerisinde bir noktada toplanmış, *junkie*'ler alışverişe devam ediyorlar, birkaçının vazgeçilmez köpekleri de yanlarında. Bütün meydana bir beklenti havası hâkim, sanki çok kısa bir süre içerisinde devasa bir sevkiyat yapılacak ve bu teslimatla herkese, hem *junkie*'lere hem de polise yetecek kadar uyuşturucu gelecek. Basta uykuya dalmış bile doğal olarak cephede, girişin önündeki masa sandalye kaldırılmış, aşağıya indirilmiş markiz sokağı iyice karanlıklaştırıyor.

Alkol keyfini yerine getirmişti ama gerçek anlamıyla sarhoş hissetmiyordu kendisini. Olga'nın kapısının altından sızan ince ışık şeridini gördü. Çok isterdi kapıyı çalmayı ama ancak içeriden bilmediği bir lisanda edilen küfürleri duyduğunda cesaretini toplayabildi: *Mâ ... du-te-n pizda mâti.*

Tok, tok, usulca.

Kapının arkasına derhal bir sessizlik hâkim oluyor, ama herhangi bir hareket yok; tam Dengler arkasını dönüp uzaklaşmak üzereyken kapı üç parmak açılıyor ve bir duvar lambasının sarı sıcak ışığı karanlık koridora akıyor. Dengler, Olga'nın ışık ve gölgenin oyunlar yaptığı yüzünü görüyor.

"Aa, demek sizdiniz."

"Özel bir nedenim yok, sadece ışığı gördüm kapınızın altından sızan ve..."

"Ve küfürlerimi duydunuz," diye yardım etti Olga.

"Evet, aynen öyle oldu," dedi Dengler, üstünden bir yük kalkmıştı adeta.

"İçeri gelin – eğer isterseniz." Kapıyı açık bırakarak dairenin içerisine doğru yürüdü. Dengler onu takip etti. Nasıl söylemeliydi? Sırrınızı biliyorum. Siz bir yankesicisiniz ama bunu dert etmeyin. Nasıl söylenir böyle bir şey?

Yan odadan sordu Olga: "Ne dinlemek istersiniz?"

"Saksafonlu herhangi bir şey."

"Coltrane?"

"Harika olur."

Ev sahibesi mutfaktan iki kadeh kırmızı şarapla geldi. Deng-

ler, Olga'nın elinde sargı olmadığını gördü, iki kadehi de aldı, pencerenin pervazına koydu ve Olga'nın sağ elini eline aldı.

"El falına da mı bakıyorsunuz?"

"Sadece ikinci iş olarak."

Dengler işaretparmağının ucunu Olga'nın orta ve işaret parmakların etrafında gezdirdi, iki parmak aynı boydaydı.

"Eğer geleceğimi okumak istiyorsanız elimi çevirmeniz lazım," dedi genç kadın.

"Hayır, gereken her şeyi biliyorum."

"Ne biliyorsunuz ki?"

"Parmağının ucuyla Olga'nın işaretparmağının orta eklemine dokundu; o noktada bir düğüm varmış gibi kabarıktı eklem.

"Canınız çok acıyor mu?"

Kafasını salladı kadın.

"İşaretparmağınız ortaparmağınız kadar uzun," dedi şefkatle, "kaç yaşından itibaren çektiler uzatmak için?"

Olga hafifçe sokuldu Dengler'e, Dengler onu ürkütmemek için nefes dahi almıyordu: "Kendimi bildim bileli!"

"Peki, artık yankesicilik yapamıyor musunuz?"

Kafasını salladı Olga.

"Harika bir hayatım vardı. Ne zaman paraya ihtiyacım olsa büyük bir otelin lobisinde, iki kere bir baştan bir başa yürümem yetiyordu, iki-üç ay huzur içinde yaşamak için yeterince para sağlıyordu bu bana. Cüzdanım boşaldığında başka bir lüks otel buluyordum kendime."

"Ve hiç yakalanmadınız."

Bir kere daha salladı kafasını.

"Her zaman önceden bir kaçış yolu saptıyordum ama hiçbir zaman kaçmak zorunda kalmadım. Sağ elim, yabancıların ceket ceplerine hızla dalıp çaktırmadan cüzdanlarıyla beraber çıkma konusunda uzmanlaşmıştı. Hayatım boyunca başka bir şey öğrenmedim ben."

"Peki şimdi?"

"Artık bu işi yapamıyorum denilebilir. İşaretparmağım o kadar acıyor ki, bir cüzdanı çektiğimde... Anlarsınız işte... Çığlık atmak istiyorum acıdan. Giderek daha yavaşlıyorum ve bu şe-

kilde bir zaman sonra yakayı ele vereceğim kesin."

Dengler kafasıyla onayladı. "Bu yüzden de bilgisayar eğitimi alıyorsunuz, değil mi? Martin Klein öyle anlattı."

"Ah Martin, tam bir dedikoducudur o ama çok da tatlı bir insandır. Evet bilgisayarlar, yazılımlar, işte bu tür şeylerle uğraşıyorum. Hohenheim Üniversitesi'nde enformatik dersi veren çok iyi bir hocam var."

"Uzun saçlı deri kıyafetli adam mı?"

"Evet, Basta'da görmüştünüz onu."

"Ve hiç sevmedim."

"İyi de neden?"

"Zannediyorum kıskandım."

Sessizce güldü ve bir yudum şarap içti.

"Bu gece itirafların gecesi oluyor gibi bir hisse kapıldım!"

Dengler de kuvvetli bir yudum şarap içti. Sarhoşluğu önünde bir engeldi. Olga'nın kendisine nasıl baktığını görüyor ve onu kollarına alabileceğini biliyordu; tabii önce aralarındaki birkaç adımlık mesafeyi aşması gerekiyordu. Sağ ayağını dikkatle öne doğru attı.

"Bırakın size yardım edeyim," dedi Olga. Ona doğru yürürken gülümsüyordu.

* * *

Uyandığında önemli birtakım değişiklikler olduğunu fark etti ama değişenin ne olduğunu tam çözemedi. İçinde bulunduğu oda tamamen karanlıktı; ama kafasını sola çevirdiğinde minnacık yeşil ve onun hemen üstünde yine küçücük kırmızı birer ışık görüyordu. Henüz düşünme yetisi yerine gelmemişti. Başındaki ağrı sol şakağından ensesine doğru zonklayarak ilerliyordu. Dengler ağrının beynini oyan intervallerini dinliyor, kıpırdamadan yatıyordu. Ağzının içi kara kıtadaki bir nehir yatağının uzun bir kuraklık döneminden sonraki hali kadar kuruydu. Ayaklarıysa donuyordu. Uyanmasının nedeni de buydu aslında. Hiç hareket etmeksizin üstündeki örtünün sadece ayak bileklerine kadar indiğini fark etti. Sadece örtü değil yatakta çok kısaydı Dengler için.

Neredeydi ki?

Karanlıkta doğruldu, yatağın kenarına oturdu, kafasındaki zonklama arttı, Afrikalı bir ritim ansamblesine şapka çıkarttıracak bir kıvama erişti. En azından en büyük davullar sakinleşene kadar bekledi, sonra ayağa kalktı. Duvara tutunarak yürümeye çalıştı karanlıkta, ona hiç bitmeyecek gibi gelen bir süre elleriyle elektrik düğmesini aradı ve bulduğunda hafızası da yerine geldi. Sarı ışıklı bir lamba orta büyüklükte bir odayı aydınlattı, geceyi üzerinde geçirdiği divan bir pencerenin altındaydı, onun karşısında, enli bir ahşap levhadan ibaret bir masanın üzerinde iki bilgisayar monitörü duruyordu. Bu masanın yanında iki sıra kitap ve bir sürü CD-ROM dolu çelik bir kitap rafı, altındaysa büyük bir bilgisayar kasası –yeşil ışık– ve bir scanner –kırmızı ışık– vardı. Ayakkabıları neredeydi? Jean'i üstündeydi, akşam Mario'ya giderken giydiği siyah kazak da, ama ceketini göremiyordu. Ayakkabılarını ve ceketini akşam Olga çıkarmış olmalıydı ama hiç hatırlamıyordu bunu.

Ayakkabılarını kitap rafının önünde buldu. Bir eliyle, rafı taşıyan profillerden birine tutundu, yavaş hareketlerle ayakkabılarını giymeye çalışırken bakışları kitaplığın raflarına yöneldi; bir an duraladı.

Bilgisayar programlarının kutuları hep birbirine benzer. Bu programın kutusu da değişmemişti, üzerinde sarı-kırmızı renkler hâlâ hemen göze çarpıyordu. Rafta gördüğü Look That'ti, bu arada sürüm on ikiye gelinmişti. Kutuyu raftan aldı, elinde şöyle bir tarttı. Wiesbaden'deki eğitimi dün gibi hatırlıyordu hâlâ: Başkalarının bilgisayarlarına bu programı kullanarak girmişlerdi. Bilgisayar öğrenimi görmekle Olga'nın kastettiği buydu demek.

Hırsız hanım el ustalığından yeni teknolojilere terfi ediyordu. Işığı kapattı, oturma odasına geçti. Bir iskemlenin arkasına asılmış ceketini aldı, koluna attı, sessizce çıktı Olga'nın dairesinden; aşağıya, kendi dairesine indi.

26

Sivrisinek takmıştı kafaya sanki, onu illa uyandıracaktı. Sineğin vızıltısını gördüğü rüyanın bir parçası haline getirmeye muvaffak oldu: Bir uçak düşüyordu, motorların gürültüsü giderek yakınlaşıyordu, o kokpitte oturuyor ve kurşun gibi iniyordu aşağıdaki yeşil cehenneme. O yeşil cehennem sürekli olarak bir şeyler kusuyordu, bir pervane, bir çatal, bir laptop, bir istiridye bıçağı, bir Lauda Air koltuğu, bir servis arabası ve kalmış kırmızı şarabın içinde bir o yana bir bu yana çalkalandığı bir kadeh. Her rüyasına refakat eden yarasayı aradı, evet oradaydı işte, tam görüş alanının sınırında. Kanatlarını gövdesine yapıştırdı yarasa ve tıpkı uçak gibi o da cangıla doğru pike yaptı.

Uçarak üstüne geliyordu malzeme ve o umutsuz bir çabayla sakınmaya çalışıyordu bedenini ama kendini ne kadar bir sağa bir sola atsa da kıpırdayamıyordu aslında. Parçalar yakınlaştıkça dış görünüşlerini de değiştiriyor, daha sivri oluyorlardı; laptop büzüşüp gri plastikten bir oka dönüştü, koltuk silindirik gövdeli bir tehdide. Hatta şarap kadehi bile kâbus gibi bir nesne haline gelip burnundan vurdu onu. Bir tane patlatıp defetti kadehi ama bir sonraki tehlike yaklaşmaya başlamıştı bile, hem de doğrudan alnına doğru. Uykusunda bir çığlık attı, bu nesneyi de vurmaya çalıştı. Uyandı ve havayı döven ellerinden hızla uzaklaşmaya çalışan sivrisineği görebilecek kadar hızlı kendine geldi.

Dışarıda güneş parlıyordu. Korku dolu bir bakış fırlattı saate. Biri çeyrek geçiyordu. Son olarak ne zaman bu kadar uzun uyumuştu, hatırlayamadı. Azami dikkatle kafasını çevirdi; ama en ufak bir harekette bile beyni, sanki kafatasının iç duvarlarına şiddetle savruluyor ve felç eden bir acıya neden oluyordu. Yavaşça yattı gerisingeriye ve kafasını usulca yastığa bıraktı.

* * *

Pazartesi sabahı saat dokuzda Brenners'te kahvaltıya başlamıştı bile. *Spiegel* ve *Süddeutsche*'ye göz gezdirdi kahvaltı sırasında. SC Freiburg'un küme düşmesi kesinleşmiş gibiydi. Beş sene boyunca en üst ligde tutunmayı başarmışlardı, sezonun ilk yarısında da daha büyük ve zengin takımlara karşı başarılı olmuşlardı; ama artık takatleri kalmamıştı anlaşılan, evlerinde oynadıkları maçları bile kazanamıyorlardı.

Sadece bir sene ikinci ligde oynarlar, diye düşündü Dengler, antrenör Finke'nin çocukları gelecek sezon yine Birinci Lig'e çıkarlar. Kalbim hep onlarla olacak!

Öğleden öncenin kalan saatlerini eyalet kütüphanesinde geçirdi. Kızıl saçlı güler yüzlü garson kız yolu tarif etti. Yapması gereken sadece Brennerstrasse'den aşağı inmek, katlı otoparktan sağa sapmak, Charlottenstrasse'yi geçmek, şehir kütüphanesi ve arşivini geride bırakmaktan ibaretti.

Eyalet kütüphanesinin okuma salonunda aradığını buldu. Dev gibi bir dolabın raflarında, ülkenin en önemli gazete ve dergileri mikrofişlere yüklenmiş ve itinayla düzenlenmiş bir şekilde onu bekliyordu. *Spiegel, Zeit, Süddeutsche* ve hatta *FAZ*'ın kurulmalarından bugüne bütün nüshaları. 26 Mayıs 1991'den itibaren incelemeye başladı bu arşivi, Lauda Air uçağının düşmesiyle ilgili her yazıyı okudu; ama adı geçen yayınlar uçak kazasıyla ilgili haberlerle dolu olmasına rağmen onun aradığı bilgi hiçbir yerde yoktu – uçağın Bangkok'tan zamanında kalkıp kalkmadığına dair tek bir cümle bile bulamadı.

Keyfi kaçmış bir halde büroya döndü, telesekreteri dinledi. Ne Lauda Air'den ne de Bangkok Havaalanı'ndan bir haber vardı. Avusturya gazeteleriyle telefon görüşmeleri yaptı, arşiv gö-

revlilerinin çoğu nazik insanlardı, ona gazetelerinde çıkan haberleri fakslamaya söz verdiler.

Ve gerçekten de saat dört gibi ilk haberler gelmeye başladı yavaş yavaş, saat altıda da beklediği haber elindeydi. Öğrenmek istediği şeyi *Standard*'ın 28 Mayıs 1991 tarihli nüshasında buldu. Gazete, kazayla ilgili geniş kapsamlı bir rapor hazırlamıştı:

> Bangkok'ta pazar akşam saatleriydi. Lauda Air'in Mozart adlı uçağı 125 yolcuyla Honkong'dan geldi, dört saat Bangkok Havaalanı'nda kaldı ve 88 yolcu daha alıp planlandığı saatte harekete geçti, planlandığı şekilde havalandı ve planlanan uçuş yüksekliğine erişti. Uçağın hareketinden 25 dakika sonra ve 9500 metre irtifada hadise vuku buldu. Gece yarısından hemen önce (Orta Avrupa Yaz Saatiyle 19.00) Mozart bir anda radar ekranlarından kayboldu. Görgü şahitlerinin anlattıkları birbiriyle çelişiyor.

Koltuğuna yaslandı. Eğer bu bilgiler doğruysa durum iyice karmaşıktı. Nasıl oluyordu da Paul Stein'ın bavulları zamanında yükleniyordu uçağa – ama kendisi binemiyordu? Faks, arşiv görevlilerin gönderdiği diğer haberleri de bastı ama bu konuyla alakalı başka bir haber yoktu aralarında. Yoksa müşterisi babasının telefonunu sadece hayal mi etmişti? Bu sorunun cevabını bilmiyordu.

Ve nihayet bir faks da Bangkok'tan geldi. Sadece üç satır. Havaalanı yöneticilerinden Officer Blumperobohl *Standard*'ın yazdıklarını teyit ediyordu: Lauda Air'in Boeing'i havaalanını tarifenin öngördüğü saatte, tam vaktinde terk etmişti. *Best regards.*[31]

Peki, şimdi ne olacak?

Belki de Paul Stein'ın saati düzgün çalışmıyordu. Geç kaldığını zannetmişti ama aslında zamanında gelmişti havaalanına. Dengler ayağa kalktı ve bir kat yukarı çıktı. Olga'nın kapısının önüne bir not bıraktı:

> Rica etsem "Look That" programınızı ödünç verir miydiniz?
> Georg.

---

31 (İng.) Saygılarımla.

27

Dengler, "Buyurun," der demez içeri süzüldü Olga: "Daha iyi misiniz Georg?"

Dengler gülümsedi, ona ilk adıyla hitap etmişti: "Bana yardım edecek misiniz?"

"Look That'le mi?"

"Evet."

"Frau Lehnard bir polisin binamıza taşınacağını söylediğinde şüphe uyandıracak her şeyi ortadan kaldırmıştım ama Look That hiç aklıma gelmedi."

"Ben eski bir sürümünü kullanmıştım."

"Polis eğitimi mi?"

"Evet, aynen öyle."

"Hangi sürüm?"

"Beş."

"O zamandan bugüne birçok özelliği değişti. Eğer isterseniz size yardımcı olabilirim. Ne yapmak istiyordunuz?"

"American Express'in veri bankasında bir şey araştırmam gerekiyor. Oldukça eski veriler, 1991'de yapılmış harcamalar. Bunları hâlâ tutuyorlar mı, onu bile bilmiyorum ama en azından denemek istiyorum."

"Bu akşam bana gelin. Başka yerlere götürdüğüm bazı eşyala-

rı geri getireceğim, sizce bir sakıncası yok, değil mi?"

"Tabii, ne sakıncası olacak."

"Sekiz iyi mi?

"Sekizde sizdeyim."

"Peki Meryem Ana'nız bu konuda ne diyor?" – Olga Kutsal Bakire'nin küçük heykeline işaret etti.

"Göklerdeki Efendimizin annesi, Olga oradaysa kötü bir şey olması mümkün değil, diyor."

Olga güldü ve gitti.

Meryem Ana'ya teşekkür etti Dengler ve Olga'yla yan yana bilgisayarın önünde oturacakları dakikaları hayal etti, belki de onu...

Telefon. Kulakları tırmalayan sivri bir ses, sinir bozucu.

"Dengler."

"Merhaba, ben Anton Föll.

Kahretsin, onu tümden unutmuştu. Hemen Yahoo e-posta hesabını açıyor.

"Herr Föll, bir saniye lütfen, bir saniye bekleteceğim sizi, diğer hatta konuşmam devam ediyor."

Ahizeyi masanın üzerine bıraktı.

"Okunmamış bir e-postanız var diyordu Yahoo. Bir tık daha, postayı okudu.

> Sevgili zavallı, hasta tabip! Gerçekten doktor musunuz? Bana yardım edebilir misiniz? Terapi için sizi düşünebilirim. Lütfen telefon edin, AMA SADECE GÜNDÜZ SAATLERİNDE. Hasta tabibi merak ediyorum. 0173 9478894.

Ahizeyi tekrar kulağına götürdü. "Karınızın cep telefonu var mı?"

"Evet, çalıştığı şirketten bir tane vermişlerdi."

"Numarasını biliyor musunuz?"

"Yoksa aramayı mı düşünüyorsunuz?" Föll'ün sesindeki dehşeti duymamak imkânsızdı.

"Hayır, ama siz yine de verin numarayı lütfen."

Dengler hattın diğer ucundan gelen kâğıt hışırtılarını duydu.

"0173 9478894"

"Teşekkür ederim," dedi Dengler ve konuşmayı sonlandırdı. Kafasını kaldırıp Meryem Ana'ya baktı ve Olga'yı düşündü.

* * *

"Bilmek istediğim Paul Stein isminde bir adamın kredi kartını 26 Mayıs 1991, Bangkok saatiyle 22.45'ten sonra kullanıp kullanmadığı."

"Net bir istek bu," dedi Olga, "ama aradan çok fazla zaman geçmiş."

"Yine de deneyelim."

"Tabii deneriz."

AmEx'in[32] *homepage*'ini[33] çağırdı.

"Önce hedefimizin tam adresi lazım bize," dedi Olga.

BKA'daki seminerden aklındaydı Dengler'in, her bilgisayarın bir IP adresi vardı, Olga'nın istediği adres bu adresti.

Genç kadın *www.internic.com*'a girdi, ABD internet adreslerinin yönetildiği devlet dairesinin WEB adresiydi bu. AmEx'in alan adını çağırdı, bilgisayarı ona bu alanın sahibine ait verileri dökmeye başladı, bu arada bir de numara verdi: 87.153.48.239 - Olga'nın aradığı ilk IP adresiydi bu; ardından düzinelerle başka IP adresi daha geldi. Olga bu adresleri önce fareyle işaretledi sonra Strg/C tuş kombinasyonunu kullanarak sabit diskine kaydetti.

Olga ardından Look That'i başlattı, bir dizi alt seçenek sunan bir menü geldi önüne. *Scanner'i başlat* seçeneğini tıkladı. Bir pencere açıldı, artık tarayıcı kontrol etmesi gereken IP adreslerini bekliyordu. Olga Strg/V kombinasyonuyla elindeki adresleri bu pencereye girdi ve programı çalıştırdı.

"Biraz sürebilir."

Dengler şimdi neler olduğunu biliyordu. Olga'nın bilgisayarı, girdikleri her IP adresiyle bağlantı kuruyor, hedef bilgisayarın gösterdiği tepkiyi kaydediyor ve en bilinen güvenlik zaaflarını deniyordu. Look That çalışmakta olan bilgisayarlarla yakınlaşıp tabiri caizse onların huyunu suyunu öğrenmeye çalışıyor, elektronik koruma duvarlarında gedikler arıyordu dikkatlice.

---

32 American Express, kredi kartı ve turizm şirketi.

33 (Ing.) Giriş sayfası.

Bilgisayar önce bilinen her IP adresine bir PING komutu gönderir. PING komutu IP'leri kontrol edip farklı bilgisayarların statülerini bildirir. Bir sonraki adımda tarayıcı her bilgisayardaki açık *port*'ları kontrol eder. Bu *port*'lar makinenin çeşitli işler için, mesela çağrılan bir WEB sayfası ya da bir şey yazdırmak açık tutmak mecburiyetinde olduğu kanallardır.

"Bu tarayıcıya bütün bilinen güvenlik gedikleri yüklenmiş durumda," dedi Olga, "ayrıca yanlış yapılandırılmış *server*'leri de arıyor, Unix, Linux ya da Windows olması fark etmez. *Yapılandırması yanlış*, anonim bağlantılara izin veren ve geçerli kullanıcı adı ya da şifre talep etmeyen anlamında kullanılır."

Sonsuza dek uzayıp gidecek gibi görünen sayı dizileri monitördeki resmigeçit için sıkıntıyla sıralarını bekliyorlardı.

"Pek kolay olmayacak bu iş," dedi Olga. Gözlerini, titreşen bir ışıkla hızla aşağıya doğru kayan, sayı ve sembol dizilerinden ayırmıyordu. Dengler onun vücudunun sıcaklığını hissetti, ne kadar yaklaşırsa o kadar fazla kapılıyordu onun çekimine, tıpkı mıknatısın çekimine direnemeyen bir metal parçası gibi. Ayağa kalktı, Olga'ya yakın olmanın hissettirdiği keyfi sürüyordu. Ama yanına oturduğu anda hemen onun cazibesinin efsununa kapılıyor, muhakeme gücünü ve iradesini tamamen masseden bu gizemli etki alanında kendini kaybediyordu.

Tekrar tekrar bu çekim gücünün tadını almaya çalışıyor, monitördeki sayı yumağını inceleme bahanesiyle Olga'nın üzerine eğiliyordu ve sonunda ona dokunma arzusuna daha fazla direnemedi. Elini omzuna koyduğunda, Olga şaşırmış bir ifadeyle baktı Dengler'e.

"Olga," diye söze başladı ve o anda lanet okudu sesinin bu kadar tutuk çıkmasına. Genç kadının gözlerindeki parıltıyı gördü.

"Evet," dedi Olga son derece sakin.

"Pling," dedi bilgisayar.

Olga derhal monitöre döndü, ekrandaki kaos yok olmuştu. Bir IP adresi gösteriyordu monitör, adresin altında da şu not okunuyordu: *.139 open*

"Yakaladık," dedi Olga ve tekrar Dengler'e döndü. "Dünya-

nın bir yerinde bir bilgisayarı yanlış yapılandırmışlar. NetBios bu makineye girmemize izin veriyor. NetBios Windows'un bir ağdaki verileri ve yazıcıları paylaşmak için kullandığı bir protokol, tabii sadece yazıcıları değil modem ve ağ kartlarını da."

Parmakları uçmaya başlamıştı bile klavyenin üzerinde.

"Boris Becker'in dediği gibi, girdim içine." Yanakları kızardı.

"Lizbon bürolarındayız," dedi bir süre sonra. "Şifrelerini arıyorum şimdi, sonra merkeze veri gönderdiklerinde onlarla beraber hareket edeceğim. Bak, sabit diskleri böyle görünüyor."

İlk defa sen demişti Dengler'e.

Üç saat sonra Lizbon bürosu AmEx'in merkezine, eski müşterileri Paul Stein'la ilgili acil –*very urgent*– bir talep yolladı; hemen ardından da Olga, Dengler'i bir kat aşağıya.

28

"İsminiz nedir?"

"Georg."

"Ben de Susanne."

Alte Kanzlei'da oturmuş cappucino içiyorlardı. Susanne kahvesini karıştırdı. Beyaz-sarı bir kazak –biraz kaybolmuştu kazağın içinde– ve siyah, hafif soluk ve paçaları son modaya uygun geniş kesilmiş bir pantolon giymişti.

"Ve gerçekten doktorsunuz?" Dengler başıyla onayladı.

"Ben tıp teknisyenliği eğitimi gördüm," dedi kadın, "ama şimdi devlet memuruyum."

"Çok ilginç."

"Evet öyle gerçekten de. Askere alınan genç delikanlılarla ilgili bulguları bilgisayara giriyorum, arşivliyorum vesaire. Özellikle de *Musculus Sphincter*'in durumunu inceliyor ve veri tabanına giriyorum. Bunun ne kadar çok iş anlamına geldiğini tahayyül edebilirsiniz muhakkak."

"Muhakkak ki öyle," dedi Dengler kadının neden bahsettiğinden zerre kadar haberi yoktu.

"Kocanızla ilişkiniz nasıl?" diye sordu, ama soru ağzından çıktığı anda kendisini yeni kolalanmış bir peçete kadar rahatsız edici hissetti.

Susanne bir an için düşündü. "Bakın, ben kocamı seviyorum. Çocuklarımı seviyorum. İki sene bir sevgilim oldu, hiçbir sorunumuz yoktu ta ki bir anda benden ailemi terk edip onunla beraber yaşamamı isteyene kadar. Bunu hiçbir zaman yapmam, ailemi terk etmek yerine sevgilimden ayrıldım. Bu defa evli bir erkek arayışı içerisinde olmamın nedeni bu. İyi bir eş olduğumdan eminim; ama hayatın erotik tarafından vazgeçmek istemiyorum, kalbimin pırpır etmesinden, bu tür heyecandan, yabancı bir vücuttan. Ve son olarak: Bütün bunların nihayetinde kocama da faydası oluyor."

Saate baktı ve, "Gitmem lazım," dedi, "birazdan öğle molası sona eriyor."

Dengler garsonu çağırdı ve hesabı ödedi. Dışarıda, Schiller Meydanı'nda duruyorlardı şimdi.

"Bir daha görüşmeyeceğiz," dedi Susanne, "kim olduğunuzu bilmiyorum ama doktor olmadığınız kesin." Georg'un hayrete düşmüş suratını görünce güldü. "Eve döndüğünüzde bir sözlük bulun, açın ve *Musculus Sphincter*'in ne olduğuna bakın."

Dengler evine dönünce hemen bürosuna girdi, bilgisayarını açtı ve google'a girdi. Arama motoru yıldırım hızıyla kavramın tanımını verdi:

Musculus Sphincter; Kasılarak vücuttaki herhangi bir deliği (örneğin anüs) açan veya kapayan çember biçimindeki kas.

Dengler önce güldü uzun uzun, sonra telefona uzandı. İlk vakası çözülmüştü.

"Föll."

"Ben Georg Dengler."

"Merhaba, bir şey öğrenebildiniz mi?"

"Evet, sorun halloldu."

Endişe verici bir sessizlik.

"İlanı verenin kim olduğunu buldum."

"Susanne mi?" Neredeyse hiç çıkmamıştı sesi Föll'ün.

"Hayır, karınız değil."

Anton Föll neredeyse hiç bitmeyecek gibi koyverdi nefesini.

"Biliyordum," dedi sessizce, "biliyordum."

Konuşmayı bitirdi Dengler.

29

Uçak kurşun gibi düşüyor cangıla. Ağaçlar kokpitin camına çarpıyor. Bam, bam, bam. Meryem Ana uçuyor uçağın yanında, üzerine gelen her şeyden ustaca sakınıyor kendisini. Kanatları olduğunu bilmezdim, diye düşünüyor, gerçekten de yarasa kanatlarını çırparak önünde uçuyor efendimizin annesi. Bam, bam, bam.

Biri kapıyı çalıyordu, onun gürültüsüydü bu.

Dengler uyku sersemi sallanarak kapıya gitti ve açtı.

Kapıdaki Olga'ydı, elinde birkaç kâğıt tutuyordu. "Merkez hemen cevap verdi," dedi kıkırdayarak, "iyi görünüyorsunuz, hep çıplak mı uyursunuz?"

Hâlâ uyku ve uyanma arasındaki alacakaranlık araftaydı Dengler, olduğu yerde geriye döndü ve eski kırmızı bornozunu giymek üzere banyoya attı kendisini. Olga yüzünde müstehzi bir gülümsemeyle kapıda durmaya devam ediyordu.

"Birer espresso yapsam?"

"Sevinirim."

Olga arkasından mutfağa geldi. Dengler makinenin su haznesine taze su ve kahve haznesine de siyah bir kutudan kahve koydu, bu sırada hiç konuşmadılar. Kahve haznesini siyah sapından tutup makinenin altındaki deliğe denk getirmeye çalıştı ama tutturamadı. Hiç ses çıkarmadan bir küfür salladı.

"İsterseniz ben yapayım," dedi Olga ve haznenin sapını Dengler'in elinden aldı ve –tık– sağ bileğinin zarif bir hareketiyle hazneyi makinenin deliğine oturtuverdi.

Espresso tıslayarak fincanları doldurana kadar sustular yine.

Olga bilgisayar çıktılarını Dengler'in önüne koydu ve kahvesinden bir yudum içti. Bakışlarını indirmeden eline aldı kâğıtları Dengler, dikkatini Olga'dan alıp önünde duran kâğıtlara yöneltmek için azami gayret göstermesi gerekiyordu. Birinci sayfaya göz atar atmaz olduğu yerde zıpladı neredeyse. "Vay canına!"

Birinci sayfadaki kayıtlar hiçbir tereddüde yer bırakmıyordu: Paul Stein 26 Mayıs 1991'de, saat 23.45'te Silom Sokağı'ndaki American Express şubesinden 1.000 dolar çekmişti, aynı işlemi bir sonraki gün ve ondan bir sonraki gün de tekrarlamıştı. Diğer sayfalar ödeme makbuzlarının kopyalarıydı.

"Bu işinizi gördü mü?"

"Hem de nasıl. Vakayı çözdü denilebilir." Müteşekkir bir ifadeyle baktı Olga'nın gözlerine.

"O zaman uyumaya devam edin, beni de yarın sabah kahvaltıya davet edersiniz."

"Bir kahvaltıdan çok daha fazlasını hak ettiniz," dedi Dengler, "benimle evlenir misiniz?"

Olga güldü.

"Bu mümkün değil. Ben zaten evliyim."

Sonra kalktı Olga, kapıya doğru yürüdü. Dengler onun çıkmadan önce hafifçe dizini kırarak Meryem Ana'yı selamladığını fark etti.

30

"Mittler, buyurun."

Adam isminin ilk hecesini normal tonluyor ama sesi ikinci hecede yükseliveriyordu birden.

"Ben Dengler, günaydın."

"Ooo, dedektif bey. Nasıl gidiyor çalışmalarınız?"

"Gayet iyi. İstediğiniz araştırmayı tamamladım."

"Bu kadar hızlı mı? Belki biraz daha vakit geçirmelisiniz ki vereceğiniz raporun inanılırlığı artsın. Mesela: Uzun süren, zorlu araştırmalardan sonra Paul Stein'ın gerçekten de uçakta..."

"Araştırmamı tamamladım ve sonuca vardım. Frau Stein'ı da alıp büroma gelebilir misiniz?"

"Hayır, bence yemekte buluşalım. Oggi'de. Oggi'ye bir itirazınız olmadığını umuyorum, saat birde, olur mu?"

"Memnuniyetle. Frau Stein'a siz haber verir misiniz?"

"Tabii. Hemen arayacağım."

"Şimdilik iyi günler."

* * *

Christiane *starter*[34] olarak istiridye mantarı graten yedi. Sağ eliyle huzursuz bir şekilde mantarları didiklerken sol eli sürekli

34 (İng.) Aperatif.

olarak boynundaki, kahverengi akik taşı ve tornadan çıktıktan sonra perdahlanmış ahşap parçalardan oluşmuş kolyeyle oynuyordu. Mittler son derece sakin, 87 yılından bir Brunello'nun keyfini çıkartıyordu.

"Tanrı aşkına!" Elindeki çatalı hışımla masaya vurdu genç kadın.

"Hâlâ söylemeyecek misiniz bize neler öğrendiğinizi?"

"Sevgilim, bırak önce yemeğimizi yiyelim. Herr Dengler kahve içerken..."

"Kahretsin, Hans-Jörg, ben hemen şimdi öğrenmek istiyorum olan biteni."

Mittler ona karşı çıkmak üzere derin bir nefes aldı.

"Babanız uçakta değildi," dedi Dengler.

Christiane gözlerini Dengler'e dikti. Mittler hiçbir şey söylemeden, yapmacık bir ses çıkararak ciğerlerindeki havayı boşalttı.

"Babanız kazanın olduğu gün, kazadan tam iki saat sonra Bangkok'taki bir American Express şubesinden 1000 dolar çekmiş. Bu AmEx acentesinin ödeyebileceği günlük üst nakit limiti. Bundan sonraki üç gün boyunca da her seferinde aynı meblağı almış şubeden. Böylece kredisinin sınırına gelmiş."

Mittler ağzı açık dinliyordu. Dengler yarı yarıya çiğnenmiş *Crostini*'lerden kalanları görebiliyordu.

"Parayı çeken başka birisi olabilir mi? Onun cüzdanını ele geçiren biri ya da buna benzer bir şey? Hırsızlık veya polisiye başka bir hikâye?" diye sordu Christiane bir süre sonra.

"Pek mümkün değil. İlk iki işlemde Avusturya pasaportuyla kimliğini belgelemiş. Şube çalışanları pasaport numarasını not almışlar."

"Dengler ödeme makbuzlarının fotokopilerini masanın üzerinden genç kadına uzattı.

"Babanızın imzası mı?"

"Tanrım!" Mittler bembeyaz olmuştu, dudaklarını kemirmekle meşguldü, her an bir kalp krizi geçirebilecek gibi görünüyordu.

"Bulun onu," dedi Christiane Stein fısıldayan bir sesle.

Dengler onun deniz mavisi gözlerine baktı ve kafasını sallayarak bunu yapacağını ifade etti.

"Babamı bulun lütfen," diye tekrarladı genç kadın.

İkinci Kısım

31

Paul Stein kapıdan kürsüye kadar olan birkaç adımlık yolu geride bırakırken sağ ayağını belli belirsiz sürüyordu. Birkaç sayfadan ibaret notları sağ elindeydi, onları değerli bir eşya gibi vücuduna bastırmıştı. Etrafına bakındı. Tuhaftı, amfi bu konferansta hep ağzına kadar doluyordu. Bu defa iki sıra bloğun arasındaki merdivenlere dahi oturanlar vardı. Stein not almak üzere hazırlanmış defterleri gördü, gençlerin beklenti içindeki yüzlerine baktı. Bu konferansın sıradan, alışılmış derslerden olmadığı haberi kulaktan kulağa hızla yayılmıştı. Notlarını itinayla yerleştirdi kürsüye, öğrencilere bir kere daha baktı ve okumaya başladı:

> Akşam saat 10.00'da çevik kuvvet polisleri fabrikaya saldırdılar. Kısa, sembolik bir direnişten sonra işçiler projektörlerin parlak ışıkları altında fabrika alanını terk etti. Kameramanlar ve basın fotoğrafçıları iki aşamalı polis kordonuna yığıldılar, kitle iletişim araçları için bu tarihî ânı yakalamak, hukuk devletinin organize olmuş anarşiye karşı kazandığı zaferi resimlemek istiyorlardı. Çünkü sosyal anarşist Proudhon'un (Mülkiyet hırsızlıktır) doğduğu şehir olan Besançon'daki "Lip" saat fabrikasının işçileri düzeni temellerinden sarsmışlardı: Ko-

ca bir fabrikayı tamamen ele geçirip kendi başlarına yönetmeye kalkışmışlardı.

Paul Stein, bir an öğrencilerin giriş bölümünü hazmetmesini bekledi; Fransız Alpleri'ndeki bu saat fabrikanın tamamen keyfi olarak kapatılmasını hatırlamak için hepsi fazlasıyla gençti. Sonra devam etti:

> Fransa'da diz çökmek mecburiyetinde kalan fenomen Avusturya'da 20 seneyi aşkın bir süredir işliyor; 145 çalışanı olan ve tamamen işçilerinin mülkiyetinde olan bir fabrika: Gerätewerk Matrei.

Öğrenciler uyanık gözlerle ve ilgiyle dinlemeye başlamışlardı Stein'ı. Elindeki kâğıtları kenara koydu ve onlara Gerätewerk Martei'ın hikâyesinin başlangıcını anlatmaya koyuldu. Brenner Geçidi'ne giden yoldaki Matrei'da, yani bu amfiden arabayla bir saatten daha az bir mesafede, III. Reich döneminde karpit üretimi yapılıyordu. Savaş için son derece önemli bir fabrikaydı bu – cephane üretimi için karpit vazgeçilmez bir malzemeydi. Firmanın Alman yöneticileri Almanya'nın teslim olmasından kısa bir süre önce kaçınca, firma yöneticisiz kaldı. İşçiler avare dolaşıyor, ne yapmaları gerektiğini bilemiyorlardı. İçlerinden biri boş duran fabrikada neler üretilebileceğini anlatmaya başladı bir gün, diğerleri de ona kulak verdiler. Sonunda bir ikinci işçi, "Kârı da aramızda paylaşırız," dedi, bütün işçiler bu fikri onayladı.

Bundan sonra Stein öğrencilere başlangıçta yaşanan zorlukları anlattı, ödenmeyen binlerce mesai saatini, feragat edilen maaşları ve ücretleri, fabrikanın yeni sahiplerinin bütün üretim tesislerini ve makineleri bizzat imal etmek ya da birilerinden ödünç almak zorunda kalmalarını. Artık silah endüstrisi için malzeme üretmiyorlardı, bu tip malzeme yerini o dönemde Avusturya'da ciddi biçimde eksikliği hissedilen başka bir emtiaya bırakmıştı: elektrik ocakları. Bunlara bir de hukuki sorunlar eklenmişti. İşçiler hukuki format olarak bir tür *sınaî kooperatif*te karar kılmışlardı ama böyle bir oluşum kanun ki-

taplarında henüz yer almıyordu. "Deneysel kooperatif", sahipsiz fabrikanın mülkiyetini ancak 15 Ekim 1948'de nihai olarak devralabilmiş, Fransa Cumhuriyeti'nin yüksek komiseri "Gerätewerk Matrei – Limitet Kooperatif" firmasını ticaret siciline kaydetmişti.

Stein sözlerine devam etti:

"Bugün Martei çalışanları elektrikli ocaklar, elektrikli hava ısıtıcıları, gece elektriğiyle ısı depolayan elektrikli radyatörler, kuluçka makineleri ve benzer cihazlar üreten, birinci sınıf bir orta ölçekli firmanın sahipleri. Firmaları Siemens, Schott ve AEG gibi firmalara mal veriyor."

Bakışlarını amfide dolaştırdı ve öğrencilerin onu hâlâ ilgiyle dinlediklerini tespit etti. Onlara açıklamaya devam etti: Bu küçük fabrika siyasi ekonomi açısından hat safhada önemliydi; çünkü Tirol'lü işçiler savaşın sonundan bugüne geçen sürede ekonomi biliminin en geçerli dogmalarının birkaç tanesinin aksini ispat etmişlerdi. Paul Stein önündeki notlarını karıştırdı kısa bir süre.

- Bir firmayı geliştirmek için bir firma sahibi kişiliği gerektiği dogması,
- Oyuyla firmanın politikalarına etki edebilme yetkisi elde eden bir işçinin hiç anlamadığı konularda da karar vermeye kalkışacağı dogması,
- Karar verme süreçlerine birçok işçinin katılmasının ister istemez bir kaosa yol açacağı dogması,
- İşçilerin işveren konumuna oturduklarında ücretler lehine yeni yatırımları ihmal edecekleri dogması.

Öğrenciler şevkle not alıyordu. Yeni yetişen bir ekonomist için bu konunun kolay lokma olmadığını biliyordu Stein. Ama bunlar gerçeğin ta kendisiydi. Kürsüsü Gerätewerk'i birkaç senedir inceliyordu ve firmanın yatırımlarının Avusturya ortalamasının yüzde 7 ilâ yüzde 15 üzerinde olduğunu tespit etmişti. Bu veri işçilerin yönetimindeki firmanın, Avusturya'nın en iyi yönetilen ticari kurumlarından biri olduğunu gösteriyordu. Arka sıraların birinden bir parmak havaya kalktı. Hantal vücu-

duyla sıraya yaslanmış, tombulca bir kız öğrenciydi soru sormak isteyen:

"Bu hikâyenin ardında yatan itici güç muhakkak komünistlerdir."

"Hayır," dedi Stein, "bütün partiler arasında bu projeye en mesafeli duran Avusturya Komünist Partisi oldu. Firmadaki işçiler arasında bildiğim kadarıyla tek komünist yoktu. Kasabanın komünistlere oy veren tek seçmeni de, bana anlatılanlara göre, bir süre sonra taşınmış."

Öğrenciler gülüştüler, tombul kız cevabı ders notlarına ekledi.

Stein sözlerine hızını artırarak devam etti: "Kooperatifin kuruluş sözleşmesini incelerseniz bu modelde amaçlananın anonim kitlesel mülkiyet olmadığını, aksine mükemmelen kişisel mülkiyetin işlediğini görürsünüz. Her işçi, somut olarak kooperatifin sahiplerinden biridir ve karar süreçlerine somut katılım hakkına sahiptir. Bu yapının, sorumluluğunun bilincinde, kendinden emin ve inisiyatif sahibi ve hiçbir diktatörlüğün kendisini kullanmasına izin vermeyecek insanlar yaratacağından kesinlikle eminim."

Öğrenciler düşünceli görünüyordu.

"Bu insanlar kârlarıyla ne yapıyorlar?" diye sordu leylek gibi uzun ve ince bir delikanlı, amfi keyifli bir sıcaklıkta olmasına rağmen yakalarını kaldırmış, öyle dinliyordu dersi.

Kürsüdeki adam tekrar hikâyenin başlangıcına döndü. İşçiler işe başlarken kârın maksimizasyonundan değil, gerektiği kadar ve rantabilitenin sınırlarında kazançlardan yola çıkmışlardı. Böylece pazar payı elde ettiler. Ama kâr yine de seneden seneye yükseldi ve çalışanlar da bu kârı bir tek müessese sahibinin çıkarına firmadan çekip almak yerine kendi hayatlarını güzelleştirmek için kullandılar. Yatırımlardan sonra arta kalan kazançla çalışanlar için konutlar yaptırıldı, ekstra ücret ödemeleri yapıldı, böylece Gerätewerk'te çalışanların gelir düzeyi Avusturya, hatta muhtemelen Avrupa'daki genel gelir düzeyinin çok üstüne çıktı.

"Bu model sendikalar ya da herhangi bir siyasi parti tarafın-

dan desteklendi mi, bu modelin propagandası yapıldı mı?" diye sordu bir diğer genç adam, açık bej bir tişört giymişti, üstünde "Red Socks" yazıyordu, yani kızıl çoraplar, Paul Stein bu iki kelimeyi nasıl yorumlaması gerektiğini bilemedi. Kastedilen beysbol takımı mıydı yoksa ideolojik yönelimini mi bildiriyordu delikanlı?[1]

"Sendikalar bu modele fazla ilgi göstermediler çünkü Matrei'da işçi temsilcileri kurulu yoktur. Çalışanlar aynı zamanda firmanın sahibidirler ve bütün konuşulması gereken noktaları kooperatifin bu iş için yapılan toplantılarında karara bağlarlar. Bu toplantılarda her ortağın, firma içerisinde nasıl bir iş yaptığından bağımsız olarak bir oyu vardır.

Bir an durdu Stein. Şimdi dikkatli olmalıydı, soruyu unutmamalı, sisteme duyduğu hayranlık gözünü karartmamalı, her şeye rağmen bilimin gerektirdiği soğukkanlılığı korumalıydı.

"Projeyi destekleyen tek kurum Inssbruck Psikoposluğu ve bunun da tabii iyi bir nedeni var. Bu küçük firmada esasen Katolik inancının sosyal öğretisi tam anlamıyla hayata geçirilmiş oluyor. Emek ve sermaye düşmanca bir ayrılık içerisinde değil, aksine birbirini tamamlıyorlar. Fabrika, ne tek başına bir egoist kapitaliste ait ne de anonim bir bürokrasiye ki bunların her ikisi de kendine has bir tarzda emekçileri sömürür."

Stein fabrikaya yaptığı ziyaretleri anlatarak devam etti, karar süreçlerine katılımlarını sağlayan oy haklarını son derece itinalı kullanan çalışanlarla yaptığı görüşmelerden bahsetti.

"Matrei deneyimini başka sektörlere taşımak mümkün mü?" diye sordu Jan Moser. Bu sömester en parlak öğrencisi oydu.

"Evet." Jan Moser'e teşekkür eder gibi bir jest yaptı başıyla. Genç adam konuları geniş kapsamlı bağlantılar içerisinde tasavvur edebiliyordu. Stein, onun şu anda kafasında, doğal olarak gündeme gelmesi gereken soruyu da hazırladığından emindi ama bu soruyu bugün cevaplamak istemiyordu. Enstitünün başkanı ve diğer birkaç meslektaşıyla bu akşamüstü yapacakları toplantıda konuşacaklardı bu konuyu. Bunun yerine yolu bi-

1 Boston Red Socks önemli bir beysbol takımıdır ama kızıl çorap, *Rote Socke* Almancada solculara verilen sevimli bir addır aynı zamanda.

raz uzatmayı yeğledi: "VÖEST Alpine'nin yaşadığı krizi hatırlarsınız. Bu firma Avusturya'daki en büyük ticari kuruluştur ve maalesef devlet mülkiyetindedir ki bunun firmaya iyi geldiğini iddia etmek pek kabil değildir. Belki bir zaman önce basında çıkan haberleri hatırlarsınız, fabrika iflas etmişti ve kurtarılması vergi mükelleflerine pahalıya patlayacaktı. Enstitümüz firmayı herhangi bir yatırımcıya yok pahasına satmak yerine çalışanlarına hediye etmeyi öneren bir kurtarma planı hazırladı. Bu model nedeniyle bayağı sarakaya alındık."

Hayal kırıklığının verdiği acı sesinde duyuluyordu.

"Bütün ülke, bir uçtan diğerine, dalga geçti bizimle. SPÖ[2] ve sendikalar da. Halbuki önerimiz tamamen Matrei'da topladığımız bilgiler ve yaptığımız analizlerin üzerinde bina edilmişti. Ama çeşitli grupların farklı çıkarlarına karşı duramadık. Birtakım gruplar sadece ucuz bir özelleştirmenin peşindeydi, bir diğer ekipse sürdürülmesi imkânsız statükoyu devam ettirmenin – bu nedenle hepsi tek bir noktada birleşiyordu: bizim mantıklı önerimizi gülünç duruma düşürmek. O dönemde şunu öğrendik: Mesele mülkiyet olunca kılıçlar çekiliyordu ve en iyi öneri her zaman en iyi tepkiyi almıyordu."

Öğrenciler gözlerini ondan ayırmıyorlardı. O dönemde yaşananların Paul Stein'ı yaraladığını ve Stein'ın bu yaranın etkisinden hâlâ kurtulamadığını hissedecek duyarlılığa sahiptiler.

Jan Moser bir kere daha parmak kaldırdı bir süre sonra.

"Saygıdeğer hocam," diye başladı söze, "Almanya'nın tekrar birleşmesi kapıda. Berlin'deki Modrow hükümeti Demokratik Almanya Cumhuriyeti'ndeki bütün kamu iktisadi kuruluşlarının mal varlıklarını bir resmî daire çatısı altında birleştirdi. Modeliniz Doğu Almanya'da beklenen değişim için de örnek teşkil etmez mi?"

Evet, işte karşısındaydı, şu anda cevaplamak istemediği soru. Stein uzun süre düşündü vereceği cevabı.

"Üretim kooperatifleri modeli en iyi zor zamanlarda çalışır. Çalışanların, aynı zamanda hem bu kadar büyük bir gayret gös-

2 Sozialdemokratische Partei Österreichs, Avusturya Sosyal Demokrat Partisi.

termeye hem de bu kadar önemli fedakârlıklarda bulunmaya razı olacağı başka hiçbir model tanımıyorum."

"O zaman her şeyiyle uygun demektir," diye bağırdı Moser, "neden orada çalışmasın?"

Çalan zil dersin sonunu ilan ediyordu. Öğrenciler ayağa kalktı ve Stein'ı bu son soruyu cevaplama mecburiyetinden kurtardılar.

32

Christiane Stein onu tren istasyonuna götürdü. ICE, Stuttgart'tan dokuz buçuğu biraz geçe hareket edecek ve beş saat sonra Hamburg'a varacaktı.

"Babamın hayatta olma ihtimalinden anneme hiç bahsetmedim. Fazlasıyla heyecanlanırdı."

"Peki benim için nasıl bir hikâye uydurdunuz?"

"Bir meslektaşımsınız, tıpkı benim gibi belgeseller çekiyorsunuz. Treuhand'da çalışmış ekonomistlerle ilgili bir araştırma yapıyorsunuz. Çekmeyi planladığınız filmin ismi 'Birleşmenin Ardındaki İktisatçılar'."

"Hikâyenin eksiği gediği, zayıf noktası olmamalı. Film çekme işinden tamamen bihaber olduğumu muhakkak anlayacaktır."

"Kaygılanmayın, sizi asistan kadrosundan tanıttım."

"Asistan mı? Peki kimin asistanıyım?"

"Benim, – benim için araştırma yaptığınızı söyledim ki nihayetinde yalan da değil, haksız mıyım?"

Dengler kendi kendine bir şeyler homurdandı. Hikâyeyi kendisine ait olmaması keyfini kaçırmıştı. Ama belki de haklıydı genç kadın ve kimse fark etmeyecekti. Seyahat çantasını omzuna attı ve beklemekte olan trene bindi. Christiane yerine geçmesini bekledi, el salladı kısa bir an ve gitti.

Dengler neredeyse bütün yolculuğu restoran vagonunda geçirdi. Christiane'nin annesine sormak istediklerini tekrar gözden geçirdi, birtakım soruları düzeltti ve bazı eklemeler yaptı. Fulda'yı geride bırakmışlardı uykuya daldığında, başı pencerenin camına yaslıydı; ama bu defa rüyaları ona iyi davrandı; yarasalar trenin yanında uçup keyifli bir uyku çekmesine göz kulak oldular.

Tren garından Sierichstrasse'ye taksiyle gitti. Christiane'nin annesi, kapı numarası 72 olan bir apartmanda, kendi anne babasının savaştan önce satın aldığı büyük bir dairede yaşıyordu. Frau Stein Dengler'i büyük bir salona davet etti, önce çay ve kurabiye servisi yaptı ve ardından kendisi de yeşil bir koltuğa oturdu. Bakışları beklenti doluydu, Dengler ilk soruyu yöneltti yaşlı kadına:

"Kocanız hayatta olsaydı ve sadece kendi istekleri doğrultusunda bir seçim yapabilseydi hangi ülkede yaşamayı tercih ederdi sizce?"

"Avusturya tabii ki – ve Avusturya'da kesinlikle Innsbruck, Innsbruck onun için dünyanın en güzel şehriydi."

"Ya Avusturya dışında?"

"Muhakkak surette güneyde bir ülke olurdu seçimi. İspanya ya da Güney Fransa ya da belki İtalya veya Yunanistan."

"Bu ülkelerin dillerinden konuştukları var mıydı?"

"Evet. Çok iyi Fransızca konuşurdu, İspanyolcası oldukça iyiydi, biraz İtalyanca da bilirdi, sadece Yunanca konuşmazdı, bir kelime olsun."

Dengler böylece sohbeti başlatmış oldu. İki saat sonra yaşlı hanımefendi oldukça yorulmuş görünüyordu. Burnunda ve alnında minik ter damlaları oluşmuştu. Dengler konuşmayı kesti. Pencerenin iki tarafındaki birbirinin aynı iki Çin vazosuna yerleştirilmiş buketleri göstererek, "Anlaşılan aynısefa çiçeğini çok seviyorsunuz," dedi.

"Evet, hem de çok. Merhum eşimin de en sevdiği çiçekti. Hatta bir kere bir aynısefa buketi resmi yapmıştı, görmek ister misiniz?"

Dengler başını sallayarak yanıt verdi ve Frau Stein'la beraber

dairenin arka kısmına geçtiler. Georg'un yemek odası olduğunu tahmin ettiği daha ufak bir odada asılıydı yağlıboya tablo; geniş, süslü, altın varaklı bir çerçevesi vardı. Resimdeki çiçekler sanki vazodan kaçmak, kurtulmak ister gibi açılmışlardı her yöne. Kompozisyona ışık sağ üst köşeden geliyor ve resmî yumuşak bir ilkbahar atmosferine büründürüyordu.

"Anlaşılan eşiniz sadece bir bilim insanı değil aynı zamanda sanatçıymış da?"

"Aslında ekonomist olarak çalışmaktan büyük keyif alıyordu ama yine de en büyük hayali müzisyen olarak hayatını kazanmaktı."

"Yanılmıyorsam viyola çaldığını söylemiştiniz, değil mi?"

"Hem de tutkulu bir aşkla! Ama yeterince iyi çalamadığını biliyordu, bir profesyonel olarak çalışmak için yeterli değildi."

"Bir orkestrada çalabilmiş miydi hiç?"

"Hayır, maalesef buna yetecek cesareti yoktu; ama bir kere olsun beraber çalmak istediği bir ansambl vardı, bunu çok iyi biliyorum."

"Hangisi?"

"Freiburg Barok Orkestrası'nı biliyor musunuz?"

"Maalesef bilmiyorum."

"Eşimin ölümünden dört sene önce kuruldu bu orkestra. Paul barok müziğe hayrandı. Bu orkestra da barok müzik çalıyor hem de o dönemin orijinal enstrümanlarıyla."

Salona geri döndüler, koltuklarına oturdular, Dengler Frau Stein'a listesindeki diğer soruları yöneltti. Eşinin Treuhand'da yaptıklarıyla ilgili hiçbir şey bilmiyor veya herhangi bir şey söylemek istemiyordu Frau Stein.

"Kocamın sekreteri bu konuda size belki yardımcı olabilir, Berlin'de yaşıyor."

"İsmini verebilir misiniz? Eğer varsa adres ve telefonunu da?"

"İsmi Iris Herzen. Kendisine telefon edip sizi kabul etmek ister mi, soracağım."

Dengler kafasını eğerek onayladı ve ismi not etti: Iris Herzen

Frau Stein daha sonra Dengler'i Dammtor Tren İstasyonu'na götürmesi için bir taksi çağırdı. Sabaha karşı üçte Stuttgart'a

vardı dedektif, tren istasyonundan Bohnenviertel'e yürüdü, Basta'nın önüne geldiğinde kafasını kaldırdı, Olga'nın dairesine baktı ama ışık göremedi, Olga kesinlikle çoktan uyumuştu. Telesekreterinde onu bekleyen iki mesaj vardı: Jürgen Engel kendisini BKA'dan aramasını rica ediyordu ve Christiane Stein, annesini sevip sevmediğini soruyordu. Dengler yatağa bıraktı kendisini, sırtı ağrıyordu. Henüz uyku ile uyanıklık arasında karar vermeden yarasalar ona eşlik etmeye başlamışlardı bile.

33

Saat yedide, masasına çoktan oturmuş ne yapması gerektiğini düşünüyordu. Engel ya da Christiane Stein'ı aramak için vakit henüz çok erkendi. Hedef şahsın karısına yaptığı ziyareti tekrar düşündü. Paul Stein ideal bir koca resmi çiziyordu: Karısına karşı sevgi doluydu, onunla her zaman ilgiliydi, mesleğinden mental bir tatmin duyuyordu; ama aynı zamanda iyi bir edebiyatseverdi (en çok yeni Amerikan edebiyatından hoşlanıyordu), resim yapıyor ve viyola çalıyordu. Barok müzik! Nasıl geliyordu kulağa acaba? Kesin bir WEB sayfası olmalıydı orkestranın, belki bu sayfada ilk tanışma için kısa bir müzik örneği de vardır, diye düşündü. Bilgisayarını açtı, önce Citibank sayfasını çağırdı, son maaşı hâlâ gelmemişti BKA'dan. Sonra 'Freiburger Barok Orkestrası"nı aradı google'da.

> Bir orkestranın Freiburger Barok Orkestrası, FBO kadar hızla başarı yoluna girmesi pek nadirdir. FBO, Eski Müzik alanını çoktan geride bıraktı ve dünyanın en çok talep gören oda orkestralarından biri oldu. FBO müzisyenleri, hemen göze çarpan aşikâr neşeleriyle, tarihî enstrümanlarla sadece en üst düzey profesyonellikte değil aynı zamanda keyif alınarak müzik yapılabileceğini kanıtlıyorlar. Bir müzik eleştirmeni bu tür bir

yorumda müziğin eskiliğinden kalan izin ne kadar ihmal edilebilir düzeyde olduğunu Freiburg'luların Vivaldi *Dört Mevsim* kaydı için yazdığı eleştiride şöyle dile getiriyor: "Bu katıksız avangarttan başka bir şey değil!"

Müzik örneği yok! Konser tarihleri bölümüne tıkladı. Orkestra Avrupa turnesi yapıyordu, yarın Viyana'da sahne alacaklardı, sonra Budapeşte ve Basel'de, sonra üç gün süren bir ara vereceklerdi, sonra Cannes'te çalacaklardı, bir sonraki gün Siena'da kapanış konserleri olacaktı. Son iki konseri yakalayabilirdi. Bir anda uyandı, göğüs adaleleri kasıldı. Bu onu Stein'a götürecek bir yol olabilirdi.

Arama motoruna "aynısefa" yazdı, 3.880 sonuç döktü bilgisayar, çiçeğin Latince ismi 'Calendula'yı yazdığında 58.900'e çıktı sonuç sayısı – işe yarar bir şeylere ulaşmak için çok yüksekti bu sayılar.

Telefonuna uzandı ve Christiane Stein'ın numarasını tuşladı. Genç kadın uykulu bir sesle açtı telefonu. Onunla görüşmesi gereken bir fikri olduğunu söyledi Dengler. Sabahın bu saatinde mi? Uyuyordu hâlâ, kahvaltıya gelsindi ama hemen değil. Onu uyandırdığı için üzgün olduğunu söyledi Dengler. Onda gelebilir miydi? Evet, on olurdu. Nerede oturduğunu biliyor muydu? Evet, Herdweg'de. Tamam. Şimdilik iyi günler.

BKA'yı aradı. Jürgen Engel masasındaydı.

"Bangkok Havaalanı'yla ilişki kurabildin demek?" diye sordu.

"Nereden biliyorsun bunu?"

"BKA her şeyi bilir – sen de biliyorsun bunu."

"Ciddi soruyorum, nasıl öğrendin Bangkok Havaalanı'ndan bilgi istediğimi?"

"Uçak Bangkok'tan zamanında havalandı mı diye bana da sormuştun ya, ben de soruyu Tayland'daki meslektaşıma ilettim, onlar da havaalanına sordular. Havaalanı yönetimi, Stuttgart'tan Georg Dengler adında birinin de aynı sorunun cevabını araştırdığını bildirmiş, bizimkiler de bu bilgiyi bana aktardı."

"Uçak saatinde kalkmış."

"Evet, biliyorum ve hatta bundan fazlasını da biliyorum."

"Evet, kulak kesildim?"

"Senin bana sorduğun şahıs, şu Paul Stein..."

"Evet?"

"Uçaktaymış."

"Ne?"

"Cesedi teşhis etmek mümkün olmamış, o da Bangkok'ta gömülen yirmi yedi cesetten biriymiş. Ama bu yirmi yedi cesetten birinin Paul Stein olduğu kesin."

"Nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?"

"Yolcu listesi. Ayrıca adamın karısı ve kızı bavulunu kesinlikle tanımışlar."

"Mımm."

"Sana yardımcı olabildiğimi umuyorum."

"Tabii tabii, çok teşekkür ederim."

Karşılıklı olarak ilk fırsatta görüşme temennilerini dile getirdiler; her ikisi de inanarak söylemişti bunu ama her ikisi de gerçekleşmeyeceğini biliyordu.

Aynı anda kapattılar telefonlarını.

34

Dengler tam saat onda Christiane'nin Herdweg'deki evinin kapısını çaldı. Zilin üzerindeki minik pirinç levhada "Stein/Mittler" yazıyordu. Kapı otomatiğinin cızırtısının ardından önündeki engel ortadan kalkınca, binanın dışından diğer tarafına dolaşan, üç sahanlıklı uzun merdiveni tırmandı. Christiane kapıyı açmış bekliyordu. Ayağında bir jean, üstünde yeşil bir kazak vardı. Onu gördüğüne sevinmiş gibiydi. Dengler, ilk görüştüklerinde kendisinde bıraktığı izlenimin aksine oldukça uzun olduğunu ve –kazağına yönlendirdiği bir anlık bakıştan sonra– hiç de erkek çocuğu gibi görünmediğini fark etti.

"İçeri gelin, Hans-Jörg işe gitti, ben de bizim için sağlıklı bir şeyler hazırladım." Dengler'in yüzündeki ifadeyi görünce gülerek devam etti: "Korkmayın müsli yok menüde, sağlıklı bir Veuve Clicquot var!"

Dengler, Christiane'yi takip ederek mutfaktan geçti, bembeyaz döşenmiş bir odaya girdiler. Odanın ortasında uzun bir masa duruyordu, iki kişi için hazırlanmıştı, iki tabak, iki fincan, iki kadeh, bir buz kovası içinde şampanya şişesi, büfenin üzerinde büyük bir peynir tabağı, çeşitli marmelatlar ve koca bir buket aynısefa çiçeği.

"Şampanyayı açar mısınız?"

"Memnuniyetle."

Dengler şampanyanın mantarının etrafındaki teli söktü ve mantarı dikkatle yerinden oynattı ve döndürerek çekti. Yarısı şişenin dışına çıktıktan sonra mantar kendiliğinden hareket etmeye başladı ve keyifli bir "plop"la açıldı şişe. Kadehleri doldururken Christiane de mutfaktan geldi. Parıldayan gözlerle baktı ona, kadehlerden birini aldı ve neyin ya da kimin şerefine kaldıralım kadehlerimizi, diye sordu. Dengler de diğer kadehi aldı eline, genç kadının yüzüne baktı, gözlerinin mavisiyle keyifli halinin hissettirdiği sıcaklığın benzersiz karışımı bir an için aklını karıştırdı.

"Babanızın."

Kafasını eğerek onayladı bu öneriyi Christiane ve içtiler.

Christiane Stein bir dikişte bitirdi şampanyasını ve kadehi dikkatlice beyaz masanın kenarına koydu.

"Annemi nasıl buldunuz?"

"Çok tatlı bir kadın. Bana belki de önemli olabilecek bir ipucu verdi."

"Yaa, nasıl bir ipucu bu?"

"Babanız viyola çalıyormuş ve en çok barok müzikten hoşlanıyormuş."

"Evet, doğru. Pazarları çalışma odasına çekilir ve Händel dinlerdi. Kızlarına Händel'in pek hitap etmediğini de eklemek mecburiyetindeyim – o zaman da rock dinlemeyi tercih ederdim."

Boş kadehini Dengler'e doğru uzattı.

Dengler şişeye uzandı, kadehe döktüğü şampanya köpürdü. Köpüğün biraz yatışmasını bekledi, sonra biraz daha ekleyerek boşluğu doldurdu. Christiane kadehinden sağlam bir yudum içti ve bakışlarını Dengler'e çevirdi:

"Müzik konusu bu kadar önemli mi?"

"Belki de, anneniz özellikle Freiburger Barok Orkestrası'nın hayranı olduğunu söyledi."

"Evet?"

Bu arada boşalttığı kadehini tekrar Dengler'e doğru uzattı, o da kadehi tekrar doldurdu.

"Bakın," dedi ve hafifçe öksürdü Dengler, "bu orkestra şu

anda turnede. Babanız belki de bu ansamblın bir konserine gitmek isteyecektir."

"Bu iş pahalıya patlayacak, değil mi?"

"Evet, seyahat masrafları, biletler, sonra bir araba kiralamak gerekecek babanızı, –tabii eğer ortaya çıkarsa– takip edebilmem için."

"Nerelerde çalacaklar?"

"İki konser daha verecekler bu turnede, biri Cannes'te diğeri de turnenin son konseri, Siena'da. Basel, Budapeşte ve Viyana'dakileri maalesef kaçırdık."

"O zaman daha da pahalı olacaktı bu operasyon."

Boşalan şampanya kadehini bir kere daha uzattı Dengler'e, eli sanki biraz yalpalıyor gibiydi, Dengler bu yüzden kadehini doldururken Chrstiane'nin elini tuttu hafifçe. Törensel bir sessizlik oldu ve ancak Dengler, genç kadının elini bırakıp Christiane kadehinden bir yudum içince dağıldı bu hava.

"Olur, yapın bu işi."

"Belki siz de gelmek istersiniz?" dedi Dengler.

Bu defa güldü Christiane.

"Evet, bu gerçekten de çok güzel olurdu. Cannes, Siena. Güneş, müzik. Ama mümkün değil, yarından itibaren kurgu odasında oturuyor olacağım – sıkı çalışmak zorundayım."

Ayağa kalktı ve devam etti: "Belki size eşlik etmek isteyecek başka birileri vardır."

"Aslında var, evet. Como Gölü civarında halletmesi gereken ailevi meseleleri olan bir dostum var."

"Bir kadın yok mu?"

Christiane dilinin ucuyla kadehin kenarında kalmış bir damla şampanyayı yaladı, meraklı gözlerle bakıyordu ona.

"Hayır, şu an için yok," dedi Dengler ve Olga'yı düşündü.

Bir an için sessizlik girdi dedektifle genç kadının arasına.

"Van Morrison sever misiniz?"

Dengler başıyla onaylayınca Christiane bir plak koydu:

Well, it's a marvellous night for a Moondance
With the stars up above in your eyes

"Güzel müzik," dedi Dengler, "ama ben size başka bir şey daha sormak istiyorum. Bu harika aynısefa buketini nereden aldınız?"

"Bunu bilmek mi istiyorsunuz gerçekten?"

Ona doğru yaklaşırken biraz yalpaladı genç kadın.

"Evet, aynısefa için mevsim henüz erken, mart ayında Almanya'da açmaz aslında," dedi Dengler.

"Gizli bir hayranım var, her sana bu buketleri yollar."

"Kim olduğunu biliyor musunuz?"

"Maalesef hayır. Hans-Jörg bu işe korkunç öfkeleniyor, halbuki ben onunla tanışmayı çok isterdim ama hiçbir şey bilmiyorum kimliğiyle ilgili."

Çok tatlı bir kadın, diye aklından geçirdi Dengler, biraz yalpalıyor ama olsun.

"Hayranınız kapının önüne mi bırakıyor çiçekleri?"

"Aşağıda, Linden Müzesi'nin yakınlarında bulunan Mayer çiçek evi getiriyor buketleri. Ama oraya gidip sorma zahmetine girmeyin, siparişi verenin kim olduğunu onlar da bilmiyor."

"Bakalım, belki ben bir şeyler çıkarabilirim," dedi Dengler ve not defterine çiçekçinin adresini yazdı.

Christiane sağ eliyle sandalyenin arkasına yaslandı.

"Neden bilmek istiyorsunuz ki bunu? Hayranlarımın kim olduğu ilgilendiriyor mu sizi?"

"Kalendula babanızın en sevdiği çiçek... ya da çiçekti."

"Ve annemin de! Keza benim de en sevdiğim çiçektir aynısefa. İşte bu yüzden geliyor bana bu buketler, Herr Dedektif."

Mutfağa giderken hafif hafif sallanıyor.

"Kahve mi çay mı?" diye sesleniyor mutfaktan.

"Kahve lütfen."

"Bol tahıllı ekmek mi baget mi?"

"Bol tahıllı ekmek lütfen."

"Peynir mi marmelat mı?"

"Peynir lütfen."

"Böylece sizi de yavaş yavaş tanımış oluyorum."

Sonra kahvaltılarını ettiler.

35

Georg Dengler, Mayer çiçekçisinden içeri girdiğinde müşteri geldiğini haber veren zil uzunca bir süre çaldı. Tipik, rutubetli çiçekçi havası hâkimdi dükkâna – tıpkı bir sera gibi. Her köşede görülen tıka basa doldurulmuş kahverengi saksılardan önceden hazırlanmış aranjmanlar fışkırıyordu. Dükkânın arka bölümündeyse, mavi vazolarda kesilmiş çiçekler vardı, bir kısmı selofanla paketlenip hazırlanmıştı.

Açık renk çamdan imal edilmiş tezgâha yanaştı ve beklemeye başladı. Bir süre sonra, koyu mavi önlüklü genç bir kadın, perde asılmış bir kapıdan geçerek dükkânın Dengler'in de beklediği satış bölümüne geldi ve ona nasıl yardımcı olabileceğini sordu.

"Christiane Stein için bir araştırma yapıyorum. Birkaç gün önce kendisine gönderdiğiniz aynısefa çiçeklerinin kimden geldiğini bulmaya çalışıyorum."

Kadının ona bakışından pek güvenmediği görülüyordu.

"Müşterilerimizle ilgili bilgi vermeyiz."

"Lütfen Frau Stein'a telefon edin. Dediğim gibi, onun için bir araştırma yapıyorum. Telefon numarası var mı sizde?"

Keyifsiz bir şekilde kafasını salladı genç kadın ve perdenin

ardında kayboldu tekrar. Dengler dükkânda göz gezdirmeye başladı. Birkaç saksıya nergisler ve çuha çiçekleri konmuştu. Bunlar haricinde pek ilkbahar bitkisi görünmüyordu ortalarda, hele aynısefadan iz yoktu.

Birkaç dakika sonra çiçekçi kadın tekrar ortaya çıktı.

"Evet durum şöyle: Aynısefalar bize çiçek halindeki bir toptancıdan geldi. İki kocaman demet ve bir zarf içinde 30 euro, güzel bir buket yapıp Frau Stein'ın adresine teslim etmemiz için."

"Zarfın üzerinde gönderene ait bir bilgi var mıydı?"

Kadın kafasını iki yana salladı.

"Peki, siparişi verenin kim olduğunu biliyor musunuz?"

Kadın bir kere daha iki yana salladı kafasını.

"Size çiçekleri ve zarfı veren toptancının ismi nedir?"

"Roth, çiçek halindeki dükkânının ismi de Blumen Roth."

Dengler bu ismi de notlarına ekledi.

"Onu görmek istiyorsanız çok erken kalkmalısınız," dedi kadın ve Dengler'in soran bakışlarını görünce ekledi: "Çiçek hali saat beşte açılır."

"Çiçeklerle ilgili dikkatinizi çeken özel bir şey oldu mu?"

"Evet, aslında oldu," dedi kadın biraz tereddütlü.

Dengler bekledi.

"İki büyük demetti ve her ikisi de son derece kaliteli çiçeklerdi."

Dengler'in bakışlarındaki soru işaretini fark edince konuşmasını sürdürdü:

"Saplarındaki yapraklar itinayla temizlenmişti, sapların hepsi aynı kalınlık ve uzunluktaydı, çiçeklerin hepsi aynı güzellikte ve büyüklükteydi. Bu dikkat çeker, çiçeklerin aynı kalitede olması. Bu işle uğraşıyorsunuz bunu fark edersiniz."

Dengler teşekkür etti ve dükkândan çıktı. Kapının zili yine yüksek ve çirkin bir sesle tırmaladı kulağını.

36

Saat biri biraz geçiyordu Dengler tekrar Basta'ya geldiğinde. Basamakları ikişer ikişer çıktı, kısa koridordan ıslık çalarak hızla yürüdü dairesinin kapısına. Kapıyı açmadan önce yukarı kattan, Olga'nın dairesinden bir ses geliyor mu diye kulak kabarttı. Hiçbir şey duymadı, dikkatlice bir kat daha çıktı.

Kapıyı çaldı.

"Girin!"

Dengler kapıyı açtı, Olga bilgisayarının başında oturuyordu ama ekrana değil masanın üzerine açtığı bir kitaba bakıyordu.

"Rahatsız ediyor muyum?"

"Hayır, hayır, çekinmeyin, gelin!"

"Bir kere daha teşekkür etmek istiyorum size. Bana ne kadar yardımcı olduğunuzu tahmin bile edemezsiniz. Sizi yemeğe davet etsem kabul eder miydiniz?"

Olga ayağa kalktı ve ona doğru bir-iki adım attı.

"Bakın, benim ismim Olga. Hem komşuyuz hem de beraber yabancı bilgisayarlara girdik, artık birbirimize sen demenin vakti gelmedi mi?"

"Memnuniyetle, benim adım Georg."

"Aziz Georg, ejderhayı öldüren aziz."

"Evet, ta kendisi!"

Dengler onu öpsem mi, diye düşündü.

"Peki kabul edecek misiniz... pardon, edecek misin yemek davetimi?"

"Memnuniyetle, nereye gideceğiz?"

"Sen bilirsin: Fröhlich ya da Vetter olabilir ya da siz nereye gitmek isterseniz."

Muzip gülümsedi ve ekledi: "Belki de bu akşam?"

"Hayır, bu akşam için Martin'e söz verdim, horoskoplarına yardım edeceğim. Artık Karl için de yazmaya başladı."

"Karl?"

"Bu maçolar için bir erkek dergisi. 'İki dakika içinde iki kadını nasıl yatağa atarım' türünden yazılarla dolu bir paçavra. Martin derginin stiline uygun bir dil tutturamadı henüz, bu yüzden maçolardan anlayan bir kadının el atması lazım bu işe. Ama belki yarından sonraki gün olabilir, ne dersin?"

"Mümkün değil, seyahate çıkacağım ama birkaç gün sonra buradayım tekrar."

Dengler kayıp adamın hikâyesini anlattı Olga'ya, kızından bahsetti; adamın Freiburg Barok Orkestrası'nın konserine geleceğini düşündüğünden ve bu şekilde onu bulmayı umduğundan.

Olga yerine oturmuştu tekrar, dikkatle dinliyordu.

"Şu arkadaş ilanı meselesi neydi?"

Dengler "Föll" vakasını anlattı.

"Peki, kadını ele verdiniz... verdin mi?"

"Hayır, bana sanki her şey olduğu gibi kalırsa ikisi için de en iyisi olacak gibi göründü."

"Bravo, tebrikler," dedi Olga.

"Gerçekten evli misin?"

Genç kadın şaşırmış görünüyordu: "Bu soru 'başın bağlı mı?' anlamına mı geliyor?"

"Bilmiyorum ama öncelikle 'gerçekten evli misin' demek?

"Evet."

"Peki o zaman kocan nerede?"

"Bilmiyorum, çok uzun bir zamandır görmedim onu."

Kısa bir sessizlik.

Dengler'e baktı: "Georg, şöyle söyleyeyim, benim hayatım her zaman alışılmış kurallara ve doğa kanunlarına uygun seyretmedi."

"Tahmin edebiliyorum," dedi Dengler ve ona doğru bir-iki adım attı ama Olga hemen ayağa kalktı.

"Döndüğünde haber ver," dedi genç kadın ve Dengler'in yanağına minnacık bir öpücük kondurdu.

Ben bu kadınla beraber olmak için dünyaya geldim herhalde?

"Haydi, sen de gel! Arkadaşım Mario'yla beraber Cannes'a gidiyoruz, oradan Siena'ya sonra da Como Gölü'ne geçeceğiz."

Olga gülümsedi, teklifi düşünüyor gibiydi.

"Kulağa hoş geliyor, belki gelebilirim. Bana bir gün düşünme mühleti ver."

Sonra tekrar baktı Dengler'e, bu bakışın onun haleti ruhiyesinde yol açtığı fırtınaların farkında değildi.

"Haydi, artık git," dedi genç kadın, Dengler uçarak indi basamakları. Aşağıda yine Junior'un bir CD'sini koydu makineye.

Oh, Hoodoo, Hoodoo man,
Make this woman understand.

37

Profesör Anders kütüphaneye doğru koşar adımlarla geldi. Kapıyı ayağıyla iterek hışımla kapattı, kahverengi domuz derisinden çantasını masanın üzerine fırlattı ve masanın köşesindeki koltuğa bir çuval gibi bıraktı bedenini. Masanın etrafında oturanlara beklentili gözlerle baktı, üç profesör ve dört asistan da aynı beklenti dolu gözlerle ona baktılar.

"Bahis konusu olan çok ciddi bir mesele," dedi çantasını karıştırırken. Koca bir deste kâğıt çıkardı, masanın üzerine koydu. Güneş gözüne geldi, gözlüğünün üzerinden çalışma arkadaşlarına gözlerini kırpıştırarak baktı.

"Yüce Tanrı bize böyle bir hayat iksiri bahşetti. Bunu yaparken, bu iksiri tam da bizim evimizin önüne bırakırken bir düşündüğü vardı muhakkak. Şimdi bir karar vermemiz gerekiyor: Onu kullanacak mıyız yoksa ekşitip ziyan mı edeceğiz?"

Paul Stein bıyık altında gülümsedi. Matrei üretim kooperatifi modelini bir hayat iksiriyle karşılaştırma fikri hoşuna gitmişti. Stein, Profesör Anders'i çok iyi tanıyordu, sekiz senedir beraber çalışıyorlardı, düşünme şeklini biliyordu. Avrupa'nın doğusundaki planlı ekonomilerin çökmesi ve özellikle de Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin Federal Almanya Cumhuriyeti'yle birleşme hedefini açıklaması bütün ekonomistler loncası-

nı, çözülmesi gereken devasa sorunlarla karşı karşıya getirmişti. Devletçi ekonomik modelden serbest ekonomiye geçiş nasıl organize edilmeliydi? Özellikle bir soruyu sürekli olarak tartışıyorlardı: Gerek teknoloji gerekse organizasyon açısından çağa ayak uyduramamış Doğu firmalarının, Batı şirketleriyle sert rekabet koşulları içerisinde çok kısa bir süre içinde batmaları nasıl önlenebilirdi? Üretimlerinin Batılı rakiplerinkinden birkaç kez daha maliyetli olması tek sorun değildi, bunun yanı sıra onların yerleşmiş ve denenmiş satış örgütlerine, pazarlama ve reklam imkânlarına ve hepsinden önemlisi, satın alma ve satma alanındaki yüz yıllık tecrübelerine sahip değildiler. Doğu'daki firmaların, eğer çok kısa bir süre içerisinde batmaları istenmiyorsa, en azından bir geçiş dönemi için, etkin bir koruma altına alınmasının gerekliliği konusunda uzmanların çoğu hemfikirdi.

Ve şimdi bütün bu devasa sorunların çözümü tam da onların kapısına kadar gelmişti. Enstitü uzun zamandır Matrei üretim kooperatifi modeliyle ilgili çalışmalar yapmaktaydı. Anders son yıllarda bu konuyla ilgili sayısız akademik makale yazmış, konferanslar vermişti, Avusturya gazetelerinde yazılar yayımlanmasına ve radyolarda programlar yapılmasına ön ayak olmuştu. Stein üniversitedeki derslerinde ele almıştı bu modeli ve keza kilise çevrelerinde de tanıtmaya çalışmıştı ama bütün bu çabalar başarılı olmamıştı. Avusturya sendikaları Matrei modeliyle ilgilenmiyorlardı; Matrei'da işçi temsilcileri konseyi yoktu, çalışanlar şirket yönetimini doğrudan seçiyorlardı. SPÖ bir çaba sarf etmiyordu; çünkü sendikalar ilgi göstermiyorlardı; komünistlerinse inançlı Katolik bu Tirol'lü işçiler arasında zaten hiçbir zaman pek şansları olmamıştı.

Kamuoyu, bütün bu bilgilere, yayınlara ve gayretkeş tanıtım çabalarına, Borneo'da yeni bir böcek türünün keşfine gösterdiği ilgiden fazlasını bahşetmedi.

Ağır bir borç batağına saplanmış VÖEST çelik fabrikaları krizinde enstitü küçük Matrei fabrikasında yaptığı incelemeler üzerine bina edilmiş bir öneri getirmişti gündeme. Stein nasıl günler geceler boyunca hesaplar yaptıklarını, farklı borç tasfi-

yesi ve özelleştirme modellerini gözden geçirdiklerini ve nihayetinde fabrikayı çalışanlarına devretmenin en uygun model olduğunu kesin olarak kanıtladıklarını hatırladı. Bu VÖEST'in hayatta kalabilme şansını arttırmak açısından da en iyi yoldu, çünkü mavi ve beyaz yakalı çalışanlar ancak işletmenin gerçekten sahibi de olurlarsa, fabrika tekrar kâr edene kadar büyük fedakârlıklar yapmayı kabul edebilirlerdi. Her nokta ayrıntılarıyla kanıtlanmış, son kuruşuna kadar titizlikle hesaplanmıştı. Üç yüz sayfalık kapsamlı bir rapor hazırlanmıştı.

Bir felaket oldu yaşananlar. Basın Profesör Anders'i kelimenin tam anlamıyla alay konusu yaptı: Fabrikayı çalışanlarına hediye etmek – bu nasıl bir saçmalıktı! Anders ve Stein, üye oldukları ÖVP'de[3] bile ciddi bir zihin bulanıklığından mustarip olarak telâkki ediliyorlardı. Stein bu kampanyanın Anders'i kalıcı bir şekilde yaraladığını ve nihayetinde onların –Anders ve çalışma arkadaşlarının– haklı olduğu ortaya çıkmış olsa da bu yaranın izlerinin hâlâ silinmediğini biliyordu. VÖEST'in kurtarılması vergi mükelleflerine milyonlarca şiline patlamıştı ve şirketin binlerce çalışanı işini kaybetmişti.

Evet yara hâlâ kabuk tutmamıştı. Ve bugün yeni bir meydan okumayla karşı karşıyaydılar, bundan önceki kaybedilen mücadeleden çok daha büyüğü görünüyordu ufukta.

"Üç gün önce Treuhand'ın başkanıyla uzun uzun konuştum," diye söze başladı Anders, kısa bir aradan sonra devam etti: "Rohwedder, Doğu Alman kamu işletmelerinin batmasını istemiyor, hedefi onları kurtarmak. Devletin bu firmalara, bunlar kendi ayakları üzerinde duracak hale gelinceye dek, ortak olmaya devam etmesi gerektiğini düşünüyor. Yeniden yapılandırma süreçleri sırasında Doğu pazarlarında sahip oldukları yerleşmiş ilişkilerini kaybetmemeliler ki Almanya böylelikle, süreç tamamlandığında Doğu Avrupa'da güçlü bir kale bina etmiş olsun ve bu coğrafyayı Amerikalıların nüfuz alanına terk etmek zorunda kalmasın." Bir ara verdi. "Cevabı olmayan soru şu: Bir kurumun çalışanları eğer karar verme mekanizmalarında söz sahibi olamayacaklarsa neden değişimle gelen tahmin

3 Österreichische Volkspartei, Avusturya Halk Partisi.

edilemez dertleri üstlensinler ki? Kurumların mülkiyeti Treuhand'a devredildi ama Treuhand çok uzakta."

Paul Stein konuşmasını böldü Anders'in: "İşte bizim abıhayat iksiri de tam bu noktada devreye girebilir, değil mi?"

"Evet, ve birçok sorunu halledebilir."

Kısa bir aradan sonra sözlerine devam etti: "Ama bu defa VÖEST'te yaptığımız gibi, sağlam bir inceleme sunup sonra daha iyi fikirlerin galip gelmesini bekleyemeyiz. Böyle bir şeyin gerçekleşebileceğine dair bir nebze olsun umudum kalmadı artık. Bu defa doğrudan doğruya işin içinde olmalıyız."

Diğerleri soran gözlerle baktılar Anders'e.

"Treuhand'ın acil olarak bilim insanlarına ihtiyacı var, yani bizim gibi insanlara. İşin mutfağına girmeliyiz. En azından belirli bir süre için ve iksiri içeriden vermeliyiz hastaya."

Anders Stein'a çevirdi bakışlarını: "İki ya da üç sene için Berlin'e gitmeyi düşünebilir misiniz?"

"Tek başıma mı?"

"Hayır, küçük bir müfreze oluşturacağız, Tanrı'nın öncü müfrezesi."

Herkes güldü; sonra kafa kafaya verdiler ve kimin belirli bir süre Treuhand'da çalışmak için enstitüden izin alabileceğini konuştular.

Üç hafta sonra Paul Stein, Almanya'ya, yeni işyerine gitmek üzere uçaktaydı. Jan Moser asistanı olarak ona eşlik ediyordu.

38

Halin kapısında taksiden inip şoföre parasını uzatırken ortalık hâlâ gece gibi karanlıktı. Bekçi kulübesini ve bariyer açık durun giriş kapısını karanlıktan kurtarmak için, beş projektör direği hummalı bir çalışma içerisindeydi. Girişte duran üniformalı güvenlik elemanı, arka arkaya kapıya gelen küçük beyaz kamyonetleri içeri alıyor, onlar da neredeyse hız kesmeden halin geniş arazisine dalıyorlardı. Dengler'in önünde çatı pencerelerinden ışık sızan, bir dizi hangar sıralanıyordu. Kapıdaki güvenlik görevlisi yolu tarif etti: "Önce şöyle sağa doğru gidin, sebze halinden geçeceksiniz, sonra çiçek haline gelirsiniz."

Dengler ilk binanın içindeki kalabalığı yardı geçti. Çevre köylerden gelen çiftçiler yeşil sandıkların içindeki mallarını sağa sola yerleştiriyor, patates, havuç ve hıyarları düzenli istifliyorlardı. Sandıkların arasında da alıcılar dolaşıyordu: Bir kısmı nereye gideceğini biliyordu, hedefleri belliydi; bir kısmıysa tezgâhtan tezgâha geziniyor, minik yoklamalarla malların kalitesini kontrol ediyordu. Her köşede bağıra çağıra pazarlık ediliyor ve peşin para ödeniyordu. Alıcı ve satıcıların Şıvab olduğu bir Doğu çarşısı, diye düşündü Dengler.

Çiçek halinde onu bir rutubet kokusu karşıladı. Kocaman bir "Kesme çiçek" levhasının altında güller, jerberalar ve karanfil-

ler bir renk denizi oluşturmuşlardı. Yaşlılıktan iki büklüm olmuş bir çiftçi kadın küçük bir tezgâhta üzeri yazılı birtakım etiketleri tasnif ediyordu; ama bunu yaparken siyah para çantasını gut illetinin deforme ettiği elinden hiç bırakmıyordu. Satıcıların çoğu ya yeşil önlük ya da yeşil kazak giymişti. Tezgâhların arasını dolduran müşteriler galvanizli sactan, insan yüksekliğinde ve dar el arabaları itiyorlardı önleri sıra. İçleri metal levhalarla bölümlere ayrılmış arabalarına siyah plastik kovalarda kesik çiçekler, turuncu yayvan kaplarda nergisler ve tepsiler üzerine konulmuş küçük menekşe saksıları dolduruyorlardı. Tavanda ve duvarlarda üretici ve toptancı firmaların isimleri ve logoları görülüyordu: Hegnach'ten güller, Benningen'den bataklık bitkileri, Schöneich'ten Afrika menekşeleri. Gärtnerei Roth'un tezgâhını yiyecek bir şeyler satan büfenin yanında buldu, pürdikkat önünden geçen müşterileri izleyen yaşlıca bir adama kendini tanıttı.

"O iki demet kalendulayı çok iyi hatırlıyorum," dedi adam.

"Sık sık alır mısınız bu tür siparişler?"

Adam kıkır kıkır güldü. "Hayır, İtalya'da iş yaptığımız bir firmanın ricasıydı. Telefonla aradı beni, demetleri Stuttgart'ta bir çiçekçi dükkânına ulaştırmamızı rica etti, bu çiçekçi de güzel bir buket yapıp nihai adrese teslim edecekti."

"Bana bu İtalyan tüccarın adresini verebilir misiniz?"

Adam başıyla onayladı, pantolonunun kıç cebinden lime lime olmuş bir defter çıkardı, bir sayfasını aradı, buldu ve Dengler'e doğru uzattı.

"Biz aslında İtalya'dan getirttiğimiz çiçekleri San Remo'da bir tüccardan alırız. Ama bu... en iyisi siz kendiniz yazın adresi. İtalyanca benim hep kafamı karıştırır." Dengler, Siena yakınlarındaki İtalyan toptancının adresini kendi not defterine kaydetti.

"Demetlerde gözünüze çarpan bir özellik var mıydı?"

"Birinci sınıf çiçeklerdi," dedi adam, sonra devam etti: "Bu üreticiden bize daha önce mal gelmemişti, daha sonra da gelmedi."

"Yani siz, çiçeklere baktığınızda hangi bahçeden geldiğini anlayabileceğinizi mi söylüyorsunuz?"

Adam başını eğerek onayladı.

"Bakın, her üretici kendi demetlerini başka bir malzemeyle bağlar." Hemen yanında duran siyah kovadan bir demet jerbera aldı, "Örneğin biz her zaman beyaz lastik bant kullanırız," dedi ve bandı Dengler'e gösterdi.

"O da," bu arada eliyle yan taraftaki tezgâha işaret ediyordu eliyle, "beyaz lastik bant kullanır ama onunki benimkinden incedir. Biri mavi yapıştırma bandı kullanır biri siyah vesaire, hâlâ tel kullananlar da var ama bunlar giderek azalıyor – tel çok pahalıya geliyor."

"Ya o iki demet kalendula?" Dengler adamın yüzüne bakıyordu, bir ipucu mu acaba, diye aklından geçirdi.

"Etrafı kartonlu tel, eskiden kullanılanlar gibi. Anlaşılan bu üreticinin elinde bir miktar kalmış çünkü kimse kullanmıyor artık bu malzemeyi."

"Teşekkür ederim," dedi Dengler, "çok yardımcı oldunuz."

"Çiçek almak ister miydiniz?"

"Evet," dedi Dengler ve iki büyük buket kırmızı ve sarı gül satın aldı. Biri Olga biri Christiane içindi. Sonra çiçek halini terk etmek üzere çıkışa doğru yürüdü.

Daha iki saat vardı Berlin'e gideceği trenin kalkmasına. Kapıdaki görevli ona bir taksi çağırdı. Dengler şoförden önce Herdweg'e gitmesini rica etti. Şehir merkezinde ağır bir iş trafiği başlamıştı bile, Wagenburg Tüneli'nin tam ortasında trafik tıkandı. Taksi tren istasyonuna milim milim ilerleyebildi ve ancak tren garını arkada bıraktıklarında normalleşti trafik. Christiane'nin evinin kapısına bıraktı demetlerden birini, kenarına da bir kâğıt iliştirdi: "Bunlar benden – Georg Dengler." Taksi ardından Basta'ya getirdi onu. İkinci demeti Olga'nın kapısına bıraktı ve bir kat aşağıya kendi dairesine indi.

39

ICE, Doğu Garı'na, tam saatinde 13.04'te girdi. Güzel, yeni bir bina, aydınlık ve yalın hatlara sahip, birçok dükkân var ama insan az. Doğu'daki bu dev pasajlar mutlaka birileri tarafından finansal olarak destekleniyor olmalı çünkü bir aşağı bir yukarı gezinen bir avuç insanla böyle bir alışveriş merkezinin ayakta kalmasına imkân yok.

Dengler pasajdaki Segafredo Barı'ndan az sıcak süt eklenmiş bir duble espresso aldı ve cep telefonuyla Mario'yu aradı: "Beraber İtalya'ya gidiyoruz."

"Harika haber, ne zaman yola çıkarız?"

Dengler ona planını anlattı. Sonra Olga'ya telefon açtı. Tekrar sormasından memnun kalmış gibiydi genç kadın, sesi mutlu geliyordu, yeni yıkanmış gibi pırıl pırıldı.

"Çiçekler senden miydi?" diye sordu Olga. "Uzun zamandır kimseden çiçek almamıştım."

Sesinin tınısı Dengler'i sevindirdi. İtalya'ya gelme konusunda bir karar almış mıydı?

Evet, onunla ve arkadaşıyla Güney'e gitmekten mutlu olacaktı. Tuhaf bir şekilde deli gibi çarpmıyordu Dengler'in kalbi, kendisine hayret etti; çünkü konuşmayı sona erdirirken sadece hafif bir narkoz almış gibi sersemlemiş hissediyordu.

* * *

"Mahlbergstrasse lütfen," dedi Dengler. "Memnuniyetle genç adam," diye lafazanlık etti taksici.

Kişiliksiz insan siloları. Mahalle tahayyülünde canlandırdığı kadar gri ve karanlık değil, daha aydınlık ve yeşil, binalar pastel denilebilecek renklerde boyamış, ama sokaklarda pek insan yok. Gri mont giymiş iki ihtiyar adam kaldırımı arşınlıyor ayaklarını sürüyerek ve genç bir kadın bir çocuk arabası iterek geniş adımlarla yanlarından geçip gidiyor. Arabanın radyosundan Berlin'in sayısız yerel radyo kanallarından birinin haberleri duyuluyor. Eskiden televizyondaki ana haber bültenlerinden birini sunan Susanne Stahnke'nin, yaptırdığı bağırsak endoskopisini canlı olarak televizyonda yayınlattığını anlatıyor bir gazeteci, sesindeki heyecan kolayca fark ediliyor.

Eee, bir zaman sonra insanın çehresini göstermesi yetmiyor başka yerlerini göstermesi gerekiyor, diye düşündü Dengler. Bir süre sonra vardılar verdiği adrese. Taksiyi ödedi, indi, Frau Herzen'in 9. kattaki dairesinin zilini çaldı.

Iris Herzen içeri buyur etti Dengler'i, kendisi önden yürüdü. Koridor kısa ve karanlıktı. Duvara asılmış ve üzerinde birkaç askı olan bir latadan ibaret küçük gardıropta, koyu renk, ağır bir kadın mantosu ve açık bej bir kaşpusiyer gördü. Kaşpusiyer denen ve daha ziyade toza karşı koruma sağlayan bu yazlık poplin üstlüğün kolundan mavi-kırmızı çizgili bir atkı sarkıyordu. Koridorun sağındaysa bel hizasına kadar inen, kayın taklidi plastik çerçeveli bir ayna yer alıyordu. Aynanın çerçevesine ağır döküm demirden bir şemsiyelik iliştirilmişti. Şemsiyeliğin içinde sağlam, cilalı ahşap saplı, büyük ve siyah bir erkek şemsiyesiyle her kişisel bakım marketinden alınabilecek küçük kırmızı, katlanabilir bir kadın şemsiyesi görülüyordu.

"Yalnız mı yaşıyorsunuz?" diye sordu Dengler.

Frau Herzen cevap vermedi, oturma odasına kadar eşlik etti ona. Odaya girdiğinde bir an için şaşırdı Dengler. Duvarlar açık toprak rengine bakan bir boyayla boyanmıştı. Açıkça görülüyordu ki boya süngerle tatbik edilmişti ve renklerin dalgalan-

ması sağlanmıştı, Dengler kendini bir anda Toscana'da bir köy evinde hissetti. Duvarlarda bir dizi orijinal tablo asılıydı, soyut resimlerdi bunlar, hâkim renkler kırmızı, sarı ve maviydi, böylelikle odadaki Akdeniz atmosferi bir kere daha vurgulanmış oluyordu. Odanın uzun kenarında, çizgileri klasik yalınlıkta, modern, sağlam beyaz kumaşla kaplı bir divan vardı, onun karşısında yüksek arkalıklı ve yeşil kumaşla kaplı iki koltuk duruyordu. Dikdörtgenin kısa kenarında, üzerinde değişik renklerde içeceklerle dolu kristal karaflar olan bir küçük masa vardı. Dengler yeşil koltuklardan birine oturdu. Iris Herzen onun karşısına, divana oturmayı tercih etti. Sağ ayağını sol bacağının altına aldı. İnce fitilli kadifeden siyah bir pantolon ve yıkanmaktan solmuş, istese dizlerine kadar çekebileceği uzunlukta olduğu muhakkak koyu yeşil bir sweat shirt giymişti. Omuzlarına kadar inen ve atkuyruğu yaptığı saçları gri, hatta neredeyse beyazdı, gözleri ve dudaklarını çevreleyen ve alnını kaplayan kırışıklıklara rağmen yüzü hâlâ bir genç kızınkini andırıyordu.

Merakla dikti gözlerini Dengler'e ve konuşmayı başlattı: "Paul Stein'ın eşi," sonra hemen düzeltti sözlerini, "dul eşi benden rica etti sizinle görüşmemi. Eski hikâyeleri çomaklayacağınızı da ekledi. Bütün bunlar benim için artık çok geride kaldı ve bu konularla ilgili artık konuşmuyorum – kimseyle ve çok uzun zamandır konuşmuyorum."

Dengler sohbetin bu üslupta devam etmesini hiç istemiyordu. Konuyu değiştirdi:

"Hâlâ bu odanın tesiri altındayım. Buralarda, Toscana stilini bu kadar güzel yansıtan bir oda, aklımdan bile geçmezdi doğrusu."

Kadının gülümsemesi Dengler'i rahatlattı.

"Fark ettiniz demek! Hoşunuza gitti mi? Boyaları Gressoto'dan kendim getirdim. Duvar yıkıldıktan sonra yaptığım ilk seyahatti. Henüz sormadığım için kusuruma bakmayın ama bir fincan kahve içer misiniz?"

"Memnuniyetle."

"Espresso mu capuccino mu tercih edersiniz?"

"Özel bir şey istemem mümkün mü?"

Güldü Frau Herzen. "Tabii ki."

"O zaman içine az süt konmuş bir duble espresso rica edeceğim."

Akıcı bir hafiflikte ayağa kalktı kadın. Dengler, büyük olasılıkla uzun yıllardır yoga yapıyor, diye düşündü ve kadının arkasından mutfağa gitti. Frau Herzen'le aynı küçük Krups espresso makinesini kullanıyorlardı; ama kadının bu işi kendisinden çok daha hızlı, oturmuş ve şık hareketlerle yaptığını, bir şekilde daha "İtalyan" göründüğünü düşündü Dengler ve bu düşüncesini Frau Herzen'le paylaştı. Kadın güldü ve emekli olduğundan beri her sene iki ilâ üç ay İtalya'da yaşadığını anlattı.

"Bana hiç emekli gibi görünmüyorsunuz."

"Hem de uzun zamandır emekliyim. Paul'un korkunç kazasından kısa bir süre sonra bizim departman dağıtıldı ve yeniden yapılandırıldı. Yeni politikaya uygun bir çizgide olmayanların hepsi bir şekilde ortadan yok oldu – mesela ben emekliye ayrılarak göz önünden kaldırıldım."

"Bölümünüzle ilgili bir şeyler anlatabilir misiniz bana?"

Frau Herzen ona duble espresso fincanını uzattı, salona geri döndüler. Dengler tekrar yeşil koltuğuna oturdu, Iris Herzen de tekrar divana yerleşti ve sağ ayağını sol bacağının altında aldı yine, düşünceli gözlerle bakıyordu Dengler'e.

"Bu dönemi hatırlamak dahi istemiyorum."

Dengler kahvesinden ufak bir yudum içti; tadı sertti, karaydı ve tatlıydı, bir *piazza*'da güneşin altında oturuyormuş gibi hissetti kendini, bunu da söyledi Iris Herzen'e.

"Bir akrep yuvasıydı," dedi kısık sesle.

Dengler ne kastettiğini anlamadı hemen, Frau Herzen bunu fark etti.

"Bizim bölüm, tam bir akrep yuvasıydı," diye tekrarladı.

Dengler sözlerine devam etmesini bekledi.

"Ben Treuhand'ın strateji belirleme departmanındaydım ve Paul Stein'ın sekreterliğini yapıyordum. Başkan bize bugün bile ezberden kelimesi kelimesine tekrarlayabileceğim, son derece sarih bir görev vermişti: Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin kamu iktisadi teşekküllerinin hayatta kalması ve Doğu Avrupa

ve Sovyetler Birliği pazarlarıyla geçmişte kurmuş oldukları güçlü bağların korunup geliştirilmesi için hangi stratejik tedbirlere başvurulması gerekir? Bu sorunun cevabı, bölümün raportörlerinin ekseriyetini hiç ilgilendirmiyordu. Yedisi Batılı firmalardan gelmişti, üçü Innsbruck Üniversitesi'nden gelen Paul Stein gibi akademisyendi, bunlara zevahiri kurtarma babında bir sendikacı ve rotalarını rüzgârın nereden kuvvetli estiğine bakarak belirleyen, Doğu Alman firmalarının iki eski yöneticisi ekleniyordu. Batı Alman firmalarının temsilcileri aralıksız Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin KİT'lerinin kurtarılması değil satılması gerektiğini savlayan raporlar yazıyorlardı, firmaların gereken *know how*'a[4] sahip rakiplerine mümkün olduğunca ucuza satılmaları en iyisi olacaktı. Sadece Paul, sendikaların temsilcisi ve –zaman zaman– Doğu Alman kökenli iki yöneticiden biri bölümün misyonunu ciddiye alıyordu, diğerleri elbirliğiyle sabote etmekle meşguldüler."

Birden ayağa fırladı ve odanın içinde gezinmeye başladı.

"En çalışkanımız Paul'dü," diyerek sözlerini sürdürdü, "firmaların ve buna bağlı olarak da istihdamın korunmasına odaklı olarak düşünüyordu her zaman. Bunu çok iyi biliyorum, bütün metinlerini bana dikte ederdi ve bu konuları saatlerce tartışırdık." Biraz müteredditdevam etti konuşmaya: "Ben dindar bir insan değilim aslında, Paul Katolik'ti, hem de inançlı bir Katolik, bir misyonu vardı onun, gerçi ben her zaman anlamıyordum bu misyonu ama. O Treuhand'daki vazifesini bir şans olarak görüyordu, anlamlı bir şey yapabilmek için bir şans."

Bir an sessizce durdu, pencereden dışarı baktı. Şimdi daha yumuşak geliyordu sesi. "Halbuki korkunç ölümünden önceki son haftalarında o kadar emindi ki başarıdan, o kadar iyimserdi ki. Hatta bana bir seferinde, 'Bu defa iyiler kazanacak,' demişti. Öyle zannediyorum ki mutluydu."

"Yani özel sektörün temsilcilerine fikirlerini kabul ettirebildiğini mi söylemek istiyorsunuz?"

"Evet, buna inanıyordu. Başkan ve eskiden beraber çalıştığı profesör arkadaşını bir araya getireceği bir toplantı ayarlamış-

4 (İng.) Teknik uzmanlık.

tı – Rohwedder öldürülmeden birkaç hafta evvel. Başkanın bürosundaki toplantıdan elinde bir şişe şampanyayla döndü. Kazandık, diye bağırdı ve ardından koca şişeyi içtik beraber. Ertesi gün de bana listeyi dikte etmeye başladı."

"Hangi listeyi?"

"Federal Almanya'ya yeni katılan Doğu eyaletlerindeki firmaların ciroları, isim ve adresleri vardı listede. Paul bana bir firmanın verilerini yazdırmadan bir dizi telefon ediyor ve bilgi alıyordu, liste onun için çok önemliydi. Diğer evraktan daha kolay ayırt etmek için yazıcıda mavi kâğıt kullanıyordum bu liste için."

"Mavi bir liste," sakince, kendi kendine konuşuyordu Dengler, "ben bu listeye bir yerde rast geldim." Ama nerede? Hafızasını taradı, hatırlayamadı.

"Liste bittiğinde," diye devam etti Iris Herzen, "bir tür önsöz yazdı, üretim kooperatiflerinin avantajlarını ve yaşanan zor zamanlarda Treuhand'a istihdamı koruma babında nasıl yardımcı olabileceklerini anlatan bir metindi bu. Her şey bittiğinde Mavi Liste'yi başkanın bürosuna bizzat ben götürdüm. Paul, Treuhand'daki müessese içi posta sistemine bile güvenip emanet edememişti."

Gözleri dolmuştu, bir sonraki cümleyi dile getirirken çok zorlandığı görülüyordu.

"Ve üç hafta sonra başkan vurularak öldürüldü. Paul da tam bir paranoyaya kapıldı. Güvenliğinin tehdit altında olduğunu düşünüyordu – sanki teröristler için onun hayatının bir önemi varmış gibi. Bu yüzden onunla dalga geçtiğim bile oldu ama sadece birkaç hafta sonra Paul de öldü."

Bir ağlama kriziyle omuzları göğüs kafesine doğru çöktü.

"Frau Herzen," dedi Dengler en yumuşak sesiyle, daha çok sorusu vardı.

"Gidin lütfen; bu dönemle ilgili konuşmak istemiyorum artık."

İtalyan stili divana oturdu, ağır kasılmalar yaşıyormuş gibi iki büklümdü.

"Sendika temsilcisinin ismi neydi? Lütfen bana diğer isimleri de verin."

Kadın elinin tersiyle gözlerindeki yaşı sildi. "Hepsinin ismini hatırlamıyorum, Tanrı'ya şükürler olsun. Her şeyi zihnimden defetmek için elimden geleni yaptım, bütün bu isimleri de. Sendikaların gönderdiği üyenin ismi Gerhard Heidrich'ti – ve..." bir süre düşündü, "Endüstri temsilcilerinden birinin adı da Hänsel'di, evet, evet, Peter Hänsel. VEB'lerin[5] temsilcisi yoldaşlardan sadece biri hayatta – Hans Bierlein. Ama onun ya da diğer insanların bugün nerede yaşıyor olduklarını bilmiyorum gerçekten."

"Ben onları bulurum, merak etmeyin," dedi Georg, kalktı ve kadınla vedalaşarak evi terk etti.

5 Doğu Alman KİT'leri.

40

Gerhard Heidrich beş sene önce emekliye ayrılmıştı. Heidelberg yakınlarındaki Dossenheim'da, Friedrichstrasse'de bulunana evinde kabul etti Dengler'i. "Kulübeyi" tam iki sene elden geçirttiğini anlattı Dengler'e ve tamamen yenilenmiş kocaman eski evi gezdirdi. Evin üç katının da Dengler'e dayanılmayacak kadar temiz ve soğuk gelen bir havası vardı. Herhangi bir yerde planlanmamış herhangi bir şey görmek mümkün değildi, orada olması istenmeyecek bir obje, kullanılmış bir tabak, kaldırılması unutulmuş bir toz bezi ya da bir ayakkabı teki. Sonunda oturma odasına geldiler ve Heidrich dedektifi pırıl pırıl beyaz deri kaplı bir divana buyur etti. Dengler çekinerek oturdu. Elli yaşlarında, yüzü rüzgâr ve güneşle kayış gibi olmuş bir sarışın olan Heidrich'in karısı, odadaki ikinci divanın yanındaki küçük sehpaya, etiketsiz yeşil bir şişe ve iki şampanya kadehi koydu hiçbir şey söylemeden ve ardından dışarı çıktı. Heidrich, göbeği belindeki kemerin üzerinden taşan, iri yapılı bir adamdı, şişeyi itinayla açtı ve iki kadehi de doldurdu.

"Pfalz bölgesindeki küçük bir üreticinin mahzeninden," dedi, "Pfalz bölgesinin köpüklü şaraplarının hak ettikleri ilgiyi hiçbir zaman görmediklerini düşünüyorum."

Kadeh kaldırdılar, Dengler küçük bir yudum içti.

Heidrich dudaklarını yaladı: "Güzel bir mal, değil mi?"

Dengler başını eğerek onayladı ve kadehini sehpaya bıraktı.

"Demek Paul Stein'la ilgili bir şeyler öğrenmek istiyorsunuz."

"Evet, Treuhand'da bir dönem beraber çalıştığınızı, bir tür dostluğunuz olduğunu öğrendim."

Heidrich güldü. "Dost! O günlerin atmosferinde bir dostluk kurmanın pek mümkün olduğunu düşünmüyorum."

"Neden mümkün değildi?"

"Çok fazla para söz konusuydu!"

"Peki sizin göreviniz neydi?"

"Kendim bildim bileli sendikacıydım ben; IG Chemie, kimya işkolunun en büyük sendikası. Mannheim yakınlarında bir kimya fabrikasında öğrenmiştim mesleğimi. Sendikacılığa genç işçi temsilcisi olarak başladım, sonra işçi temsilcileri konseyinin fabrikada işçi olarak çalışmaktan muaf tutulan üyelerinden bir oldum, yani asıl işim işçi temsilciliği haline geldi. Daha sonra uzun bir süre Düsseldorf'ta Alman Sendikalar Konfederasyonu DGB'de çalıştım. Emekli olmadan kısa bir süre önce Treuhand'a gönderildim. Vazifem her şeyin, bütün bu yeniden yapılandırma vesairenin sosyal açıdan olabildiğince kabul edilebilir sınırlar içerisinde yürütülmesiydi."

"Peki, sosyal açıdan kabul edilebilir sınırlar içerisinde kalındı mı gerçekten?"

Heidrich ona şaşkın bir yüz ifadesiyle baktı ve ani bir hareketle koltuğundan kalktı.

"Biz çalışmalara katılmasaydık ortaya nasıl bir sonuç çıkardı, kim bilebilir? Daha da kötüsünü engellemek için her zaman yapılanların bir ucundan tutmak gerekir. Hep daha kötüsüne engel olmak ki bu da her zaman kolay değildir."

Kadehini tekrar doldurdu.

"Paul Stein de bu kanaati paylaşıyor muydu?"

"Stein, Stein, Stein!" – Heidrich salonun içinde bir aşağı bir yukarı hızla yürümeye başladı.

"Paul bir ütopistti! Tamamen hayalci tasavvurları vardı. Hep burnunun dikine gider, kafasına koyduğundan hiç taviz vermezdi."

"Ne gibi tasavvurlardan bahsediyorsunuz?"

Heidrich bir anda durdu ve gözlerini Dengler'e dikti.

"İnsanların fabrikalarının sahibi olarak kalmalarını istiyordu ya da bu minvalde bir şeyler. Erken ütopik bir sosyalist ve aynı zamanda koyu bir Katolik. Yüksek idealleri ve uzlaşmaz bir karakteri vardı.

Kadehindeki köpüklü şarabı içip bitirdi ve hemen tekrar doldurdu.

"Ama tesisler gerçekten de ülkenin vatandaşlarına ait değil miydi? Bu Treuhand'ın kuruluş kanununda da yazmıyor muydu?"

"İnsanlar bir firmayı idare edebilecek durumda değildiler ki. Daha önce SED[6] yapıyordu her şeyi. Bütün bu hikâyeleri ben de biliyorum. Bakın, işte burada!" Heidrich kitaplığına doğru yürüdü, birkaç kitap çekti raflardan ve tekrar yerine itti. Giderek daha telaşlı olmaya başlıyordu hareketleri. Nihayet vazgeçti bundan ve sözlerine devam etti: "Her şeyi biliyorum ben. Bir yerlerde Rosa Luxemburg'un kitapları da duruyor olmalı."

Dengler soran gözlerle baktı adama, bu Heidrich'i iyice çılgına çevirdi.

"Bireylerin kendi başlarına karar verme yetileri ellerinden alınmıştı, çıkarlarını gözetecek, onlarla ilgilenecek iyi insanlara ihtiyaçları vardı. Yapılar! Yapıların kendi kendilerine her şeyi halletmeleri mümkün değildir. İşçi temsilcileri konseyleri! Temsilci toplantıları, encümenler, eşit haklarla temsilin sağlandığı komisyonlar."

Terlemeye başlamıştı, bir kadeh daha köpüklü şarabı bir dikişte içti. Tehlikeli bir şekilde kızarmıştı suratı. Muhtemelen yüksek tansiyon, diye düşündü Dengler.

"Stein'ın hiç mavi kâğıda basılmış bir listeyle çalıştığını gördünüz mü?"

Soru soran bir mimikle suratını buruşturdu, anlaşılan mavi bir listeyle ilgili hiçbir şey duymamıştı.

Dengler ayağa kalktı: "Demek Stein insanların kendi başlarının çaresine bakabileceğini söylüyordu?"

6 Sozialistische Einheitspartei Deutschlands: Almanya Sosyalist Birlik Partisi.

"Evet, böyle düşünüyordu. Saçmalık, çok soylu bir düşünce ama saçmalıktan başka bir şey değil."

"Ama siz kendi başınızın çaresine pek de iyi bakabilmişsiniz," dedi Dengler ve bir jestle Heidrich'in evini, pahalı mobilyalarını ve alkol keyfini tasvir etti ve evi terk etti.

* * *

"Stein tehlikeli bir hayalciydi, başkaları için kendini feda eden bir insandı, sadece en yüce idealler onun için yeterince iyiydi, hem de bir bilim insanı olmasına rağmen – ki aslında bilim insanları işlerin nasıl yürümesi gerektiğini bilirler. Ve o zor şartlarda nereyse başarılı oluyordu."

"Başarılı mı oluyordu?"

"O zamanki başkan eski Doğu Alman firmalarını önce sağlıklı bir hale getirmek sonra özelleştirmek istiyordu. Bu yeni rakipler anlamına geliyordu ve aynı zamanda mevcut Batı firmaları için pazarların büyümemesi. Sonra bir de Stein devreye girdi üretim kooperatifleri modeliyle."

"Onu tehlikeli mi buluyordunuz?" Dengler kaşlarını kaldırmış bakıyordu Peter Hänsel'e.

"Fikirleri, Herr Dengler, fikirleriydi tehlikeli olan, hem de çok tehlikeli. Eğer onun önerdiği model hayata geçirilseydi bu ortalığı yangın yerine çevirirdi, kârlı olmayan dükkânları hiçbir yerde kapatamaz hale gelirdik; çünkü insanlar işletmeyi kendi başlarına çalıştırmaya devam etmeyi talep ederlerdi. Stein ateşle oynuyordu. Karıncayı incitemeyecek, incecik, yaşlı bir adamdı ama tam bir fanatikti." Siyah deri koltuğunda arkasına yaslandı ve kocaman pencereden dışarıya baktı – bu noktadan Frankfurt şehir merkezinin muazzam manzarası görülüyordu. Dengler uzaklardan Henninger Kulesi'ni teşhis edebildi.

"Biliyor musunuz Herr Dengler, fikirleri, idealleri olan insanlar esas itibariyle tehlikelidirler. Ütopistler teröristtir, şu Afganistan'daki sakallılar, Taliban –ya da isimleri her neyse– gibi mesela. Normal insan hep daha fazla para ister, bu böyledir; sadece kendini düşünür, hadi bilemediniz çocuklarını, o noktada sona erer düşünceleri; bazıları için bu keyfiyet berbat bir

durumdur, halbuki bu düşünce yapısıdır normal insanı öngörülebilir kılan. Stein başkaları için bir şeyler yapmak istiyordu ve bu da onun nasıl bir tutum sergileyeceğinin öngörülebilmesini tamamen imkânsız hale getiriyordu. İnsanlığın refahını, mutluluğunu hedefleyen bir adamla nasıl iş konuşabilirdiniz?"

"İstediği tam olarak neydi Stein'ın?"

"Kamuya ait serveti Doğu Alman vatandaşlarına dağıtmak istiyordu."

"Ama zaten onlara ait değil miydi bu zenginlik?"

"Pazartesi gösterilerinde protesto edenlere mi? Doğulular bize o zaman yeterince sorun çıkardılar."

Dengler Hänsel'in bürosuna göz gezdirdi. *Mahagoni*'den yapılmış bir toplantı masasında oturuyorlardı. Hänsel'in çalışma masası on metre kadar arkadaydı. Masanın ayna gibi parlayan tablasında bir dizi evrak dosyası üst üste konmuş duruyordu. Duvarlarda orijinal tablolar asılıydı, Dengler içlerinden birinin bir Griesbacher olduğunu teşhis etti.

"Öyleyse başkanın ölümü sizin işinize gelmiş olmalı," dedi Dengler.

Hänsel ne yapabilirim dercesine bir jestle kaldırdı ellerini: "Korkunç bir hadise, tabii ki görevden alınmasını tercih ederdim."

Bir süre sustular.

"Umarım size yardımcı olabilmişimdir," diyerek sonlandırdı konuşmayı Hänsel.

"Bir sorum daha olacaktı: Treuhand'daki çalışma döneminizden Stein'ın üzerinde çalıştığı, mavi kâğıda yazılmış, liste gibi bir şeyler hatırlıyor musunuz? Böyle bir bilgi var mı hafızanızda?"

Muhatabı şaşırmış gibiydi: "Mavi kâğıt? Hayır, böyle bir şey gerçekten hatırlamıyorum."

Dengler ayağa kalktı ve Hänsel'e veda etti.

* * *

Demokratik Almanya'daki elektronik üretimini bir çatı altıda toplayan firmanın eski genel müdürünü Radolfzell'deki rehabi-

litasyon kliniğinde ziyaret etti Dengler. Eyalet sigorta kurumuna ait devasa bina Konstanz Gölü'nün çizdiği gümüşi kuşağın karşısında yükseliyordu. Hans Bierlein, dedektifi kliniğin kafeteryasında kabul etti. Vaktiyle heybetli bir adam olduğu belliydi ama artık çökmüş ve biçare görünüyordu. Açık gri eşofman incecik bacaklarından bol bir çuval gibi sarkıyordu; küçülmüş hissi uyandırmayan sadece kirpi gibi gri saçlarla kaplı kocaman kafasıydı. Dengler elini uzattığında zorlukla ayağa kalktı Bierlein ve siyah bir bastona dayanarak elini sıktı. Tekrar yerine oturduğunda ciğerlerindeki hava melankolik bir ıslık sesiyle terk etti göğüs kafesini.

"Benimle Treuhand'da çalıştığım dönem üzerine konuşmak istiyormuşsunuz," dedi Dengler'e. "Pek güzel bir zaman olduğu söylenemez."

"Neden?"

"*Cash cow* mu *cash flow* mu tercih edersiniz?"

"Efendim?" Dengler adamın söylediğini anlamamıştı.

"*Kaizen* mi *Total Quality Management* mi sizce daha iyi sonuç verecektir?"

Dengler anlamadığını gösterir bir şekilde çattı kaşlarını ve devamını bekledi.

"*Kompetens sadece konvergensle gelişebilir,*" dedi bu defa Bierlein.

Gözlerini Dengler'e dikmişti.

"İşte buydu Treuhand'daki durumum," dedi, sağlıksız bir kırmızılığın yüzünü kaplamasına neden olan bir öksürük nöbetiyle kesildi sözleri.

"Batılıların söylediklerinden hiçbir şey anlamıyordum. Onlar yarı İngilizce yarı Almanca bir dil konuşuyorlardı, bense okul zamanı sadece Rusça öğrenmiştim yabancı dil olarak. Her akşam Kurfürstendamm'daki bir kitapçı dükkânına gidiyor ve o günkü abuk sabuk muhabbetin anlamını çözmeye çalışıyordum.

Tekrar öksürmeye başlıyor, yüzü eşofmanının yakasına kadar bir kere daha kıpkırmızı oluyor. Kriz geçtiğinde devam ediyor: "Her gün yeni kelimeler. Gerçekten hiç anlamıyordum ne konuştuklarını, halbuki bahis konusu olan bizim firmalarımız-

dı. Ve bu fırlama gençler bizim firmalarımız hakkında anlaşılmayan bir dille konuşuyorlardı."

"Ya Paul Stein?"

Bierlein'ın yüzüne güzel hatıraların gülümsemesi yerleşti.

"Paul, evet, onunla konuşabiliyordum, bizim kavramlarımızı da anlıyordu o; artı değerin ne olduğunu biliyordu, ve kâr oranlarının eğilimsel düşüş yasasını..."

Bir kere daha lafını kesiyor öksürük krizi.

"Benim işim bitiyor – kazananlar zaferlerini çoktan kutladılar, biz de birkaç gün daha yatacağız hasta yataklarımızda."

"Stein'ın mavi bir kâğıda bir liste yazdığına hiç şahit oldunuz mu?"

Şaşırmış gözlerle baktı ona Bierlien. Bir sonraki öksürük krizi gelmeden önce kafasını sallayarak cevap verdi soruya.

* * *

"Jürgen, bir kez daha yardım edebilir misin bana lütfen? Çok önemli bir konu."

"Senin için faydalı olacaksa elimden geleni yapmaya çalışırım."

"Düsseldorf komisyonunun suç mahalli raporunu muhakkak görmem gerekiyor. Biliyorsun, benim eski işim."

"Bunlara ulaşma yetkim yok."

"Scheuerle'ye bir talep yazısı yaz, sıradan, her zaman yazılan yazılardan, ben talebinin onaylanmasını sağlarım."

"Bu şekilde halledilir mi diyorsun?"

"Evet."

"Mesele ne?"

"Belki biraz tuhaf gelecek ama çözüme çok yaklaştığımı düşünüyorum."

"Okey, yapıyorum söylediklerini."

"Teşekkür ederim."

* * *

"Merhaba Marlies, Georg ben."

"Georg? Georg Dengler mi yoksa?"

"Evet, tam isabet."

"Beni şaşırtmayı başardın. Buluşmak mı istiyorsun yoksa?"

"Benim için bir şey yapmanı rica edeceğim."

"Ben sana zaten fazlasıyla iyilik yapmadım mı şimdiye kadar?"

"Düsseldorf hadisesiyle ilgili."

"Georg, belki unuttun ama artık BKA'da değilsin."

"Teşhis komisyonundan Başkomiser Engel'i tanıyor musun?

"Hayır, tanımam mı gerekirdi?"

"Sana bir talep yazısı getirecek. Düsseldorf komisyonunun dosyalarına bakmak için izin talep edecek. Lütfen tatlı bir kız ol ve talep yazısının Scheuerle'nin imza dosyasına fark edilmeden girmesini sağla, şöyle fazla mesai bildirgeleri ve harcırah hesaplaşmalarının arasına – tıpkı eskiden yaptığımız gibi."

"Scheuerle talep yazısını görmeden imzalasın istiyorsun."

"Evet, aynen öyle."

"Yapmak istediğin nedir?"

"Belki de vakayı çözebileceğim bu defa."

"Hâlâ aklından çıkmıyor, değil mi?"

"Doğru, bir türlü silemiyorum aklımdan."

"Ya ben, ben aklının köşesinden bile geçmiyorum değil mi?"

"Marlies..."

"Yapacağım benden istediğini ama beni tekrar ziyaret etmen şartıyla"

"Marlies..."

"Umarım o kadar kötü de değildi o günler. Bir kız arkadaşın mı var?"

"Marlies, hayır, yok."

"Eee, o zaman muhakkak vakit ayırmalısın bana. Sen beni görmeye geleceksin ben de sana Scheuerle'nin imzasını ayarlayacağım. Anlaştık mı?"

"Anlaştık."

"O zaman senin komisere söyle talep yazısını getirsin. Yakışıklı mı bari?"

"Çekici bir erkek ve mutlu bir evliliği var."

* * *

Birkaç gün sonra arşiv bölümü Başkomiser Engel'e, Düsseldorf komisyonunun bütün çalışmalarının kayıtlı olduğu iki DVD teslim etti. Engel ve Dengler telefonla konuştular, başkomiser, arkadaşına e-postayla suç mahallinin üç fotoğrafını ve başkanın bürosunda ve suç mahallinde bulunan malzemenin sıralandığı bir Excel tabelasıyla, BKA'nın muhafaza ettiği delillerin listesini gönderdi. Fotoğraflar siyah-beyazdı, Dengler fotoğraflarda görülen eşyayı Excel tabelasında sıralanmış malzemelerle karşılaştırdı. İlk fotoğrafta başkanın çalışma odasındaki kitap rafının yanında birtakım kâğıtlar görünüyordu ve bu kâğıtlar Excel tabelasında yoktu. İkinci fotoğrafta bunların bir ataçla bir arada tutulan bir sürü sayfadan müteşekkil bir belge olduğunu gördü. Fotoğrafı büyüttü ama metnin içeriğini göremedi. İris Herzen'in söz ettiği Mavi Liste miydi acaba bu belge? Bunu bilemezdi ama bu belgenin neden BKA'nın evraklarında kayıtlı olmadığının da bir izahı yoktu.

Dengler, Excel tabelasını bir kez daha kontrol etti. Tabelada 321 obje olmasına rağmen bu evrak kayıtlı değildi. Bütün objeleri tek tek inceledi; halı, masa, her şey gayet detaylı tasvir edilerek listelenmişti. BKA'daki dostları yazı masasının üzerindeki eşyayı da itinayla kaydetmişlerdi: kristal bir dolmakalem tutacağı, bir delgeç, aile resimlerinin sergilendiği gümüş bir çerçeve.

Suç mahallinde bulunan eşya listesinde bu evrakın yer almadığını o zaman fark etmemiş olması mümkün müydü? Muhakkak fark ederdi bunu! Ama belki de yapmıştım bu hatayı, kim bilir? Eğer evrak orijinal suç mahalli raporundaki listede vardı ve daha sonra ortadan kaybolduysa Excel tabelasından birisi tarafından silinmiş olması gerekirdi.

Neden?

41

Dengler bir an düşündü, sonra bilinmeyen numaraları aradı. Dr. Schweikert'in telefonunun bu kadar kolayca öğrenilebiliyor olması şaşırttı onu.

"Sizi bilgi bandından hemen sonra bağlayayım mı?" diye sordu telefondaki kadın sesi.

"Evet, lütfen."

Dr. Schweikert sanki aranmayı bekliyormuş gibi, sadece iki kere çaldıktan sonra açtı telefonu, Dengler'in telefonuna sevindiği sesinden anlaşılıyordu.

"Evet, hâlâ ekibe dahil misiniz?" diye sordu Schweikert.

"Hayır, kendi işimi kurdum, hâlâ dedektifim ama artık özel dedektifim."

"Ekmek parası kazanmak için oldukça zor bir yol." Schweikert dişlerinin arasından ıslık gibi bir ses çıkarınca Dengler hattın diğer ucunda gülümsedi. Eski şefi, alametifarikası denilebilecek bu alışkanlığından, dişleri arasından ıslık gibi bir ses çıkararak nefes almaktan, emekli olduktan sonra da vazgeçmemişti.

Schweikert devam etti sözlerine: "BKA'nın sizi kaybetmiş olmasına üzüldüm. Siz iyi bir iz sürücüydünüz, affedersiniz, sürücüsünüz. Belki biraz fazla dürüstsünüz."

"Tıpkı sizin gibi. Wiesbaden'de öğrendiğim ne varsa hepsini sizden öğrendim."

"Neyse," hafifçe öksürdü Schweikert, mahcup olmuştu, "eminim beni, birbirimize komplimanlar yapalım diye aramamışsınızdır."

"Hayır, bir konuda fikir almak istiyorum sizden."

Küçük bir sessizlik.

"Pek anlayamadığım ve muhtemelen bana bir numara büyük gelecek bir konuyu araştırıyorum."

Kısa bir ara daha verdi konuşmasına ve eski amirine Stein vakasını nasıl tasvir edebileceğini düşündü.

"Mayıs 1991'de Lauda Air'in bir uçağı düşmüştü, bu hadiseyi hatırlıyor musunuz?"

Dr. Schweikert dişleri arasından ıslık sesi çıkardı yine.

"Gerçekten ağır bir işe girişmişsiniz."

"Bu kazayla ilgili bildiğiniz bir şeyler var mı?"

Dr. Schweikert bir an için düşündü ve sonra cevap verdi: "Biliyor musunuz Dengler, en iyisi siz Freiburg'a gelip beni bir ziyaret edin. Freiburg güzel bir şehirdir, hem de sadece emekli polis memurları için değil, ayrıca bunca yıl sonra sizi görmekten ziyadesiyle mutlu olacağım."

İki gün sonra akşam yemeği için Markgäfler Hof'ta buluşmaya karar verip vedalaştılar, Dengler telefonu kapattı.

* * *

İki gün sonra Georg Dengler, Sybille Merian isimli ICE treniyle öğlen saatlerinde Freiburg'a varmıştı bile. Bu şehirde yaşadığı günler ne kadar geride kalmıştı? On sene? Hatta muhtemelen daha da fazla.

O zamanlar, Altglashütten'den, bir çocuğun bakış açısıyla bakıldığında Freiburg, pazar günlerine has bir haleye sahipti; tafsilatlı bir hazırlık yapılmasını, ütülü bir pantolonu ve temiz bir gömleği gerektiren bir hadiseydi; en doğrusu ufaklığın bu hadisenin içine girerken annesinin elini sımsıkı tutması. Sık sık pazar günleri trenle Freiburg'a inerlerdi, bu iş için Titisee'de daha büyük bir trene binmek zorundaydılar ki bu bile kendi

başına yeterince heyecan demekti.

Bazen yolun geri kalanını tramvayla gitmek üzere Littenweiler'de indikleri bile oluyordu. İlk seferinde tramvaydaki insanları, kendisinden veya Altglashütten'de yaşayan diğer insanlardan tamamen farklı giyindikleri için yabancı ve tuhaf bulmuştu önce, bu yaşıtı çocuklar için de geçerliydi. Fakat Berthold çeşmesi yakınlarında inme zamanı geldiğinde, tramvayda ve şehirde büyük çoğunluğu bu insanların oluşturduğunu görünce, asıl farklı olanın kendisi olduğundan önce şüphelenmiş, sonra da emin olmuştu. Her halükârda daha küçüktü diğerlerinden; daha az değerli sözcüğü aklına gelmiyordu bastıbacağın ama asıl hissettiği tam da buydu. Daha bir saat evvel kahverengi adamlık pantolonuyla gurur duyarken artık onu yırtıp atmak istiyordu üstünden.

Hayatında ilk kez annesini de, o âna kadar hep olduğu gibi kendi varlığının en doğal, en vazgeçilmez parçası olarak değil, diğerlerinin gözlüyle görmüştü; annesinin siyah, sıkıcı döpiyesini şimdiye kadar gördüğü en kısa bakışla teftiş edebilen başka insanların gözüyle. Bir an için annesinden utanmış ve elini bırakmıştı. Ama Dengler çok iyi hatırlıyordu, Freiburg Garı'ndan iğne atsan yere düşmeyecek kadar kalabalık Eisenbahnstrasse'ye çıkar çıkmaz bu ihanetten duyduğu utanç kaplamıştı içini ve annesinin önüne geçip iyice sarılmıştı ona, kafasını eteğine gömmüş ve ona ilk sevgi sözcüklerini söylemişti – gerçi konuşmaktan ziyade kem küm etmek denilebilirdi yaptığına ama.

Sonra zamanla şehre alışmış, annesine yabancılaşmıştı. Adımları onu Kaiser-Josef-Strasse'den Münster Meydanı'na doğru taşırken, "Belki de bunun nedeni müzikti', diye aklından geçirdi. Köyün bütün çocuklarına –yüksek sınıflara öğleden önce, dördüncü sınıfa kadar öğrencilere öğleden sonra– aynı mekânda ders veren yaşlı öğretmen Scharach, annesine oğlunu şehre, ortaokula göndermesini tavsiye etmişti. Artık şehirde, yeni bir arkadaş çevresinde kendini ispat etmek zorundaydı, hem de annesine açıklaması mümkün olmayan farklı kurallara göre yapmalıydı bunu. Hızla öğrenmişti Rattler ve The Lords dinleyen çocukların en ezikler kategorisini, The Beatles hayranlarının ise

çoğunluk kitlesini oluşturduklarını ve Rolling Stones takipçilerinin Beatles hayranlarına dudak kıvırdıklarını. Daha büyük sınıflardaki öğrencilerden küçük bir grup, üç ya da dört kişiden fazla değillerdi, müzik zevkini gizli tutuyordu. Bunların bir orkestraları olduğu ve cumartesilerini Ritchi'lerin evinin bodrumunda prova yapmakla geçirdikleri anlatılıyordu. Ritchie ve arkadaşlarının ne dinlediklerine dair akıl almaz spekülasyonlar yapılıyordu sınıfta. Sadece bir kere ve hiç şüphe yok ki sadece onu aşağılamak için, okul bahçesinden çıkarken, John Mayall'in ismini bile duymamışsındır diye tıslamıştı Ritchie.

"Tabii ki duydum," diye yalan söylemişti Georg ve hemen kıpkırmızı olmuştu. Ama ismi aklında tuttu.

Bütün bu farklılıkları annesine de anlatmıştı, biraz annesine yabancı bir dünyadan bir şeyler aktarabildiği için duyduğu gururdan, biraz da alınması için kaç zamandır başının etini yediği Dual pikabı nihayet alması hep aklının bir köşesinde olduğundan. Bir zaman sonra pes etmişti annesi, uzun zamandır hayallerini süsleyen aleti, yeşil çam dalları motifleriyle süslü, parlak beyaz kâğıda sarılmış paketinden Noel'de çıkarmıştı. Kendisi de çok iyi biliyordu, o da defalarca tekrarlamıştı ki annesi müzik setini "dişinden tırnağından artırarak" almıştı. Pikabın kapağının şeffaf plastiğini gururla okşadığında annesinin hafifçe iç geçirmesi, iğnesini tutan kolu kaldırdığında yüzüne yerleşen acı ifadesi Georg'a, suçluluk hissetmeden keyif yapmanın kendisi için mümkün olmadığını hiç tereddüde yer bırakmayacak şekilde göstermişti.

Bunun için annesine sabırla Stones'tan –artık işin erbabı olarak böyle söylüyordu isimlerini– "Satisfaction"ı çalıyor, caydırıcı örnek olarak da Beatles'ten "Hopla Di, Hopla Da"yı sunuyor, sonra bir doruk noktası olarak John Mayall'ın *Turning Point* albümünden, on dakikalık ağız armonikası solosuyla meşhur "Room to Move"u dinletiyordu. Annesinin bu parçaların farklılığını anladığı söylenemezdi, bu yüzden tekrar tekrar, ısrarla bu plakları çalıp bildiklerini ya da tahmin ettiklerini anlatıyordu annesine; ama kafasını kaldırıp ona baktığında sadece suskun bir dehşet ifadesi görüyordu gözlerinde.

İki gün sonra, onu okuldan alacağını söyledi annesi, Georg da aynı sükûnetle artık Altglashütten'de yaşamak istemediğini söyledi ona, artık şehirde oturacaktı.

Bundan sonra Freiburg'da geçirdiği seneler zor zamanlardı. Devletin verdiği öğrenci kredisi ve ufak tefek işlerle kın kanaat hayatını devam ettirmeye çalışıyor ama parası genellikle yetmiyordu. Kısa bir süre sonra inşaatlarda amelelerin kaldığı kulübelere girip boş şişeleri çalmaya başladı, depozitolarla bütçesine üç-beş kuruş da olsa katkı yapıyordu. Ama ancak bir levyeyle sigara otomatlarını kırıp içindeki paraları araklamaya başladığında, gecenin geç saatlerine kadar Webers Weinstube'te şarap içmeye yetecek kadar parası oldu. Tıp öğrenimi yapan genç bir kadın olan Romy onu burada bulmuştu. Küçük bir yağma seferinden geri dönmüştü Georg, cepleri bir mark'lardan oluşan ganimetiyle doluydu. Romy daha sonra yüzündeki pervasız ifadeden hoşlandığını anlatacaktı ona.

Dengler gözlerini kapadı ve o günlere geri gitti. "Seni eğiteceğim benim küçük proletarya kahramanım," demişti Romy ve yorganının altına girivermişti. Georg da ona dönmüş, gözlerini kapatmış, yüzünü Romy'nin kokusuna yöneltmişti.

"Neden bu kadar güzel kokuyorsun," diye sorduğunda genç kadın sessizce gülmüştü.

"Benim soylu köylü savaşçım, ilk öğrenmen gereken kapitalizmin hep var olmadığı ve şu anki varlığının da sonsuza kadar sürmeyeceği," diye fısıldamış ve sanki verdiği dersin kalıcı olmasını ister gibi yumuşacık ısırmıştı kulak memesini. Kulağında köpüren heyecan dalga dalga yayılmış, yanaklarına ulaşmış ve az sayıdaki ve pek görünmeyen göğüs kılları diken diken olmuştu.

"Başlangıçta ilkel komünizm vardı," fısıldayarak anlatmaya devam etti Romy, "ne efendilik vardı ne de kulluk. Bazıları o zamanlarda dünyada olacaklara kadınların karar verdiğini anlatır."

Tekrar ısırdı kulak memesini, bu defa köpüren dalgayı diz kapaklarının iç kısımlarına kadar takip edebildi Georg.

"Eğer efendilik olmayacaksa, karar verenler de olmamalı – kadınlar da dahil olmak üzere."

"Ve şimdi en önemli nokta geliyor," dedi Romy.

Georg'un ürpertisi bu defa ayak başparmağına kadar indi.

"Bu özgürlük sadece toprağın özel mülkiyeti olmadığı için mümkündü. Her kabile ya da her cemaat..."

"O zaman ben ilkel komünizmin hâlâ nerede yaşadığını biliyorum."

"Evet, Margaret Mead'ın araştırmalarında Güney Denizi'nde yaşayan bazı toplulukların..."

"Güney Denizi'nde değil," diye sözünü kesmişti Romy'nin, "Altglashütten'de."

Genç kadın onun bu sözlerine çok gülmüştü ve genç adamın göbeğine bir öpücük kondurmuştu ama Dengler bütün ciddiyetiyle Romy'ye dönüp köydeki bütün çiftçilerin ortak malı olan yaz meralarını anlattığını hâlâ çok iyi hatırlıyordu. Her ilkbahar, sabahları ineklerini toplayıp meraya götüren akşamları da köye geri getiren bir gündelikçi tutarlar, yevmiyesini de ortaklaşa öderlerdi. Annesinin inekleri her zaman ağır ağır sürünün en sonunda yürürdü. Georg onları yoldan teslim alır, ahıra götürürdü, annesi de çoktan süt kovası ve sağma taburesiyle yerini almış onları bekler olurdu.

Romy sessizce yanında yatmış, Georg ona hayvanların sıcaklığından bahsetmişti, adaçayı ve düğün çiçeği koktuklarından, ahırda koca hayvanların arasında hissedilen masuniyetten. Sığır çobanına ücretsiz yatacak yer ve yemek verirlerdi; çiftçi ailelerinin yanında kalırdı çoban, iki haftada bir kaldığı aile değişirdi. Cep harçlığını, her çiftliğin –büyük çiftçilerin çok Georg'un annesinin az– katkıda bulunduğu köy sandığından alırdı.

Georg, çobanın bu hafta ne kadar çok, geçen hafta diğer çiftçinin yanındayken ne kadar az yemek yediğinin çiftçilerin aralarında ciddi ciddi konuşma konusu olduğunu anlatmıştı. Sonra Pfarrstelle denilen çiftlikten bahsetmişti, bu çiftlik de tıpkı yazlık meralar gibi köyün bütün çiftçilerinin ortak malıydı. Bu çiftliği işletmeyi kabul eden çiftçi kira ödemezdi, ama beş tane boğa beslemek zorundaydı. Bunun karşılığında diğer çiftçiler ineklerini çiftleştirmek için buraya getirir ve döl almak için para ödemezlerdi.

Georg anlatmış, anlatmıştı, bu sırada odadaki gölgelerin giderek uzadığını fark etmemişti. Bir süre sonra Romy'ye baktı, "Ağlıyorsun sen," dedi.

* * *

Dengler, şehrin ona hep en güneyde gibi gelen mahallesi Fischerau'daydı şimdi. Tek katlı, küçük evler mavi, beyaz ya da pembe boyalıydı, masraftan kaçınmadan restore edilmiş gibi görünüyorlardı ve yüksek meblağlara kiralandıklarını düşünmek akla yakındı. Gerberbach çayı, sanki Pisa ya da başka bir İtalyan şehrinde gibi akıyordu yanından. Romy'nin onu erkeklikle tanıştırdığı ev buralarda bir yerde olmalıydı. Ya hafızası onu yanıltıyordu ya da evlerin cepheleri sadece boyanmakla kalmamış aynı zamanda tadilata da uğramıştı: Defalarca ve her seferinde de pırpır eden bir yürekle girdiği siyah ahşap kapıyı bulamıyordu bir türlü. Romy'nin dairesi ibaretti, içinde en büyük yeri kahverengi kadifeyle kaplı büyük bir yatak işgal ediyordu. Gerberbach'a bakan pencerenin yanında, üzerinde bir Olympia daktilo olan ufak ve sarsak bir yazı masası duruyordu. Daktilo Romy'nin en büyük gurur kaynağıydı, onunla "gözü kapalı on parmak" yazabildiğini çok gizli bir sırrı paylaşırcasına kulağına fısıldamıştı Georg'un. Küçük yemek pişirme köşesi hemen kapının yanındaydı, lavabo her zaman yıkanmamış tabaklar ve fincanlarla dolu olurdu. Romy yatağın karşısına insan boyunda bir ayna yerleştirmişti. Aynı zamanda takılarını astığı ya da üzerine koyduğu ayna Georg'un o güne dek görmediği renk ve şekillerde kolye ve eşarplarla süslenmiş gibiydi. Aynanın yanında içinde sayısız renkli küpesini sakladığı siyaha boyanmış, yuvarlak Çin işi bir ahşap kutu vardı.

Dengler, Gerberbach'ın kıyısında uzayıp giden korkuluğa yaslandı. Gözlerini açmadan yüzünü ilkbahar güneşine teslim etti. Güneş alnını ısıttı, ihmal ettiği burnunun mahrumiyetini telafi için yanaklarını ve ağzını da.

O gece Fischerau'daki odaya nasıl gelmişti, hiç hatırlayamıyordu. Hafızası ancak kahverengi kadifenin üzerinde çıplak –Romy sırtüstü, Georg onun sağında, yanlamasına, ona dön-

müş– yattıkları resimle devreye giriyordu. Şimdi, bunca yıl sonra dahi, Romy'nin çıplak vücudunu seyrederken hissettiği nutku tutulmuş şaşkınlığı çok iyi anımsıyordu.

Ellerini genç kadının vücut hatlarında gezdirmeye cesaret etmesi zaman almıştı. Vadiler ve tepeler coğrafyasında çıktığı bu keşif gezisi sessiz bir ibadet gibiydi. Şaşkındı Georg. Göğüs uçlarının, merkezinde toprak kahverengisinden çevresinde tanrısal bir pembeye değişen rengi şaşırtıyordu onu. Uzun süre seyretmişti göğüslerini Romy'nin. Sol memesinin –o kadar güzeldi ki– ikizinden daha büyük ya da ağır olmamasına rağmen daha fazla yana doğru kaydığını fark etmişti. Bu yüzden bu memenin hemen altında üç narin kıvrım oluşturuyordu Romy'nin cildi. İşaretparmağını bu kıvrımların üzerinde hafifçe gezdirmişti huşu içinde. Eğer o anda odanın içinde minnacık bir esinti olsaydı sanki Romy'nin göğüsleri –tıpkı köyünün çayırlarında yaz rüzgârlarının dalgalandırdığı kırkkilit otları gibi– bir o yana bir bu yana, yumuşacık salınırdı gibi gelmişti Georg'a.

Göğüs kafesinden aşağıya, beline doğru tatlı bir çizgiyle inen ve sonra sımsıcak bir yay çizerek kalçasına yükselen ve ardından tekrar poposuna ve uyluklarına hafifçe alçalarak orada sona eren kıvrımlarının yumuşaklığı onu şaşırtmıştı. Hafızasında bir kere daha gezindi bu çizgi boyunca, tıpkı o günkü gibi, kâh bir eliyle Romy'nin sağ yanını okşuyordu kâh iki eliyle her iki yanını, tahayyülünde. Önce genç kadın dokunuşlarını teninden çok beyninde hissedebileceği kadar yumuşak okşamıştı onu, sonra kuvvetlice; sonunda haz dolu bir inlemeyle ödüllendirmişti Romy onu.

Aslında o akşama kadar, hiç dile getirmediği şöyle bir kanaati vardı: Seks kadınların sahip olduğu ve erkeklerin ele geçirmek istedikleri bir şeydi ve kendisi ancak bir kızın aklını çelerek, onu kandırarak ya da şiddet kullanarak sekse ulaşabilirdi. Romy'nin onun dokunuşlarıyla mutluluk içinde kıvranması Georg için adeta tanrısal bir deneyim olmuştu ve yaşadığı dilsiz çoşkuyu şiddetlendirmişti.

Romy'nin hoşuna gitmek istiyordu; ne pahasına olursa olsun doğru şeyleri yapmak istiyordu, bu yüzden genç kadının

bütün tepkilerini dikkatle gözlemledi. Sol eliyle ağzını kapatıp aynı anda sağ eliyle biraz kuvvetli boynunu tuttuğunda tahrik olduğunu fark etti. Romy'nin boynunu iki parmağıyla, köprücükkemiğinin etrafını elinin içiyle okşamayı öğrendi. Memelerinin başta düşündüğü kadar hassas olmadığını tespit etti. Romy, memesini yeterince kuvvetli avuçladığında ona içten gelen bir inlemeyle cevap veriyordu. Onun inlemesi Georg'u daha da fazla uyarıyor, adeta aklını başından alıyordu, iki vücut bu eskalasyonun sonunda birbirlerinin içinde yok olup aralıksız kendisine dokunan tek bir organizmaya dönüşüyordu.

Genç kadın, Georg'un kafasını kendisine çekip öpmeye başladığında bir an için durup sağlam bir kahkaha patlatmıştı.

"Öpüşmeyi bilmiyorsun, değil mi?"

Georg utanmıştı, kafasını geri çekmeye çalışmıştı ama Romy buna izin vermemişti. "Gel buraya," diye fısıldamıştı, "sana öğreteyim."

Şimdi göbekleri birbirine değecek şekilde yatıyorlardı, genç kadının dudakları Georg'unkileri aradı ve buldu ama Georg'un kendine güvenip dudaklarını aralaması biraz zaman aldı. Önce dikkatlice altdudağının tadına baktı, ardından dilinin gerekli gördüğü her köşeyi yoklamasına izin verdi.

Dengler sağ elinin nasıl Romy'nin göbeğinden aşağıya kaydığını hatırladı, sona sakladığını keşfetmek istemişti. Genç kadının edep yerindeki kılların birkaçını nasıl işaretparmağının etrafına doladığını, nasıl gözlerini kapadığını, nefes almaya bile cesaret edemeyişini, sonra elinin ayasıyla nasıl tepeye tırmandığını, nasıl santim santim ilerlediğini – ve nasıl bir anda korkudan donup kaldığını. Hiç tahmin edilemez şekilde, aniden tekrar alçalmıştı coğrafya, –Romy'nin üzerine eğildiği için görebildiği– pembe yarığa doğru sarp bir meyil alıyordu hızla. Böyle bir düşüşü hiç hesaba katmamıştı, aceleyle çekti elini. Gerektiği gibi gitmeyen, yanlış bir şeyler vardı sanki. Romy'nin bedenin topografyasında şimdiye kadar sadece itidalle yükselen tepeler ve dağlar görmüştü, böyle bir uçurumla ilk kez karşılaşıyordu. Ama Romy elini aldı, onu kısa ve güvenli bir yoldan aşağıya indirip sonsuz mutluluk vadisinin her köşesini gezdirdi.

O gece Georg için bütün dünya Romy'nin yatağını kaplayan örtüye sığacak kadar küçülmüş gibiydi. Bu yatağın dışında bir dünyanın varlığı önemsiz görünüyordu Georg'a, hatta muhtemelen böyle bir dünya yoktu bile.

Bir erkek bir gecede ne öğrenebilir? Bunca sene sonra geriye baktığında, o geceye dair hatırladıklarına daha sonraki birçok gecenin deneyimlerinin karışıp karışmadığından emin değildi Dengler. Kendilerini bile unutup sevişmek için kaç gün, kaç gece, kaç hafta buluşmuşlardı Romy'nin küçücük dairesinde, bunu bile söyleyemezdi. Neden sıkça sabahın alacakaranlığında kalkıp gidiyordu Romy, nereye kayboluyordu o saatlerde, kendisine sormuyordu Georg. Birkaç saat daha uyuyor ve sonra evi terk ediyordu.

Ve sonra o sabah gelip çatmıştı. Saat daha gece yarısı sayılırdı, bu kadar erken nereye gittiğini sordu Georg uyku mahmuru ve hazırlıksız. Romy son derece masum, hatta neredeyse neşeli, erkek arkadaşının yanına gittiğini söyledi.

Kalbim durmuştu, diye düşündü Georg Dengler, kalbim o gün, bir anda çarpmaktan vazgeçmişti. Yoksa ciğerleri miydi nefes almayı reddeden? Genç kadın kaygısızca giyinirken o koca yatakta sanki felç geçiriyor gibi yatmaya devam etmişti.

Romy kapıya yönelmiş, sonra durup ona dönmüştü, öfkeli halini ilk kez yaşıyordu Georg. "Cinsel özgürlük" kavramını üç kere kullandığı bir konuşmayla, Georg'un onun hayatına birtakım kurallar koymaya kalkışmasını kabul etmeyeceğini anlatmıştı.

O gün Geeorg okula gitmemiş, saat ondan itibaren Herrenstrasse'deki Libro Libre isimli kitapçının yakınlarında avarelik etmeye başlamıştı. Hartmut dükkânı açmak üzere ortaya çıktığında Georg'a sadece gözlüğünün üzerinden bir bakış fırlatmış ve içeri gelmesini işaret etmişti. Georg aslında genç kitapçıyı çok da iyi tanımazdı; ama Romy buraya gelip önceden ısmarladığı kitapları alırken üç kez ona eşlik etmişti.

Bir süre sonra Hartmut konuyu açtı: "Pekâlâ, biliyorsun değil mi? Romy'nin durumunu?"

Georg kafasıyla onaylamış, Hartmut dükkânı kapatmış ve

karşı sıradaki dondurmacıya gitmişlerdi. Normal olarak hiç gitmediği bir dükkândı burası Georg'un çünkü dondurmacılara hiç dayanamazdı. Her şeyi öğrenmişti Hartmut'tan, Romy üniversitenin ilk yılından beri kendisinin de üyesi olduğu küçük bir siyasi grubun lideriyle beraberdi. Her ikisi de tıp okuyordu, 'Günün birinde muhakkak iyi birer doktor olacaklar,' demişti Hartmut.

Romy'le bir dahaki buluşmalarından sonra Georg ısrarla ona eşlik etmek istedi. "Tabii olur," demişti genç kadın ve kırmızı moped'inin arkasına binmişti. Kızgın bir suratla onu şehrin bir ucundan diğerine taşımıştı Georg. Romy arkasında oturuyordu ve sıkıca sarılmıştı ona ama Georg, genç kadını hissetmiyordu bile. Sağ eliyle gazı öylesine köklemişti ki bileği acıyordu, mavi sentetik kumaştan montu soğuk rüzgârı yakalıyor, her iki tarafa doğru birer küçük yelken gibi şişiyordu. Loretto Tepesi'ni tırmanacak şekilde yönlendirdi onu Romy. Moped Stefanienstrasse'yi pek isteksiz de olsa tırmandı. Yukarıda, iki katlı bir evin önünde "Dur," diye bağırdı Romy, Georg alacakaranlıkta, evin bakımsız kalmış bahçesinin gölgelerini seçebiliyordu. Durdu, moped'in motorunu kapattı. Şimdi evin merdivenlerinin önünde duruyorlardı, ikisi de ne yapacağını bilemez haldeydi.

"Benimle gel," demişti Romy sonunda, onu elinden tutup evin etrafını dolaştırmış ve küçük bir bahçe kapısının önüne getirmişti.

"Şimdi gitmek zorundayım," demişti genç kadın, Georg'u öpmüş fakat yerinden kıpırdamamıştı.

"Nerede oturuyor?" diye sormuştu Georg.

Romy ikinci katta, penceresinden bir masa ışığı görülen bir odayı işaret etmişti. Umursamaz gibi görünmek istiyordu Georg aslında; ama bir anda sımsıkı tuttu genç kadını, kendine çekti ve öptü, kendi gözlerinden süzülen yaşların tuzunu algılamadı bile. Romy de onun öpücüğüne çılgın bir umutsuzluk içerisinde cevap verdi.

"Gel, geri dönelim."

Genç kadın kafasını sallayarak reddetmişti.

"O zaman yukarı, onun yanına git."

Genç kadın yine kafasını salladı.

Georg şehre dönerken durumunu düşündü. Hırsızlıklarına devam ederse, er ya da geç yakayı ele verecekti. Ya Romy?

Moped'ini Wolfshöhle'de park ederken hayatına yeni bir yön vermek zorunda olduğunu biliyordu. İki gün sonra polis olmak için başvurusunu yaptı ve kendisini de hayretler içerisinde bırakacak kadar hızla kabul edildi. Üç gün sonra şehri terk etti.

* * *

Georg Dengler kendisini geçmişe dair düşüncelerden zorlukla kurtardı ve saatine baktı. Zaman gelmişti, Markgräfler Hof'a doğru yola koyuldu.

Dr. Schweikert, biraz kalabalığın uzağında, köşeye yerleştirilmiş yuvarlak bir masada oturmuş, *Badische Zeitung* okuyarak bekliyordu onu. Dengler'in içeri girdiğini görünce gazeteyi katlayıp masaya bıraktı, ayağa kalktı ve elini uzattı. Eski amirini görmek Dengler'i mutlu etmişti. Değişmemişti Dr. Schweikert, sadece gözlerinin ve ağzının etrafındaki kırışıklıklar aradan geçen zaman içerisinde biraz derinleşmişti. Eski zamanlarda Wiesbaden'de olduğu gibi şimdi de berrak ama düşünceli bakıyordu gözleri. Gri ve arkaya doğru taranmış saçları, hâlâ insanların onu ciddi bir devlet hizmetkârı olarak kabul edebilmesi için geçerli sınırlardan bir santimetre daha uzundu. Kadife pantolonlar ve bol kazaklara olan tutkusuna da sadık kalmıştı. Dengler kendisini, hemen eskisi gibi yakın hissetti ona.

Dr. Schweikert ona bir Baden spesiyalitesi olan *Hechtklößchen*[7] tavsiye etti, kendisi için taze patatesle *Bodenseefelchen*[8] ısmarladı. Antre olarak doktor yaban tavşanı *terrine*[9] tercih ederken Dengler semizotu salatasında karar kıldı. Franz Keller mahzeninden bir Grauburgunder'de mutabık oldular.

"Demek Şıvabların arasına düştünüz?" dedi Dr. Schweikert.

---

7 Bir tür Turna balığı köftesi.

8 Konstanz Gölü'nde yaşayan bir tür somon.

9 Jöle.

"Doğrusunu isterseniz bence şöhretleri kadar kötü değiller. Her şeyden önce çok keyifli bir aşırılıkları var."

Eski amiri gözlüğünün üzerinden şaşırdığını belli eden bir ifadeyle baktı Dengler'e. "Aşırı? Şıvapların aşırılıklarıyla anılacağı aklımdan dahi geçmezdi."

Hechtklößchen olağanüstüydü.

"Şimdi anlatın bakalım üzerinde çalıştığınız işi," dedi Dr. Schweikert garson tabakları alırken.

"Biliyorsunuz sizin emekli olduğunuz günlerde ben de Düsseldorf ekibinin başına atanmıştım."

"Evet."

"Çözememiştim vakayı."

"Biliyorum, RAF'ın üçüncü kuşağının karıştığı vakaların hiçbiri çözülemedi."

"Şimdi kendime sorduğum soru şu: Rohwedder'e yapılan saldırıdan sadece altı hafta sonra onun yakın bir çalışma arkadaşının içinde olduğu bir uçağın düşmesi bir tesadüf olabilir mi? Cesedin teşhisiyle ilgili bir dizi müphem nokta var. Şu anda bunları takip ediyorum."

"Ve benden öğrenmek istediğiniz BKA'nın..."

"BKA düşen uçağı araştırmak üzere şaşırtıcı derecede büyük bir ekip göndermiş, kırk kişiden fazla. Gerçekten dikkate değer buluyorum bu durumu, özellikle de uçağın Avusturya uçağı ve yolcuların pek azının Alman olduğu düşünüldüğünde."

"Uçağın düşmesine birilerinin yardımcı olduğundan şüpheleniyorsunuz."

"Sizce mümkün mü?"

"BKA ile ilgili olarak bu olasılığı aklınızdan silebilirsiniz. Kurumu tanırım, keza İçişleri Bakanlığı'nda kurumu yöneten birimleri de. Gerçi aradan geçen zaman içerisinde kurum dönüştü, özellikle görevleri çok değişmiş gibi görünüyor artık."

"Ne anlamda söylüyorsunuz bunu."

"İki efsane vardı hep gündemde olan. Birincisi Baeder ve çetesi ya da RAF efsanesi, diğeri de, başında şeytanla Faustvari bir anlaşma yapmış Herold[10] ve süper bilgisayarlarıyla BKA.

10 Horst Herold, efsanevi BKA başkanı.

Aslında biz adam gibi eski usul polisiye çalışmalar yapıyorduk, Baeder'i ve yandaşlarını hızla yakaladık. Bugün sanki RAF, Almanya'yı senelerce güvenlik zafiyeti olan bir ülke haline getirdi zannediliyor. Dediğim gibi aslında hızla yakaladık onları. Andreas Baeder'in 14 Mayıs 1970'te hapishaneden kaçırılmasıyla fiilen kurulmuş oldu RAF ve çekirdek kadrosu bu tarihten sonra ancak iki sene faaliyetlerini sürdürebildi yeraltında. Kaldı ki bu zamanın çoğunda da zaten kontrolümüz altındaydılar. Onları yakalamadan önce uzun süre gözledik, ilk bombayı atmalarının ardından da tutukladık. 11 Mayıs 1972'de ilk bombalı saldırıyı gerçekleştirdiler ve sadece yirmi gün sonra çökerttik örgütü: 1 Haziran 1972'de Andreas Baeder, Jan Carl Raspe ve Holger Meins'ı tutukladık, bir hafta geçmeden Gudrun Ensslin'i ve iki hafta sonra da Ulrike Meinhoff'u yakalamıştık. RAF'ın birinci kuşağının mücadelesi daha henüz tam anlamıyla başlamadan hapishanelerde sona erdi." Bir süre ara verdi sözlerine. Sonra devam etti: "Bugün işler farklı görünüyor. BKA iyice şişti. Daha fazla bütçe, daha fazla kadro, daha fazla tesis ama önemli tutuklamalar gerçekleştiremiyor artık. Bana öyle geliyor ki işler artık başka türlü işliyor. Kurum bugün bir borazan işlevi görüyor, tam tanımı böyle. Bir tür damga. Büyük cürümleri damgalıyor ve yorumluyoruz. Tehlikenin nereden geldiğini gösteriyoruz. Sorumluları tespit ediyoruz ama bu suçluları yakaladığımız anlamına gelmiyor, hatta bir sürü hadiseyle ilgili olarak yakalamak istediğimizden dahi emin değilim."

"Düsseldorf ekibinin araştırma dosyalarında tahrifat yapılmış," dedi Dengler, "bunu kimin yapmış olabileceğine dair bir fikriniz var mı?"

Eski amirinin soran bakışlarını gördü.

"Treuhand'da görevli Innsbruck'lu bir profesör bir liste hazırlamış. Liste profesör için çok önemli olmalı, çünkü diğer evraktan kolayca ayırt edebilmek için mavi kâğıda basılmasını istemiş. Öldürülen başkan bu listeyi yanında evine götürmüş, fakat liste, ne suç mahallinde toplanan kanıtların listesinde, ne de suç mahallini tasvir eden raporlarda geçiyor. Sadece flu bir

fotoğraf var elimde. Bu listeye dair bütün izler ortadan kaldırılmış, sadece bu fotoğraf atlanmış."

Dr. Schweikert gözlüğünün üzerinden Dengler'e baktı. "Son derece dikkatli olmalısınız."

"Neden böyle bir şey söyleme gereği duydunuz?" dedi Dengler.

"Bu arada bir şey sormak istiyorum: Eyalet polis teşkilatlarındaki meslektaşlarımızla ilgili kanaatiniz nasıldı?"

"Nasıl ifade etmem gerekir bilemedim şimdi," dedi Dengler, "en iyi polisler olduklarını söyleyemem ama kötü de değillerdi."

"Doğru, en iyiler Wiesbaden'deki bizlerdik. Eyalet teşkilatlarındaki polisleri her zaman ciddiye almazdık, hep biraz yukarıdan bakardık onlara, biraz, çok da değil! Ama biz her zaman daha iyi polislerdik."

Dr. Schweikert şarabından bir yudum daha içti. "Ve aynen bu şekilde bize de yukarından bakanlar vardı ve hâlâ da var. Mesela Anayasayı Koruma Kurumu'nda[11] ya da GSG 9'un[12] veya benzer kurumların içinde. Bizden üstün olduklarına inanıyorlar, çünkü kanunlara uymak zorunda değiller, en azından bizim kadar katı bir şekilde değil."

"Bana söylemek istediğinizi anlıyorum galiba."

"Evet, bizim eyalet polislerine karşı takındığımız küçümseyici bakışla resmi gizli servislere yukarıdan bakan bazı başka kurumlar da mevcuttur belki."

Elinde tuttuğu kadehe çevirdi gözlerini.

"Dengler, Bad Kleinen hadisesi olduğunda henüz benim bölümümde değildiniz. Ben operasyonu yönetenlerden biri olarak oradaydım. Uwe Krems'in... öldüğü çatışma sırasında makas görevlisi kulübesinin önündeki yüksek platformdaydım. Her şeyi çok iyi görebiliyordum. Operasyonda görev alanlarla aynı üniformaları giymiş iki adam tren hatları üzerinden koşarak geldiler, gizlice, arkadan sokuldular Krems'e. Sonra bir anda üzerine çullandılar, bir tanesi göğüs kafesinin üzerine otur-

11 *Bundesamt für Verfassungsschutz*, Yurtiçi siyasi istihbarat teşkilatı.

12 Sınır polisi bünyesinde kurulmuş özel operasyon birlikleri.

du ve infaz etti Krems'i. Çok yakından. Beş santim bile mesafe yoktu. Tren istasyonunun büfesinde çalışan bir kadın da gördü benim gördüklerimi. Ama her şey farklı yorumlandı. Kuzey Almanya'daki bir savcılık soruşturmayı yönetti ve her şeyi ayarladı. Biz BKA'cılar şaşkın bir haldeydik. Dr. Scheuerle'nin selefi kurum içi konuşmalarda –*Spiegel* bunları bir şekilde öğrenip yayımladı gerçi ama– bunun bir komplo olduğunu müteaddit defalar dile getirdi."

"Yani siz şimdi gizli bir birlik var ve bunlar..."

"Hadiseye başka türlü bir açıklama bulamıyorum."

"Anlaşılan çok dikkatli olmam gerekiyor."

"Size söylemek istediğim de tam bu işte."

Dr. Schweikert garsona işaret ederek hesabı istedi.

42

Paul Stein Bangkok Havaalanı'nda, kontuarların bulunduğu salonun dibindeki telefon kulübesini terk ederken, Boeing'in düştüğünün bilgisi havaalanına ulaşmış ve ani tesirli bir zehir gibi yayılmaya başlamıştı. Lauda Air kontuarında iki Asya kökenli kadın vardı, bir tanesi Stein'ın anlayamadığı birtakım kelimeleri tiz bir sesle almaca bağırarak telefonda konuşken diğeri trans halinde yanında oturuyordu. Stein taşlaşmış gibi görünen kadınla konuşmaya çalıştı, kadın hiç tepki vermedi söylediklerine.

Etraftaki bütün havayolları çalışanları birer birer kontuarlarından kalktılar ve yavaş yavaş Lauda Air kontuarına gelip iki kadının etrafını sardılar. Kimse tek kelime etmiyordu, sadece telefondaki kadın acı çığlıklar atarak konuşmaya devam ediyordu. Şimdi etraftaki yolcuların bir kısmı da olan biteni anlamaya başlamış gibiydi. "Kocasını bir-iki saat önce Viyana uçağına uğurlamış olan" sarı-kırmızı kimonolu bir Japon kadın bir anda çığlık çığlığa ağlamaya başladı. Stein bir Lufthansa kabin görevlisiyle konuştu. Adam kendini toparlamaya çalışıyordu hâlâ ama ona Lauda Air uçağının biraz evvel düştüğünü teyit edebildi en azından. Bir saat bile olmadı, ekiptekilerle lafladık bile, dedi adam ve devam etti: "On dakika evvel düşmüş

uçak." Paul Stein kahverengi, rahatsız, bir bekleme salonu koltuğuna çöktü.

Orada ne kadar oturmaya devam ettiğini bilmiyordu. Ancak gidiş terminali kamera ekiplerinin parlak ışıklarıyla aydınlandığında güçbela kalkabildi yerinden ve ayaklarını sürüye sürüye çıkışa gitti. Bulabildiği ilk taksiye attı kendini, şoför ona nereye gideceğini bile sormadan, hemen hareket etti. Ancak Vipavadi Rangsir Road'un sonunda Bangkok şehir sınırından içeri girdiklerinde hâlâ nasıl ölümcül bir tehlikeyle karşı karşıya olduğunun bilincine vardı.

"Silom Caddesi'ndeki Amerikan Express bürosunu biliyor musunuz?" diye sordu sürücüye. O kafasını sallayarak onayladığında da "Beni oraya götürün," dedi.

* * *

Patong Katolik bir profesör için doğru mekân değildi aslında, tabii eğer cehennemin nasıl bir yer olduğunu araştırmak niyetinde değilse. Ülkenin finans merkezi Silom Street ile Surawong Road arasındaki bu küçük bağlantı yolu ve çevresi böyle bir niyeti varsa ona bolca somut araştırma malzemesi sunabilirdi.

Patpong'da, esasen birer genelev olan barlar birbiri ardına sıralanıyordu ve Paul Stein'ın girdiği her barda (hepsine girdi aslında) çocukluk yaşlarını henüz geride bırakmamış düzinelerle kız çalışıyordu. Havı gitmiş pelüş kaplı divanlarda, çıplak ya da yarı çıplak taze bedenlerini sunuyor, küçük platformların üzerinde, isteksiz, direk dansı yapıyorlardı. Bir bara girdiğinde hep aynı çalışılmış gülümsemeyle karşılanıyordu.

Bu lokalleri ziyaret etmek *zorundaydı*. Başka türlü Bangkok'ta nasıl sahte evrak temin edebilirdi? Bir hafta boyunca bu striptiz barlarını ve batakhaneleri dolaşmıştı, her gün, her gece, bir süre sonra kızlar onu tanıdılar, selam bile vermiyorlardı artık. Madem para kazanmak mümkün değildi bu yabancıdan o zaman gülümseme zahmetine katlanmak da gerekmiyordu.

Çoğunlukla bara oturur ve dükkânda borusu öten adamla-

rı gözlemlerdi. Bazen tezgâhın arkasında oluyordu bu adamlar, ama genellikle bir masada oturuyorlardı, karanlıkta kalan bir masada. *Thai Paradies*'te harekete geçmeye karar verdi. Dükkânın sahibinin kim olduğunu anlamıştı. Elli yaşlarında bir Taylandlı, her gün lacivert bir takım elbise, beyaz gömlek giyiyor, kırmızı bir kravat takıyordu. Her akşam kendisinden daha genç, jean ya da Stein'a tuhaf bir şekilde Vietkong üniformalarını hatırlatan bol siyah pantolon ve çok renkli Hawaii gömlekleri giyen dört erkekle kâğıt oynuyordu.

Yedinci gece onların masasına yaklaştı.

"*I want to talk with you.*"[13]

"*Talk, talk,*"[14] dedi patron.

"*Alone.*"[15]

Sağ elinin küçük parmağıyla yaptığı belli belirsiz bir hareketle renkli gömlekli gençler kayboldular.

"*Talk, talk,*" diye tekrarladı patron.

"*I need a new passport,*"[16] dedi Stein."

"*Take girls, take girls.*"[17]

"*No, I need a passport, a brandnew one.*"[18]

"*Take girls, take girls!*" Kızlara doğru yorgun bir el işareti.

"*No...*"

"*Take girls, take girls!*" Bu defa el hareketi yapmadan.

Aynı sahne birkaç kere daha yaşandıktan sonra buranın doğru yer olmadığını anladı Stein.

"*I'll come back.*"[19] Stein ihtiyar gangsterin yüzünde anladığına dair bir iz aradı.

"*Take girls, take girls!*"

Hemen kaybolmalıydı buradan.

Orient Gogo'da, barın arkasındaki şefe bir şeyler söylemeye

13 Sizinle konuşmak istiyorum.

14 Konuş, konuş.

15 Yalnız.

16 Yeni bir pasaporta ihtiyacım var.

17 Kız al, kız al.

18 Hayır, bana bir pasaport lazım, .yepyeni bir tane.

19 Bir dahaki sefere.

çalıştığında bir anda iki sırım gibi adam belirdi yanında. "*Go,*" dedi adamlardan biri ve o kadar yaklaştı ki Stein'a, profesör terinin kokusunu alabiliyordu.

"*Go,*" dedi ikincisi de.

Tekrar tek başına kalmıştı Patpong'da. Bir grup şişko Danimarkalı turist. Onlara eşlik eden egzotik kelebekler kadar güzel genç kızlar. Herifler sarhoş ve gürültücü. İğrenç. Işıklı reklamlar. Yeşil, kırmızı. Saçma büyüklükte göğüsleri olan Taylandlı kız figürleri oluşturulacak şekilde bükülmüş neon tüpler ve bu günahkârlar şehrinin ortasında, en muazzam neon tüp kralın bir portresini çiziyor.

Tekrar barlara dönüş.

"*I need a passport.*"

Nereye gitmeliydi?

Chinatown.

"*I need a passport.*"

Sanki kimse onu anlamıyor. Ya da anlamak istemiyor. Bir keresinde dayanamadı duruma ve Hilton'un resepsiyonundan Avusturya'yı arattırdı. Karısı açtı telefonu ve Stein, saniyenin onda biri kadar bir sürede onun sesindeki sonsuz hüznü hissetti. Bir kere daha, "Alo, kim arıyor?" diye sordu karısı ve Stein kapattı telefonu. O akşam bar gezmesinden feragat etti, kaldığı *guesthouse*'daki[20] eski püskü yatağına sırtüstü uzandı ve karısının sesini tekrar tekrar çağırdı hafızasından. Bu sesi hiçbir zaman unutmayacaktı.

Chinatown.

Küçücük sokakların ve sayısız dükkânın kargaşasında kaybetti yolunu. Burada da kimse sorusuna kulak vermiyordu. Görünüşe göre burada her şey bulmak kabildi, pasaport dışında!

Ülkeyi kendi Avusturya pasaportuyla terk etmek zorunda kalacaktı anlaşılan. Bu çok tehlikeydi ama başka ne yapabilirdi?

"Benimle bir çay içer misiniz?"

Stein sesin geldiği yöne döndü. Angkok Raod'ta yanında genç bir Taylandlı duruyordu ve ona İngilizce hitap etmişti.

20 (İng.) Konuk evi.

Paul Stein eliyle istemediğini belirten bir jest yaptı ama adam ona yıldırım hızıyla bir pasaport gösterdi. Stein adama yaklaştı, bir süre hiç konuşmadan yan yana yürüdüler.

Taylandlının üzerinde jean vardı, ayaklarında Amerikan malı kesler ve ağzında Bangkok'ta çok alışılmış bir şey olan koruyucu maske. Aniden durdu genç adam ve bir Japon arabasının arka kapısını açtı. Stein fazla düşünmedi, kendini arabanın arka koltuğuna bıraktı. Genç Taylandlı kapıyı arkasından kapadı ve araba hemen hareket etti.

Nissan burnunu Wat Po yönüne çevirdi. Bangkok'un cehennemi trafiğinde adım adım ilerliyorlardı. Egzozlardan çıkan pislik, zehirli bir sis gibi kol geziyordu büyük caddelerde. Stein, zemininde açılmış koca çukurlar iğreti örtülmüş, perişan durumdaki kaldırımlara baktı. Binlerce insan, devasa çukurlardan kaçınmak ve giderlerinde genellikle mazgal bulunmayan kanalizasyon kanallarına düşmemek için gözlerini zeminden bir an için bile ayırmadan koşturuyordu. Stein, Innsbruck'u ne kadar özlediğini düşündü.

Araba yan sokaklardan birinde durdu. Şoför Stein'ın kapısını açtı ve onu küçük bir eve götürdü, bir koridordan geçip ufak bir bahçeye çıktılar. İnsan boyunda bir Noel yıldızı[21] ve evin koruyucu ruhları için yapılmış, önünde üç tütsü çubuğu yanan küçük tapınak hemen dikkatini çekti. Ve bir an için, bu atmosferin büyüsüne kapıldığı kısacık bir süre için, son günlerde yaşadıklarının yükünü üzerinden atmış gibi hissetti kendisini. Yavaş yavaş kendi ekseni etrafında dönerken küçük bir masada oturan adamı fark etti. Gri takım elbise, beyaz gömlek, güneş gözlüğü. Yaşını tahmin etmek güçtü. Adam bir el işaretiyle yanına çağırınca Stein ona doğru yürüdü ve masaya oturdu. Birbirlerini süzdüler.

"Bir pasaporta ihtiyacınız var," dedi adam kusursuz bir İngilizceyle.

"Evet."

"Hangi ülkenin pasaportu olmasını istiyorsunuz?"

"Avusturya."

---

21 Poinsettia ya da Türkiye'de kullanılan adıyla Atatürk çiçeği.

"Avusturya pasaportu bulamam size ama isterseniz Alman pasaportu ve kimliği sağlayabilirim."

"Evet, olur."

"Bu size 1.000 dolara mal olur. 500 dolar hemen bugün verirsiniz, kalan 500 doları da pasaportu size teslim ettiğimde."

Adam bakışlarını Stein'ın yüzüne çevirdi.

"Anlaştık," dedi profesör.

"Para yanınızda mı?"

"Hayır."

"Kaç yaşındasınız?"

"Elli beş."

"Şoförüm sizi geri götürecek, parayı ona verirsiniz."

"Bana evrakı sağlayacağınıza dair nasıl bir garantim olacak?"

"Bana güvenin. Ve bir de bundan böyle Patpong'a gitmeyin," dedi adam, "kaldığınız yeri değiştirmeyin ve bekleyin."

"Ne kadar bekleyeceğim?"

"İki hafta, belki de üç ama daha uzun değil."

Adam ayağa kalktı, bir anda nereden çıktığı belirsiz bir adam daha belirdi yanlarında ve Stein'ı kapıya götürdü. Nissan bekliyordu onu. Şoför tek kelime konuşmadan Khao San Road'a götürdü profesörü. Demek ki nerede kaldığını biliyorlardı. Stein dairesine çıktı, 500 doları alıp şoföre verdi ve Nissan tekrar hareket etti.

Sonraki iki haftayı bir turist gibi geçirdi profesör. Kraliyet Sarayı'nı, Wat Po'yu, Altın Buda'yı ziyaret etti. Akşamları açılır kapanır yatağında yatıp karısını arama isteğine gem vurmaya çalışıyordu. Gazeteler artık uçağın düşüşüyle ilgili bir şey yazmıyordu.

O beklerken son derece iyi işleyen çarklar dönmeye başlamıştı. Stein'ın yaşı Almanya'daki profesyonel bir aracıya bildirilmiş, 300 dolar Deutsche Bank'taki bir hesaba Bangkok'tan yatırılmış, dekont Berlin'e fakslanmıştı.

* * *

Berlin Kreuzberg'in kalbinde, Wrangelstrasse'deki evinde küçük bir bürosu vardı Walter Steinberg'in. Karısı iki sene ev-

vel onu terk edince banyonun yanındaki büyük oda boşalmıştı. Bu ayrılığa yas tutarak geçireceği dönemi ciddi biçimde kısaltmak zorunda kalmıştı Steinberg; çünkü karısı öğretmenlik yaparak kazandığı parayla o döneme kadar evlerinin bütçesinde aslan payını karşılıyordu ve şimdi onun gidişiyle oluşan gediği acilen kapatmak zorundaydı. Lanet okuyordu karısına. Tarih öğrenimini bitirmeden çok kısa bir süre önce bırakmıştı Steinberg, ara sıra şecere çıkarma alanında küçük işler alıyordu. Üniversite öğrenimi sayesinde arşivlerle iyi bir ilişki geliştirmişti; özellikle Doğu Berlin nüfus idaresinin arşivlerinin alacakaranlığından yayılan, çok fazla kâğıdın istiflendiği yerlere özgü o ağır havaya ve toz ve küf kokusuna bayılıyordu.

Friedrichsfelde'deki bir arşivde siyah elbiseleri içerisinde iki Mormona rastladı bir gün. Adamlar bölmelerin karmaşık düzenini anlamaya yetecek kadar Almanca bilmiyorlardı. Neredeyse yarım gün yardım etti onlara ve böylece oluşan ilişkinin neticesi, Sun Lake City'deki bir Mormon kurumunun zaman zaman ona iyi para getiren araştırma işleri vermesi oldu. Bu işlerle kazandığı para, sadece karısının terk ettiği odanın duvarlarını boyamasına değil aynı zamanda apartmanın giriş kapısının hemen yanına, duvara monte ettirdiği orta büyüklükte pirinç bir levha yaptırmasına da yetti. Bir mühürcüde yaptırdığı levhanın üzerinde şu metin hak edilmişti:

Walter Steinberg Şecere Araştırmaları 3. Kat

Amerikan şivesiyle İngilizce konuşan ve ona bütün mali kaygılarını bir anda ortadan kaldıran teklifi yapan o iki adamın ziyaretini de belki bu levhaya borçluydu. Steinberg pek kanunlara uygun işler çevirmediklerinin farkına varmıştı ama soru sormadı yine de. İki Amerikalıyı bir daha hiç görmedi. Talimatlarını telefonla alıyordu, 1991 yılındaki o sıcak Haziran gününde de böyle oldu. Telefondaki adam isteklerini kısa ve öz ifade ediyordu, her zamanki gibi, sadece yaş ve cinsiyet bildirdi: Elli beş yaşında, erkek; bu da yeterliydi Steinberg için, daha fazlasını bilmesine gerek yoktu. Steinberg araması gerekenin ne olduğunu biliyordu.

Berlin eyalet kütüphanesinin ve *Berliner Zeitung*'un arşivle-

rinde geçirdi bundan sonraki üç günü. Elli beş sene öncesinin gazetelerindeki ölüm ilanlarını dikkatle inceledi ve sonunda aradığını buldu:

+ Volker Below
2 Mart 1936 - 1 Nisan 1936
Meleğimiz bizi yalnız bıraktı
Doğumundan sadece birkaç hafta sonra
Göklerdeki Efendimiz aldı onu yanına
Tarifsiz bir üzüntü içindeyiz.
Michael ve Doris Below
Berlin-Pankow, 3 Nisan 1936

İlanın fotokopisini aldı ve neşesi yerinde Kreuzberg'e döndü. Bürosunda Volker Below adına antetli, özel bir mektup kâğıdı tasarladı, bir de adreste karar kıldı: Frankfurter Alee 101. Lichtenberg'in bu bölgesini iyi bilirdi ve bu iş için daha iyi bir adres olamazdı. Bütün Doğu ülkelerinden karmakarışık, her renkten bir insan topluluğu, gerçi Almanlar da vardı ama ağırlıkla Ruslar, Ukraynalılar, Polonyalılar ve Vietnamlılar yaşıyordu burada –buna yaşamak denebilirse– ve neredeyse hiçbirinin evinin kapısında isim yazmıyordu. İcra memurlarının bile uğramadığı, uzak durduğu bir semtti burası.

Öğleden sonra Lichtenberg ilçe belediyesine gitti ve danışmadan bir kayıt müracaat formu aldı. Tekrar Kreuzberg'e döndü ve bürosunda formu Volker Below adına doldurdu. Below'u Frankfurt/Oder'den Berlin'e taşınmış gösterdi, doğum tarihi olarak ilandaki tarihi kullandı. Müracaat formunu bir zarfa koydu, 20 mark işlem harcını da eklemeyi unutmadı ve sonrasında zarfı postayla ilçe belediyesine gönderdi. Form bir sonraki gün belediyeye ulaştı ve ilgili mercilere iletildi, iki gün sonra Volker Below, Berlinli olmuştu. Steinberg hemen o gün Charllottenburg'a gidip oradaki postanede Below'un postasının başka bir adrese gönderilmesi için dilekçe verdi, artık Frankfurter Allee 101'de mukim Volker Below'un bütün postası Bahnhof Zoo Postahanesi'ne gönderilecek ve postrestant, yani alıcı tarafından doğrudan postaneden alınacaktı. Bundan sonra dört gün daha geçmesi-

ni bekledi. Sonra Lichtenberg, Frankfurter Allee 101'de mukim Volker Below, Pankow Belediye başkanlığına bir mektup yazarak doğum belgesinin tasdikli bir kopyasını istedi, pul yapıştırılmış bir zarf ve 20 mark işlem harcını da mektubuna eklemeyi unutmadı. Resmî daire rutin bir işlem olarak talep sahibinin ikamet adresini kontrol etti. Hiçbir sorun yoktu, bildirdiği adreste oturuyordu Below. Kurum on iki gün içerisinde gereken işlemleri yaptı ve nüfus kütüğünden tasdikli kopyayı Frankfurter Allee'de oturan vatandaşın adresine postaladı. Posta idaresi adına gelen postanın başka bir adrese gönderilmesi için verdiği dilekçeyi unutmadı, böylece Steinberg, Pankow Belediyesi'nden gönderilen belgeyi on dört gün sonra Bahnhof Zoo Postahanesi'nden postrestant aldı. Üzerinde sadece kendisinin bildiği bir adresin yazılı olduğu başka bir zarfı önceden hazırlamıştı Steinberg, böylece belge hemen aynı dakikalarda yolculuğuna devam etti. Sadece dört gün sonra, birçok başka ara istasyondan geçerek Bangkok'a ulaşmıştı bile.

* * *

Paul Stein dolandırıcıların onu tongaya bastırdığını düşünüyordu artık, 500 dolarını almışlardı, mutluydular ve bir daha hiçbir zaman aramayacaklardı. Sabahları yataktan kalkmak bile zor geliyordu; karısını ve kızlarını arama arzusuna akşamları yine zorlukla gem vurabiliyordu. Her gün wat ve pagodaları, Buda heykellerini ve parkları ziyaret ediyor; ama her şey hemen hafızasından siliniveriyordu. Nissan gelip onu bir kere daha alana kadar geçen zamanı kederli bir sersemlik halinde geçirdi. Araba onu yine aynı eve getirdi, aynı koridordan geçip aynı bahçeye çıktı ve aynı gri takımı giyen, aynı adamla tekrar karşı karşıya geldi.

"500 dolar yanınızda mı?"

Paul Stein kafasını sallayarak onayladı.

Adam bir kâğıt uzattı masanın üzerinden ona doğru. Stein kâğıdı aldı, Berlin şehrinin Volker Below adına düzenlediği tasdikli doğum belgesi örneğiydi elinde tuttuğu.

"Ne yapacağım bunu?"

"Bu belgeyle dört gün sonra Alman Konsolosluğu'na gideceksiniz. Bangkok korkunç bir şehirdir, siz de soyuldunuz; bütün evrakınız çalındı ama şansınıza bu evrak vardı yanınızda. Yeni kimlik ve pasaport alacaksınız. Geçerli ve gerçek belgeler! En iyi kalpazanın yapabileceğinden çok daha iyi belgeler."

Stein'ın güvenmediğini belli eden bakışlarını görünce güldü: "Bu, gizli servislerin adamlarına yeni kimlikler hazırlarken kullandıkları yöntemdir. Yeni belgeleriniz gerçek belgeler olacak. Kusursuz bir hikâye! Hiçbir yerde başınız derde girmez. Bir konu daha: Kaldığınız *guesthouse*'dan ayrılın. Hemen bugün Bangkok International'a taşının ve yeni isminizle, Volker Below olarak giriş yapın. Endişe etmeyin – her şey hazırlandı. Otelde odanız sizi bekliyor."

* * *

Alman Elçiliği'ne yaptığı ziyaret onu çok şaşırttı çünkü her şey son derece kolay halloldu. İçeri girdiğinde iki aile ve beş sırt çantalı turistin elçiliğin bekleme salonunu doldurduğunu gördü, hepsi soyulmuştu – sadece bir gecenin hasılatıydı bu. Dikkatini, birkaç dolar kapmaya çalışan genç sırt çantalılarda yoğunlaştırmış memure –hepsinin birer asalak olduğunu düşünüyordu– onun para istemediğini anlayınca sevindi. "Doğum belgenizi kurtarabilmeniz çok iyi olmuş," dedi Stein'a. Berlin'de nüfus idaresini aradı ve elindeki belgenin gerçek olduğuna dair onay aldı; ancak iki hafta olmuştu belgenin hazırlandığı. Ne olur ne olmaz diye Bangkok International'ın resepsiyonunu da aradı ve, "Evet, Volker Below otelimizde kalmaktadır," cevabını aldı. Bir nebze olsun tereddüdü var idiyse o da şimdi yok olmuştu. Paul Stein öğleden sonra elçilik binasından çıkarken, Volker Below adına düzenlenmiş yepyeni bir pasaport ve bir kimlik vardı ceketinin iç cebinde.

Bir taksi her zamanki gibi adım adım ilerleyerek Bangkok International'a getirdi profesörü. Odasına girer girmez dizlerinin bağı çözüldü, iki gün boyunca hiçbir şey yemeden yatağında yattı ve ağladı. Üçüncü gün bir taksiye binip Don Muang Havaalanı'na gitti ve aynı gün Avrupa'ya uçtu.

43

En ucuz fiyatlar Sixt'teydi. Dengler bir Saab 9[5] kiralayabildiği ve önlerinde uzun bir yol olduğu için sevinçliydi. Daracık Wagner Sokağı'ndan dikkatlice yukarı çıktı arabayla ve Basta'nın önünde durdu. Olga bir zamandır onu bekliyordu anlaşılan, devasa boyutta, mavi bir seyahat çantasıyla barın yanına dikilmişti. Çantayı iki eliyle iki sapından tutup sokağa sürükledi. Dengler yetişip elinden aldı çantayı ve zorlanarak da olsa arabanın bagajına koydu. Sonra koşar adım çıktı merdivenlerden kendi dairesine, gerekli eşyayı kahverengi deri valizine attı aceleyle. Pasaportunu unutmamalıydı. Konser için şık bir takım elbise. Olga arabanın arka koltuğuna oturmuştu bile. Dengler direksiyona geçti ve arabayı çalıştırdı.

Mario da Mozartstrasse'de, evinin önünde bekliyordu onları. Duyulmayan bir müziğin ritmiyle kaldırımda minik dans figürleri yapıyordu, onları uzaktan görünce el salladı. Dengler arabayı onun hemen yanında durdurdu. Mario koyu renk deriden, şık bir bavulu bagaja koydu ve İtalyanca kaset ve CD'lerle dolu sarı bir kumaş torbayı arka koltuğa, Olga'nın yanına attı. Pantolon cebinden bir kaset çıkarıp arabanın teybine taktı. Daha henüz otobana çıkmışlardı ki avazı çıktığı kadar eşlik etmeye başladı şarkıya:

Bandiera rossa trionferà
bandiera rossa trionferà
bandiera rossa trionferà
Evviva comunismo e libertà[22]

Olga'ya döndü ve onu da kendisiyle beraber söylemesi için motive etmeye çalıştı. Şarkının sözlerini onun için tekrar etti, kaseti geriye sardı. Olga gülüyor ve ona eşlik etmeye çalışıyordu; göründüğü kadarıyla hoşuna gitmişti bu durum.

Dengler aynadan Olga'ya bakıyordu. Özgürlüğün tadını çıkarıyordu genç kadın, yüklerinden kurtulmuş gibiydi; evet bu kadından hoşlanıyordu. Ciddi düşünceler onun bu hayallere iyice dalmasını hemen engelledi. Onu Stein'a götürebilecek iki iz vardı: Çiçek izi –onu aynısefa çiçeklerinin meçhul efendisine götürecek ipucuna bu ismi vermişti– ve müzik izi –Freiburg Barok Orkestrası üzerinden giden ikinci yolu da bu şekilde kodluyordu kafasında–. Önce Freiburg Barok Orkestrası'nın Festival Sarayı'nda bir konser vereceği Cannes'a gideceklerdi. Bir sonraki gün oradan Siena'ya doğru yola devam edeceklerdi. Aynısefaların geldiği çiçek üreticisi Siena'daydı, orkestra da turnenin son konserini Siena'da verecekti. Stein'ı bulma olasılığı ne kadardı? Bir operasyonun başarı şansını tartmakta bu kadar zorlandığı nadiren olmuştu. Stein Mavi Liste'yi kaleme alan kişiydi. Bu evrak neden suç mahalliyle ilgili raporlardan bir anda yok olmuştu? Hem de Dengler'in yönettiği –ve çuvalladığı– bir soruşturmanın dosyasından.

Schaffhausen yakınlarında İsviçre sınırını geçerlerken, Mario'yla Olga üçüncü İtalyan halk şarkısı üzerine etütlerine başlamışlardı bile. Dengler aynadan Olga'nın nasıl güldüğünü ve bir yandan da kaçamak bakışlarla nasıl ona baktığını izledi.

Zürih'te tren garına yakın bir yerde arabayı park ettiler. İki adam kafeye üç-beş adımlık yolda Olga'yı aralarına aldılar. Mario Altglasshütten'de geçen çocukluklarından hikâyeler anlatıyordu; sıra inek bingosu hikâyesindeydi şimdi, Georg'la beraber sarhoş madencilerin üç-beş kuruşunu çarpıp nasıl kendile-

22 (İt.) Kızıl bayrak galip gelecek, yaşasın komünizm ve özgürlük.

rine harçlık yaptıklarının hikâyesinde.

Ligurya'ya geldiklerinde Dengler Imperia çıkışında otobandan ayrıldı ve aşağıya, sahile indi. Limandaki ufak bir balık restoranında durdular. Dengler arabayı kilitlerken Mario ve Olga restoranın kapısına yönelmişlerdi bile. Birkaç adım geride kalmıştı şimdi dedektif ve Olga'ya iyice sokulan Mario'nun kendine has yaylanan kovboy yürüyüşünü devreye soktuğunu fark etti. Bu yürüme şekli –çok iyi bildiği gibi– Mario'nun özel birtakım niyetler beslediğine delalet ederdi; ama bunu fark etmek Dengler'i kızdırmaktan daha çok şaşırtmış ve hatta neşelendirmişti.

* * *

Güneş batmadan Cannes'a vardılar. Buralarda ilkbahar başlamıştı bile. Kemiklerini ısıtıyordu güneş. Palmiye ve selvilerin üzerindeki kuşlar artık ses alıştırmalarını geride bırakmış, anlaşılmaz bir dilde kafa ütülüyorlardı, insanların sesleri onları bastıracak kadar yüksek değildi. Neden, bilmiyordu ama güneş içindeki yalnızlık hissini hafifletiyordu ve bir anda yıllardır ilk defa güzel bir gün yaşadığını düşündü. Saab'ı Carlton'un arkasına park etti. Efsanevi otelin birçok ünlü filmin çekildiği, saygı uyandıran fuayesine girdiler. Hummalı bir faaliyet hâkimdi mekâna, şık üniformaları içinde başlarında kepleriyle belboylar bavulları taşıyorlardı. Cary Grant ya da Rock Hudson veya Elizabeth Taylor bir anda resepsiyonda belirse bu onu hiç şaşırtmazdı. Bir süre bu atmosferi iyice içine çekti ve ardından yan kapılardan birinden oteli terk ettiler. Hadiselerin vuku bulabileceği yerleri incelemenin zamanı gelmişti.

Carlton'dan Festival Sarayı'na gitmek birkaç dakikalarını aldı. Deniz havası, tuz ve özgürlük tadındaydı ve Dengler, hâlâ nasıl olup da bir anda böyle kaygısız bir ruh halini yakaladığını düşünüyordu.

Bugünkü iş zor olmayacaktı, dinleyiciler için sadece bir giriş vardı, hepsi Dengler'in televizyondan tanıdığı dik merdiveni çıkmak zorundaydılar. Film festivali sırasında yıldızlar ve yıldızcıklar da kırmızı halıyla kaplanan bu merdiveni tırmanıyorlardı.

Beklemeleri gereken zamanı Astoux et Brun'da geçirdiler. Lokantanın sahibi vitrinde iki kocaman çavalyeyi ağzına kadar istiridyeyle doldurmuştu. Küçük bir erkek çocuğu, herhalde on dördünden gün almamıştı henüz, bir kova dolusu istiridye getirip çavalyeye döktü. Tezgâhın hemen yanında iki Cezayirli oturmuştu. Kısa, bıçaklarıyla istiridyelerin kabuklarını açıyorlardı. Mario'nun aksine sol ellerine zincir eldiven giymemişlerdi, anlaşılan ihtiyaç hissetmiyorlardı. Bıçaklarını hızla iki kabuğun arasına sokuyorlardı, bir çatırtı duyuluyor ve hemen bir sonraki istiridyeye uzanıyorlardı.

Dengler az sütlü bir duble espresso içti ve bekledi. Saat altı buçuk olurken Olga ve Mario'ya veda etti ve hızlı adımlarla Festival Sarayı'na yürüdü. Biraz sonra da ilk dinleyiciler belirdi. Dengler merdivenin yanında duruyordu. Yanından geçip merdiveni tırmanan izleyiciler homojen bir topluluk değildi: Yanlarında pahalı gece elbisesi giymiş kadınlarla yaşlıca smokinli beyler, normal takım elbiseler içerisinde hatta bir kısmı jean ve gömlek giymiş daha genç başka erkekler ve birçok genç kadın. Paul Stein yoktu görünürlerde. Son dinleyici de büyük kapıların ardında kaybolana dek bekledi. Acaba şimdi kendisi de salona girmeliydi mi? Biraz daha bekledi. Eğer Stein gecikmişse böylece onu kolayca görecekti. Orkestra çalmaya başladı, yaylıların çaldığı ilk notalar salondan kulağına kadar geldi. O da yavaş yavaş merdiveni çıkmaya başladı. Kapıyı açmak istediğinde düzeni sağlayan görevlilerden biri belirdi yanı başında. Çok geç kalmıştı, artık içeri giremezdi. Dengler kapının yanında durdu ve müziğe kulak verdi. Yaylılar, flütler, çembalo. Durumunu muhakeme etti; Olga'yı düşündü, üzerinde olduğu işi, Mavi Liste'yi. Paul Stein'ı bulmak zorundaydı. Listenin neden böylesine tehlikeli olduğunu bilmek istiyordu. Neden ismi bile kaybolmuştu dosyadan? Müzik onu sakinleştirdi. Düşünmeye devam etti. Hava ılıktı, Croisette'nin önünde demirli yatların ışıkları görünüyordu. Konser sona erdiğinde tekrar merdivenin yanındaki yerini aldı ve dışarıya akan insanları gözlemledi. Stein aralarında değildi.

Olga ve Mario Astoux et Brun'da hâlâ aynı masada oturuyorlardı. İki sevgili gibi gülüşüyorlardı, masanın üzerinde üç boş

şarap şişesi, istiridyelerin kabukları ve diğer deniz ürünlerinden kalanlarla dolu tabaklar duruyordu.

"Hayatımda ilk defa denizkestanesi yedim," dedi Olga, ışıl ışıldı gözleri. Mario hemen bir temiz bardak buldu ve bir şişe şarap daha ısmarladı. Kısa bir süre sonra uzun zamandır birbirini görmemiş ama şimdi oturmuş keyifle içen, birbirlerine bir şeyler anlatan ve gülen üç kardeş gibi görünüyorlardı.

Geceyi Le Carnet'te küçük bir pansiyonda geçirdiler. Mutlu ve yorgundular, hemen odalarına çıktılar, pansiyonun yanındaki küçük bar bile onları baştan çıkaramadı. Sabahın erken saatlerinde Siena'ya doğru yola çıktılar, öğlen saatlerinde varmışlardı.

* * *

Georg, Piazza del Compo'nun yakınlarındaki Piazza la Liza'daki Jolly Otel Siena'da üç oda ayırtmıştı. Konser için bir bilet resepsiyonda hazırdı, Hertz'çiler de bir mesajla ısmarladığı motosikletin bir sonraki sabah hazır olacağını bildiriyorlardı.

Orkestra o akşam açık havada çalacaktı, Piazza del Campo'da, yani Palio adı verilen geleneksel at yarışının düzenlendiği yerde. Yüzlerce sıra sandalye yerleştirilmişti boş alana, öğlen güneşinde hüzünlü görünüyorlardı. Siena ve efsanevi meydanı Il Campo – ama Georg ortaçağdan kalma bu muazzam meydanın güzelliğinin keyfini çıkartabilecek durumda değildi. Konser kaygılandırıyordu onu. Cannes'ta Festival Sarayı'ndakinden farklı olarak burada dinleyiciler konser alanına dört noktadan girebiliyorlardı. Bütün eski şehirde araba trafiği yasaklanmıştı, dolayısıyla hedef şahıs arabasını şehrin altına, yamaca park etmek zorundaydı – tabii eğer arabayla gelecekse. Georg'un yamaçtaki park yerlerinin hepsine birer kiralık araba yerleştirmesi mümkün olmadığından bir motosiklet kiralamış ve konser başlamadan önce motorlu araç kullanımın yasak olduğu bölgenin içine, gizlice sokmayı planlamıştı. Böylece hemen bu bölgeden itibaren motosikletle takip edebilecekti Stein'ı.

Piazza del Campo'nun kenarındaki bir lokantaya yerleştiklerinde hava kararmıştı. Mario işin erbabı olarak bölgede üreti-

len bir Chianti Classico seçti. Olga da *spaghetti aglio e olio* yeme konusunda ısrarcı oldu. Üç porsiyon ısmarladılar ve sonraki günlerde neler yapacakların planladılar.

* * *

İtalya'nın büyük çiçek ekim bölegeleri San Remo yakınlarındadır. Siena bölgesinde sadece istisnai olarak süs bitkileri yetiştirilir – burası şarap ve tahıl toprağıdır. Bu keyfiyet de kalendula demetlerini Stuttgart'a gönderen üreticiyi bulmamı kolaylaştıracak, diye umuyordu Dengler.

Ancak on sekizinde bir delikanlı ertesi sabah kiraladığı motosikleti getirdi, 650 cc'lik güçlü bir Honda'ydı bu. Port bagajına iki siyah kask bağlanmıştı. Dengler motoru çalıştırdı, Mario arkaya atladı. Resepsiyondaki soluk yüzlü, orta yaşlı adam Mario'ya tafsilatlı bir şekilde yolu izah etmiş ve hatta bir kayıt formunun arkasına onun için bir kroki bile çizmişti. Mario işte bu krokiyi elinde tutuyordu şimdi ve rüzgâr sesini bastıracak kadar bağırarak şehirden güney yönünde çıkmak üzere Dengler'i yönlendiriyordu.

Çiçek toptancısı Andrea Savinio şehrin güneyinde küçük sanayi bölgesindeki bir binadan yönetiyordu işlerini. Bina, Dengler'e çiçek ticareti yapan bir şirketten ziyade bir taşımacılık firmasının merkezini çağrıştırmıştı. Büyük yükleme kapakları olan yedi tane rampa göze çarpıyordu hemen, kapakların üçü açıktı ve önlerine, birbirinin aynı yeşil ve kırmızı yazılarla donatılmış beyaz kamyonlar yanaşmıştı.

İki arkadaş Honda'dan indi, Dengler motoru küçük bir cam vitrinin önüne park etti, bu cam kutu firmanın girişiydi. Kasklarını çıkardılar ve biraz uyuşmuş bacaklarla kabul holüne girdiler. Masada oturan kırkını biraz geçkin esmer kadın okuma gözlüğünün üstünden, onları pek güvenilir bulmadığını belli eder şekilde baktı. Mario, kadınla konuşmaya başladı. Dengler ona gereken talimatları vermişti, dolayısıyla o çok kaliteli kalendulaları Stuttgart'a gönderen üreticiyle ilgili bir şeyler öğrenmesi gerektiğini biliyordu. Kendisini ve Georg'u Stutgart'ta çiçek dükkânı işleten ve aynı kalitede kalendulalar almak iste-

yen çiçek tüccarları olarak tanıttı. Esmer güzeli telefonu eline aldı ve aynı anda onları kendi bürosunun arkasındaki küçük bekleme odasına davet etti.

Son derece sade döşenmiş, hatta neredeyse çıplak odada firmanın sahibi Andre Savinio ortaya çıkana kadar birkaç dakika beklediler. Savinio onlara espresso ikram etti önce, çok geçmeden Mario'yla sağlam bir muhabbete dalmışlardı. Huzursuzluğunu saklamakta zorlanan Dengler, sohbetin başlamasından hemen sonra konunun, çiçeklerden bambaşka yerlere kaydığını hissetmişti. İki İtalyan harika muhabbet ediyorlardı, iyi yemek ve iyi şarap üzerine, uzmanlar arasında dostane bir sohbet olduğunu anladı Dengler.

Sonunda ona döndü Mario: "Mal aldığı üreticilerin isimlerini vermek istemiyor; ama bize malı doğrudan doğruya kendisinden almamızı teklif ediyor ve bu taktirde bize göndereceği malın Stuttgart'a o iki demeti gönderen üreticinin malı olacağını garanti ediyor. Ancak bu üretici pek büyük değilmiş. Eğer büyük miktarlarda çiçek almak istiyorsak başka üreticileri de devreye sokması gerekirmiş, malın kalitesinin sorumluluğunu bizzat üstlenecekmiş."

"Ona numune olarak bir demet görmek istediğimizi söyle."

Mario tekrar tüccara döndü ve ikisi yine hiç bitmeyecek gibi görünen bir sohbete daldılar. Sonra Savinio ayağa kalktı ve birkaç dakika için gözden kayboldu. Odaya geri döndüğünde kısa bir konuşma yaptı Mario'yla.

"Ne diyor?"

"Her şey yolunda," diye cevap verdi Mario, "bu akşam saat altıda bir demet kalendula hazır olacak. Signore Savinio şehir merkezinde bir çiçek dükkânı işletiyormuş, oradan alabilirmişiz."

Vedalaştılar ve otele döndüler.

* * *

Tutta la Vita isimli kafe, Flora Toscana adındaki çiçekçinin tam karşısındaydı. Dengler çiçekçinin arka kapısı olmadığından emin olduktan sonra iki arkadaş kafeye oturdular ve çiçek-

çinin giriş kapısını gözlemeye başladılar. Siena'nın şehir merkezindeydiler, turist kalabalığı çapraz karşılarındaki Flora Toscana'nın kapısını görmelerini engelliyordu sık sık. Mario huzursuzdu ama bu durumu arkadaşından saklamak için kahramanca bir çaba içerisindeydi, yeni üstlendiği dedektifin muavini rolünü arkadaşını sukutu hayale uğratmadan oynamaya azami özen gösteriyordu. Bir çiçekçinin kapısına, bir önüne serdiği, Christiane'nin Georg'a verdiği fotoğraflara bakıyordu; Stuttgart'tan yola çıktıklarından beri defalarca bakmıştı onlara.

Saat beş gibi güneş çekildi gökyüzünden ve sanki önceden verilmiş bir komuta uyarcasına ortalıktan kayboldu turistler. Onca eziyetten perişan duvarların üzerini sağaltıcı bir sessizlik kapladı. Öyle görünüyordu ki Siena ahalisi ancak bu andan sonra şehirlerinin hâkimiyetini tekrar ele geçirebiliyorlardı, sokağın görüntüsü değişmişti. Siena'lı kadınlar alışverişe çıktı; dar sokaklarda tembel tembel gezinen genç çiftler belirdi. Şık bir adam üstünde lacivert takım elbisesi, ayaklarında kahverengi pabuçları, kararlı ve hızlı adımlarla randevusuna yetişmeye çalışıyordu.

Aynı anda gördüler Paul Stein'ı. Mario dirseğiyle kuvvetlice vurdu Georg'un böğrüne, o da zaten fark etmişti, dar yokuştan yukarı taşıdığı iki devasa çiçek demetinin arasından dikkatli gözlerle etrafına bakınan bu yüzü. "Motoru getir," diye fısıldadı Dengler Mario'ya, muavini hemen kayboldu.

Yaşlanmış, dedi Dengler kendi kendine. Stein'ın yüzü Christiane'nin verdiği fotoğraflardakinden çok daha ince görünüyordu. Daha ince ve daha bilge. Saçları artık kahverengi değil beyazdı, omuzları içeri dönük ve hafif kambur yürüyordu. Stein dükkâna girdi ve iki demet aynısefayı onu beklediği anlaşılan genç bir adama teslim etti. Sohbetlerini vitrinden izledi Dengler, el sıkıştılar ve Stein kapıya yöneldi. Nerede kaldı Mario?

Şimdiye kadar bütün içtiklerini hemen ısmarladıktan sonra ödeyen Georg son duble espresso için 2 euro'yu masanın üzerine bıraktı ve Stein dükkândan çıktığı anda ayağa kalktı. Lanet olsun, nerede kaldı Mario?

Stein dar sokaktan aşağı doğru yürümeye başladı. Dengler

kafeden dışarı çıktı, onu takip etmek istiyordu; ama Stein'ın aşağıda, eski şehrin dışındaki otoparklardan birinde onu bekleyen bir arabası vardı yüzde yüz. Motora kesinlikle ihtiyacı vardı. Dengler döndü ve otele doğru koşmaya başladı. Bir dakika sonra Mario'yu gördü; motoru yokuş yukarı itmeye çalışıyordu, yüzü zorlanmaktan kıpkırmızı olmuştu. Üç-dört büyük adımla ona ulaştı, motorun gidonunu aldı ve o da itmeye başladı, Mario da port bagajdan dayanıyordu Bu şekilde dar sokağın çatal yaptığı noktaya geldiler, Dengler yokuş aşağıya baktı, Stein'dan iz yoktu. Yapmak mecburiyetindeydi bunu. İki eliyle gidonu tutup sağ ayağıyla marşa bastı. Tık yok! Bir kere daha bas! Yine tık yok! Bir kere daha, motor çalışmaya başladı, biraz gaz verdi, hafif, çok fazla değil, atladı Honda'nın üstüne ve sürmeye başladı. Etraftakiler tepki gösterdiler, yaşlı bir çift adamakıllı küfretti, hatta adam bastonuyla sırtına bile vurdu Dengler'in.

Motosiklet sokaktakiler arasından bir yol açtı kendisine, adamın biri motora vurunca nereyse devriliyordu Dengler. Gaz verdi, motor kendini topladı, genç bir kadın önünden zıplayarak kaçtı. Dar yokuştan aşağıya, evet, şimdi gördü Paul Stein'ı, etrafındakiler gibi o da dönmüş öfkeli bir suratla kendisine bakıyordu. Bir yan aralığa girdi, durdu. Motoru boğmuştu. Çevirdi Honda'yı, iterek tekrar sokağa çıkardı, Stein yine kaybolmuştu görünürlerden. Koşar adımlarla yokuştan aşağı itti motoru Dengler, aşağıda, hemen Palazzo Communale'nin yanındaki otoparktan bir Fiat çıkıyordu, Stein direksiyondaydı. Tekrar çalıştırdı motoru ve takip etmeye başladı. Stein Grosetto yoluna saptı. BKA günlerinden kalma bir alışkanlıkla saati hafızasına kaydetti Dengler: 18.35 takibe başlangıç. Fiat'la arasında mümkün olduğunca mesafe bırakıyordu, beş kilometre boyunca biri Renault biri de Mercedes iki araba oldu aralarında, fakat önce Mercedes daha sonra Renault yan yollara saptılar, böylece Stein'ın Fiat'ıyla baş başa kaldılar. Umarım şüphelenmez!

Dengler biraz kesti gazı, aralarındaki mesafeyi büyüttü, arkada kaldı. 223 Numaralı Karayolu'nda bu şekilde bir süre daha seyrettiler. Yol karanlıktı, tenhaydı, nadiren bir araç geliyor-

du karşı şeritten. Yol San Galgano sapağının ardından selvilerle kaplı bir tepeye önce yavaş yavaş tırmandı, sonra tepenin diğer tarafından tatlı bir eğimle tekrar indi. Stein'ın Fiat'ı tepenin en yüksek noktasına ulaştığında Dengler onu gözden kaybetti. Biraz gaza yüklendi, Honda hızla öne fırlayınca iyice yapışmak zorunda kaldı gidona. Hızla tepeden inerken Stein'ın arabasını arıyordu, bir sol virajın çıkışında yol düzleşti ve genişledi. Stein hâlâ yoktu görünürde. Dengler motosikletin burnunu geldiği yöne çevirdi. Yolun alçalmaya başladığı noktadan yüz metre sonra küçük bir toprak yol ormanın içine sapıyordu. O noktada kendi motorunu stop etti, ormana doğru kulak kabarttı. Herhangi bir motor sesi gelmiyordu. Farını kapatıp yavaşça toprak yola girdi. Biraz sürdü ay ışığına alışması. Bir sapakta tekrar durdu ve ormanı dinledi. Bu defa Fiat'ın astımlı motorunu duyabilmişti. Tekrar harekete geçti dikkatle, bir süre sonra Stein'ın arabasının arka lambalarını gördü. Altı yol ayrımını geride bıraktılar, gün ışığıyla her şeyin farklı görüneceğini gayet iyi bilse de hepsini hafızasına kazıdı Dengler. Toprak yolda 35 dakikalık seyirden sonra Stein sağa ayrılan daha dar bir yola saptı ve 500 metre kadar sonra Fiat, bir çiftliğin kapısından girdi, kapı Stein'ın ardından otomatik olarak kapandı.

Dengler Honda'yı durdurmuş, motoru stop etmişti. Dikkatlice indi, motosikleti park ayağının üzerine kaldırıp temkinli bir şekilde çiftliğin girişine yaklaştı. Kapı iki metreden yüksekti, sağında ve solunda dikenli çalılar yükseliyordu. Dizlerinin üzerine çöktü ve çalılığın içine soktu elini. Bir tele denk gelen kadar kendine yol açtı eli, tahmin ettiği gibiydi gerçekten: Çalılığın içinde topraktan başlayan bir tel çit vardı. Paul Stein bir kale gibi tahkim etmişti evini. Dengler cep telefonunu çıkardı ve Christine Stein'ın numarasını çevirmeye niyetlendi, hat yoktu. Paul Stein kapsama alanı dışında ikamet ediyordu. Sonra çalılığın diğer tarafından bir havlama koptu, Dengler sessizce bekledi, havlamaları dinledi ve koroda üç farklı köpeğin olduğunu tespit etti. Hızlıca ayaklandı ve motosiklete döndü. O motoru çalıştırıp farı açmadan geri dönerken köpekler havlamaya devam ediyordu. Sapağa geldiğinde kendi yönündeki ilk ağacın

arka tarafına, bel hizasında bir çentik attı, bu işaret ona geriye dönüş yolunu gösterecekti.

* * *

Siena'ya dönüş sorunsuz geçti. Bir benzincide durup sağlam bir bahçe makası aldı. Bir buçuk saat sonra Jolly Hotel'in kapısından içeri girdi. Hemen Christiane'nin numarasını çevirdi ama telefona bakan olmadı. Otelin lokantasına girdiğinde saate baktı, on bir olmuştu, ama müşteriler hâlâ masalarında oturmaya devam ediyordu, aralarında birçok çocuklu aile de vardı. İtalya'da çocukların neden erkenden yatmak zorunda olmadıklarını sordu kendi kendine. Mario tek başına oturuyor, bir tavuktan arta kalanlar tabağında pinekliyorlardı. Şarap da yoktu masada. Dengler yanına oturdu dostunun ve olan biteni anlattı. Olga şehirde geziyordu, onları rahatsız etmek istememişti. Georg arkadaşını düşünceli bakışlarla süzdü. Bundan sonra nasıl bir yol tutmaları gerektiğini konuştuktan sonra garsonu çağırdılar.

"Almanca ya da İngilizce biliyor musunuz?"

"*Si, si, yes, ja,* biraz."

"Üç büyük parça et istiyoruz mutfaktan, çiğ."

"Çiğ?" Bir an için afalladı garson. 20 euro'luk bir banknot önce eline, sonra önlüğünün sol cebinde uçtu. Başla verilen minik bir mesaj – Dengler ve Mario adamın ardından mutfağa gittiler. Veremli olduğu intibası uyandıran bir aşçıyla seslerin yükseldiği bir tartışma. Sonunda küfrederek de olsa soğuk odalarından birinin kapısını açtı aşçı, içeri girdi ve elinde yalapşap gazete kâğıdına sarılmış, kanlı üç et parçasıyla geri geldi. Paketi bir naylon torbaya tıkıştırıp Mario'ya uzattı. Mario etleri kontrol etti hızlıca ve Dengler'in anlamadığı bir şeyler söyledi İtalyanca. 20 euro'luk ikinci bir banknot el değiştirdi.

Motosikletle aşağıya, Piazza del Mercato'ya indiler. Beş sarı taksi art arda sıralanmış bekliyordu durakta. Dengler motordan indi, Mario sürücü koltuğuna geçti. Dengler taksilerin yanından yavaş yavaş yürümeye başladı, direksiyonların ardında uyuklayan ya da *Corriere dello Sport*'u büyük bir dikkatle etüt

eden şoförleri inceliyordu. Sonunda Pakistanlı gibi görünen şoförün üçüncü sıradaki arabasına bindi. Adam kafasını salladı ve sıranın başındaki arabayı işaret etti. Baştaki arabaya binmelisiniz! Dengler 50 euro'luk bir banknotu gözünün önünde sallayınca hemen birinci vitese taktı arabasını ve hızla çıktı sıradan ve trafiğe girdi. Dengler arka camdan bakınca rahatladı, Mario peşlerinden geliyordu, sonra adama İngilizce ne istediğini anlattı. Pakistanlı şaşırmış bir vaziyette dönüp Dengler'in yüzünü inceledi, sonra elini uzattı, Georg 50 euro'yu adamın avucuna koydu. Şoför tekrar önüne döndü. Hiç konuşmadan eski şehrin eteklerinden şehrin daha yeni mahallelerine doğru sallandılar.

Karanlık bir parkta durdu taksi, Dengler dışarı baktı ama bir şey göremedi. Pakistanlı eliyle inmesini işaret etti ve o iner inmez de arabayı hareket ettirdi. Mario, Honda'nın üstünde yolun kenarında bekliyordu, Dengler beklemesini anlatan bir jest yaptı ve parka girdi. Pakistanlının onu indirdiği noktada başlayan aydınlatılmamış ve iki tarafı sık okaliptüs ağaçlarıyla çevrili yol parkın içine giriyordu. Ağustosböcekleri volümü hep aynı kalan, korkutucu bir konser veriyorlardı, öyle ki Georg ayaklarının altında çıtırdayan çakılları bile pek duyamıyordu. Köşeli bir rotayla uçan yarasa dikkatini celp etti bir an için, uzaklardan öten bir bülbül cezp etti onu.

Karanlıktı, sadece ayın ışığı ara sıra bütün parkı gümüşi bir renge boyuyordu. Dengler dimdik ve tetikte ilerledi. Yolunun devamındaki kavşak noktasını ve o noktadaki devre dışı bırakılmış fıskiyeli çeşmenin etrafındaki üç karaltıyı oldukça uzaktan fark etti. Birinin sigarasının ateşi parladı kısa bir süre için. Dengler yolun ortasına geçti ve daha sert basmaya başladı zemine, bir anda karşılarına çıkıp şaşırtmak istemiyordu adamları, onun geldiğini uzaktan fark etmeliydiler. Durdu, bir kibrit yaktı ve yere attı, sonra yürümeye devam etti. Adamlar onu bekliyordu, üçü de zenciydi, koyu renk jean ve siyah kazak giymişlerdi ve havuzun çalışmayan fıskiyesinin kaidesine oturmuşlardı.

Dengler tam karşılarına geldiğinde, "Ot?" dedi ortalarındaki.

"*No,* eroin," diye cevap verdi Dengler. Siyah adam dişlerinin

arasından bir ıslık çaldı ve ona tekrar baktı. Üçü birden Dengler'i dikkatle süzüyordu. Sanki hiçbir şey olmayacaktı.

"*Okey*." Ortadaki zenci oturduğu yerden yaylanarak kalktı. Dengler ay ışığında kısa bir süre adamın yüzünü görebildi. Çok genç görünüyordu, olsun olsun yirmi-yirmi beş yaşlarındaydı. Sağa dönen yola saptı, Dengler de onu takip etti. Bir yandan genç adamın peşinden hızlı hızlı yürüyor bir yandan da etrafı kolaçan etmeye devam ediyordu. Diğer iki adam gözden kaybolmuştu, çok dikkatli olmalıydı. Genç zenci çok hızlı yürüyordu, Dengler ara sıra koşar adıma geçmek zorunda kalıyordu. Birkaç dakika sonra küçük bir kulübeye vardılar. Genç zenci ona beklemesini işaret etti ve içeri girdi. İki dakika tekrar ortaya çıktı ve onu kulübenin kapısına doğru çağırdı. Kısa kıvırcık saçlı, uzun favorili bir İtalyan duruyordu yanında, jean pantolon ve jean ceket giymişti. Kısa bir soru sordu İtalyanca.

"İngilizce bileniniz var mı?" dedi Dengler.

"Ben," dedi zenci genç.

"Bir seferlik eroin istiyorum, daha fazla değil ve hemen alıp gideceğim."

Diğer ikisi birbirilerine İtalyanca bir şeyler söylediler. Dengler bu kadar uzun uzadıya tartıştıklarının ne olduğunu anlamaya çalıştı.

"200 euro," dedi İtalyan sonunda. Dengler'in pazarlık edecek zamanı yoktu. Cüzdanını çıkardı ve diğerlerinin içindekileri görmemesi için bir-iki adım geriye, karanlığa çekildi. İki tane 100 euro çıkardı ve tekrar cebine soktu cüzdanını, sonra paraları diğerlerine gösterdi. Jean ceketli tip paraya doğru bir hamle yaptı ama Dengler hızla geriye çekti 200 euro'yu. Sıvıyı enjektörün içine çekerken yapılan hareketi taklit ederek bir enjektör istediğini anlatmaya çalıştı. Adam döndü ve onu arkasından çağırdı. Dengler genç Afrikalıya önünden yürümesini işaret etti, genç adam güldü ve isteğini yerine getirdi. Kulübenin arkasına geçince durdular, İtalyan ufak bir paket açtı, bir anda bir mini pürmüz belirdi elinde, bir de kaşık. Eroini ısıttı ve ardından, iğnesi eğrilmiş ve hiç şüphesiz mebzul miktarda damarla yakın ilişkiler kurmuş bir enjektöre çekti. Dengler'e kolunu bağ-

layabilsin diye bir lastik bant uzattı İtalyan ama Dengler kafasını sallayarak reddetti. Yanındaki plastik torbadan kanlı et parçalarını çıkardı. İki adam şaşkınlıktan donakalmış bakıyorlardı ona. Dengler et parçalarını gazete kâğıdının üzerine, yan yana dizdi. İtalyan'ın elinden enjektörü aldı ve iğneyi ilk et kütlesine batırdı. Enjektörün içindekinin bir kısmını boşalttı, sonra iğneyi aynı et parçasının başka bir noktasına soktu, bu şekilde üç farklı noktada eroin enjekte etti birinci parçaya. Genç zenci ince bir sesle deli gibi kıkırdıyor, daha yaşlı olan İtalyan ise sanki dinî bir törene şahit oluyormuşçasına gözlerini ayıramıyordu ondan. Birinci parçayla işi biten Dengler ikinci parçayı önüne aldı ve aynı işlemi ona da uyguladı, ardından da üçüncü et parçasına girdi iğne üç kere. Bütün bunlar bitince enjektörü kenara bıraktı, etleri tekrar paketledi, 100 euro'ları yere bıraktı ve hızlıca parkın karanlığında kayboldu.

* * *

Dengler on beş dakika sonra, Mario'nun Grossetto yolunda sürdüğü Honda'nın arkasında oturuyordu. Yolun yokuşa sarması onlara anayoldan ayrılmaları gereken doğru sapağı gösterdi, Dengler Paul Stein'ın evini, ağaçları saymadan ya da bıraktığı işaretleri aramadan, kolayca buldu. Motosikleti malikânenin çok uzağında bıraktılar, ama köpekler yine de hemen havlamaya başlamışlardı. Dengler hızla aşağıya koştu, çitin diğer tarafındaki gürültücüler de onun olduğu yere geldi hemen. Bir daha dikkatlice kulak verdi, evet, üç köpek vardı. Et parçalarını özenle çitin üzerinden diğer tarafa attı. Hayvanlar keyifle hırıldayarak etlere saldırdılar, önce hırıltıları çitin diğer tarafına ulaştı ardında da etleri mideye indirirken çıkardıkları şapur şupur sesler. İştahla yediler et parçalarını. Dengler motosiklete döndü ve beklemeye başladı. Eroin mide yoluyla alındığında beyne ulaşması ve etkisini göstermesi on beş ya da yirmi dakika kadar sürerdi.

Motosikletin port bagajından bahçe makasını çıkardı ve cebine soktu, on beş dakika kadar sonra Mario'ya fısıldayarak, "Burada kal ve beni bekle," dedi ve tekrar çite yöneldi. Diğer ta-

rafa sükûnet hâkim olmuştu. Bahçe makasını cebinden çıkardı, dizlerinin üstüne çöktü, çalıları hemen toprağın üstünden kesti, sonra altlarından geçebileceği şekilde yukarı doğru çekti. Kestiği bitkileri arkasından bir kapı gibi tekrar kapatabiliyordu. Köpeklerin sesi soluğu kesilmişti. Çitin tellerini de birer birer, yine hemen toprağın üstünden kesti. Yarım saat sonra geçebileceği büyüklükte bir gedik açabilmişti. Çalılıkları ve çiti aşıp bahçeye girdi ve çalıları tekrar eski haline sokarak gediği kapattı. Üzerinde zeytin ağaçları olan otlarla kaplı bir arazideydi. Uzaktan karanlıkta kalan evi seçebiliyordu. Köpekler sadece birkaç metre uzağında yatıyorlardı. Eğilerek ve hızla onlara doğru koştu, köpeklerden biri kuyruğu kısaltılmış bir rottweiler'dı, ikincisiyse bir Alman çoban köpeği. Üçüncüsünün dünyanın bütün iri köpek ırklarının bir melezi olduğunu düşündü. Hayvancıklar dostça kuyruk sallıyorlardı, rottweiler bir an için kalkmaya yeltenir gibi oldu ama bu fikrinden hemen vazgeçti.

Yine öne doğru eğilmiş olarak eve doğru koştu Dengler bu defa; ama alarm tesisatı olabileceğini düşündüğünden fazla yaklaşmadı. Sadece zeminde köpeklerin izlerinin görüldüğü bölümde hareket ediyordu. Evin yanında dar ve uzun bir bina daha fark etti. Bu binaya doğru yürüdü hızlı adımlarla, burnuna uzun zamandır unuttuğu bir koku çarptı: Paul Stein domuz yetiştiriyordu. Artık uykulu ve hayatlarından memnun homurtularını da duyabiliyordu hayvanların. Domuz ağılının dışını gözden geçirdi, ağılları, yemlikleri, çamurda yuvarlandıkları alanı ve yalakları keşfetti. Sonra sessizce eve dönüp etrafında iki tur attı. Evin konumunu ve yerleşim planını hafızasına kazımak istiyordu. Sonunda bahçeye girdiği noktaya geri döndüğünde kurt köpeği titrek bacaklarla olsa da ayaklanmıştı, küçük küçük ve sessizce havlayarak bulutların üstünde uçarcasına mutlu geziniyordu zeytin ağaçlarının altında. Çitte açtığı gedikten dışarı çıktı Dengler ve arkasından çalılarla özenle kapattı.

Otele döndüklerinde gün ışığı parlak bir ışıkla kaplamıştı ufuk çizgisini. Dengler, gözlerinden uyku akan gece resepsiyonistine saat onda onları uyandırmasını rica etti ve yattılar.

44

Telefon çaldığında sersem sepelek gezinen köpeklerin ve yarasaların saldırısına uğradığı ağır bir kâbusla mücadele ediyordu. Resepsiyoniste müteşekkir hissetti kendisini. Çırılçıplak ve kapalı gözlerle banyoya sürükledi gövdesini, duşun soğuk suyunu sonuna kadar açtı. Nefesini tuttu, üçe kadar saydı ve kendini soğuk suyun altına attı. Bir anda ayılıverdi. Sonra çantasını topladı, resepsiyonda faturayı ödedi ve o akşam için bir oda ayırttı. Ancak otelin yanındaki barda bir duble espresso içtikten sonra cep telefonunu eline aldı ve Christiane'nin numarasını çevirdi. İkinci kere çalarken açtı telefonu Christiane.

"Babanızı buldum."

Çok derinden nefesini duyuyordu genç kadının.

"Neden dönmüyormuş?" diye sordu Christiane vurgusuz bir sesle.

Dengler bir an için bekledi konuşmaya başlamadan: "Bilmiyorum; her şeyden elini ayağını çekmiş bir şekilde ve güvenliğine azami dikkat göstererek yaşıyor burada. Hangi nedenle güvenliğine bu kadar önem vermek zorunda hissediyor kendisini, onu da bilmiyorum."

"Oraya geliyorum," dedi Christiane alçak bir sesle ve sonra sesini yükselterek devam etti: "Sizi arayacağım ve uçağımın iniş saatini bildireceğim. Beni alırsınız değil mi?"

"Tabii ki," dedi Dengler ve konuşmayı bitirdi.

Hemen sonra Mario ortaya çıktı. Beyaz bir takım vardı üstünde ve sakal tıraşı olmuştu. Dengler'in onu şimdiye kadar hiç görmediği kadar İtalyan görünüyordu. Otelin diğer tarafındaki küçük kafeye girdiler, Olga uzun bir masaya oturmuş kahvaltı ediyordu, ikisinin de yanaklarına birer öpücük kondurdu. Tam Dengler her zamanki az sütlü duble espresso'sunu ısmarlarken tekrar çaldı telefon. Christiane'ydi arayan.

"Bu akşam 19.05'te Milano'ya, Malpensa Havaalanı'na iniyorum."

"Sizi karşılayacağım," dedi Dengler.

Olga bu sırada onu takip etmişti gözleriyle, "Gidiyor muyuz?" diye sordu. Dengler kafasıyla onayladı ve Saab'a doğru yürüdüler.

* * *

Como Gölü'ne kadar sakin bir yolculuk yaptılar. Mario da müzik dinlemiyordu bu defa, yüzünde ciddi bir ifade vardı ve yoldan ayırmıyordu gözlerini. Dengler zaman zaman yanında oturan arkadaşına bakıyordu. Mario'nun burnunun üstünde ve alnında küçük küçük ter damlaları görülüyordu. Dengler bir mendil uzattı, arkadaşı hiç sesini çıkarmadan aldı mendili ve aceleci bir hareketle sildi yüzündeki teri. Olga arka koltukta oturuyor ve susuyordu.

Hepsi kendi düşüncelerine dalıp gitmişken Saab onları Milano otoban kavşağı üzerinden hızla kuzeye taşıyordu. Como Gölü'ne doğru otobanı terk ettiler ve Lecco yakınlarında gölün sularını ilk kez gördüler. Mario hâlâ sürdürüyordu suskunluğunu, Dengler bir mendil daha uzattı arkadaşına ve sonra

Muddy Waters ve Jonny Winter'in beraber çaldığı bir konserin CD'sini çalmaya başladı. İki blues emektarının sert gitarları kafalarını biraz dağıtmayı başardı. Mario'nun sağ ayağı ritim tutmaya başlamıştı bile, Georg da direksiyonun üzerinde başparmağıyla ona eşlik ediyordu. Bütün camları açmışlardı. Ve yolun kenarında duran, tiril tiril kıyafetler içerisinde iki genç kız onlara el salladığında Mario'nun gerginliği nihayet sona er-

di. Waters "She's Nineteen Years Old" diye şarkısını söylüyor ve gitarını öttürüyordu.

Gölün kuzey ucuna kadar çıktılar ve sonra diğer kıyıdan aşağıya inmeye başladılar.

"Fazla sürmez artık," dedi Mario, Dengler ona bir mendil daha uzattı. Gravedona kasabası küçük bir koyun etrafına yerleşmişti. Yüksek çan kulesiyle Santa Maria del Tiglio Vaftiz Kilisesi uzaktan selamladı onları.

"Burada sapmamız lazım," dedi Mario.

Kasabanın küçük meydanlarını ve sokaklarını bir bir geride bırakarak yerleşimin etrafında adeta bir sur oluşturan kuzeydeki tepelere doğru ilerlediler.

"Buradan sağa," dedi Mario ve kapalı olduğu ilk bakışta anlaşılan bir otelin avlusuna girdiler. Georg arabayı durdurdu, indiler. Park yeri boştu, biraz kenarda tek bir otomobil, mavi bir Passat, duruyordu. Bagajı açıktı, buz grisi üç günlük sakallı, yaşlı bir adam arabadan yemeklik malzeme dolu karton kutular indirip ana binanın yanındaki mutfak binasına taşıyordu.

Otelin girişine doğru yöneldi Mario. Sağ elinde eski bir fotoğraf vardı. Kapıyı açmak için bir hamle yapmadan önce Georg'a fotoğrafı gösterdi.

"Babamın fotoğrafı, annemin eşyaları arasında buldum."

Bukleli siyah saçlı genç bir adamın portresiydi resim. Dudakları etli, gözleri koyu renkti, belki yirmi sekiz yaşındaydı, belki de otuz. Mario'yla benzerliklerini fark etmemek imkânsızdı.

Dengler başını salladı ve otele girdiler. Mario önden gidiyordu, Dengler onu takip ediyordu, Olga en arkadaydı. Bir koridordaydılar, ağır aşı rengi perdeler ışığın ve güneşin içeri girmesine izin vermediklerinden loştu ortalık. Ağır bir sisal halı seriliydi zemine. Mario iki adım ilerledi ve sonra şaşırmış bir vaziyette duraladı. Duvarda asılı bir resme –bir fotoğraftı bu– doğru döndü ve o noktada çakıldı kaldı. Kasabanın futbol takımını gösteriyordu fotoğraf. Oyucular iki sıra halinde dizilmiş, ön sıradakiler çömelmişti. Top kalecinin ellerindeydi. Sol tarafta, takımın lacivert takım elbiseli antrenörü görülüyordu. Buz grisi sakallı, yaşlı bir adamdı, dışarıda Passat'tan mutfağa yiye-

cek taşıyan adamın ta kendisi olduğuna hiç şüphe yoktu. Bir sonraki fotoğraf aynı takımın 2001'deki halini gösteriyordu, antrenör yine benzer bir takım elbise giymişti ama bu defa sakalları yoktu. 2000'de çekilmiş olan fotoğraftaysa elinde gümüş bir kupa vardı. Koridor boyunca yürümeye ve kasabanın futbol takımının değişik senelerdeki resimlerine bakmaya devam ettiler, takım değişiyordu ama antrenör hep aynı adamdı. Koridor sonunda sola sapıyor ve başka bir koridora açılıyordu. Bu ikinci koridorun sonundaysa geniş bir hole çıktılar, holün sonunda resepsiyonun masaları görünüyordu. Bu bölümde de duvarlar kasabanın futbol kulübünün çeşitli zamanlarda çekilmiş fotoğraflarıyla kaplıydı.

Dengler resimlere tek tek baktı. Olga da yanında duruyordu. Oyuncular hep aynı yaşlarda, yirmilerindeydiler ama antrenör resimden resme gençleşiyordu. Dengler, Mario'ya baktı, henüz kokuyu almışa benzemiyordu arkadaşı. Bir resimden diğerine, sakin sakin devam ediyordu yoluna, renkli fotoğraflar yerlerini siyah beyazlara terk ettiğinde bile bir şey fark etmedi. Antrenör artık genç bir adamdı. Mario da daha hızlı geçmeye başlamıştı bir fotoğraftan diğerine, nihayet en sondaki fotoğrafa koştu ve elindeki resimle karşılaştırdı. Dengler yanına geldiğinde arkadaşı titriyordu. Hiç şüphe yoktu: Duvardaki resimdeki kıvırcık saçlı ve koyu renk gözlü genç antrenör Mario'nun elindeki fotoğraftaki adamdan başka biri değildi. Dengler sağ elini hâlâ titreyen arkadaşının omzuna koydu ve onu yavaşça çevirdi. Yaşlı adam resepsiyonda durmuş Mario'ya bakıyordu. İkisi yavaş yavaş birbirlerine doğru yürüyüp kucaklaşırken Dengler yerinden kıpırdamadı.

* * *

Uzun bir öğleden sonra oldu. Mario'nun babası yemek yaptı, bütün aileyi çağırdı, koyu renk saçlı güzel bir Romalı olan karısını ve onunla evliliğinden oğlunu. Şaşkındı oğlu, bir anda Almanyalı bir üvey kardeşi olmuştu. Mario durmadan anlatıyordu, zaman zaman İtalyanca konuşuyor, söylediklerini yanında oturan Olga'ya çeviriyordu. Dengler seyretti onları ve kendini

biraz daha geriye çekti. Kocaman bir kestane ağacının gölgesinde kahve servisine başlandığında Dengler veda etti.

* * *

Milano'ya varması bir saat sürdü. Malpensa Havaalanı fabrikalar, sokaklar, eski ve yeni depo binalarının oluşturduğu koca bir kaosun ortasındaydı, güzel bir semt değildi burası. Christiane'nin uçağı tam saatinde, 19.05'te indi, kanatlı kapıdan geçip dev salona girdiğinde Dengler onu bekliyordu. Genç kadının yüz ifadesi ciddiydi, düşüncelerine yoğunlaşmıştı. Giydiği klasik kesimli açık kahverengi keten takım bu ciddiyeti iyice vurguluyordu. Dengler onu Saab'a götürürken konuşmadılar, yola çıktıktan sonra da bir süre konuşmayı başlatan taraf olmak istemedi ikisi de.

"Bütün bunlara bir açıklama getirebiliyor musunuz?" diyerek sonunda Christiane bozdu sessizliği.

"Hayır." Sonra babasının arazisini, nasıl izinsiz içeri girdiğini, köpekleri nasıl eroinle uyuşturduğunu ve babasının domuzlarını anlattı genç kadına, "Herhalde organik domuzlar," diyerek bitirdi sözlerini.

Şaşkınlık içerisinde kafasını salladı genç kadın. Mavi Liste'yle ilgili araştırmalarından bahsetmedi Dengler, ama Paul Stein'a bu konuyu sormak istiyordu. Saat biri çeyrek geçe Siena'ya ulaştılar. Gece resepsiyonisti bankonun ardında bekliyordu onları.

"Hanımefendi için bir odaya daha ihtiyacımız olacak," dedi Dengler.

"Maalesef tamamen doluyuz."

"Yakınlardaki bir otelde boş bir oda bulabilir miyiz?"

"Sizin için telefonla araştırırım."

"Benim için bir oda rezerve edin lütfen," dedi Christiane, sonra Dengler'e döndü: "Hadi gidelim!"

Dengler kadına baktı hayretle.

"Şimdi, bu saatte mi gitmek mi istiyorsunuz babanızın çiftliğine?"

Christiane başıyla onayladı. Dengler ondan bir-iki dakika

oturmasını rica etti, genç kadının valizini ve ufak seyahat çantasını yukarıya, kendi odasına çıkardı. Bu saatte çiftliğe gitme fikrinin saçma olduğunu düşünüyordu, gece yarısı olmuştu; ama genç kadın nihayetinde işvereniydi ve onun babasını mümkün olduğunca erken görme isteğini de haklı buluyordu. Resepsiyonun yanındaki asansörden çıktığında lobide oturan Christiane'ye el etti. Otele çıkan rampanın kenarına park ettiği arabaya gittiler. Dengler, Saab'ı çalıştırdı, motor ağır arabayı mırıldanarak harekete geçirdi ve rampadan aşağıya tüy gibi kaydılar. Sağa saptılar. Kısa bir süre sonra Grosetto'ya giden anayola ulaşacaklardı. Otelden hareket ettiklerinde yolun karşı tarafından kalkan ve onları takip eden Alfa Romeo'yu fark etmediler.

Dengler susuyordu. Susmak – en iyi yaptığım şey, diye düşündü acıyla. Neden hoş bir muhabbet başlatamıyorum – böyle bir sohbet Christiane'ye çok iyi gelirdi, hiç olmazsa kafasını biraz dağıtırdı. Ama bu sefer de aklına bir şey gelmiyordu. Dönüp genç kadına baktı. Christiane gözlerini yola dikmişti, yorgun görünüyordu. Yaşayacağı büyük şaşkınlığa hazırlamaya çalışıyor kendisini, diye düşündü Dengler. Yokuşu tırmandıktan sonra toprak yola saptı, bu defa farları kapatmadan, dikkatlice sürmeye devam etti arabayı.

Arkalarından gelen Alfa Romeo biraz bekledi, ardından dar toprak yola sapmadan önce farlarını kapattı. Arabanın içinde üç adam oturuyordu, arka koltukta oturan, donuk sarı saçları alabros kesilmiş, antrenmanlı görünen elli yaşlarındaki adam sürücüye zeytuni yeşil bir gece görüş gözlüğü uzattı. O da aleti kafasına geçirip etrafı rahatça görebilecek hale gelinceye kadar optik aksamı ayarladı. Sonra da farları açmadan gaza bastı ve toprak yola girdi.

Stein'ın evine yüz metre kala Dengler, Saab'ı durdurdu, park lambalarını yaktı, indi ve arabanın etrafında dolaşıp Christiane'nin kapısını açtı; ama genç kadın yerinden kıpırdamadı, dümdüz, boşluğa bakmaya devam etti.

"Haydi, gelin," dedi Dengler.

Şimdi indi arabadan Christiane Stein. Sanki trans halinde

hareket ediyor gibi geldi Dengler'e. Sanki onu hiç görmüyordu. Stein'ın evinin etrafındaki çite doğru ağır adımlarla yürüdü. Çiftlik arazisinin kapalı giriş kapısına işaret ederek, "Burada mı oturuyor?" dedi.

"Evet."

Genç kadın aksi yöne döndü ve adım adım uzaklaşmaya başladı. Ona yetişmek için hızlı bir-iki adım attı Dengler. Çitin diğer tarafından köpeklerin solukları ve temkinli havlamaları duyuluyordu – takipteydiler ama henüz asıl konsere başlamamışlardı. Suskun dolaştılar malikânenin etrafını ve suskun geri döndüler Saab'a. Christiane tekrar bindi arabaya, Dengler direksiyona geçti ve motoru çalıştırdı. Arabayı çevirdi ve geldikleri yöne doğru harekete geçti. Köpekler havlamamışlardı. Alfa da saklandığı orman yolundan çıktı ve onları takip etti.

* * *

Otelin kapısı açıktı ve gece resepsiyonisti hiçbir yerde görünmüyordu. Christiane kendini giriş kapısının yanındaki bir koltuğa bıraktı.

"Bir şey içmem lazım," dedi.

Dengler merdivenlerden restorana indi, restoranın kapalı kapısını, kilidin dilini bir kredi kartı marifetiyle iterek açtı, içeri girdi. Bardaki şişeleri gördü, aynanın önündeki Chianti şişelerinden birini ve evyenin yanındaki tirbuşonu aldı ve lobiye çıkan merdivenlere yöneldi.

Christiane koltuktaki pozisyonunu bile değiştirmemişti, aynen bıraktığı gibi oturmaya devam ediyordu. Dengler şişeyi sağa sola sallayarak genç kadına işaret etti, o da kalkıp Dengler'in yanına geldi. Asansörü çağırmıştı zaten dedektif, beraber ikinci kata çıktılar. Dengler odasında şarabı açtı ve Christiane için bir bardak doldurdu. Genç kadın bardağı hiçbir şey söylemeden aldı ve küçük masanın yanındaki koltuğa oturdu. Dengler kendisine de bir bardak koydu ve küçük divana bıraktı yorgun vücudunu.

Susuyorlardı. Christiane bir yudum içti.

"Siz nasıl bir insansınız Dengler?"

"Bazen bunu ben de merak ediyorum aslında."

"Bir anda dalıyorsunuz hayatıma ve her şeyi altüst ediyorsunuz. Keşke sizi daha önce tanısaydım, diye mi düşünüyorum, yoksa hiç tanımasaydım daha iyi olurdu, bilmiyorum."

Deniz mavisi bakışlarını Dengler'e dikmişti.

"Ben de bilmiyorum bunu."

"Ama hayatımı böyle temellerinden sarsan adam nasıl biri bunu, her halükârda bilmek istiyorum."

Genç kadın ayağa kalktı, kadeh hâlâ elindeydi, gözlerini ondan ayırmadan divanın etrafından dolaştı ve Dengler'in arkasına geçip durdu. Dedektif hiç hareket etmiyordu, genç kadını sırtında keyifli bir ağırlık gibi hissediyordu. Ona doğru dönmeye korkuyordu. Bir anda kollarını hissetti boynunda ve genç kadının yüzü saçlarına gömüldü. Yazlık keten elbisesinin açık renkli kolları gözlerini aldı parıltısıyla, Christiane'nin kokusunu hissetti burnunda. Hiç kıpırdamamalıydı! Genç kadın sağ eliyle yanağını okşadı yumuşacık, sonra burnundan alnına kadar çıktı parmakları, alnında tenini hissetti ve ardından tekrar yanağına döndü. Şimdi sol eli de şefkatle yüzünü okşuyordu. Hâlâ bir milim kıpırdamamıştı Dengler, Christiane'nin kokusunun ve okşamalarının aklını başından alan karışımına bırakmıştı kendisini tamamen. Genç kadın parmaklarıyla Dengler'in ensesindeki düz bir çizgiyi okşuyordu. Parmaklarını ondan ayırmadan tekrar divanın etrafında dolaştı, kucağına oturdu ve sonra yüzünü ellerinin arasına aldı. Dengler, Christiane'nin hâlâ sorular soran ama artık nemli bir tülle kaplanmış gözlerine baktı, kollarına aldı genç kadını ve öptü. Sonra üzerindeki örtü kısmen açılmış yatağa doğru aktı bedenleri.

* * *

Dengler erkenden uyandı. Çıplaktı ve sırtüstü yatıyordu. Christiane sağ tarafına sokulmuştu, kafasını göğsüne yaslamıştı, sakin ve düzenli nefes alarak huzur içinde uyuyordu.

Tanrıların bir mesajı olarak mı adlandırılmalıydı yaşadıkları? Bütün gece sevgi dolu kâşifler gibi araştırmışlardı birbirlerinin gizemli köşelerini ve her yeni keşif ikisinin de beklediği ve hat-

ta beklemediği güzellikleri aşmıştı. Sanki birbirlerini çok uzun zamandır tanıyorlardı. Her geçen an birbirlerini daha da iyi anlayarak günün ilk ışıklarına kadar sevişmişlerdi.

Dengler sessizce kolunda yatan kadını seyrediyordu. Genç görünüyordu yüzü, uykulu sarılışında ifadesini bulan güven dedektifi duygulandırdı. Bu an sonsuza dek sürsün isterdi. Bir zaman sonra hareketlendi Christiane'nin bedeni, yüzünde hafızasından karelerin yavaş yavaş tekrar bir araya gelip şekillendiği görülüyordu. Umarım beni görünce korkmaz! Ama genç kadın gözlerini açıp Dengler'i gördüğünde gülümsedi ve daha da sıkı sarıldı ona.

Artık gözlerinde İtalya'ya gelişinin nedenini de hatırladığını görebiliyordu Dengler. Yüzündeki ifade gölgelenmeye başlamıştı bile. İşaretparmağının ucunu Dengler'in burnunun ucuna koydu ve hafifçe çevirdi: "Bugün beni babama götüreceksin."

Dengler başını eğerek kabul ettiğini gösterdi. İçin için Christiane'nin ona son geceyle ilgili bir şeyler söylemesini istiyordu, ama genç kadın bunu yapmak yerine yorganı üstünden attı, hızla yataktan kalktı ve banyoya gitti. Dengler bakışlarıyla takip etti onu.

Daha sonra aşağıda, otelin altındaki barda kahvaltı ederlerken hava tamamen değişmişti. Christiane peynirli bir *panino* istedi ama bir ısırık alıp geri kalanını bıraktı. Dengler'se en sevdiği kahveyi ısmarlamıştı ve hızlı yudumlarla içiyordu.

"Hadi yola çıkalım," dedi Dengler. Christiane başını salladı, yüzü solgundu. Saab'a kadar yürümeleri gereken birkaç metrede Dengler'in koluna girme ihtiyacını hissetti.

* * *

Yolda hiç konuşmadılar. Nihayet Dengler toprak yola saptı. Christiane gözlerini ileride bir noktaya odaklamıştı ve sanki her an ağlamaya başlayacakmış gibi yutkunuyordu. Şanslıydılar, çiftliğin girişine geldiklerinde kapı açıktı. Dengler, Saab'ı yavaşça içeri soktu. Arazinin içindeki yol taş döşeliydi ve evin önünde, arabaların dönmesi için yuvarlak bir meydan oluşturacak şekilde genişliyordu. Yolun iki tarafında birer sıra sel-

vi yükseliyordu, sağındaysa adamakıllı bir zeytinlik yer alıyordu. Sağ taraftaki ağaçların arasından başlayan bir yaya yolu tipik Toscana stili eve kadar devam ediyordu.

Eve gelmeden yirmi metre kadar önce Saab'ı durdurdu Dengler. Doğal taştan örülmüş duvarları görebiliyordu, iki katlı sivri çatılı bir binaydı. Yabani asmanın yeşil yaprakları yukarı kata tırmanmış ve dallarıyla aynı renge boyanmış panjurları muhasara etmeye başlamıştı. Evin hemen yanına dar bir yapı sokulmuştu, bunun domuz ağılı olduğunu bir önceki ziyaretinde saptamıştı Dengler. Evle domuz ağılının arasında, altında her türlü alet edevatın, yabaların, tırmıkların ve küreklerin ve keza kocaman bir çim biçme makinesinin durduğu bir sundurma vardı. Ağılın devamında, eve bile tepeden bakacak büyüklükte bir samanlık yükseliyordu. Yolun solundaysa, çalılık çitin çizdiği sınıra kadar, çiçekleri açmış kalendula tarlası uzanıyordu. Saab'da kıpırtısız bir sükûnet hüküm sürüyordu. Christiane önce arabanın kapısını açmak için bir hamle yaptı, ama elini kapı kolundan hemen çekti. Samanlığın kapısı açılıp Paul Stein binaların çevrelediği alana çıktığında Dengler bir an, arabayı geri vitese takıp araziden çıkmayı geçirdi aklından. Stein'ın ayaklarında büyük siyah lastik çizmeler vardı, koyu renk sağlam bir pantolon ve kaba yünden mavi bir kazak giymişti. Sağ elinde uzun saplı ve metal ayasına domuz pisliği ve saman yapışmış bir kürek tutuyordu. Burada, bu ortamda Siena'dakinden daha fazla dikkat çekiyordu güneş yanığı teni ve daha bir çiftçi gibi görünüyordu. Buraya ait olmadığı duygusu uyandırmıyordu hiç. Güneş ışığı gözünü almıştı anlaşılan. Arazisindeki yabancı arabayı iyice görebilmek için kolunu gözlerine siper etti. Christiane bir uyurgezer gibi açtı kapısını ve indi arabadan. Birkaç adım attığında Stein bir anda elindeki küreği bıraktı ve kulağa insan hançeresinden çıkmış gibi gelmeyen, boğuk bir çığlık attı. Birbirlerine doğru koştular, Christiane hiçbir anlamı olmayan bir şeyler haykırıyordu, sonra kucaklaştı baba kız.

Dengler arabadan inmemişti, birbirine sanki bu kucaklaşmanın sonsuza dek sürmesini istercesine sarılan baba kızı seyre-

diyordu. Bu kadını gece boyunca nasıl bambaşka bir tarzda kucakladığındı düşündü. Onlar Dengler'i görmüyor gibiydi, sonunda ayrıldıklarında Stein kızını eve götürdü. Dengler çiftliğin giriş kapısının kapandığını fark etti, bekleme devam etti.

* * *

Dedektifin kaderidir beklemek. Günler boyunca, gözlerini kapalı bir kapıya dikip bir arabada oturmak – Hildegard ısrarla, işiyle ilgili bir şeyler anlatmasını istediğinde ona sıradan bir gününün akışını böyle tasvir etmişti. Hayır, bir arabada oturup bir şeyleri beklemek onu –bu tür işler sırasında edindiği sırt ağrısı dışında– rahatsız etmezdi.

Güneş Saab'ı yavaş yavaş ısıtınca servilerin altına, gölgeye çekti arayı ve tekrar düşüncelerine gömüldü. Bir gün içinde iki insan kaybettiği babasına kavuşmuştu. Peki kendisi ne olacaktı? Ya da oğlu? Jakop da bir gün ona ulaşmanın yolunu bulacak mıydı? Chrstiane'yle neler olacaktı? Fakat kısa bir süre sonra tekrar eski sorular ön plana çıkmaya başladı: Mavi Liste'de ne yazıyordu? Neden suç mahalli raporuna kaydedilmemişti? Ya da kayıtlardan kim çıkarmıştı listeyi? Ve hepsinden önemlisi, suç mahallinden toplananların kayıtları neden BKA'da değiştirilmişti?

Dengler bekliyordu. Paul Stein'la konuşmak zorundaydı.

45

İki saat beklettiler onu; ama sonunda beraberce çıktılar kapıya, baba kız, ikisinin de mutluluktan gözleri parlıyordu. Stein'ın yürüyüşü değişmişti, daha dinamikti, içten bir mutlulukla doluydu.

Christiane el sallayarak çağırdı onu: Haydi çık arabadan! Dengler, Saab'dan indi ve pek de ne yapacağını bilemez halde yaklaştı baba kıza. Christiane de ona doğru birkaç adım attı, koluna girdi ve Dengler'in bütün tereddütleri bir anda uçup gitti, onun yüreği de ferahlamıştı şimdi. Beraberce İtalyan stili döşenmiş oturma odasına geri döndüler: Koyu renk döşemeli, biraz ağdalı sandalyeler, şömine, uzun bir masa, iki eski dolap. Yarım metre yüksekliğindeki bir pervazın üzerine oturtulmuş, zeytinliğe bakan kocaman pencere büyüleyici bir manzara sunuyordu. Masanın üzerinde su, şarap ve kahve ve keza iki kahve fincanı duruyordu. Yaşlı Stein, Dengler için bir fincan daha getirdi mutfaktan.

"Aslında az sütlü duble espresso içmeyi seviyor," dedi Christiane, bunun üzerine babası mutfağa döndü. Dengler, Christiane'yi izliyordu. Bütün yol boyunca genç kadının üzerine sinmiş görünen ve Dengler'i ciddi biçimde rahatsız eden tutukluk ve tedirginlik hali tamamen kaybolmuştu. Sanki bir ke-

re daha sevişmişiz gibi görünüyor, daha genç, daha rahatlamış bir yüz ve daha da parlayan mavi gözler, diye düşündü Dengler. Genç kadın da ona baktı, hızlıca elini tuttu ve öptü.

Stein ona büyük bir fincan espresso getirdi, Dengler bir yudum içti kahvesinden ve yaşlı Stein'ın maharetini övdü.

"Tanrım, köpekleri salmayı unuttum," dedi Stein, "ben evde olunca arazide dolaşmaları için salıyorum onları. Siz de benimle gelseniz iyi olur, böylece size alışmalarını sağlarız."

Kalkıp dışarı çıktılar. Köpekler için evin arkasında bir kulübe yapılmış, etrafındaki alan da çitle çevrilmişti.

"Bana iyice yakın durun," dedi Stein ve çitle çevrili kocaman alanın kapısını açtı. Köpekler hızla fırladılar araziye, ama birkaç metre koştuktan sonra durup Dengler'in üzerine yürüdüler. Rottweiler üzerine sıçradı hatta ve yüzünü yalamaya çalıştı; Alman kurdu sağ elini koklarken üçüncü köpek bacaklarına yasladı gövdesini.

"Şimdiye kadar bir yabancıyı hiç bu şekilde selamlamamışlardı," dedi Stein ve şaşkınlığını ifade eder şekilde salladı kafasını. Christiane hain hain sırıtıyordu. Dengler çevresini saran köpekleri okşuyor, seviyordu, hâlâ hayretler içerisinde kafasını sallamaya devam eden Stein önlerinden eve doğru yürümeye başladı; Christiane ve Dengler de etrafını sarmış köpeklerle beraber onu takip ettiler. Hayvancıklardan evin kapısında da kurtulamadılar, Stein –hâlâ kafasını sallıyordu– hepsini evin içerisine almak zorunda kaldı. Köpekler derhal Dengler'in bacakları etrafında yere serdiler postu.

Stein masanın üzerindeki karaftan şarap koydu kendine ve Dengler'e dönerek "Sormak istediğiniz bir sürü şey vardır muhakkak," dedi.

"Neden uçakta değildiniz?"

Stein gözlerini ona dikti: "Herhalde biliyorsunuz. Ekonomi bilimiyle uğraşan Innsbruck'taki bir enstitüde profesördüm. 1991 Mayıs'ında enstitümüzün bir çalışma grubu Bangkok'ta bir araya geldi. Enstitünün başkanı o dönemde Tayland kraliyet ailesine ekonomik konularda danışmanlık hizmeti veriyordu – Tayland kralının tarım sektöründe, balık çiftlikleri, pirinç

üretimi ve buna benzer alanlarda, geniş bir yelpazede üretim yaptırdığını belki bilirsiniz."

Stein bir an durdu ve düşündü, sonra bakışlarını kızına ve Dengler'e çevirdi tekrar.

"*Tuk-tuk*'un ne olduğunu biliyor musunuz?"

Dengler, Stein'ın deli olduğunu düşündü, bu bir sürü şeyin izahını sağlardı.

"*Tuk-tuk*, moped ile otomobil arasında bir şeydir. Önde tek tekerliği ve bir moped gibi gidonu ama arkada iki tekerleği ve bir aksı vardır. Bu aksın üzerinde de iki kişilik üstü kapalı bir oturma sırası yer alır. Bir tür motorlu *rikşa* yani – ben sadece Bangkok'ta gördüm böyle bir aracı. Ne zaman şehir içinde bir yerden bir yere gitmem gerekse *tuk-tuk*'a binerdim. Her ne kadar çabuk devrildikleri ve sık kaza yaptıkları anlatılsa da hızlı olmaları ve sürücülerinin trafik kurallarına pek kulak asmamaları nedeniyle çok keyif alırdım *tuk-tuk*'la gezmekten." Konuyu fazla dağıtıp asıl söylemek istediğini unutmuş gibi göründü birden, bir süre düşündü ve derin bir nefes aldı.

"26 Mayıs akşamı bütün çalışma grubu beraberce Viyana'ya dönecektik. Otel bizi havaalanına götürmesi için bir *shuttlebus* ayarladı ama ben son bir kere daha *tuk-tuk*'a binmek istedim. Bu yüzden bavulu otobüse verdim, arkadaşlarımdan biri havaalanında uçağa vermiş olmalı sonra bavulumu. Ben de yeşil bir *tuk-tuk*'a bindim, onlara bir de el salladım yola çıkarken. Bu onları son görüşüm oldu."

Dengler, Stein'ın gözlerinin yaşardığını fark etti.

"*Tuk-tuk* yolculuklarında her zaman şuna dikkat etmelisiniz. Sürücüler genellikle ülkenin en uzak köşelerinden gelir ve hiç İngilizce bilmezler. Bu yüzden otelden ayrılmadan önce, nereye gitmek istediğinizi resepsiyondaki görevlilere Tai dilinde bir kâğıda yazdırmak akıllıca olur. Ben de öyle yapmış, resepsiyondaki kadına bir kâğıda 'havaalanı' yazmasını rica etmiştim." Sözlerine kısa bir ara verdi, bir yudum şarap içti ve devam etti:

"Kapının önündeki yeşil *tuk-tuk*'un şoförüne gösterdim kâğıdı; anladı mı, sordum, kafasını eğerek olumlu yanıt verince bindim ve yola çıktık."

Bir yudum şarap daha içti.

"Bu seferki sürücü anlaşılan kuzeydeki azınlıklardan birindendi, ne İngilizce ne de Tai konuşabiliyordu. Ve Asyalıların büyük çoğunluğu gibi hayır demeyi ya da bir misafirin isteklerine karşı çıkmayı nezaketsizlik olarak algılıyordu veya belki de okuma yazma bilmiyordu. Her halükârda şurası kesin ki yola çıktığımızda benim nereye gitmek istediğimden tamamen bîhaberdi."

Christiane elini babasının kolunun üzerine koydu: "Bu gariban için bir anıt yaptırmamız gerekir aslında!"

"Stein kafasını eğdi: "Evet, hayatımı o kurtardı. Hareket ettikten bir süre sonra tamamen ilgisiz bir yerlerde olduğumuzu fark ettim, uzaktan Wat Po'yu görebiliyordum. Bağırarak hemen durmasını söyledim, o da durdu. Ona kâğıdı gösterdim ve sordum, bir daha sordum ve bir daha sordum; sadece gülümsüyor ve kafasını sallıyordu. Herhalde o da kendisini en az benim kadar rahatsız hissediyordu. Sonunda yanımızdan geçen başka bir *tuk-tuk* sürücüsünü durdurduk. Elimdeki kâğıda birlikte baktılar ve son derece hızlı bir Asya dilinde hiç durmaksızın konuşmaya başladılar. Avazım çıktığı kadar, "Havaalanı! Havaalanı!" diye bağırarak aralarına girmeye çalışıyordum. Sonra bir ara farkına vardım ki bu şekilde havaalanına ulaşmam mümkün değildi. Bu defa adamın kulağına, "Taksi! Taksi!" diye bağırmaya başladım. Adam gülümsedi ve kafasını salladı, tekrar hareket ettik. Gittiğimiz yön doğru gibi gelmedi bana. Sırtına vurdum ve şehir merkezinin olduğunu düşündüğüm tarafa gitmesini işaret ettim. Adam yine gülümsedi, kafasını salladı ve gidiş yönünü gerçekten de değiştirdi. Uzun bir süre devam ettik yola ama çevre değişti, şehre benzemeye başladı ve sonunda bir taksi gördüm. Ve inanılır gibi değil ama sürücüm bu defa hemen anladı beni ve yolun kenarında durdu. Ben de burnumdan soluyarak parasını ödedim ve taksiye attım kendimi. "*Airport please,*"[23] der demez hareket etti araba. Bu defa doğru yoldaydım. Havaalanına varınca koşa koşa kontuara gittim ama uçak kalkmıştı bile. Christiane'yi aradım, bir yandan

23 (İng.) Havaalanı lütfen.

da *tuk-tuk*'çuma küfürler yağdırıyordum – tam bu sırada uçağın düştüğü haberi geldi. Bir yerlerde bir sandalyenin üzerine çökmüş olan biteni anlamaya çalışıyordum. Dostlarım, en yakın iş arkadaşlarım, yirmi sendir beraber çalıştığım ve dünya yüzündeki herkesten fazla saydığım Profesör Anders – hepsi ölmüştü. Ancak tekrar bir taksiye binip Bangkok'a dönmek üzere yola koyulduğumda yavaş yavaş düşünmeye başlayabildim tekrar. Bir tesadüf olduğuna inanmıyordum. Önce başkan ve şimdi de bu kaza – hayır, bu bir tesadüf olamazdı." Kafasını iki yana salladı: "Çok fazla şeydi söz konusu olan!"

"Mavi Liste'yi siz hazırladınız," dedi Dengler, "ne yazıyordu bu kâğıtta?"

Stein şaşkın gözlerle baktı ona. Ve aynı anda masanın altında yatan Alman kurdu aniden ayaklandı ve yüksek sesle hırlamaya başladı, ardından rottweiler hırlayarak kapıya koştu ve soy ağacını belirlemek imkânsız gibi görünen it de Alman kurdunun yanına dikildi ve havlamaya başladı:

"Ne oldu bunlara böyle bir anda?" diye sordu Christiane.

"Bilmiyorum ama şimdi öğreniriz," dedi babası, kapıyı açmasıyla beraber üç köpek ok gibi dışarı fırladı. Dengler ayağa kalktı ve büyük pencereden dışarıya baktı. Köpekler evin etrafında bir tur attılar ve zeytinliğe doğru koştular. Onları gözden kaybetmesi fazla uzun sürmedi.

"Bu kadar çok gürültü çıkardıkları nadirdir," dedi Stein.

"Neden bir kere olsun aramadın bizi?" diye sordu Christiane. Uzaklardan köpeklerin süregiden havlamaları duyuluyordu.

"Ben köpeklere bir bakayım," diye araya girdi Dengler ve aydınlık holden dışarı çıktı, o da köpekler gibi evin etrafında bir tur attı ve ardından evin diğer tarafına ulaşmak için dar sundurmayı kullandı. Zeytinliğe doğru yürüdü ağır adımlarla. Köpekler öfkeyle havlıyordu hâlâ. Havlamaların sesi arazinin etrafını dolaşan patikadan geliyordu, Dengler koşmaya başladı. Çitlere mesafenin yarısında rottweiler serilmişti çimenlerin üzerine, tam alnına isabet eden bir mermi kafasını paramparça etmişti. Susturucu takılmış bir tüfek ve dum-dum etkili bir

mermi oldu Dengler'in teşhisi. Eğer atış şu anda diğer köpeklerin öfkeyle havlamaya ettiği yerden yapıldıysa saldırganların ya şahin gibi gözleri vardı ya da tüfekleri dürbünle donatılmıştı ya da her ikisi birden.

Havlamalar bıçakla kesilmiş gibi durdu. Dengler sessizce en yakın ağacın arkasına sokuldu. Çite kadar olan mesafe olsun olsun yirmi metreydi. Aşağı yukarı 100 metre sonra çit 45 derecelik bir açı yaparak yamaca tırmanıyordu. Tam bu köşeden, yani eve en uzak noktadan içeri girmiş olmalıydılar. Dengler bir sonraki ağacın arkasına kaydı hızla, böylece çite de birkaç metre daha yaklaşmış oldu. Geniş gövdesiyle ona korunma vaat eden bir sonraki yaşlı zeytine kadar koştu hızla, biraz bekledi ve sonraki ağaca koşarak mevzisini değiştirdi. Bu defaki ağaç Georg'un gövdesinin yarısını bile gözlerden saklayamayacak kadar inceydi, sonra bir dahaki ağaca koştu deli gibi. Bu noktadan köşeyi göremiyordu, bir dahakinin arkasına attı kendini hızla.

İki köpek çitin köşe yaptığı bu noktada cansız yatıyordu, saldırganlardan iz yoktu ortalarda. Dengler kıpırdamadan durdu ve sessizliği dinledi. Gökte birkaç tarlakuşu süzülüyor ve şarkılarını söylüyordu; ve uzaklardan bir sülünün sesi geliyordu. Başka hiç şey yoktu. Ne bir şey görebiliyordu ne de bir şey duyabiliyordu. Saldırganlar araziye girmiş olmalıydı.

Dengler kendini korumaya çalışmaktan tamamen vazgeçti ve hızla koşmaya başladı. Köpekler saldırganların çitte açtıkları tam kare şeklindeki deliğin önündeydiler, mermilerin giriş deliklerini inceledi hızla. Tabanca, muhtemelen 9 mm. Yine susturucu takılı. Her iki hayvancık da çok yakından başlarına ateş edilerek öldürülmüştü, postları yanmış, tüyleri erimişti. Belki katiller çitteki deliğin diğer tarafındaydılar hâlâ. Temkinli bir şekilde çitteki deliğe yaklaştı ve dışarı baktı. Gümüş rengi bir Alfa dar orman yolunun yanına park edilmiş bekliyordu. Alçak herifler kendilerini emniyette hissediyorlardı anlaşılan, arabanın yanına kimseyi bırakmamışlardı. Dengler delikten dışarı çıktı ve cebindeki İsviçre çakısını Alfa'nın iki ön lastiğine soktu, lastiklerin havası ıslık çalarak boşaldı.

Dengler, Stein'ın arazisine geri döndü çitteki delikten. Saldırganlar çit boyunca yamaca tırmanmış olmalıydılar. Samanlığın ya da domuz ağılının arkasında mevzilenmiş olmalıydılar, bu nedenle de evden görünmüyorlardı. Dümdüz ve hızla koşarsa onlardan önce eve varabileceğini hesapladığında harekete geçmişti bile. Kaç kişiydiler? En az iki, biri tabancalı diğeri tüfekli, en fazla da beş, Alfa'ya daha fazla adam sığmazdı.

Arazinin yaslandığı küçük yükseltiye çit boyunca, hedefe kitlenmiş bir kararlılıkla tırmanan üç adamı göremiyordu Dengler. İçlerinden biri önde gidip sonraki on metreyi emniyete alıyor, sonra o duruyor diğer ikisinden biri öne geçip daha sonraki on metrenin güvenliğini sağlıyor, ardından sıra üçüncüye geliyordu. Adamlar üzerlerine iyice oturan siyah kıyafetler içindeydiler ve yine siyah kar maskeleri takmışlardı. İlerleyişleri, üzerinde çalışılmış bir hareketler silsilesiydi, adeta ölümcül bir bale gösterisi sunuyorlardı.

Arazinin en yüksek noktasına ulaştılar, samanlığın arkasındaydılar. Adamlardan biri diğer ikisine bir el işareti yaptı. Eğilerek eve doğru koşmaya başladılar. İkisinin elinde birer tabanca vardı, üçüncüsü de susturucu takılmış tüfeği taşıyordu. Samanlığa ulaştıklarında liderleri tüfeği taşıyan adamı bir işaretle harekete geçirdi. Adam gruptan ayrıldı, samanlığın solundan, zeytin ağaçlarını siper alarak evin arka tarafındaki panoramik pencereye hâkim bir noktaya mevzilendi. Diğer ikisi evin ön cephesine doğru ilerlediler.

Dengler deli gibi koşarak evin giriş kapısına ulaştı. Anahtarın kapının üzerinde olmadığını gördüğünde sağlam bir küfür salladı, holden yıldırım gibi geçip oturma odasının kapısını açtı. Stein ve kızı hâlâ aynı sandalyelerde oturuyorlardı ve Christiane babasının elini tutmuş ağlıyordu. Dengler bir anda içeri dalınca korktu ikisi de. Dengler odaya girerken ağaçların orada bir adamın siluetini gördü. Bir ağacın arkasından çıkan adamın kafasını yana doğru tutuşundan nişan aldığını anladı ve içgüdüsel bir hareketle öne doğru sıçradı. Christiane'yi korumalıydı. Belki iki metre uçacaktı, yere paralel; Christiane'yi sandalyesinden çekip alacak, yere yıkıp üzerine kapanacak, kendi be-

deniyle onunkini koruyacaktı. Adeta havadayken aklına baba Stein geldi ve hiç beklenmedik bir reaksiyonla onun sandalyesine sıkı bir tekme attı. Tekmenin şiddetiyle Stein ve sandalyesi devrildiler. Christiane'ye dokunduğu anda ağaçların oradaki karaltının kafasının bir sadmeyle geri gittiğini gördü – tüfeğin geri tepmesiydi bu. Artık yapacağı bir şey kalmamıştı.

Gafil avlanan Paul Stein'ın şaşkın çığlığı ve parçalanan sandalyenin havada uçuşan parçalarının yarattığı kaosta ilk kez berrak düşünebildiğinde aklına gelen şu soru oldu: Diğer adamlar nerede? Christiane altında şiddetle debeleniyordu, adamakıllı öfkelenmişti. Dengler panoramik pencereyi gösterdi ona, biraz evvel otururken kafasının olduğu yükseklikte bir küçük delik vardı camda, deliğin etrafını camın çatlamasıyla oluşan bir örümcek ağı kaplamıştı. Genç kadının vücudunun kasılmasını hissetti ve onu kolları arasına alıp sıkıca kucakladı. Onlardan sadece bir metre ileride yatan Stein anlaşılmaz bir şeyler mırıldanarak ayaklanmaya çalışıyordu. "Kalkmayın, ateş altındayız," diye haykırdı Dengler, Stein derhal kıpırtısız kaldı.

Dengler etrafına bakındı. Tek korunakları panoramik camın üzerine oturduğu yarım metre yüksekliğindeki pervazdı. Kimse kafasını bu pervazdan daha yukarı kaldırmamalıydı, bunu hemen her iki Stein'a da söyledi. Ceketinin iç cebinden mobil telefonunu çıkardı. Bağlantı yoktu. Stein kafasını sallayınca Dengler evin erişimsiz bir noktada olduğunu hatırladı. Keskin nişancı acaba görmüş müydü onun Christiane'nin üzerine atılışını? Belki de atışın isabetli olduğundan emin değildi. Bir taraftan, tetiğe bastığı anda Stein ortadan kaybolmuştu ki bunu atışın başarısına yorması gerekirdi, diğer taraftan aynı anda Christiane'nin de artık görünmez oluşuna anlam verememiş olmalıydı. Herhalde hâlâ pusuya yattığı noktada beklemeye devam ediyordu. Peki diğerleri neredeydiler? Muhtemelen evin giriş kapısının ardında, diye tahmin etti. Bir dahaki saldırı kapıdan gelecekti o zaman. Giriş holüne gitmek zorundaydı, hem de hemen.

"Burada pervazın altında yatmaya devam edin," diye fısıldadı Christiane'ye, Stein'a kendisini takip etmesini anlatan bir işa-

ret yaptı. İki adam, zemine mümkün olduğunca yakın kalmaya gayret göstererek hole doğru ilerlediler, hole vardıklarında ayağa kalkabildiler.

"Telefon nerede?"

Üzerinde yeşil, eski usul çevirmeli bir telefon duran küçük bir sehpayı gösterdi Stein. Ahizeyi kaldırıp kulağına götürdü ve ardından Dengler'e uzattı. Hat ölüydü, teller kesilmişti muhakkak.

"Üst katta herhangi ağır bir eşyanız var mı?" diye sordu Dengler profesöre ama profesör hâlâ şoktaydı, soruyu hiç duymamıştı adeta. Dengler duvara sırtını vererek son derece dikkatli bir şekilde merdivenleri çıkıp birinci kattaki galeriye ulaştı. Karşısına gelen ilk kapıyı açtı ve bir tür salona girdi. Bakışları ağır bir deri koltuğa odaklandı, aklından geçen plana uygundu koltuk.

Bu odada panoramik bir pencere yoktu, tipik Toscana stilinde ufak ahşap pencereler vardı. Buna rağmen, koltuğu yüklenip dışarıya, galeriye çıkarırken hedef teşkil etmemek için azami dikkati gösterdi. Ağır mobilyayı oldukça zorlanarak da olsa tam giriş kapısının üstüne gelecek şekilde itti galeride. Korkuluğu inceledi, pek sağlam görünmüyordu. Üç kuvvetli tekme galerinin korkuluğunda yeterince büyük br gedik açmasına yetti. Koltuğu galerinin tam kenarına kadar çekti, aşağıda Paul Stein'ı gördü, yaşlı adam titriyordu. Dikkatli bir şekilde galerinin öbür tarafına geçti ve göbeğinin üzerinde merdivenden aşağıya kaydı.

"Dışarıdan ateş ettiklerinde hedef teşkil etmeden kapıyı açabileceğim bir alete ihtiyacım var." Stein kafasıyla onayladı, tekrar hole döndü. Dengler ona yüzükoyun yatarak ilerlemesi gerektiğini hatırlatan bir işaret yaptı. Bu şekilde sürünerek koridora geçtiler. Oturma odasına açılan sağdaki kapıya ilgi göstermediler, sürünerek sola, mutfağa girdiler. Mutfak orta büyüklükte bir mekândı. Tam teşekküllü fırının sağında rustikal bir masa vardı, onun üstünde de etrafı hasır kaplı beş büyük zeytinyağı şişesi duruyordu. Mutfağın zemininde aynı tür bir dizi şişe sıralanmış, soldaki duvarın önüne koyu renk ahşaptan dolaplar yerleştirilmişti.

Dengler pencerelerin yüksekliğini kontrol etti, ayağa kalkmamalıydılar, bunu Stein'a da bir el hareketiyle anlattı. Profesör mesajı aldı. İyice eğilmiş bir şekilde elleri ve ayakları üzerinde sıçraya sıçraya mutfak dolaplarına ulaştılar. Stein sağ eliyle çekmecelerden birini çekti ve içindekileri yokladı, uzun saplı bir spagetti maşası çıkardı ve Dengler'e gösterdi. Dedektif kafasıyla onay verince Stein maşayı ona uzattı. O anda birinin bacağına dokunduğunu hissetti Dengler ve yumruğunu sıktı, Christiane'nin lacivert bakışlarını görünce vurmaktan vazgeçti. "Burada kal," dedi genç kadına sessizce, fırını ve zeytinyağı dolu şişeleri gösterdi ve direktiflerini kulağına fısıldadı. Christiane başını eğerek anladığını gösterdikten sonra Dengler dışarıya, hole çıktı sürünerek. Stein da göbeğinin üzerinde kayarak onu takip etti. Evin kapısına ulaştıklarında Dengler bir baş hareketiyle merdivenlerden yukarı, koltuğun yanına çıkmasını işaret etti profesöre, Stein direktifini yerine getirdi. Dengler ayağa kalktı, şimdi kapının yanında dik duruyordu. Spagetti maşasını yavaş yavaş kapının koluna yaklaştırdı. Üçüncü denemesinde kapı kolunu yeterince sağlam tutabildiğine inandığında kolu aşağıya iterek kapıyı açtı.

Kapının ahşap gövdesini her yere kıymıklar savurarak delen iki mermi karşıdaki duvarda saplandı. Kapı şimdiki karış açılmıştı. Hızla elini çekti Dengler ve yüzükoyun merdiveni tırmandı. Galeri boyunca yerde kayarak koltuğun arkasına kadar ilerledi, Stein orada bekliyordu zaten. Umarım Christiane sözümü dinlemiş mutfakta uslu uslu oturuyordur, diye düşündü.

Genç kadın fırının önünde yerle yeksan olmuş yatıyordu. Sadece kolunu kaldırarak ocağı açmış, uzun saplı bir tencereyi zeytinyağıyla doldurmuş, son derece dikkatli ve vücudunun sadece üst kısmını, zeminden mümkün olduğunca az kaldırarak hızla ısınan elektrikli ocağın üstüne yerleştirmişti.

Georg galeriden aşağıdaki yarı açık kapıya baktı, kapının aralığından öğle güneşi içeri süzülüyor, dışarıda sayısız serçe şarkılarını söylüyordu. Bekliyorlardı. Bir-iki dakika sonra Dengler işaretparmağını dudaklarına götürdü, kapının önünde bir şeyler hareket etmişti. Yavaşça ayağa kalktı, Stein'ın da ayak-

lanmasına yardım etti. İkisi şimdi koltuğun arkasında duruyorlardı, Dengler kapıyı görebilmek için koltuğun üzerine eğilmişti. Parmağını tekrar dudaklarına götürdü, nefeslerini tuttular. Ve gerçekten de kapının önünden, çakıl taşlarının üzerlerine basıldığında çıkan gürültü geldi kulaklarına. Dikkat kesildiler. Sonra bir anda sonuna kadar açıldı kapı büyük bir gürültüyle. Adamlardan biri bir sıçrayışta hole girdi ve hedef küçültmek için hemen çömeldi. Tabancasını bir tür arama aygıtı gibi vücudunun önünde tutuyordu, sağ tarafını emniyete aldıktan sonra derhal soluna döndü.

"Ne kadar yazık eğitmeninin seni seyrediyor olmaması," diye aklında geçirdi Dengler, aynı anda deri koltuğu galerinin kenarından aşırdı. Koltuk bütün ağırlığıyla adamın kafasına indi ve derhal boynunu kırdı, boğuk, kısa ve kuru bir ses işitildi. Kar maskeli adam boylu boyunca uzanmıştı yere, vücudunun üst kısmı, bir köşesi üzerine devrilmiş koltuğun altında kalmıştı. Dengler adamın elinden kayıp giden tabancanın rotasını dikkatle takip etmişti. Holün zeminindeki terakota görünümlü karoların üzerine fırlamıştı silah ve karşı duvara kadar kayıp orada durmuştu, tam kapıdan bakacak birinin bakış açısında. Eğer kapıda bir adam daha varsa silahı almaya çalışacak birini kolayca vurması işten bile sayılmazdı. Bütün çiftliği kurşun kadar ağır bir sessizlik kaplamıştı.

Biraz sonra birilerinin sesini duydular, giriş kapısının önünde bir adam konuşuyordu, bir başkasına Dengler'in tam anlayamadığı bir şeyler söylüyordu bağırarak. İkinci de ona cevap veriyordu; ama onun söyledikleri de evin içinden, dedektifin bulunduğu yerden anlaşılmıyordu. Her halükârda güzel musikisiyle İtalyanca değildi konuştukları dil, Almancaydı.

Ölümcül sessizlik bir kere daha çöktü çiftliğin üzerine. Durumları kötülemişti, bir sonraki saldırıyı savmak için kullanabilecekleri ikinci bir ağır nesne yoktu ellerinde.

"Bir tane daha böyle ağır koltuk var mı?" diye sordu Stein'a, profesör kafasını iki yana sallayarak olumsuz yanıt verdi. Dengler hızla oturma odasına koştu. İşe yarayabilecek tek malzeme bir masaydı. Masayı bir ucundan kaldırıp galeriye, biraz

evvel koltuğun olduğu noktaya çıkardı. Masa fazla işe yaramayacaktı, bir dahaki saldırganı öldürmesi, öldürmeyi bırak yolundan alıkoyması dahi mümkün değildi. Tabancaya ulaşmalıydı. Ama nasıl?

Tam bu anda bir patlama duydu. Patlayanın panoramik pencerenin camı olduğunu anlaması saniyenin onda biri kadar bir zaman aldı. Herifler beklemediği taraftan saldırıyorlardı, şu anda hiçbir önlemleri olmayan taraftan. Etrafa saçılan camların gürültüsü dindi. Bir, belki de iki kişi muhtemelen şu anda salondaydı, sadece birkaç metre uzaklarında. Stein'a bir işaret yaptı, masanın arkasına sindiler. Yapabilecekleri tek şey saklanmaktı. Masanın tablasında minik bir çatlak gördü Dengler, böylece olan biteni gözleyebilecekti.

Koridora açılan kapı gürültüyle açıldı. Elinde tüfekle kar maskeli bir adam girdi içeri ve kendi etrafında döndü, Dengler onun yana yatırılmış masayı görmesiyle beraber tüfeğini doğrultmasını ve ateş etmesini izledi. Susturucudan çıkan mutedil plop sesiyle aynı anda masanın ahşap tablasının paramparça olurken çıkardığı gürültüyü ve Stein'ın boğuk çığlığını duydu. Yaşlı adamın kolu kanıyordu. Maskeli onun çığlığını duymuştu, bir kere daha doğrulttu silahını. Her şeyin sonu gelmişti. Dengler bir anda tamamen sakinleşti, yazık hikâyenin çözümünü göremeyeceğim, düşüncesi geçti aklından şimşek hızıyla. Maskelinin tüfeğin namlusunu biraz daha yukarı kaldırışını ve tetik parmağını yavaş yavaş kıvırışını izledi masanın tablasındaki çatlaktan. Celladının arkasında bir anda, ceset kadar solgun yüzüyle Christiane belirdiğinde hayalet gördüğünü zannetti. Genç kadın uzun saplı bir tencereyi maskelinin kafasının üzerine kaldırdı ve içindeki sarı sıvıyı boca etti.

Tüfekten çıkan mermi Stein'ın kafasının çok üstünde bir yerlerde saplandı tavana. Bu sırada çıkardığı ses adamın feryadının yanında duyulmadı bile. Acı içinde ölmekte olan bir hayvan gibi böğürüyordu maskeli, ellerini başına götürmüştü. Tüfek yerde yatıyordu. Dengler galeriden aşağıya atladı, ayakları zemine değdiği anda sağ eliyle tüfeği yerden kaptı ve düşerken kazandığı enerjiyle kendisini koridora fırlattı. Göbeğinin üzeri-

ne pike yaparken zarar görmemesi için tüfeği havada tutuyordu. Christiane duvarın dibine çökmüş kalmıştı, boş gözlerle bakıyordu. Holdeki adam hâlâ devam ediyordu feryada, bir insandan çıkması beklenemeyecek kadar yüksek bir sesle çığlıklar atıyordu. Dengler kapıyı dikkatlice iterek iyice araladı. Bu sırada adam maskeyi yüzünden çıkarmıştı ama artık ortada bir yüz olduğu da söylenemezdi. Derisi kırmızı ve mor kabarcıkların bir anlam ifade etmeden birbirinin içine geçtiği tuhaf alacalı bir rölyef oluşturmuştu adeta – ne gözlerini ne burnunu ne de kulaklarını teşhis etmek mümkündü.

Kapı açıldı. Üçüncü adam elinde atışa hazır tabancasıyla kapıda belirdi ve hemen kendini yere bırakarak öne doğru bir takla attı. Koltuğun yanında tekrar ayağa kalkarken zeytinyağı banyosuyla yanmış hempasıyla çarpıştı. Derhal sarıldı ona zavallı, hâlâ aralıksız böğürmeye devam ediyordu acıdan. Üçüncü adam yanmış arkadaşının kollarından önce bir parmağını sonra bir ikincisini geriye doğru kanırtarak kurtulmaya çalıştı, bir yandan da öfkeyle bağırıyordu ona ama hiçbir şey fayda etmedi, tanınmayacak hale gelmiş adam onu bırakmıyordu. İki adam çığlıklar atarak tuhaf bir dans gösterisi sunuyorlardı adeta. Üçüncü adam yanmış arkadaşından kurtulmaya çalıştı bir kere daha ve yine muvaffak olamayınca tabancasını, ortasında korkunç seslerin çıktığı kara bir delik olan bu alacalı rölyefe doğrulttu ve tetiği çekti. Yanmış zavallı olduğu yere yığıldı.

Dengler üçüncü saldırganı vurduğunda adam durumunu tartmaya çalışıyordu hâlâ.

Dedektif sessiz olun dercesine elini kaldırdı, kıpırdamadan durdu ve sessizliği dinledi. Ancak uzun süre dışarıdan hiçbir ses gelmediğini tespit ettikten sonra konuşabildi: "Her şey bitti!"

* * *

Ne Christiane ne de Georg bilecekti daha sonra, kaç uzun dakika titreyerek birbirlerine sarıldıklarını. Bir ara Paul Stein'ı hatırladılar nihayet ve el ele merdivenlerden galeriye çıktılar. Profesör masanın ardında yatıyordu, sağ elini kolundaki, hâlâ ince ince kanayan yaraya bastırmıştı. Stein da titriyordu, dal-

ga dalga titreme nöbetleri geliyordu demek daha doğru olurdu herhalde. Dişleri de takırdıyordu baba Stein'ın. Dudakları morarmış, gözleri faltaşı gibi açılmıştı. Christiane babasının üzerine eğildi, onu kollarına aldı.

Dengler Christiane'yi seyrederken hissettiği sadece sıcaklık ve sevgiden ibaretti. Sonra dizlerinin dermanı kalmadı, sırtını duvara yaslayarak aşağıya kaydı ve kısa bir süre için bilincini kaybetti.

* * *

"Polis istemiyorum," dedi Stein, üst kattaki bir divana yatırmışlardı onu, Dengler yarasına pansuman yapıyordu.

"Polis istemiyorum," diye tekrarladı Stein. Dengler kafasını eğerek onun bu arzusuna uyacağını gösterdi.

Aşağı kata inip üç saldırganı inceledi, herhangi bir evrak yoktu üzerlerinde, kafası yananın cebinde arabanın anahtarlarını buldu. Cep telefonlarını kontrol etti. Son olarak hangi numaraları aramışlardı? Hiçbir şey bulamadı, adamlar saldırıdan evvel bütün kayıtları silmişlerdi – profesyonel işi, dedi Dengler kendi kendine. Üzerlerinde yüklü datayı okuma şansı olmamasına rağmen, bir refleks olarak telefonların çip kartlarını çıkardı, cebine attı.

Christiane merdivenlerden aşağı inince onu bir kenara çekti: "Buraya geleceğini kimlere anlattın?"

Şaşkın gözlerle baktı ona genç kadın. Dengler sorusunu tekrarladı.

"Bundan kimseye bahsetmedim."

Dengler üçüncü adamın kafasındaki maskeyi çıkardı. Dar bir yüzü vardı adamın, saman sarısı saçları alaburus kesilmişti. Christiane küçük bir çığlık attı: "Bu benimle aynı uçaktaydı."

Dengler hâlâ boylu boyunca yatan diğer saldırganın üzerindeki koltuğu kenara itti ve onun da maskesini çıkardı.

"Bu da!"

Nazik bir şekilde omuzlarından tuttu genç kadını: "Buraya geldiğini kime anlattın?"

"Kimseye Georg, gerçekten kimseye anlatmadım, hemen

karar verir vermez uçtum. Bu konuyu kimseyle konuşmadım, yalnız..."

Dehşet içinde buruştu yüzü bir anda ve yanakları bir kere daha ıslandı gözyaşlarıyla: "Tanrım, sadece Hans-Jörg."

"Buradan hemen gitmeliyiz, mümkün olan en kısa zamanda terk etmeliyiz burayı."

* * *

Salonda oturuyorlardı.

"Domuzlara bakacak birini bulmamız lazım," dedi Stein.

"Komşular?"

Stein kafasını iki yana sallayarak bunun mümkün olmadığını ifade etti: "Ben burada tamamen münzevi bir hayat sürüyorum."

"Peki o halde ben ilgileneceğim bu sorunla."

Christiane ön lastikleri patlak Alfa'yı Crossetto yolundaki bir park yerine götürdü. Dengler cesetlerin üzerindeki elbiseleri çıkardı ve büyük gri bir çöp torbasına tıkıştırdı. Torbadan yoldaki bir çöp konteynerinde kurtulacaktı. Sonra cesetlerden ilkini domuz ağılına sürükledi, Stein da onunla beraber gelip kapıyı açtı. Cesedi beraberce kaldırıp yemliğin üzerine koydular. Sonra diğer iki cesedi de taşıdılar ağıla ve art arda domuzların yanına attılar. Üçüncü cesedi korkuluğun üzerinden içeri atarlarken hayvanlar kızgın yağla kavrulmuş saldırganı iştahla koklamaya başlamışlardı bile. Stein haç çıkarıp kısa bir süre sessizce dua etti. Sonra dışarı çıkıp ağılı kilitledi ve anahtarı yanına aldı. Bir saat sonra Saab'da oturmuş Stuttgart'a geri dönüyorlardı.

46

Sınırdaki kontrollerden kurtulmak için daha hızlı İsviçre yolunu değil Fransa üzerinden giden yolu tercih etmişti Dengler. Besançon, Mullhouse, Kehl ve Karlsruhe üzerinden yedi saatlik bir yolculuktan sonra akşamın geç saatlerinde Stuttgart'a vardılar. Yolculuk sırasında hiçbiri konuşmamıştı. Christiane, Dengler'in yanındaki koltukta oturmuş ve bütün yolculuk sırasında sol elini onun bacağından ayırmamıştı. Stein arka koltuktaydı. Düşüncelerine dalıp gitmiş, ara sıra da küçük şekerlemeler yapmıştı.

Şehre Zuffenhausen istikametinden girdiler. Merkez tren istasyonunda sağa saptı Dengler ve Saab'ı Liederhalle'nin yanındaki otelin park yerine çekti.

"Burada kalmamız daha akıllıca olur, en azından şimdilik," dedi, Christiane de onu başıyla onayladı. Bağlantılı iki oda aldılar, Dengler odaya iki şişe Chianti istedi, odalardan birindeki küçük masanın etrafına yerleştiler.

"Yıllardır böyle bir saldırının korkusuyla yaşıyordum," dedi Stein kadehini masaya bırakırken. "Bangkok Havaalanı'nda oturmuş Boeing'in düşüşüyle ilgili ardı ardına gelen haberleri dinlerken de bir an olsun bunun bir tesadüf olduğuna inanmamıştım. İtalya'ya sonra geldikten sonra da bu feci hadiseyle il-

gili erişebildiğim her türlü haberi ve bilgiyi topladım. Ve planlı bir saldırı olduğundan bugün de adım gibi eminim. Ters tepki sistemini devreye sokan hidrolik bir valfti. Sağ motorun tepkisi mekanik kollardan müteşekkil bir apare ile öne doğru yönlendirilmişti. Yani iki yüz yirmi üç kişinin – dolayısıyla bütün meslektaşlarımın, bana kardeş kadar yakın olan bir dizi insanın ölümünden bir anlamda bu küçücük valf sorumluydu. Ayağa kalktı Stein ve yatağın üzerindeki henüz dokunmadığı bavuluna yöneldi. Valizin kilitlerini açtı ve bir iç cepten küçük ve lime lime olmuş bir kitap çıkardı.

"Bu Lauda'yı taltif etmek için hazırlanmış bir kitap," dedi Stein, bu sırada elindeki küçük ciltli kitabı havada sallıyordu. Buna rağmen kitabın kırmızı kabında, eski yarışçının resmini teşhis edebildi Dengler. Stein öfkeyle karıştırmaya başladı kitabın sayfalarını.

"İşte," dedi sonunda, "işte buldum." Kitabı gözlerine yaklaştırdı ve okumaya başladı:

> Tepki yön kontrol valfi kazadan dokuz ay sonra bulundu yüklü bir ödül karşılığında bize teslim edildi. Akla gelebilecek her türlü güvenlik tedbiri altında Seattle'a gönderdik valfi, orada NTSB[24] ve FAA[25] yetkilileri tarafından incelendi. Valf parçalarına ayrılmadan önce bilgisayar tomografisi yöntemiyle tespitler yapıldı... Valf parçalarına ayrılırken malzemenin daha önce açılıp bir şekilde manipüle edildiği ortaya çıktı. Neden böyle bir şey olduğuna dair hiçbir mantıklı açıklama yoktu ama yine de kimse buna gereken önemi vermedi.

Stein kitabı tekrar kapadı ve valizine yerleştirdi.

"Ben bu bilgiye büyük önem verdim, bir an bile inanmadım bir kaza olduğuna."

"Peki bütün bunların sizin Innsbruck'taki enstitünüzle ilgisi neydi?" diye sordu Christiane yumuşakça.

"Biz Inssbruck Enstitüsü ekibi, Doğu Almanya'nın pazar ekonomisine geçiş süreci nasıl gerçekleştirilmeli sorusuna bir

24 National Transportation Safety Board, ABD, Ulusal Ulaşım Güvenliği Kurulu.

25 Federal Aviation Administration, Federal Havacılık Kurulu.

cevap bulduğumuz kanaatindeydik. Sadece birkaç kilometre uzağımızda, Brenner Geçidi'ne yakın Matrei'da, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra çalışanlarının devraldığı bir fabrika var. Bir üretim kooperatifi kurmuş işçiler. Fabrika savaştan sonra çalışanlarının inanılmaz fedakârlıkları sayesinde ayağa kaldırılmış, hiç ya da çok az ücretle çalışmak zorunda kalmışlar aylarca. Bankalardan kredi alamamışlar. Makinelerini kendileri imal etmek ya da zaman zaman kiralamak zorunda kalmışlardı. Bütün bu fedakârlıklara fabrika kendilerine ait olduğu için katlanmışlardı. Başarılarının anahtarı buydu. Bir zaman sonra düzlüğe çıktılar, şu anda ise kendi sektörlerinde piyasanın lideri konumundalar. En fazla inovasyonu hayata geçiren firma, herkes başarıya katkıda bulunuyor. Kârın kaymağını yiyen birileri olmadığı için ortalamanın çok üstünde yatırım yapıyorlar. Aynı zamanda muhtemelen bütün Orta Avrupa'da çalışanlarına en iyi sosyal koşulları sağlayan da bu firma."

Stein yorulmuştu konuşmaktan; bir süre sustu, sonra devam etti: "Biz bu modele inanıyorduk. Katolik sosyal ilkelerin hayata geçirilmiş halini görüyorduk bu modelde. Sermaye ve emek artık birbirine düşman olmayacaktı. Emek sömürülmeyecekti. Ve en harikası da neydi biliyor musunuz? Sistem gerçekten çalışıyordu!"

Alnına düşen bir tutam saçı kenara itti. "Bu fabrikayı konu alan birçok makale yayımladık ama kimsenin umurunda olmadı. Bu sıralarda Demokratik Almanya dağıldı, biz de modelimizin, birleşmeyi başarılı ve onurlu bir şekilde gerçekleştirebilmesi için Almanya'ya yardımcı olabilecek iksir olduğuna inandık. Enstitümüzün müdürü Treuhand'ın üst düzey yöneticileriyle ilişki kurdu. Treuhand'ın o dönemdeki başkanı müdürümüz Profesör Andreas'ın söylediklerine her zaman kulak veriyordu, zaman zaman görüşüyorlardı.

Almanya'nın yeni eyaletleriyle ilgili bir vizyonu vardı başkanın. Doğu Alman firmalarını güçlendirmek, istihdam imkânları korumak ve onbinlerce insanın vatan bildikleri yeri terk etmek zorunda kalmasına engel olmak istiyordu. Doğu'nun entegrasyonunun çok yüksek bir maliyeti olacağını biliyordu. SED

uzun zamandır kamuya ait bu iktisadi teşekküllere yatırım yapmıyordu. Bu firmaları derleyip toparlamak çok paraya mal olacaktı. Bu yüzden başkan devletin bu firmalarda ortaklığını birleşmeden sonra da sürdürmesini istiyordu, bu süreç içerisinde firmalar güçlendirilecekler, Doğu komşuları Çek Cumhuriyeti, Rusya ve Baltık ülkeleriyle uzun yıllar boyunca oluşturdukları ekonomik ilişkileri koruyacak ve hatta geliştireceklerdi. Firmaların tekrar ayağa kaldırılmaları süreci sona erdiğinde Almanya bu ülkelerde güçlü bir kaleye sahip olacaktı."

Stein arkasına yaslandı ve sözlerine devam etti: "Bu iyi bir plandı. Bizim önerilerimiz de bu planı çok iyi tamamlıyorlardı, planda eksik olan parçayı oluşturuyorlardı. Nihayetinde bu firmalar zaten –en azından kâğıt üstünde– eski Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin vatandaşlarına ait değil miydi?

Birer yudum içtiler şaraplarından ve Stein anlatmaya, diğerleri de dinlemeye devam ettiler.

"Rohwedder'in planı önemliydi ama pek herkesin sempatisini kazandığı söylenemezdi. Bambaşka planları olan Batı Alman, Amerikalı ve İngiliz işadamları başkanın arkasından bir sürü dolap çeviriyorlardı. Fabrikaları, arazileri, işyerlerini ve tabii ki pazarları kendileri ele geçirmek istiyorlardı. Treuhand'ın başkan yardımcısı olan hanımefendinin[26] kişiliğinde birinci sınıf bir temsilci bulmuşlardı. Tanıyor musunuz bu kadını?"

Dengler kafasını iki yana salladı.

Stein sözlerine devam etti: "Kamusal mülkiyetin özel mülkiyete devşirilmesi kendisinin en yetkin özelliğidir. On iki sene Aşağı Saksonya eyaletinin ekonomi ve maliye bakanlığı görevini deruhte etti kendisi ve bu süre zarfında ele geçirebildiği her şeyi yok pahasına sattı – şehirlerin toplu taşıma işletmeleri, konser ve kongre merkezleri, müzeler, kamuya ait yüzme havuzları, çöp toplama işletmeleri, hepsi ve daha nicesi onun satış listesinin kalemleri oldular. Aşağı Saksonya eyaletinin borcu buna rağmen, onun iktidarın bir parçası olduğu süre içerisinde beş katına, toplam 40 milyar mark'a çıktı. Aynı zamanda eyaletin vatandaşlarının ortalama gelirleri federal

26 Birgit Breuel.

ortalamanın yüzde on altına indi. Bu hanımefendi başkanlığa geldiğinde bizi bekleyenlerin neler olduğunu tahayyül edebiliyor musunuz?"

Stein öfkeden titremeye başlamıştı. Christiane, babasının ellerini kendi elleri arasına aldı. Ama profesör susmayı düşünmüyordu: "Esasen Doğu Almanya'nın bütün mal varlığını bir çatı altında toplamak baştan sona yanlıştı, Modrow hükümetinin ciddi bir hatasıydı. Çünkü sadece bir kuruma hâkim olmak Batılı sanayiciler için işten bile değildi, çocuk oyuncağıydı. Ama Stalinistlerden, her şeyi bir merkezden yönetmeyi düşünmekten başka bir fikir beklenemezdi zaten. Artık sayılı günleri kaldığı tartışmasız bir şekilde ortaya çıktığında dahi, esasen zaten topluma ait olanı geri vermek akıllarına bile gelmedi. Neden doğrudan doğruya, kurulacak limitet şirketlerle çalışanlara devretmediler bu firmaların mülkiyetini? Bir an olsun akıllarından bile geçmedi bu fikir! Zavallı salaklar! Demokratik Almanya Cumhuriyeti vatandaşlarına ait bütün zenginliği gümüş bir tepsi üstünde Batı'ya sunmuş oldular.

Başkanın ölümünden sonra her şey değişti. Bütün ihtimallerin en kötüsü gerçekleşti, Rohwedder'in yardımcısı olan kadın başa geçti. Treuhand, başkanın ölümünden bir gün sonra belge yayınladı ve onun vasiyeti olduğunu iddia etti. Metnin başlığı şöyleydi: Bu firmaları kurtarmanın en iyi yolu özelleştirmedir. Ve her şey satıldı, hem de paket halinde. Uzun zamandır zaten zorlukla zapt edilen irili ufaklı bütün çakallar bu büyük avın üzerine üşüştüler."

"Mavi Liste," dedi Dengler, "neydi bu Mavi Liste?"

Stein gözlerini ona dikti, bitap görünüyordu. Yorgun bir jestle alnına düşen bir tutam saçı arkaya doğru sıvazladı. "Başkanla modelimizi önce dar bir çerçevede denemek konusunda mutabık kalmıştık. Sadece büyük zorlukları olan otuz firmada deneyecektik modeli. Ve işe yarayacaktı, işleyecekti. Mavi Liste'de çalışanlarına devredilmesini düşündüğüm otuz firmaya ait bilgiler vardı."

Bir an sustu, sonra, "Evet işleyecekti ve her şey bambaşka bir yola girecekti." Christiane ayağa kalktı ve yan odaya geç-

ti, Dengler de onu takip etti. Kısa bir süre sonra hepsi uykuya dalmıştı.

* * *

Ertesi gün kahvaltı masasında buluştuklarında Christiane babasına, "Neden Bangkok'ta buluştunuz?" diye sordu.

"Profesör Anders orada çalışıyordu. Rohwedder suikastından hemen sonra halefi hanımefendi Treuhand'ın bütün politikasını değiştirdi. Almanya için bu değişim, bir seçim sonrası hükümetin değişmesinden daha önemliydi. Ben asistanlığımı yapan Innsbruck'tan bir öğrencimle beraber stratejik ilkeler bölümündeydim. Çalışmalarımızı bundan böyle nasıl sürdürmemiz gerektiğini konuşacağımız, tartışacağımız bir toplantı yapmak zorundaydık, oluşan şartlar altında kafamızdaki konsepti hayata geçirmemiz mümkün değildi. Bu nedenle enstitü müdürümüzün o dönemde çalıştığı Bangkok'a gitmiştim. Zor bir toplantı oldu. Almanya piskoposlar meclisiyle ilişkiye geçme kararı aldık, bu da işe yaramazsa doğrudan kamuoyunu bilgilendirecektik. Mavi Liste'deki otuz firmada modelimizin uygulanmasında ısrar etmek istiyorduk."

Düşünceli gözlerle Christiane'ye baktı. "Ancak Bangkok'ta bu projenin ne kadar tehlikeli olduğu kafama dank etti. Bir saniye olsun bunun bir kaza olduğuna inanmadım. Sadece bindiğim *tuk-tuk*'un sürücüsü ziyadesiyle nazik olduğu için hayatta kalabilmiştim. Cehennemin kapısından geri döndüğümü kimsenin bilmemesi lazımdı – annen de sen de bilmemeliydiniz."

"Ama anlaşılan artık bir sürü insanın bundan haberi var," dedi Dengler.

"Hans-Jörg'ün bu hikâyeyle bir ilgisi olabileceğini hâlâ tasavvur edemiyorum," diye cevap verdi Christiane.

"Yakında öğreneceğiz bunu," dedi Dengler

47

"Hans-Jörg Mittler'le görüşmek istiyorum."

Mittler'in çalıştığı banka binası Fritz-Elsas Caddesi'nin sonunda, Liederhalle'nin yakınında bir yerdeydi. Giriş katındaki İtalyan restoranı Fellini'nin ve binanın diğer kanadında yer alan Stuttgart'ın en iyi sineması Kino am Bollwerk'in de dahil olduğu modern yapı kompleksinin alametifarikası, büro katlarının aşağı yukarı yarı yüksekliğinden başlayan ve kare şeklinde bir havuzdan ibaret iç avluya kadar tatlı bir meyille inen devasa bir cam duvardı.

"Randevunuz var mıydı?"

"Evet."

"Lütfen 402 numaralı odaya gidin. Asansörler hemen şu köşeyi dönünce."

402 numara sekreter odasıydı. Yirmi yaşını geride bırakalı pek fazla zaman geçmemiş genç bir kadın ağzını yayarak, dayanılmaz bir Viva[27] *VJ*'i sesiyle ne istediğini sordu Dengler'e.

"Hans-Jörg Mittler'i arıyorum."

"Herr Mittler bir toplantıda şu anda. Konu neydi?"

"Kendisine beklediğimi söyleyin. İsmim Georg Dengler ve..." gözlerini genç kadınınkilere odakladı, "Bunu hemen yapmanız hepimiz için en iyisi olur."

27 Gençlere yönelik pop müzik yayını yapan televizyon kanalı.

Dengler'in ses tonu sekreterin hemen harekete geçmesini sağladı. İki dakika sonra geri geldi genç kadın, Mittler de hemen onun ardından kapıdan içeri girdi.

"Ah, Herr Dengler! Ne güzel dönmüş olmanız. Christiane nerede?" Odasının kapısını açtı, Dengler'in içeri girmesini bekledi, artlarından kapadı ve yazı masasına yöneldi.

"Christiane'nin babasını bulduğumu kime anlattınız?"

"Efendim?"

"Kime?"

"Sorunuzu anlayamıyorum."

"Çok iyi anlıyorsunuz. Birine ya da birilerine Christiane'nin babasını bulduğumu anlattınız. Sonra birtakım adamlar Christiane'yi takip etti ve bu adamlar beni, onu ve babasını öldürmeye çalıştı."

Mittler boş gözlerle bakıyordu Dengler'e. "Gerçek olamaz bu!"

"Hem de nasıl gerçek. Bir kere daha soruyorum, kime anlattınız?"

"Dengler, sizi temin ederim ki, ben hiçbir zaman..." Bu kadar yeterdi, istiap haddi dolmuştu. Dengler yıldırım gibi asıldı Mittler'in sağ kulağına ve onu oturduğu koltuktan kaldırdı. Bankacı bir çığlık attı ve iki büklüm oldu. Dengler kravatının bağından tutarak onu çekiştirip tekrar doğrulttu. İç avludaki havuzda sonlanan eğimli cam yüzey hemen Mittler'in penceresinin altında başlıyordu. Sağ eliyle pencereyi açtı, sol eliyle kravatından çekerek onu yanına getirdi, vücudunu pencereden dışarı bakmasını sağlayacak şekilde çevirdi.

Mittler soluk soluğa kalmış, alı al moru mor olmuştu.

"Kime?"

"Kimseye. Gerçekten!"

Dengler hızla eğildi, sağ koluyla Mittler'in bacaklarını diz seviyesinden sardı ve adamı pencerenin pervazının üzerinde kaldırdı. Göbeğinin üzerinde pencerenin pervazının üzerinde yatan Mittler kollarıyla havayı dövüyor, bacaklarıyla geriye doğru tekmeler atmaya çalışıyordu ama Dengler çoktan sol tarafında geçmişti, Mittler'in çiftelerinin hedefini bulması söz konusu değildi. Dengler bankacının vücudunu yakasından ve

pantolon kemerinden tutarak iyice dışarı doğru sürdü. Tam Mittler cam yüzeyden aşağıya doğru kaymaya başlar gibi olduğunda ceketinin yakasından kavradı. Bankacının çığlıkları bir hırıltıya dönüşmüştü. Aşağıdan geçenler arasında birkaç kişi şimdiden durmuş, parmaklarıyla yüzükoyun cam cephenin üzerinde çırpınan Mittler'i gösteriyordu bile. Bankacının aşağı kaymamasının tek nedeni Dengler'in onu yakasından tutuyor olmasıydı.

"Kime?!"

"Dengler, delirdiniz mi?"

"Bana ateş ettiler Mittler!" Ellerinden birini açtı, Mittler'in ceketi son nefesini verecekmiş gibi sesler çıkarıyordu. Dengler'in hâlâ tuttuğu yakanın tarafında koltuk altındaki dikişler patladı.

"Kime?!"

"Dr. Malik'le konuştum. Siz Berlin'de eski Treuhand'çılarla görüştükten hemen sonra bir toplantı için onu ziyaret etmiştim. Bana araştırmalarınızın her adımından haberdar olmak istediğini söylemişti. Daha başka bir şey olmadı Dengler, Tanrı aşkına çekin beni yukarı!"

"Kim bu Dr. Malik?"

"Bankanın buradaki yönetim kurulu başkanı."

"Ve siz Christiane'ye bundan hiç bahsetmediniz!"

"Hayır, kimseye, Christiane'ye bile bu konuyla ilgili bir şey söylemeyeceğime dair bir belge imzalamaya zorladılar beni. Dengler, bilemezdim neler olacağını..."

"Orospu çocuğu!"

"Hayır, bunu söylemeye... evet ben bir orospu çocuğuyum. Ne isterseniz söyleyebilirsiniz bana."

Georg Dengler bankacının yakasını tutan elini açtı, Mittler'in muazzam büyüklükteki cam satıhta baş aşağı ve yavaş yavaş kayışını izledi ama kocaman bir şaklamayla havuza düşüşünü duyuncaya kadar beklemedi. Pencereyi kapadı, üstüne başına biraz çekidüzen verip sekreterin yanına döndü. Sekreter kız bilgisayarında fal bakıyordu.

"Dr. Malik'in telefon numarasını söyler misiniz?"

"1010," dedi dönüp bakmadan. Dengler sekreterin masasındaki telefona uzandı ve numarayı çevirdi.

"Hey, bunu yapamazsınız!"

"Hem de nasıl yaparım," dedi Dengler.

"Yönetim sekretaryası, Dr. Malik'in ofisi," diye açtı telefonu bir kadın sesi.

"İsmim Georg Dengler. Herr Dr. Malik'le konuşmak istiyorum."

"Herr Dengler. Biz de sizin telefonunuzu bekliyorduk. Saat 17.00'de en üst katta, bizim ofisimizde olabilir misiniz?

"Geleceğim," dedi Dengler. İçi ürperdi.

48

Dengler Basta'ya on biri biraz geçe ulaştı. Martin Klein pencerenin kenarındaki küçük bir masada oturuyordu. Dedektif onun karşısındaki koltuğa kendini bıraktı: "Bana bugünkü yıldız falımı okur musunuz?"

"Memnuniyetle!"

Klein küçük siyah evrak çantasını koltuğunun yanından aldı ve masanın üzerine fırlattı. Çantayı açıp içinden bir deste kâğıt çıkardı ve telaşla karıştırmaya başladı.

"Evet, işte burada. Koç! *Bugün belki de hayatınızın en önemli günü olabilir. Dikkatli olun, aklınızı kullanın, acele karar vermeyin.* Aşk hikâyeleriyle ilgili olarak da burada..."

"Onları biliyorum," dedi Dengler ve ayaklandı.

Bürosuna girince kasayı açtı. Uzun zamandır ilk kez Smith&Wesson'unu eline alıyordu o anda, iyice kontrol etti silahı ve ardından kemerine yerleştirdi.

Telesekreterden Mario'nun mesajını dinledi. İtalya'dan sağlıcakla dönmüştü ve ona eşlik ettiği için Georg'a teşekkür ediyordu. Gelecek hafta cumartesi yemeğe gelmek ister miydi? Olga'yla ilgili tek kelime etmemişti Mario. IPEX firması telefon bekliyordu. Üçüncü bir adam tasalı bir sesle, "Zannediyorum bir özel dedektifin yardımına ihtiyacım olacak, lütfen be-

ni arayın," diyordu. Ludwirgburg alan kodlu telefonu not etti. Önce onu aradı.

Adamın ismi Robert Sternberg'di. Hikâyesini anlattı dedektife ama Dengler onu pek can kulağıyla dinlemiyordu. Sternberg babasının evrakı içerisinde 1945 tarihli bir sözleşme bulmuştu. Bu evrakla büyükbabası bir otelin mülkiyetini birisine devrediyordu. Bunun için de anlaşıldığı kadarıyla bir şey almıyordu. Avukatı ona bu alışverişin arkasında yatanları ortaya çıkarmasını salık vermişti, bu hibenin belki bir şekilde dava konusu yapılması mümkündü.

"Sizi tekrar arayacağım," dedi Dengler ve telefonu kapattı.

Saat birde okulun önünde konuşlanmıştı bile, Jakop okuldan çıkan çocuk sürüsünün içinde en önlerdeydi. Babasını fark edince göz kırptı ve ayaklarını sürüyerek ona doğru yürüdü. Yüz ifadesinde bir heyecan hissedilmiyordu ilk bakışta; ama Dengler bir anda çocuğun içinde kopan fırtınaları anladı, çocukken duygularını saklamak için nasıl heyecansız görünmeye çalıştığını hatırladı. Tam karşısına gelmişti şimdi Jakop.

"Wilhelma?" diye sordu Georg, ufaklık kafasını eğerek onay verdi.

Hayvanat bahçesindeki hayvanların çoğunu görmediler bile. Zamanlarının çoğunu maymun evinde oturarak geçirdiler, Jakop okuldan, futbol oynayışından ve sınıftaki arkadaşlarından bir şeyler anlattı. Annesinden hiç bahsetmedi. Georg ona artık Stuttgart'ta yaşadığını söyledi, adresini ve telefon numarasını bir kâğıda yazdı. Jakop yine kafasını eğerek onayladığını belirtti, ona verdiği kâğıdı aldı ve anorağının ceplerinden birine itinayla yerleştirdi. Saat dördü çeyrek geçe Dengler bir taksi durdurdu, şoföre parasını önceden ödedi, Jakop arabaya bindi.

"Annenle sorun yaşayacaksın şimdi."

Yeniyetme kafasını iki yana salladı: "Merak etme, bir şekilde hallederim." Dengler bir süre arabanın arkasından baktıktan sora bankaya doğru yola çıktı.

* * *

Oldukça kısa, yeşil bir elbise giymiş genç sekreter Dengler'i en üst kata götürdü ve bu katta lacivert kostüm giymiş oturaklı bir kadına devretti. Lacivert kostümlüyle beraber küçük bir toplantı odasına geçtiler.

Bu mekân banka binasından dışarı taşıyordu, Fritz-Elsass Caddesi üzerinde salınıyordu adeta. Bütün duvarlar camdan inşa edilmişti, bu sayede Dengler, Berliner Platz'daki trafiği izleyebiliyordu. Kadınla beraber salonu boydan boya geçip lacivert takım elbiseli üç adamın oturduğu bir koltuk grubuna doğru yürüdüler. Adamlardan biri, beyaz saçlı ince biri, ayağa fırladı ve kendini bankanın Stuttgart Bölge Müdürü Dr. Malik olarak takdim etti. "Bu bey yardımcım Dr. Gülden, bu beyefendi de Heinz Merkel. Herr Merkel bankamıza güvenlik konularında danışmanlık hizmeti veriyor."

Dengler hiçbir şey söylemedi.

"Hemen konuya gelmek istiyorum. Araştırmalarınızdan haberimiz oldu. Bu, artık çoktan unutulmuş, eski hikâyeleri fazla deşmemenizi sizden rica etmek istiyoruz. Tabii ki bu iyiliğiniz karşılıksız kalmayacak."

Sağ bacağını sol bacağının üzerine atıp pantolonunun ütü izini düzeltti.

"O üç kiralık katile beni öldürme görevini siz mi verdiniz?"

"Ne diyorsunuz siz..." Heinz Merkel olarak takdim edilen adam ayağa fırlamıştı. Dengler onu dikkate almadı.

"Beni öldürtmek mi istediniz?" diyerek tekrarladı sorusunu.

"Zannediyorum bu görüşmeyi bitirmemiz gerekiyor," dedi Dr. Malik ve koltuğundan kalktı.

Belki son iki günün gerilimi, belki adamın soğuk ve nesnel küstahlığı, belki de her ikisi birden, her ne sebeple olursa olsun, Dengler, Dr. Malik'i yakasından kavradı sol eliyle ve kendine doğru çekti, bu arada şapkadan tavşan çıkaran bir sihirbaz gibi Smith&Wesson'unu da çekmiş ve adamın şakağına dayamıştı.

"Bir cevap istiyorum!"

Merkel koltuğundan hızlı bir hareketle, yaylanarak kalktı ve elini ceketinin altına attı. Dengler tam olarak adama dönmeden

hızlı ve sert bir hamleyle tabancasının namlusunu Merkel'in kulağına yapıştırdı. Merkel bir çığlık attı, iki büklüm oldu, kulağından kan fışkırıyordu ve ceketinin altına giden eli donmuş kalmıştı adeta.

"Beyler, çok rica ediyorum!"

Dengler sesin geldiği tarafa döndü. Salonun arka taraflarındaki deri koltuktan bir adam ayağa kalktı, iki kez ellerini çırptı ve onlara doğru yürümeye başladı. Devasa panoramik pencerelerden içeri giren ışık Dengler'in gözünü alıyordu, adamın yüzünü ancak ona bir-iki adım kala durduğunda görebildi. Şimdi, yüzünü görebiliyorken dahi, onu bir yerlerden tanıdığını fark etmesi biraz zaman aldı. Kahvaltı saatlerindeki televizyon programında sosyal yardımlarla işsizlik parasının birleştirilmesi gerektiğini anlatan bankerdi bu. Adam şaşırtıcı derece alçak bir sesle konuşuyordu ama sesi buna rağmen yine de sert geliyordu kulağa: "Beni bir süre Herr Dengler'le yalnız bırakmanızı rica edeceğim."

Diğer üç adam biraz tereddütlü de olsa harekete geçtiler, Merkel hâlâ kanayan kulağına bir mendil bastırmıştı. Banker onlara kapıya kadar eşlik etti ve sekreterlikte kendisini beklemelerini söyledi. Sonra ağır kapitone kapıyı itinayla kapadı ve oturma grubuna doğru yürüdü. Dengler hâlâ elinde silahıyla bekliyordu.

Televizyon programındaki görüntüsüyle bıraktığı izlenimden daha kısaydı adam. Olsa olsa bir yetmiş, diye tahmin etti Dengler. Usta bir terzinin elinden çıkmış lacivert takım elbise, kar gibi beyaz bir gömlek, Dengler'e biraz fazla bağırıyor gibi gelen açık kırmızı bir kravat, dikkatle geriye taranmış, biraz seyrelmiş kır saçlar ve pahalı olduğu hemen anlaşılan altın çerçeveli bir gözlük. Adamın endamında bir şeyler uyumsuz göründü Dengler'e, bütün hatlarını tekrar inceledi; kafası, diye düşündü, ufak tefek vücudu ve kısa, cılız kolları için kafası fazla büyüktü, bütün bedeni sanki lüzumundan fazla büyük kafasına sonradan eklenmiş bir parça gibi görünüyordu.

Adam, "Dillmann," diyerek tanıttı kendisini ve devam etti: "Son günlerde sizinle ilgili çok şey işittim Herr Dengler."

Dengler susuyordu. Dillmann bir an düşünür gibi göründü, sonra, "Sizinle para üzerine konuşmak istiyorum," diyerek devam etti sözlerine.

"Para üzerine? Hangi para üzerine?"

"Evet, para üzerine!" Dillmann büyük panoramik pencereye yaklaştı ve şehrin üzerinde gezdirdi bakışlarını. Ardından şaşırtıcı derecede ahenkli bir hareketle Dengler'e döndü.

"Bakın, paranın kendi ruhu vardır." Mavi, timsah gözlerini Dengler'e odaklamıştı. "Paranın kendi ihtiyaçları vardır, para acıkır, susar ve hatta bütün yaratıklar gibi onun da duyguları vardır."

Kafayı üşütmüş, diye aklından geçirdi Dengler.

Dillmann devam etti: "Ama paranın, onu hayvanlar ve insanlardan farklı kılan bir sorunu vardır. Kolları ve bacakları yoktur ve belki daha da önemlisi: Paranın konuşup isteklerini dile getirebileceği bir ağzı da yoktur."

Dengler sözün nereye geleceğini bekliyordu hâlâ.

Banker hızlı bir hareketle elini burnuna götürdü ve sanki üzerindeki tozu siler gibi bir hareket yaptı. "Ama buna rağmen ihtiyaçlar oradadır, mevcudiyetlerini sürdürürler. Ve bütün diğer cinsler gibi para da öncelikle büyümek ister, büyümek ve çoğalmak."

Tam bu anda güneş Stuttgart'ın ufuk çizgisinin ardında kayboldu ve panoramik pencereden taşan altın kırmızısı ışık salonu doldurdu. Dillmann kapkara bir gölgeye dönüşmüştü. Dengler adamın yüzünü pek seçemiyordu artık.

"Paranın hayatta kalma direnci, sizi temin ederim, mutlaktır, para en az bir aslan kadar tutunur hayata."

"Ya da bir sırtlan," diye aklından geçirdi Dengler.

"Peki, o halde para özgür iradesini nasıl ifade edebilir?" diye devam etti banker. "Bunun esasen basit bir cevabı var."

Batmakta olan güneşin giderek azalan ışığı, kafasının üst kısmının yatık kırmızı şeritlerle boyuyordu adeta.

"Para sözcülüğünü üstlenecek insanları arar, onun ruhuna azami hassasiyetle bürünecek, onun neye ihtiyaç hissettiğini bilmekten de öte hissedecek insanları – bankerleri arar.

Georg Dengler'in bir kere daha içi ürperdi.

"Biz sadece paranın bizden talep ettiklerini kelimelere dökeriz. Biliyor musunuz, banker kendisini fazla önemsemez. O bir hizmetkârdan ibarettir, paranın hizmetkârıdır, başka bir şey değil. Paranın ruhunu ne kadar içselleştirirse mesleğini de o kadar iyi icra eder."

"Yani para size zaman zaman bir cinayet ya da kitle katliamı emri mi verir?"

Dengler, Dillmann'ın büyük pencerenin önünde derin bir nefes aldığını gördü, sanki bir vitrin mankeni aniden canlanmıştı. Yüzü şimdi tamamen gölgede kalıyordu, sadece altın gözlük çerçevesinden artık iyice karanlıklaşan mekâna bir parıldama yansıyordu ara sıra.

"Sizin şu anda bahsettiğiniz hadiseler, sevgili Herr Dengler, on iki seneden daha uzun bir zaman önce vuku bulmuş. O dönemde para tamamen gemi azıya almış durumdaydı. Bir anda önünde beliren et parçası fazlasıyla büyük ve fazlasıyla kanlıydı, sakin kalması mümkün değildi. Söz konusu olan çok büyük bir parçaydı, tarihte dahi eşi benzeri görülmemiş büyüklükte bir parça. Dolayısıyla parayı zapturapt altına almak kabil olmadı. Tasavvur etmeye çalışın, her şeyiyle koca bir ülke, sayısız fabrika ve iş gücü, çok değerli taşınmazlar..." Küçük bir ara verdi, ardından devam etti: "Normal koşullarda bu yaratığı kontrol edebiliriz. Her şeyin normal kurallara uygun yürümesine, kanunlara uyulmasına vesaire dikkat ederiz. Nihayetinde hepimiz medeni insanlarız."

Hafifçe öksürdü mahcup mahcup.

"Ama 1990 sonrasındaki yıllarda para kontrol altında değildi. Bahis konusu olan çok büyük değerlerdi."

"Ben cinayetten bahsediyorum," dedi Dengler.

"Sevgili Herr Dengler, bütün bunlar artık çok eskilerde kaldı. Para da bu soruların cevaplarına ilgi göstermiyor artık; çünkü her şeyi hazmetmiş hatta hazmettiklerinin büyük kısmının defekasyonunu bile sonlandırmış durumda.

"İki Almanya'nın birleşmesi sadece bir sürü insanın canına mal oldu. Bir polis memuru olarak Detlef Karsten Rohwed-

der'in ölümünü çözmek için çok çaba gösterdim. Beceremedim. Ama şu anda kendimi bu vakayı aydınlatmaya hiçbir zaman olmadığım kadar yakın hissediyorum."

"Yanılıyorsunuz, sevgili Herr Dengler. Bu hikâyede rolü olanların hiçbiri yaşamıyor artık. Bankayı ele alırsak... Bu yılların kargaşasında büyük bir bankerin de hayatını kaybettiğini biliyorsunuz muhakkak."

Georg Dengler bir bankere yapılan bombalı saldırıyı araştırmak için BKA'da oluşturulan komisyonun da kendi ekibininkine benzer sorunlarla karşı karşıya kaldığını çok iyi hatırlıyordu tabii ki.

Dillmann sözlerine devam etti: "Ben ancak birkaç senedir bu bankanın sözcülüğünü deruhte ediyorum. O dönemden hâlâ hayatta olan kimse yok. Suçlular artık yaşamıyor. Bu savaş sona erdi, şimdi yaratığı başka mamalarla besliyoruz. Ve emin olun, onu beslediğimiz için sevinmelisiniz."

Dengler belindeki tabancası ve bacağındaki bıçağıyla bir anda çok gülünç göründü kendi kendine.

"İş hırsının ziyadesiyle abartıldığı bir dönemdi." Dillmann iyice kararmış camın önünde neredeyse fark edilmiyordu artık.

Dengler'in yüzünde acı bir tebessüm belirdi. "İki gün önce bana ateş edildi. O da abartılmış iş hırsının bir parçası mıydı?"

"Bu hadiseyi duydum. Keyifli bir hadise olmadığı kesin. Herr Dengler, banka böyle bir hadisenin tekerrür etmemesi için elinden geleni yapacaktır; ama bu eski, hallolmuş dosyaların tekrar arşivden çıkarılmasını istemiyoruz. Size önerdiğimi anlatabildiğimi umut ediyorum."

Seninle iş yapmayacağım, diye düşündü Dengler, bulantı hissi midesini çoktan geride bırakmış yemek borusundan yukarı yol almaya başlamıştı. Sonra Christiane'yi düşündü.

"Paul Stein'ın başına bir şey gelmeyeceğini garanti etmenizi istiyorum," dediğini duydu kulakları.

"Siz de bu eski hikâyelerin oldukları yerde kalacaklarını bana garanti edeceksiniz zannediyorum?"

"Evet, Paul Stein'ın başına bir şey gelmediği müddetçe."

"Peki. Böyle antant kalmış olalım."

Banker camdan uzaklaştı, salonun ortasından diğer köşeye kadar yürüdü, kapıyı açtı ve dışarıda bekleyenlere, "Herr Dengler'e para teorisinin mahrem yönlerine dair biraz ders vermek zorunda kaldım, bunun haricinde mutabakat sağladık."

Sonra kapı kapandı ve Dengler salonda yalnız kaldı.

My whole life has been one big fight
Born under bad sign
I been down since I begin to crawl
If it wasn't for bad luck, I wouldn't have no luck at all[28]

Oturduğu yerden kalkarken yorgundu. Toplantı salonunun girişindeki hol boştu. Asansörü kullanmak istemedi, merdivenlerden yürüyerek inecekti. Bankanın girişindeki büyük cam kapıya kadar Albert King'in ritimleri eşlik etti Dengler'e.

Dışarıda ılık bir ilkbahar rüzgârı bekliyordu onu. Leylaklar ve alıçlar yakında açarlardı artık. Cep telefonu çaldı, Jakop'tu arayan.

"Bir daha Wilhelma'ya gider miyiz?"

"Tabii. Ne zaman istersen."

İki gün sonrası için sözleştiler ve Dengler konuşmayı bitirdi. Annemi aramalıyım, diye aklından geçirdi. Sonra Christiane'nin numarasını çevirdi.

28 Tüm yaşamım tek bir büyük kavga / Doğdum uğursuz bir alametle / Emeklememle başladı üzgünlüğüm de / Açılmazdı talihim, bu talihsizlik olmasa.

SONSÖZ

BULMAK VE YARATMAK

Mavi Liste, kurgu ve gerçeklik sıkı bir örgüyle birbirinin içine geçmiş olsa da, son tahlilde kurgusal bir eserdir. Yakın geçmişten tanınanlar dışındaki karakterleri ben tahayyülümde yarattım. Yakın geçmişten tanınan kişiler benim kitabımda bir roman figürü olarak herhangi bir eylemde bulunduklarında ya da herhangi bir konuda düşündüklerinde, bu düşünce veya eylemleri de ben tahayyülümde yarattım.

Buna karşın kitabın konusu beni buldu. Bu kitabın hikâyesi 2000 senesinin yaz aylarında Paul Merker'in (ismini ricası üzerine değiştirdim) beni ziyaret etmesiyle ve sabaha kadar kafaların çekildiği bir geceyle başladı. Merker bana inanılmaz bir hikâye anlattı.

Paul sıra dışı bir tip, Avusturyalı, yazar-yayıncı ve eski bir papaz. Benim tanıdığım, koyu Katolik bir sosyalizasyona rağmen Tanrı inancını kaybetmemiş yegâne insan. Thomas Mann'ın Serenus Zeitblom için yazdıklarını ben de vicdanım rahat olarak onun için söyleyebilirim: Katolik menşei tabii ki onun "iç insanını" şekillendirmiş ve etkilemişti ama bu onun hümanist dünya görüşüyle bir çelişki oluşturmamıştı.

Sözünü ettiğim gece –Gabrielle çoktan yatmıştı– Gerätewerk Matrei'ı konu ettiği bir röportajından bahsetti bana. Brenner yakınlarındaki bu sınai üretim kooperatifini uzun zamandır ilgiyle takip ediyordu. Araştırmaları kapsamında Innsbruck Üniversitesi'nden, Matrei Fabrikası üzerine birkaç bilimsel makale yayımlamış bir profesörle tanışmış-

tı. Profesör, bu küçük Avusturya firmasında Katolik sosyal ilkelerin, yani emek ve sermayenin birliğinin, hayata geçirildiğini düşünüyormuş. Zaman için de birbirlerini daha iyi tanımışlar, profesör çeşitli konularda verdiği konferanslara Paul'ü davet etmiş, o da bu davetleri geri çevirmemiş. 1990'da, Almanya'daki büyük değişimin senesinde Paul tabii ki, Matrei modeli iki Almanya'nın birleşmesi sürecini kolaylaştıracak modellerden biri olamaz mı, diye sormuş profesöre. Evet, ben de aynı kanaatteyim, demiş profesör ve üretim kooperatifleri özellikle ekonomik açıdan zor koşullarda gerçek anlamda bir "üçüncü yol" oluştururlar, diye eklemiş. Sonra Paul'le baş başa kaldıklarında, bu doğrultuda hazırlıklarına çoktan başladığını ve beraber çalıştığı arkadaşlarından birkaçını Treuhand'a yerleştirdiğini anlatmış. Ve birkaç ay sonra da ölmüş – o felaket gecesinde Tayland cangılına düşen uçaktaymış.

Yakamı bir daha kurtaramadım bu hikâyeden.

Avusturya'nın en önemli kamu iktisatçılarından bir profesör her sene, çoğunluğu Almanya'da olmak üzere ekonomiyle ilgili konularda, altmıştan fazla konferans vermektedir. Alman ekonomisinin bütün kalburüstü figürlerini –tabii bu arada Treuhand'ın üst yönetimini ve başkanını da– tanır. Bu iki adam ne üzerine sohbet etmiş olabilirler? Matrei modeli bu sırada gündeme gelmiş midir? Paul Stein figürünü, profesörün "beraber çalıştığı arkadaşlarından birkaçını Treuhand'a yerleştirdiği" ifadesinden yola çıkarak yarattım – yani Stein, onun arkadaşlarından biri.

* * *

Detlef Karsten Rohwedder'i, Nixdorf Computer AG'nin Hannover'deki CeBit bilgisayar fuarındaki etkinliklerinden birinde tanımıştım. Hafızam beni yanıltmıyorsa o dönemde hâlâ Hoesch'ün başındaydı. Paneldeki diğer katılımcıların aksine mizah duygusu vardı, hazırcevaptı ve çok ağır bir vazife yüklenmiş olmasına rağmen hissedilir bir şekilde hadiselerin sosyal yönüyle de ilgiliydi. Kesin kanaatim odur ki eğer Rohwedder Treuhand'ın başkanlığı pozisyonunda daha uzun bir süre kalabilseydi, iki Almanya'nın birleşmesinin farklı ve muhakkak daha iyi bir gidişatı olacaktı.

Rohwedder'e yapılan suikast bugüne kadar aydınlanmış değil. Cinayet silahı, bundan önce hiçbir RAF saldırısında kullanılmamış bir

askerî keskin nişancı tüfeği. Rohwedder'i hedef alan ilk atış ölümcül bir atış. Dört hayati önemi olan organı birden tahrip ediyor: Aort, yemek ve nefes boruları ve omurilik. Treuhand başkanı daha yere düşmeden ölüyor. Suikastçının ikinci atışı yapıp odaya dalan karısını kolundan vurduğunda, tüfeğinin teknoloji harikası dürbününden başkanı görüyor olmadığı kesin. Bundan sonra katil hiçbir işlevi olmayan, odadaki kitap dolabına isabet eden "anlamsız" bir üçüncü atış yapıyor. Neden? Amaç birinci atışın profesyonelliğini gözlerden saklamak mı yoksa?

* * *

Ben bu konu üzerine çalışmaya başladıktan sonra, 16 Mayıs 2001'de, BKA bir basın açıklaması yayınladı. Bu açıklamayla suç mahallinde, suikastı üstlenme yazısının hemen yakınlarında bir havlunun üzerinde bulunan saç telinin o günlerde, yani aradan on yıl geçtikten sonra moleküler genetik analizlerine tabi tutulduğu ve bahsi geçen saç telinin hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde, uzun yıllar yakalama emriyle aranan ve nihayetinde Bad Kleinen'de öldürülen Wolfgang Grams'a ait olduğunun tespit edildiği iddia edildi. Benim kişisel internet sayfamda (www.schorlau.com) bu basın açıklamasına ulaşmak için gereken linki ve keza *Mavi Liste*'yi üzerine inşa ettiğim birçok başka malzemeyi bulacaksınız.

Wolfgang Grams, özellikle Andres Veiel'in çalışmaları –*Black Box BRD* isimli filmi ve aynı ismi taşıyan kitabı (Deutsche Verlagsanstalt Stuttgart, 2002)– sayesinde belki de en iyi tasvir edilmiş RAF üyesidir. Grams hem filmde hem kitapta ebeveyniyle (özellikle de babasıyla) sert tartışmalar yaşayan, ara sıra bir cigaralık tüttürmeyi, gitar tıngırdatmayı seven, Wiesbaden'deki ortak öğrenci evlerindeki genç kızların yataklarını ziyaret etmeye bayılan ve giderek radikalleşen tipik bir 70'li yıllar delikanlısı olarak karşımıza çıkar.

Lakin: Grams'tan keskin nişancı olur mu? Neredeyse yetmiş metrelik bir mesafeden ve bir bahçe sandalyesinden, böyle usta işi bir atışı yapabilecek biri midir Grams? Keskin nişancı olmak sıkı çalışma gerektirir, keskin nişancılık ancak adamakıllı eğitimle edinilebilen gerçek bir meslek olarak telakki edilmelidir. Ne zaman öğrenmiş olabilir bu mesleği Grams?

Uwe Krems figürünü yaratırken kullandığım malzeme öncelikle Veiel'in çalışmalarıydı. Ama şu noktanın altını özellikle çizmek isterim: Krems'in ebeveyni ve Kertsin için kimseden yola çıkılmamıştır; bu figürler tamamen benim hayal hanemin ürünleridir – keza Krems de Grams değildir.

* * *

Rohwedder'i konu alan bir şeyler yazacaksanız Bad Kleinen üzerine de yazmanız mutlaka gerekecektir. Wismar yakınlarındaki bu küçük kasabanın tren istasyonunda olan bitenler resmi olarak aydınlatılmamıştır ama 27 Haziran 1993'te burada yaşananların farklı anlatımları mevcuttur. Bunların en önemlilerini WEB sayfamda (www.schorlau.com) bulabilirsiniz; ama bu farklı yorumların en komiği resmî açıklamadır: "Grams isabet alıp yaralandıktan hemen sonra, arkaya doğru düşerken kendi kendini vurmuştur."

Wolfgang Grams'ın Bad Kleinen'de vurulması çeşitli basın organları tarafından kaosla neticelenen bir polis operasyonu olarak haber yapıldı. Ama belki de her şey başka bir plana uygun olarak gerçekleştirilmişti. Bunu bilmiyoruz ve muhtemelen, operasyona katılan memurların birkaçı yaşadıklarını kamuoyuyla paylaşacak kadar yiğitlik gösterinceye kadar da bilemeyeceğiz.

* * *

Detlef Karsten Rohwedder'in öldürülmesi – bu cinayetle ilgili iki farklı açıklama var: Cinayetten RAF'ı sorumlu tutan resmî tez ve suikastın bir gizli servis operasyonu olduğunu ısrarla iddia eden diğer yorum. İkinci açıklama giderek daha fazla destekçi buluyor, son olarak geçmişte müsteşarlık ve Helmut Schmidt kabinesinde bakanlık yapmış ve diğer görevlerinin yanı sıra Federal Almanya meclisinin gizli servisleri kontrol komisyonunda da yer almış Andreas von Bülow da bu destekçilere katıldı. (*Im Namen des Staates, CIA, BND und die kriminellen Machenschaften der Geheimdienste, Piper 2000)*[1]

Eğer cinayeti gerçekten RAF işlediyse bu alçakça cinayete duyulan öfkeye bir de –ne yaptıklarının, bu cinayetle kimlerin yolunu önem-

1 *Devlet Adına* - CIA, BND ve gizli servislerin suç dolu entrikaları.

li bir engelden temizlediklerinin farkında olmadıkları aşikâr– katillerin ölçüsüz salaklığına duyulan hayret eklenecektir.

Yazar nihayetinde sadece bir hikâye anlatabilir fakat polis, yargı ve siyaset başarısız kaldığında, kanaatimce hikâyecinin de şunu söylemesine izin verilmelidir: Evet bu sadece bir hikâye ama belki de gerçekten böyle olmuştu.

YARDIMLAR

Bu kitabı yazarken bir dizi çalışmadan çok değerli yardımlar aldım. Suikastın tasvirini ve üstlenme yazısını kaleme alırken *Wisnewski / Landgraeber / Sieker*'in yazdığı *Das RAF-Phantom* (Knaur 1997) bana yardımcı oldu. Paul Stein'ın ağzından Rohwedder'in halefinin politikasının ana hatlarının çizilmesi ve saldırıdan sonra yazılı basın ve televizyonlarda çıkan haberlerde keza aynı kitaptan dolaylı alıntılar yaptım. Paul Stein'ın Niki Lauda'nın kitabından okuduğu pasaj Niki Lauda'nın *Das dritte Leben* (Heyne Sachbuch 1996) isimli kitabında, 171-172 sayfalarda bulunabilir. Dengler'in uçağın kalkış saatini öğrendiği *Standard*[1] haberini, italik harflerle ve tamamen aslına sadık kalarak gazeteden alıntıladım. Paul Stein'ın 31. bölümde verdiği seminerin metni 7 Mart 1974 tarihli *Profil – Das unabhängige Magazin Österreichs* dergisindeki "Das heilige Experiment" başlıklı makaleden esinlenerek kaleme alınmıştır. Kelime kelime alıntıladığım bölümleri italik yazdım. Robert Johnson'a dair paragraflar her Blues-severe hararetle salık vereceğim *Mississippi Delta Blues. Formen und Texte von Robert Johnson* isimli kitaba dayanarak kaleme alındı. *Werner Gissing*'in yazdığı, Wolfgang Kallert'in dostluk göstererek bana ödünç verdiği kitap 1986'da Akademische Druck- und Verlagsanstalt Graz tarafından yayınlanmıştır. Martin Klein'ın Al-

1 Bir Avusturya gazetesi.

man polisiye film ve romanlarında özel dedektif figürünün çalışmamasına dair fikirlerinin *Detlef Michel*'in *Aus dem Reich der Untoten* başlıklı zeka ürünü makalesiyle çakışması tesadüfi değildir. Makale, Christiane Altenburg ve Ingo Fließ tarafından yayına hazırlanan, Verlag der Autoren, Frankfurt 2000 tarafından yayınlanan *Jenseits von Hollywood:Drehbuchautoren über ihre Kunst und ihr Handwerk. Essays und Gespräche* adlı derlemede yer alır. Dengler ve Dr. Scheuerle arasındaki konuşma, ismi hatırlayabildiğim kadarıyla *Şahane Cesetler* olan filmde *Lino Ventura*'nın taraf olduğu benzer bir diyalogdan esinlenmiştir *Mavi Liste*'de onu yazarken okuduğum birkaç yazarın etkisi hissedilir. *Uwe Timm* beni *Rot* adlı romanındaki bir yan cümle aracılığıyla Ludwig Reiners'le tanıştırdı, bu iyiliği için ona müteşekkirim. *Philip Roth* beni geriye dönüşlerden duyduğum korkudan kurtardı. Başka bir Roth'la da (maalesef pek geç) yine aynı zamanlarda tanıştım. *Joseph Roth* beni her zaman kendisine hayran bırakıyor; figürlerini tasvir ederken gösterdiği maharet her türlü taltifi hak ediyor. Eğer okur, romanımın bazı yerlerinde onun *Radetzkymarsch*'ından dolaylı bir alıntı ya da esinlenme olduğunu hissederse muhtemelen haklıdır.

İnternetteki arama portallerine "Georg Dengler" ismi girildiğinde neredeyse yüz sonuç çıkıyor ortaya. Eski hayatımdan, Freiburg'da yaşadığım günlerden kanlı canlı bir *Georg Dengler* tanıyorum. Onu bu kulağa hoş gelen ve insana güven telkin eden isminden dolayı (ve aslında başka nedenlerle de) hep kıskanmışımdır, bir dedektife, hem de Stuttgartlı bir dedektife onun ismini vermiş olmama kızmamasını umuyorum.

TEŞEKKÜRLER

Destekleri için bir dizi insana teşekkür borçluyum. Bu kitabı en az benim kadar, hatta benden daha iyi kendisi de yazabilecek *Paul Merker*'in yanı sıra:

Gerhard Dietsche'ye, tıpkı kahramanım Dengler gibi Altglashütten'de büyüyen ve Altglashütten ile ilgili yazdıklarımın tamamını borçlu olduğum *Detsch*'e çok teşekkür ederim.

Stuttgart'ın en iyi blues'cusu *Wolfgang Kallert* ya da namı diğer *The Colored Wolf*'a Royal Albert Hall'deki konserin tasvirinin (ayrıca bakınız: www.colored-wolf.de) gözden geçirilmesi ve tashihi için şükranlarımı sunarım.

Ulrike Soldner beni sabahın erken saatlerinde (bana daha ziyade gece yarısı gibi gelmişti) Stuttgart'taki büyük çiçek halinde dolaştırdı – aynısefa çiçeğiyle ilgili ne biliyorsam ondan öğrendim.

Innsbruck Üniversitesi'nden *Brigitte Gersch*'e, birçok faydalı bilgi için; Freiburg Barok Orkestrasi'nin yönetmeni *Dr. Rüdiger Nolte*'ye, Stuttgart'taki prova ve konserler için teşekkür ederim.

Mario Ohno gerçekten de St. Amour diye bir restoran işletiyor ve St. Amour sadece tek odalı bir restoran değil çok daha fazlası: Mario'yla yemek bir sanat olayı; misafir odası Stuttgart'ta en sevdiğim mekân. Kitaptaki yemek tarifini de ona borçluyum, ona sanat, mut-

fak, aşk ve tabii ki Joseph Beuys üzerine sohbetlerimiz için minnetarım. St. Amour üzerine daha fazla bilgi almak isterseniz, WEB sayfama bakın, orada telefon numarasını da bulacaksınız.

Yorulmak bilmeden yanımda olmasına çok şey borçlu olduğum "hakiki" bir dedektife de teşekkür borçluyum. *Tom Jüptner* olmasaydı Paul Stein, Bangkok'ta hiçbir zaman sahte evrakına kavuşamazdı. Polis ve dedektiflik faaliyetleriyle ilgili birçok detayın fikir babası da kendisidir.

Kurgudaki rehberliği için *Jochen Wolf*'u da minnetle anmak istiyorum, kitabın basılmasını görememiş olmasından dolayı sonsuz bir acı duyuyorum, tek dileğim kitabın, her neredeyse orada, hoşuna gitmiş olması.

Kurgusal önerileri için *Detlef Rönfeldt* ve *Michael von Mossner*'e de teşekkür ederim.

Monika Plach (özellikle imla hatalarına karşı verdiği *cansiperane* savaştan dolayı), *Edgar Buck*, *Christine Rossmy, Uli Geis* ve *Hansl Schulder*. Hepsinden farklı konularda ziyadesiyle yararlı öneriler aldım, sağ olsunlar.

Metnin yayınevine gitme sürecinde yardımcı olan *Heinke Hager, Michael Schneider* ve *Reinhold Joppich*, teşekkürler.

Ve yüreklendirmeleri için: *Hansl Schulder, Herbert Glowalla, Kamran Sardar Kahn, Wolfgang Dauner* (özellikle Schönberg'den şu moral verici alıntı için: *Sanat kabiliyetten değil, mecbur hissetmekten kaynaklanır)*.[1] Önerileri ve dostlukları için, *Randi Bubat* ve *Fred Breinersdorfer*.

Fotis ve *Janis*'e ve Ludwigsburg'daki *Vinum*'un, hesaba yazdırmak zorunda olduğum günlerde dahi bana sansasyonel *Spaghetti aglio e olio*'larını ve bir kadeh *Brunello*'yu servise devam eden bütün çalışanlarına teşekkür etmeliyim.

Kiepenheuer&Witsch Yayınevi'nde kiminle işim olduysa, her zaman hem rahat hem de son derece odaklanmış bir çalışma atmosferiyle karşılaştım. Bu başını ağrıttığım bir sürü soruyla alakalı olarak

1 *Kunst kommt nicht von Können sondern von Müssen.* Sanatın Almancası olan *Kunst* kelimesinin kaynağında etimolojik olarak *können*, yani yapabilmek, kabiliyet kelimesi vardır. Schönberg, sanat üretiminde belirleyici olanın kelimenin etimolojik kökeninin aksine yapabilir olmak değil kendini buna mecbur hissetmek olduğunu ifade eder.

her zaman yetkin ve angaje bir muatap olan editörüm *Lutz Dursthoff* için özellikle geçerliydi.

Kitabın büyük bir kısmının okuma salonlarında kaleme alındığı Stuttgart'taki Württembergischen Landesbibliothek'in bütün çalışanlarına da teşekkür etmek isterim. Bu kütüphaneyi Baden-Württemberg eyaletinin en iyi çalışan kurumlarından biri olarak görüyorum. Bütün bütçe kesintilerinden ve kısıtlamalarından sonsuza dek esirgenmesini niyaz ediyorum.

Danny Krausz'a bu konuyu film yaparken ve senaryoyu yazma görevini bana verirken gösterdiği katmerli cesaret için teşekkür ediyorum.

Bazı kitapların sonsözlerinde yazarın editörüne titiz çalışmaları için teşekkür ettiğini görüyorum. Ama ben bir editörün gerçekten ne kadar titiz olabileceğini ancak *Nikolaus Wolters*'in benim metnimle nasıl çalıştığını gördükten sonra anladım. Örneğin, Georg Dengler'in BKA'yı ilk kez tam da bir cumartesi günü aradığını benim fark etmem mümkün değildi. Yayınevinin Wolters'e adamakıllı bir maaş ödediğini umuyorum.

Ama herkesten önce Gabrielle'ye şükranlarımı sunmak istiyorum: Sen olmasan, bunu biliyorsun, bu kitap hiçbir şekilde yazılamazdı, yazılmak bir kenara düşünülemezdi bile.

Wolfgang Schorlau
Ludwigsburg, 1. Haziran 2003